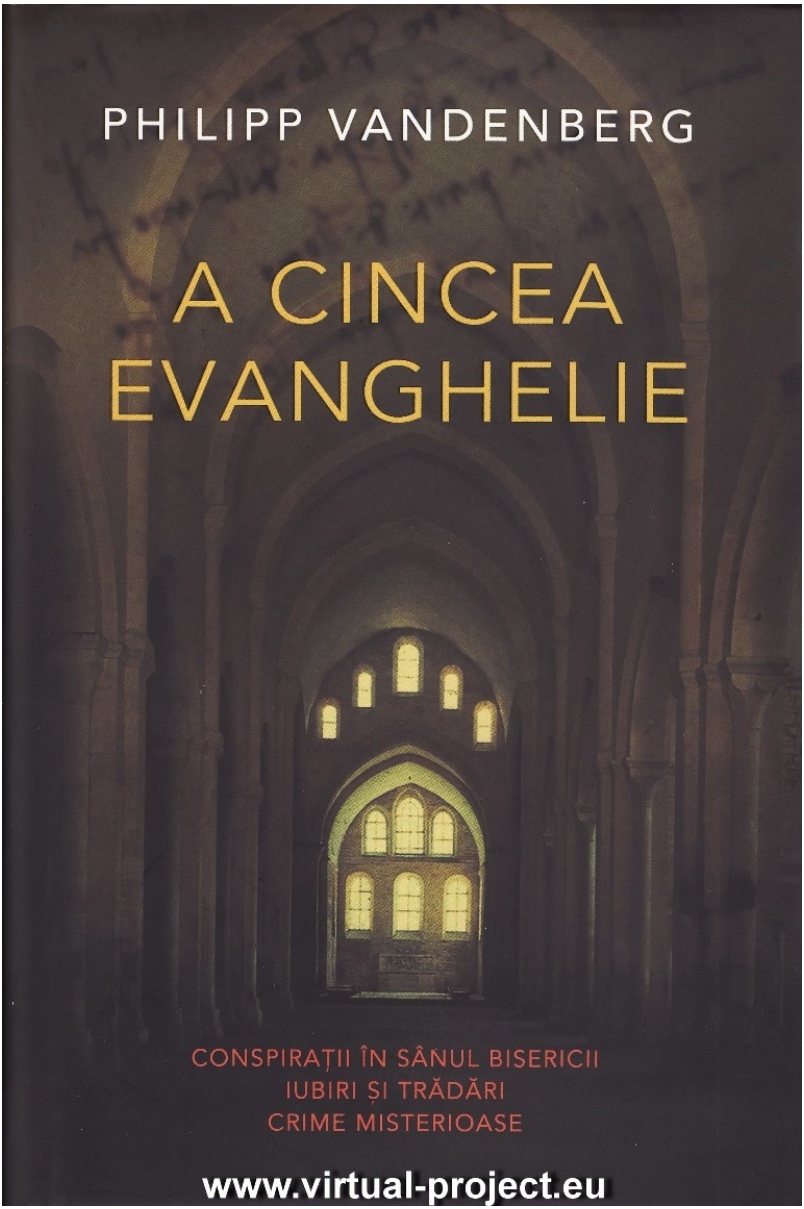

PHILIPP VANDENBERG

A CINCEA EVANGHELIE

Traducere din limba germană Ioana Gavriliu-Podborschi

© RAO International Publishing Company, 2006
pentru versiunea în limba română
2007

Feriţi-vă de aluatul fariseilor, care este făţărnicia. Că nimic nu este acoperit care să nu se descopere şi nimic ascuns care să nu se cunoască. De aceea, câte aţi spus la întuneric se vor auzi la lumină; şi ceea ce aţi vorbit la ureche, în odăi, se va vesti de pe acoperişuri.

LUCA, 12, 1 – 3

Cuvânt-înainte

În niciun oraş din câte cunosc nu există cimitire la fel de fascinante precum în Paris. Sunt cu totul altfel – aproape vesele, şi nu au nimic morbid sau sinistru în ele, aşa cum se aşteaptă de la cimitirele nemţeşti. Se pare că francezii aveau pur şi simplu mai multă grijă de morţii lor şi orice copil de şcoală ştie că, de exemplu, Edgar Degas este înhumat în Montmartre, iar Maupassant şi Baudelaire, în Montparnasse.

Din Boulevard de Ménilmontant se ajunge în Cimitirul Père-Lachaise – aşa se numeşte cel mai mare şi mai frumos cimitir din Paris; un nume neobişnuit, care se trage de la Père Lachaise, confesorul lui Ludovic al XIV-lea. Pe lângă Edith Piaf, Jim Morisson şi Simone Signoret, aici se găsesc mormintele lui Molière, Balzac, Chopin, Bizet şi Oscar Wilde. Unde anume – ţi se spune de către gardian, care are şi o hartă la îndemână, pentru câţiva franci.

În zilele frumoase, dar mai ales primăvara şi toamna,

vine multă lume în pelerinaj la mormintele idolilor lor, aici poţi să dai de cei care iau cu sine impresia trecătoare a unei singure vizite şi de cei care vin aici în mod regulat, unii chiar zilnic, majoritatea cam la aceeaşi oră şi cu acelaşi ritual al unei scurte pomeniri.

Observarea acestor lucruri presupune să vizitezi Cimetière de Père-Lachaise mai multe zile la rând, la aceeaşi oră – ceea ce am făcut şi eu, mai întâi fără motive ascunse şi, în orice caz, fără să fi aşteptat să mă lovesc de vreo poveste tulburătoare, aşa cum mi s-a întâmplat.

În cea de-a doua zi, mi-a atras atenţia un bărbat mai în vârstă, arătând totuşi bine, stând în faţa unui mormânt cu simpla inscripţie: „Anne 1920 – 1971”. Acum că privesc în urmă, îmi dau seama că interesul mi-a fost stârnit, de fapt, de acea floare exotică oranj cu albastru pe care o ţinea în mână, şi pentru că experienţa m-a învăţat că în spatele unei flori extraordinare se ascunde, de cele mai multe ori, o istorie extraordinară, am întrevăzut ocazia de a intra pur şi simplu în vorbă cu străinul.

Nu mică mi-a fost mirarea când mi-am dat seama că am întâlnit un neamţ care trăia în Paris; dar, după aceea, luă o mină de-a dreptul distantă, aproape inabordabilă, în ceea ce privea semnificaţia acelei flori exotice (era o pasăre-paradis, numită şi *streliţzia*). Când întâlnirea noastră se repetă în ziua următoare, situaţia se răsturnase în aşa măsură, încât celălalt începuse să mă iscodească şi îi luă ceva timp până să mă creadă că fusesem împins să pun această întrebare doar de o curiozitate scriitoricească şi că nu există nicio persoană ascunsă care să mă fi pus pe urmele lui.

Fie şi numai purtarea sceptică a bărbatului faţă de întrebarea mea nevinovată mi-a întărit bănuiala că în spatele micii ceremonii de rutină din Cimetière de Père-Lachaise se putea ascunde mult mai mult decât un gest mişcător. Cu toate că eu mă prezentasem demult celuilalt, nu îi ştiam numele, dar asta nu mi s-a părut o piedică în a-l invita la masă în hotelul meu – în cazul în care îi permitea timpul. Cu această observaţie, i-am smuls un surâs şi

aprecierea că un om de vârsta lui are mult timp şi că urma să vină.

Trebuie să recunosc că, pe atunci, nu prea credeam că străinul avea să se ţină de promisiune; mai degrabă presupuneam că spusese doar aşa, ca să scape de insistenţele mele. Cu atât mai mult am fost surprins când bărbatul apăru după cum fusese înţelegerea, la restaurantul din Grand Hotel din arondismentul 9, unde locuiam, şi puse pe masă o revistă foarte veche, care mi-a stârnit imediat curiozitatea.

Ca şi cum ar fi intenţionat să mă tortureze astfel mai tare – ceea ce pe mine, iscoditor cum eram, mă scotea din minţi el pălăvrăgea încântat despre frumuseţile Parisului (din punctul meu de vedere, ăsta era curat sadism) şi, de fiecare dată când făceam vreo încercare de a dirija discuţia către tema reală, iar îşi mai amintea de câte un monument care să merite să fie văzut de un străin. Abia mai târziu mi-am dat seama că bărbatul ducea o luptă cu sine însuşi dacă să-mi încredinţeze povestea lui sau nu.

Eu deja renunţasem să mai sper, când luă revista în mâini fără ocol, o deschise la mijloc şi o aruncă pe masă spunând:

— Acesta sunt eu. Sau mai corect: asta eram eu. Sau şi mai corect: asta ar fi trebuit să fiu.

Se uită la mine cercetător.

Secundele în care m-am adâncit în ilustrată îi aduseră necunoscutului o vădită mulţumire; îi simţeam privirea îndreptată către mine şi simţeam cum îmi urmăreşte toate mişcările, ca şi cum ar fi aşteptat o exclamaţie de uimire. Dar nu se întâmplă nimic de genul acesta. Articolul relata despre un reporter al revistei care murise în războiul cu Algeria şi arăta fotografii de când era în viaţă, precum şi imaginea unui cadavru oribil mutilat. Rămăsesem oarecum fără cuvinte.

— Nu veţi înţelege, îşi dădu el cu părerea într-un sfârşit, a durat mult până am priceput şi eu. Şi cu siguranţă că asta e cea mai nebunească poveste pe care aţi auzit-o vreodată.

Am răspuns că am fost deja confruntat cu istorii inimaginabile şi că lucrurile obişnuite rareori sunt treaba scriitorilor. Şi i-am pomenit oaspetelui meu despre acel călugăr invalid din scaunul cu rotile, care îmi povestise istoria vieţii lui în urmă cu câţiva ani şi care îmi mărturisise cu vorbe cutremurătoare de ce se aruncase cu intenţii sinucigaşe de la o fereastră a Vaticanului. Aş fi descris această viaţă a lui în cartea mea, *Conjuraţia sixtină,* dar, chiar înainte de apariţia cărţii, invalidul dispăruse din mănăstirea lui, iar abatele afirmase neclintit că acolo nu existase niciun călugăr, deşi, am accentuat eu, stătusem faţă în faţă cu el timp de mai multe zile.

Ar fi fost mai bine dacă nu aş fi relatat nimic despre asta, pentru că bărbatul începu dintr-odată să se grăbească şi fu de părere că, înainte de a fi pregătit să spună totul, trebuie să se mai gândească încă o dată şi urma să ne întâlnim a doua zi la cafeneaua La Flore, pe unde treceau, de altfel, mulţi scriitori.

Ca să o iau un pic înainte: mi-am băut singur cafeaua în La Flore şi trebuie să recunosc că nu m-a mirat câtuşi de puţin. Evident că pe necunoscut, confruntat fiind cu perspectiva ca soarta lui să devină proiect de carte, îl părăsise curajul. Dar asta mă întărise în convingerea că lucrul pe care îl avea de spus bărbatul depăşea cu mult soarta personală a unui singur om.

Toate marile secrete ale umanităţii sunt de origine obscură. Nasul meu îmi spunea că în spatele destinului unui om străin există un asemenea mister. Că era de o semnificaţie atât de importantă, asta nu puteam încă bănui, şi nici faptul că străinul cu floarea-papagal va juca doar un rol secundar. Rolul principal, după cum se poate intui, îl jucase acea femeie din cimitir, despre care nu ştiam mai nimic, în afară de prenume: Anne.

Totuşi, aveam un indiciu – articolul din revistă. O urmă ducea către München, o a doua înapoi către Paris, apoi rezultatele din cercetările mele se suprapuneau. Roma, Grecia şi San Diego erau alte popasuri şi, încet, aproape treptat, mi-am dat seama de ce avea reţineri

străinul în a-mi destăinui povestea lui.

Am vizitat cimitirul încă de vreo câteva ori, dar nu l-am mai întâlnit niciodată pe străin.

Primul capitol

ORFEU ŞI EURIDICE

Aducători de moarte

1

Împrejurul ei era totul alb şi, ca şi cum pereţii albi, podelele albe, uşile de un alb lucios ca oglinda şi tuburile orbitoare de neon de pe tavan i-ar fi pricinuit durere, Anne îşi îngropa faţa în mâini. Nu înţelegea nimic. Auzise numai cuvântul „comă” şi faptul că este într-o stare proastă. O fiinţă de sex incert, în halat alb, o ţintuise pe scaunul acesta şi o lămuri, cu siguranţa unei stewardese care face cunoscute prevederile în caz de accident, că medicii făceau tot ce le stătea în putinţă, că putea să dureze şi că ar fi bine să completeze formularul şi să-l semneze.

Foaia era pe jos, lângă ea. Din când în când, se deschidea câte una dintre uşile lucioase. Tălpi de cauciuc plescăiau pe culoarul lung şi dispăreau după o altă uşă. De undeva pătrundea ritmul unei maşinării cu zgomot înfundat; mirosea a fenol, iar căldura era aproape insuportabilă.

Anne îşi ridică privirile, trase adânc aer în piept, îşi descheie mantoul subţire, se rezemă de spătar cu ochii închişi şi îşi încrucişă braţele. Buzele îi tremurau şi simţea o durere pe care nu o putea localiza; bănuia că viaţa i se făcuse praf şi pulbere şi îi veneau în minte gânduri din copilărie, când uneori şi-ar fi dorit ca o vrăjitorie să o facă să uite câte o experienţă şi totul să fie ca mai înainte.

Nu se gândise niciodată la cum ar fi dacă unuia dintre ei i s-ar întâmpla ceva. Îl iubea pe Guido şi cine iubeşte nu se gândeşte la sfârşit; dar acum îşi dădea seama de absurdul acestei atitudini. Ea pur şi simplu nu era pregătită pentru un apel ca acesta:

— Ne pare rău, trebuie să vă informăm asupra unei situaţii foarte neplăcute. Soţul dumneavoastră a avut un

accident grav. Pregătiţi-vă pentru ce e mai rău.

Ca în vis, Anne fugise la clinică. Nu ştia pe ce drum ajunsese aici, unde parcase maşina; era incapabilă să ducă vreun gând la bun sfârşit. Strigase către două sau trei halate albe: „Terapie intensivă?” şi aterizase în cele din urmă aici, pe acest coridor cu lumină orbitoare, unde timpul părea fără sfârşit.

Se sperie când conştientiză gândurile în care se făcea că aranjase deja casa ca nouă, vânduse magazinul de antichităţi şi luase decizia de a face pentru prima dată o călătorie în jurul lumii – ca să se poată distanţa. Guido nu s-ar fi urnit niciodată din loc dacă era vorba despre o călătorie în jurul lumii. Ura să tot zboare cu avionul.

Dumnezeule! Anne sări în picioare, se ruşină de ideile acestea şi începu să străbată coridorul în sus şi în jos, cu mâinile în buzunare. Zelul relaxat cu care alunecau pe lângă ea oamenii în halate, fără a-i arunca măcar o privire, avea un efect provocator şi nu ar fi lipsit mult până ce Anne să treacă pe lângă una dintre asistentele ocupate şi să-i strige că era vorba despre viaţa soţului ei, în caz că nu înţelegea asta.

Totuşi nu se ajunse la asta, deoarece în acelaşi moment ieşi de după o uşă un bărbat uscăţiv cu ochelari murdari, fără ramă.

În timp ce se apropia de Anne, îşi făcea de lucru cu şnururile unei măşti verzi pentru nas şi gură, care îi atârna de după gât, apoi se şterse cu braţul peste frunte.

— Doamna von Seydlitz? întrebă el pierdut.

Anne simţea cum i se măresc ochii, cum îi pulsa în cap sângele. Îi bubuiau urechile. Chipul medicului nu trăda nicio nelinişte.

— Da, accentuă Anne uşor.

Gâtlejul îi era uscat şi aspru.

Medicul se prezentă, dar chiar în timp ce îşi spunea numele, intonaţia i se schimbă şi se descompuse în tonul tărăgănat al unei bocitoare. Rostise vorbele următoare deja de multe ori:

— Îmi pare rău. Tot ajutorul a fost tardiv pentru soţul

dumneavoastră. În această situaţie ar putea să vă consoleze puţin dacă vă spun că poate este mai bine aşa. Soţul dumneavoastră nu şi-ar mai fi revenit niciodată, probabil. Leziunile craniene erau prea grave.

Anne reuşi să-şi dea seama că medicul îi întinde mâna, dar, în furia ei neputincioasă, se întoarse şi plecă. Mort. Înţelegea pentru prima dată caracterul definitiv al acestui cuvânt.

În lift mirosea a bucătărie, ca în toate ascensoarele de spital. Dezgustată, o luă la goană, de îndată ce se deschiseră uşile.

Luă un taxi către casă. Nu era în stare să se aşeze singură la volan. Şoferului îi întinse o bancnotă, fără să-i spună un cuvânt, apoi dispăru în locuinţă. Dintr-odată, toate i se părură străine, reci şi respingătoare. Îşi scoase pantofii, urcă în grabă treptele spre dormitor şi se prăbuşi în pat. Apoi plânse, în cele din urmă.

Asta se întâmpla pe 15 septembrie 1961. Trei zile mai târziu, Guido von Seydlitz fu înhumat în cimitirul Wald. În ziua următoare începură – haideţi să le numim aşa – ciudăţeniile.

2

Pentru ca Anne von Seydlitz să nu apară într-o lumină nefavorabilă de la bun început, ceea ce nu ar putea decât să strice adevăratul sens al povestirii, trebuie mai întâi să spunem câteva cuvinte despre această doamnă. Anne Seydlitz nu folosise niciodată particula nobiliară „de”, primită de la soţul ei prin căsătorie. Poate că titlul ar fi putut să-i fie de folos ocazional soţului ei, dar Anne mai degrabă se amuza de titlurile de nobleţe acordate orişicui prin secolul al XIX-lea. Pe atunci, afaceriştii merituoşi erau ridicaţi la rang de nobil, de la o zi la alta, iar acest proces îndoielnic scoase în faţă stirpe atât de neobişnuite precum cele de Müller[1] sau de Meyer[2].

Anne dispunea îndeajuns de sentimentul propriei valori, ca să treacă prin viaţă ca „doamna Seydlitz”, pentru

1 „Morar“ (în germ. în orig.)

2 „Fermier sau majordom" (în germ. în orig.)

că educaţia şi o anume frumuseţe rezervată se îmbinaseră în fiinţa ei într-un mod atât de fascinant, încât oriunde îşi făcea apariţia, era punctul de atracţie. Ca orice persoană care nu suferă din cauza propriei inteligenţe, ci trage foloase de pe urma ei, Anne avea spirit, iar ştrengăriile ei deveneau adesea subiectul monden al zilei. Cocheta cu plăcere cu vârsta ei de fix patruzeci de ani, mărturisind că se afla, mai nou, în cel de-al cincilea deceniu de viaţă.

Fireşte că resimţise din greu moartea soţului şi tocmai când începuse să treacă prin filtrul raţiunii suferinţa care o lovise pe neaşteptate, o sunară de la clinică spunându-i că putea să ridice obiectele rămase de pe urma soţului ei.

Cu toate că nu-i venea uşor, Anne dădu curs acestei solicitări în aceeaşi zi. O soră îi predă, contra unui bon, un sac de plastic lipit, care pe lângă piesele vestimentare aparţinând lui Guido, conţinea ceasul lui şi portofelul. Cu ocazia asta află mai degrabă în treacăt că Guido nu era singur în maşină în momentul accidentului.

— Doamna de pe scaunul din dreapta şoferului a scăpat doar cu leziuni uşoare. A fost externată astăzi.

— Doamna de pe scaunul din dreapta?

Anne von Seydlitz se încruntă, un semn inconfundabil al tulburării interioare.

Sora se arătă uimită de faptul că doamna von Seydlitz nu ştia nimic despre femeia de pe scaunul din dreapta, devenind chiar bănuitoare şi cerându-i o părere şi medicului-şef, înainte de a-i dezvălui numele. Anne îl recunoscu pe medicul care îi anunţase decesul şi consideră potrivit să se scuze pentru purtarea ei.

Doctorul spuse că atitudinea ei nu era ieşită din comun, date fiind circumstanţele, considerând-o destul de normală. Totuşi, Anne reuşi abia după negocieri insistente să afle numele şi adresa femeii din dreapta şoferului.

Nu o cunoştea pe femeie. Şi oricum, în primul rând, pentru ea conta să afle mai mult despre împrejurările accidentului.

În acest scop, luă legătura cu poliţia. Acolo află că

maşina fusese ocupată de două persoane, un bărbat şi o femeie. La kilometrul 7, 5 de pe autostrada München-Berlin ieşise de pe carosabil, rostogolindu-se de mai multe ori peste un povârniş, şi se oprise cu roţile în sus. Era clar că femeia supravieţuise nenorocirii numai din cauză că fusese aruncată din autovehicul, în timpul rostogolirii acestuia. Pentru a elucida cauzele accidentului, se cercetau resturile maşinii, dar asta putea să dureze.

— Pot să văd maşina? întrebă Anne.

— Fireşte, dacă suportaţi aşa ceva.

Hala din nordul oraşului avea spaţiu pentru mai bine de douăzeci de maşini avariate şi cel puţin tot atât de multe stăteau în spaţiul liber dimprejur, erau automobile lovite, ferfeniţite, arse, care aveau legătură cu soarta unor oameni.

Cu toate că îşi propusese să rămână rece şi calmă, la vederea resturilor maşinii, Anne începu să tremure din tot corpul şi trecu destul de mult timp până când îndrăzni să se apropie. Panoul pentru ceasurile de bord era îndoit la mijloc. Pe partea stângă se vedeau urme de sânge. Parbrizul şi geamul din spate zăceau în bucăţi pe scaunele deformate de lovituri. Din radiator se putea distinge doar jumătate. Capota portbagajului era deschisă; nu se mai putea închide. Mirosea a benzină, a ulei şi a material sintetic ars.

Aproape cu evlavie, Anne ocoli vehiculului distrus, când îi căzură privirile pe o geantă pentru acte, din portbagaj. Ofiţerul de poliţie care o însoţea dădu din cap, fiind de acord să o ia – şi pescui geanta de piele.

— Dar asta nu este geanta soţului meu! strigă Anne şi se trase un pas înapoi. Făcu o mişcare de parcă omul îi pusese sub nas un animal dezgustător.

— Atunci înseamnă că aparţine doamnei de pe scaunul din dreapta şoferului, fu de părere ofiţerul de poliţie, ca să o liniştească.

El nu înţelegea tulburarea femeii.

— Dar unde este geanta diplomat a soţului meu? Avea la el o geantă diplomat maro, cu monograma G.d. S.

Pe partea de deasupra.

Poliţistul ridică din umeri.

— Sunteţi sigură?

— Foarte sigură, răspunse Anne, şi spuse, după un moment de gândire: daţi-o încoace!

Puse geanta pe capota maşinii avariate, încercă fără îndemânare la încuietori şi deschise partea de sus. Conţinutul – lenjerie de corp (în treacăt fie spus, nu de cea mai bună calitate), cosmetice şi ţigări – aparţinea, fără îndoială, femeii.

— Pot să o iau cu mine? întrebă Anne.

— Desigur, răspunse ofiţerul de poliţie.

Închise geanta cu zgomot şi plecă.

3

Tristeţea nespusă, durerea şi golul pe care le provocase moartea lui Guido păreau că fuseseră luate de val; într-adevăr, trecea printr-o metamorfoză neobişnuită a sentimentelor: durerea, care se disipează abia după câţiva ani, se prefăcea, în cazul lui Anne, în amărăciune; de la o oră la alta şi dintr-odată simţi chiar ură împotriva omului pe care îl înmormântase în ziua precedentă. Zece ani de căsnicie – o presupusă fericire – se surpaseră într-o clipită ca o clădire dărăpănată, sub forţa buldozerului. Se simţea ca şi cum şi-ar fi pierdut soţul de două ori, o dată înainte cu câteva zile, şi după aceea, acum.

Pe drumul spre casă, pe care Anne îl făcuse într-un taxi, amintirile, gândurile şi trăirile deveniseră vii şi acum aveau brusc un sens. Mâna stângă i se înţepenise cu pumnul strâns pe geanta străină, ca şi cum şi-ar fi adunat forţele pentru un atac teribil. Cu cealaltă scotoci în mantou după petecul de hârtie pe care i-l dăduse medicul la clinică: Hanna Luise Donat, Hohenzollern-Ring numărul 17.

Anne îşi muşcă buza de jos. Apoi îi întinse taximetristului hârtia.

— Duceţi-mă la Hohenzollern-Ring numărul 17.

Casa din estul oraşului nu era cel mai grozav loc în care să te duci, dar dădea impresia, după cât se putea

vedea în amurg, că este o construcţie bine îngrijită. Poarta de fier, vopsită în gri, a zidului grădinii avea pe ea o plăcuţă de metal ovală, fără nume. Anne nu şovăi nicio clipă. Apăsă pe butonul soneriei. În interiorul casei, care se afla la câţiva paşi distanţă, erau aprinse luminile, şi la scurt timp apăru în uşă un bărbat mic de statură şi grăsuţ.

— Aici locuieşte Hanna Luise Donat? îi strigă Anne bărbatului.

Acesta îi veni în întâmpinare cu o cheie, fără să-i răspundă, îi deschise poarta gri a grădinii, întinse mâna cu un arătător de la care lipsea falanga superioară şi spuse în timp ce făcea plecăciuni cu o politeţe stângace:

— Donat. Doriţi să mergeţi la soţia mea. Vă rog!

Promptitudinea cu care bărbatul o lăsase pe Anne să intre, fără să o întrebe măcar ce doreşte, o uimi de-a dreptul, dar, furioasă cum era, trecu peste asta, pentru că pe moment nu ştia decât una şi bună: că dorea să o vadă pe această femeie.

Donat o invită pe Anne într-o cameră mobilată modest, cu două dulapuri vechi şi cu un tablou măreţ de la începutul secolului:

— Aşteptaţi un minut, vă rog!

Dispăru în spatele uneia dintre uşile înalte, vopsite în culori deschise. Se întoarse după un timp, ţinu uşa deschisă şi o invită înăuntru.

Fireşte că Anne avea o idee preconcepută despre femeia pe care urma să o întâlnească în această cameră. Se aştepta la o femeie uşoară, cu părul în coc tapat şi cu buze rujate ţipător, rotofeie în anumite locuri, aşa cum îţi imaginezi pe una care se încurcă cu un bărbat însurat, şi, cu această imagine în minte, furia ei crescu.

Îşi imaginase în detaliu întâlnirea şi îşi promisese să rămână liniştită, rece şi cinică, pentru că numai aşa putea să o rănească pe femeia necunoscută. „Sunt Anne von Seydlitz – ar fi vrut ea să spună –, soţia”; şi dorise dintotdeauna să o cunoască pe dama cu care Guido îşi petrecuse aşa-zisele delegaţii. Dorea să o invite să ia îmbrăcămintea pătată de sânşe a soţului ei, aşa, ca

amintire. Dar se întâmplă cu totul altfel.

În mijlocul încăperii, ascunsă printre plante ornamentale, se afla o femeie chiar de aceeaşi vârstă cu ea. Toate mişcările pe care se vedea că i le refuza corpul de la gât în jos i se reflectau în chipul ei frumos.

— Eu sunt Hanna Luise Donat, spuse prietenos femeia din scaunul cu rotile şi, cu o uşoară aplecare a capului, îi făcu semn musafirei să se apropie.

Anne stătea ca încremenită. Ea, care de altfel niciodată nu dusese lipsă de replici, nu mai avea cuvinte în acest moment imprevizibil. Aşa că femeia invalidă, vădit obişnuită cu situaţii ca aceasta, spuse cu o voce deosebit de liniştită:

— Dar luaţi loc, vă rog!

Şi după încă un moment în care nu se întâmplă nimic adăugă, de această dată ceva mai pătrunzător:

— Nu doriţi să-mi spuneţi ce vă aduce la mine, doamnă…

— Seydlitz, completă Anne. Nu era în stare să-şi controleze tulburarea; scotoci în buzunarul mantoului, scoase bucata de hârtie şi citi de pe ea, ceea ce părea amuzant într-un fel, în această situaţie: Hanna Luise Donat, Hohenzollern-Ring numărul 17.

— Aşa e, aprobă femeia din scaunul cu rotile, iar bărbatul se duse în spatele ei şi o aduse pe invalidă mai aproape de musafiră.

Anne îngăimă câteva cuvinte drept scuză: se pare că s-a lăsat înşelată de o greşeală; la clinică i se dăduseră acest nume şi această adresă – o femeie cu acelaşi nume se aflase în maşina accidentată a soţului ei şi fusese externată după trei zile de stat la clinică.

— Această confuzie, dădu bărbatul de înţeles, poate fi uşor clarificată de soţul dumneavoastră.

— Este mort, conchise Anne sec.

— Mă scuzaţi, îmi pare rău, nu aveam de unde să ştiu, spuse el.

Anne dădu din cap că înţelege. Oricum ar fi reconsiderat situaţia, această femeie nu putea fi nici

persoana lângă care conducea soţul ei şi nici pacienta de la clinică. Dar în timp ce resimţea situaţia ca fiind misterioasă, ca să nu spunem înfricoşătoare, cei doi se arătau extrem de interesaţi de cele petrecute în ultimele zile. Mai înainte ca Anne să se complice cu o lungă discuţie lămuritoare, îi puse bărbatului geanta în mână şi se despărţiră mai repede decât ar fi permis normele de politeţe.

4

Anne nu îşi găsi somnul în această noapte. Bântui prin casa cea mare, ca o stafie în căutarea zadarnică a propriului suflet. Se aşeză, îmbrăcată în capotul alb şi lung, pe scara care ducea către dormitorul ei şi încercă să găsească un sens celor întâmplate. Uneori credea că visează; apoi trase cu urechea la zgomotele îndepărtate ale nopţii. Se aştepta să se audă din clipă-n clipă cheia în broască şi Guido să intre în casă, aşa cum făcea dintotdeauna, dar nu se întâmplă nimic, iar delirul ei atinse repede acel grad de nebunie în care amăgirile nu se mai disting de adevăr.

Anne se sperie când îşi dădu seama cum stătea în faţa uşii de la dormitorul lui Guido, cum bătea cu palma în tocul uşii şi îşi făcea soţul afemeiat, şi-i arunca şi alte vorbe de ocară, ca şi cum acesta s-ar fi încuiat în cameră.

Întâmplările din ultimele zile o copleşiseră pur şi simplu. Scâncind ca un copil, se prăbuşi în genunchi în faţa uşii şi se lăsă pradă furiei. Într-adevăr, lacrimile lui Anne nu erau lacrimi de durere, pentru că îşi pierduse soţul; Anne plângea de furie – din cauza lui şi a neruşinării lui şi a propriei naivităţi, a încrederii oarbe cu care îi răspunsese lui Guido şi de care el abuzase într-un mod scandalos.

Datorită spiritului şi caracterului ei, Anne putea să facă faţă, dar ceea ce i se părea insuportabil totuşi era imaginea propriei prostii – şi asta pentru că Anne von Seydlitz era o femeie extraordinar de inteligentă, care întotdeauna ştiuse să se folosească cum trebuie de această inteligenţă. Nu ura nimic mai mult decât prostia, iar acum,

că era victima propriei prostii, se ura pe sine însăşi.

Lacrimile de furie îi rămâneau lipite de faţă, ca şi cum ar fi fost din sirop. Îi era, de fapt, ruşine de sine. Nu putea să-şi amintească să fi fost vreodată atât de nestăpânită, nici măcar pe vremea petrecută la orfelinat, când era copil.

În baie se afla sacul de plastic pe care i-l predaseră la clinică. Recunoscu ceasul lui Guido, un Hamilton de aur din anul 1921, anul naşterii lui Guido. Îl achiziţionase la o licitaţie. Pe partea inferioară era gravată o dedicaţie: *Syd to Sam 1921.* Anne rupse folia, scoase costumul pătat de sânge şi întinse pantalonii şi sacoul, ca şi cum ar fi făcut o paiaţă. Şi cum stătea acolo – costumul lui preferat –, Anne începu să sară în picioarele goale pe haine, de parcă ar fi vrut să-l facă pe Guido să-l doară. Ca şi cum ar fi vrut să îl forţeze să facă o confesiune, şi bătu cu picioarele ca o sălbatică pe podeaua din baie, scoţând nişte zgomote şuierătoare şi repetând acelaşi cuvânt: „Trădătorule, trădătorule, trădătorule!”

În dansul ei sălbatic, simţi în sacou ceva care îi opune rezistenţă. În mod neaşteptat, Anne scoase la lumină portofelul lui Guido. Respiră adânc şi scoase un teanc de bancnote din portofel. Ştia ce mai este înăuntru, în rest: cărţi de credit şi documentele maşinii. Dar, pe când începu să numere mecanic bancnotele, dădu peste un bilet galben. „Opera Germană din Berlin, miercuri, 20 septembrie, ora 19”. Anne apucă biletul cu degetele mari şi arătătoarele de la amândouă mâinile. Guido nu se omora deloc după operă, martor era Dumnezeu. Putea să numere pe degetele de la o mână puţinele ocazii când fuseseră împreună la Operă. Pentru Anne, aceasta părea doar dovada despre cum o înşelase Guido. Iar ea făcea parte dintre femeile care pot ierta orice, mai puţin certitudinea că soţul o înşela.

În timp ce îi împrăştia, pe podeaua din baie, conţinutul portofelului, ca la un joc de puzzle sau ca într-o pasienţă, gândurile începură să i se pună în ordine. Mai înainte se gândise atât de tare la viaţa dublă a soţului ei,

încât nu mai exista niciun răgaz pentru ea: nu va avea nicio clipă de linişte până când nu îşi va explica asta în toate detaliile.

Ziua, care începuse pe la ora şapte să se furişeze treptat pe fereastră şi să se amestece cu galbenul lămpilor de perete, contribui în mare parte la calmarea simţurilor lui Anne. Această alinare nu îi alungă sub nicio formă furia, ci doar îi permise să întrevadă mai bine scopul.

Anne era orice altceva decât o persoană indiscretă; dar se ştie că adulterul scoate la iveală trăsături de caracter necunoscute până atunci. În cazul ei se putea spune chiar aşa: că tocmai furia ei o salva de la un colaps total.

Pe când încă vorbea la telefon cu cei de la clinică, de unde află, după cum era de aşteptat, că femeia din maşina accidentată care se dăduse drept Hanna Luise Donat arăta cu totul altfel decât femeia din scaunul cu rotile, privirea îi căzu pe data înscrisă pe biletul de la Operă: 20 septembrie – azi!

Anne pocni din degete; pentru prima dată în ultimele zile, îi apăru un zâmbet în colţul gurii, un zâmbet scurt şi diavolesc. Sigur că speranţele erau reduse, dar cu cât ţinea mai mult în mână biletul, cu atât creştea în ea sentimentul că spectacolul de la Operă putea să o pună pe vreo pistă. Nu putea, pur şi simplu, nu voia să-şi imagineze că Guido devenise fan al operei peste noapte şi că se ducea singur la un spectacol de operă – şi, în plus, fără să pomenească un cuvânt despre asta.

5

În avionul spre Berlin, Anne îşi aminti de vremurile de acum şase, şapte ani, când în mariajul ei intervenise rutina, ceea ce nu era chiar insuportabil, doar în măsura în care părea să nu mai existe nimic incitant în relaţia ei; nu erau nici dispute, dar nici împăcări; totul mergea – după cum s-ar zice – ca pe roate. Pe atunci, chiar acum şase, şapte ani, se gândise la modul cel mai serios să aibă o aventură cu tânărul voluntar de la firmă, care pusese ochii pe ea de la prima întâlnire. Această dorinţă, de care este

cuprinsă orice femeie ajunsă la o anumită vârstă, o chinui luni la rând; pentru că pe de o parte ar fi tentat-o să îşi încerce farmecele celor treizeci şi cinci de ani ai săi asupra unui tânăr retras, dar deloc lipsit de vino-ncoace, iar pe de altă parte dorea să-l facă pe Guido să observe că putea să atragă foarte bine şi alţi bărbaţi, chiar mai tineri.

Pe această cale ocolită, Anne sperase să îi amintească soţului ei că o căsnicie înseamnă mai mult decât muncă, succes şi concediu de două ori pe an. În camera din spatele magazinului, unde îl chemase într-o după-amiază liniştită de luni pe Wiguläus – aşa îl chema pe tânărul studios – cu intenţia de a-l seduce (i se păstrase viu în memorie şi faptul că purta lenjerie de corp lila şi ciorapi de aceeaşi culoare) se trezise însă brusc la realitate. În orice caz, când tânărul începuse să o frământe cu mâinile lui albe şi zvelte pe sub puloverul ei de caşmir, ca un brutar care frământă aluatul, ea ridicase mâna şi îi arsese o palmă răsunătoare băiatului explicându-i, pe un ton afectat, aşa cum se cuvine din partea unei femei măritate, să nu mai facă niciodată aşa ceva şi, pe lângă asta, să facă uitat incidentul.

Abia mai târziu pricepuse că această experienţă reprezenta clasica victorie a raţiunii asupra sentimentelor, acel tip de victorie care, după atâţia ani, nu mai părea să fi meritat efortul. În cazul descris, dacă ar fi călcat într-adevăr pe alături – ca să evităm respingătoarea exprimare „dacă ar fi întreţinut raporturi sexuale” – atunci ar fi existat un efect mai puternic, presupunând că soţul ei ar fi aflat despre asta şi s-ar fi împăcat aşa cum era de dorit. Cu atât mai mult o durea că Guido abuzase într-un mod atât de perfid de fidelitatea ei; acum regreta de-a binelea că nu se abandonase tânărului Wiguläus şi în loc de asta păstraseră o relaţie bine pusă la punct, ca în orice căsnicie normală.

Hotelul în care descinsese Anne von Seydlitz (Hotel Kempiński) era lipsit de însemnătate pentru evoluţia istoriei, spre deosebire de libretul operei (*Orfeu şi Euridice* de Christoph Willibald Glück); amândouă lucrurile

sunt menţionate oricum de dragul unei imagini cuprinzătoare. În treacăt fie spus, ea îşi ocupase locul de la Operă, în stal, rândul al şaptelea, abia în ultima clipă şi se miră să găsească în dreapta un domn bărbierit ireproşabil, cu obrajii roşii şi cu ochelari fără ramă, căruia îi mai lipsea numai roba ca să fie un predicator, iar la stânga o doamnă în vârstă care ar fi fost fermecătoare dacă nu ar fi mestecat încontinuu nişte bomboane de eucalipt.

„Greşeală!” îi trecu prin minte, în timp ce un castrat firav se chinuia cu o voce de contralto pe post de Orfeu trist. Anne se lăsă învăluită în muzica lui Glück; într-adevăr, muzica era foarte potrivită cu dispoziţia ei, astfel încât nici nu observă că domnul cel aranjat din dreapta ei începuse să o examineze pe furiş.

Poate chiar s-ar fi bucurat de aceste priviri; rămase totuşi pe locul ei în pauză, pierdută cu nedumerire în gândurile proprii, până când rândul se umplu, iar roşcovanul din dreapta ei luă loc. Şi, în timp ce lunecă ceremonios în fotoliul lui, îşi întoarse capul într-o parte către ea şi spuse, abia deschizând buzele:

— Pe locul acesta îl aşteptam pe Guido von Seydlitz. Cine sunteţi dumneavoastră?

Anne tăcu. Dar nu îi venea deloc uşor să tacă. Trebuia acum să chibzuiască fiecare cuvânt în parte. Şi să nu facă nicio greşeală! La observaţia necunoscutului, Anne nu găsi nicio explicaţie. Probabil că îl cunoştea pe Guido. Ce dorea de la el, aici, la Operă? Ce legătură avea cu misterioasa femeie din maşina accidentată?

Putea să se lepede de Guido şi să spună că a cumpărat biletul de la un necunoscut din faţa intrării, însă asta ar fi însemnat că nu mai exista nicio şansă de a descifra enigma. Iar acum, că situaţia părea şi mai confuză decât înainte, dorea să ştie doar un lucru: ce se petrecuse în spatele ei?

După ce îl scrutase cu privirea îndelung, într-un mod sfidător, Anne răspunse cu un calm forţat la întrebarea care i se pusese:

— Sunt Anne von Seydlitz, soţia lui.

Roşcovanul părea că se aştepta la acest răspuns; în orice caz nu dădu impresia că e tulburat; dimpotrivă, părând mai degrabă enervat, pufni pe nas – un obicei pe care Anne nu-l suporta – şi o întrebă provocator, ca un funcţionar indignat:

— Şi ce veşti aveţi?

În momentul acesta, lui Anne îi era clar că se petrecea ceva despre care nu avea habar. Desigur, nicăieri în lume nu există negustori de obiecte de artă care să nu fi făcut afaceri la limita legalităţii şi mai ştia şi câte ceva despre învârtelile soţului ei, care aduceau un profit deloc neînsemnat; dar *ştiuse* dintotdeauna că afacerile de acest fel se încheiau de obicei la o cină aleasă, într-un restaurant select, şi în niciun caz în rândul şapte, la un spectacol de operă.

Acum, fireşte că ar fi putut spune adevărul: că nu avea nicio bănuială despre nimic, pentru că soţul ei decedase într-un accident, dar i se păru greşit să facă aşa ceva şi de aceea îşi propuse să joace rolul cunoscătorului atât cât mergea. Printre însuşirile remarcabile ale lui Anne se număra faptul că, în situaţii neobişnuite – şi cum altfel putea fi descrisă aceasta? – putea să-şi păstreze calmul. Dacă ceva o făcea să se simtă nesigură, acel ceva era răceala ca de gheaţă, insensibilitatea la şarmul ei. În acest caz nu stârnise nicio reacţie emoţională; simţea asta cu siguranţă. Îmbătrânise atât de mult în ultimele zile, ori i se citea mânia pe chip, ca unor Erinii? Necunoscutul încă mai aştepta un răspuns.

— Veşti? făcu Anne cu o pretinsă nedumerire.

Şi, în timp ce îşi căuta cuvintele ca un copil care a fost prins cu minciuna, interveni domnul proaspăt bărbierit:

— Înţelegerea era de jumătate de milion. Nu întindeţi coarda! Deci, ce doriţi?

În acest moment se stinse lumina, dirijorul păşi la pupitru, publicul aplaudă politicos, cortina se ridică, şi Orfeu (alto) se îndreptă către Euridice (soprană), lângă care rămase mai bine de douăzeci de minute, fără a se

întoarce aşa cum cerea libretul. Se ajunsese la nişte intenţii sinucigaşe din partea castratului, care încerca să-şi susţină faptele cu ajutorul ariei „Ah, am pierdut-o”, dar punerea în practică a intenţiilor se lăsă aşteptată, iar Anne oricum nu era interesată în mod special de asta. Gândurile i se învârteau în jurul bărbatului ciudat de lângă ea şi simţea cum i se formează picături de sudoare pe gât.

Actul al treilea se prelungise interminabil de mult. Avea dificultăţi în a sta liniştită, îşi puse o dată piciorul drept peste cel stâng, după aceea pe cel stâng peste cel drept, îşi strânse bine între degete poşeta neagră şi îşi imagină cum îi va scânteia faţa atunci când se va aprinde lumina. „Să dea Domnul, gândi ea, trebuie să se întâmple ceva”, şi tot plana deasupra ei întrebarea bărbatului. Simţindu-se încolţită, şi pentru că pur şi simplu nu ştia ce să facă mai departe, şopti:

— Cred că ar trebui să mai negociem…

— Poftim?

— Cred că ar trebui…

— Psst! se auzi din rândul al optulea, iar domnul proaspăt bărbierit, din câte se putea vedea în întuneric, făcu o mişcare împăciuitoare, care putea să însemne că înţelesese foarte bine ce dorea să spună şi că şoptise „Poftim?” doar în semn de indignare.

Mai observă, în vreme ce Orfeu şi Euridice căzură unul în braţele celuilalt în timp ce cântau, ceea ce în acest spectacol putea fi recunoscut ca semn indubitabil al unui sfârşit apropiat, că necunoscutul scoase un bilet din sacou şi mâzgăli cu un pix ceva pe el.

La acordul final se coborî cortina, publicul aplaudă şi exact în momentul în care bezna din stal fusese alungată de strălucirile luminoase şi pătrunzătoare, bărbatul sări în picioare lângă ea, îi puse în mână cartea de vizită şi se înghesui fără menajamente, ca să iasă din mijlocul rândului de spectatori, mai înainte ca Anne să îl poată urma.

Mai târziu, în foaier, Anne se uită la cartea de vizită, pe care era scris AVIS, firmă de închirieri auto, strada

Budapesta numărul 43, în Centrul Europa, ceea ce cu siguranţă că nu i-l aducea mai aproape pe fercheşul roşcovan. Anne întoarse cartea de vizită şi observă câteva cuvinte scrise inegal, cu o caligrafie de modă veche, pe care, după mai multe încercări, o descifră într-un sfârşit ca fiind: „Mâine, ora 13 – muzeu – Nefertiti – oferta nouă”.

La naiba cu tipul ăsta! Bărbatul îi era foarte antipatic. Asta se ştie: există oameni pe care îi întâlneşti pentru prima dată şi nici nu schimbi bine o vorbă cu ei, că şi simţi o antipatie de nedescris faţă de ei. Anne ura bărbaţii roşcovani, care luceau ca un şorici.

Şi totuşi nu se îndoi nicio secundă că mâine se va duce la întâlnire.

6

Probabil că locul de întâlnire ar fi lăsat pe oricine altcineva pradă unei profunde nedumeriri; ca să nu o mai lungim, Nefertiti era o regină egipteană. Anne von Seydlitz fireşte că ştia că bustul din calcar al lui Nefertiti, celebru în toată lumea, dezgropat de nemţi la începutul secolului, fusese expus de la sfârşitul războiului la muzeul din Dahlem. Punctul de întâlnire îi confirmă bănuiala avută de la bun început, aceea că necunoscutul putea avea legătură cu o antichitate preţioasă.

Oamenii de acest tip sunt apreciaţi de către negustorii de obiecte de artă, fiind gata să plătească orice preţ pentru obiectul dorinţei lor. În rândul acestei clientele, Anne cunoştea mai mult de un colecţionar care, cu toate că se vedea că era înstărit, se îndatorase într-un mod primejdios, numai ca să ajungă în posesia unei comori care i se părea potrivită pentru a-şi înnobila colecţia.

Ceva asemănător suspecta şi în cazul intenţiilor necunoscutului şi, pentru că se temea să se amestece în treburi ilegale (un soţ care o înşela cu alta era în stare să o mintă şi în privinţa afacerilor necurate), luă decizia să-i declare roşcovanului moartea soţului ei, la întâlnirea de mâine; atunci, el se va vedea nevoit să vorbească fără înconjur şi să explice care era lucrul care valora aşa de mult pentru el şi de ce se întâmplau lucruri atât de

ciudate. Aşa se gândea ea.

Pe la prânz, toate muzeele din lume sunt pe jumătate goale, iar muzeul din Dahlem nu făcea excepţie. Anne îl găsi pe bărbatul de la Operă pierdut în priveliştea mozaicului din podea. Îl recunoscu de departe, cu toate că acum, la lumina zilei şi îmbrăcat într-un trenci deschis la culoare, părea cu mult mai tânăr. Stătea acolo cu mâinile încrucişate la spate şi se uita fix la mozaic.

Anne se apropie de el din lateral. Bărbatul părea că o observase, dar nu avea nicio intenţie de a-şi ridica privirile ca să se uite la ea. Pierdut în gânduri, începu brusc să vorbească:

— Acesta este Orfeu cu lira lui, cel care cunoştea tainele divinităţii, şi zâmbi aproape jenat.

Apoi continuă:

— Există multe versiuni despre moartea lui. Una spune că ar fi fost ucis de Zeus cu un fulger, drept pedeapsă pentru faptul că a transmis oamenilor înţelepciunea divină. Credeţi-mă, asta este singura versiune corectă.

Anne încremeni; ea îşi imaginase această întâlnire cu totul altfel şi acum el se pornise să-i ţină o prelegere despre Orfeu. Orfeu? Nimic din toate acestea nu putea fi coincidenţă: în seara dinainte, Orfeul lui Glück, iar acum stătea în faţa acestui mozaic şi flecărea despre moartea poetului.

După ceva vreme, bărbatul privi în sus, se uită la Anne cercetător, ca un cumpărător către marfă, apoi îşi încrucişă braţele şi începu în această poziţie, legănându-se de pe un picior pe celălalt, să vorbească:

— Bun, noi suntem pregătiţi să ne majorăm oferta la trei sferturi de milion…

Folosirea pronumelui personal „noi” o puse pe gânduri pe Anne. Niciun colecţionar adevărat nu folosea pronumele „noi”; un colecţionar adevărat, cum îl considerase pe roşcovan până acum, ştia numai despre „eu”, şi pentru prima dată încolţi în ea bănuiala că s-ar putea să se fi amestecat în treburile unui serviciu secret.

Serviciile secrete erau, în afară de biserică, singurele instituţii care folosesc cuvântul „noi”.

— Mă tem, spuse Anne, că vorbim în limbi diferite.

— Nu înţeleg. Vreţi să vă exprimaţi ceva mai clar?

— Asta doream să vă rog eu *pe dumneavoastră.*

Roşcovanul trase aer în piept.

— Dar sunteţi doamna von Seydlitz?

— Da. Dar cine sunteţi dumneavoastră?

— Asta nu are nicio importanţă pentru afacerea noastră; dar dacă vă ajută cu ceva, spuneţi-mi Thales.

Nu ajuta la nimic, iar lui Anne i s-ar fi părut prostesc să i se adreseze necunoscutului cu apelativul Thales, cu toate că numele i se potrivea bine, într-un anume sens.

— Mă interesează, începu din nou Thales, mă interesează mai ales un lucru: Unde se găseşte pergamentul acum?

Anne făcu faţă întrebării mimând calmul, cu toate că îi fugeau prin minte mii de lucruri. Ce pergament? Nu avea nici cea mai vagă idee. Ce îi ascunsese Guido? În mod normal, Anne ştia despre toate afacerile sau măcar despre cele mai importante. De ce ţinuse afacerea în secret faţă de ea, în mod intenţionat? Un pergament pentru trei sferturi de milion?

Făcu dintr-odată câteva conexiuni şi bănui de ce dispăruse în incendiu geanta cu acte a lui Guido. Dar ce rol jucase în asta femeia, rămase un mister pentru ea.

Tăcerea ei prelungită îl făcea pe Thales vizibil nervos; în orice caz pufni din nou pe nas într-un mod respingător. Se auzi ca şi cum s-ar fi închis uşile la metrou.

— Unde este domnul von Seydlitz? formulă el o a doua întrebare.

— Soţul meu este mort, răspunse Anne reţinută, fără să lase să vibreze vreo urmă de tristeţe, şi se uită drept în ochii roşcovanului.

El se încruntă atât de tare, încât sprâncenele lui stufoase se profilau în afara lentilelor de la ochelari. Nu se putea spune că răspunsul avusese impactul decesului unui om pe care îl cunoştea; mai degrabă părea extrem de

dezorientat şi îngrijorat în ceea ce priveşte cursul afacerii proprii. Iar dacă nu era tristeţe ceea ce începuse să vibreze dintr-odată în vocea lui plângăcioasă, atunci era mai degrabă autocompătimire.

— Dar am vorbit la telefon chiar săptămâna trecută. Nu-i posibil!

— Ba da! răspunse Anne sigură.

— Infarct?

— Accident de maşină.

— Îmi pare sincer rău.

— Nu e nicio problemă.

Anne îşi plecă privirile.

— Ca să anticipez întrebarea dumneavoastră: da, eu voi conduce în continuare firma şi tot eu voi fi persoana cu care veţi vorbi.

— Înţeleg.

Vocea lui Thales suna resemnat. Era evident că îl prefera pe Guido ca partener de afaceri. Se prea poate ca roşcovanul să nu se fi omorât după femei, din principiu. Se putea deduce asta din înfăţişarea lui. Oricum, asta nu făcea decât să-i întărească poziţia.

Thales făcu eforturi să reia discuţia.

— Ne înţelegeam bine, eu cu soţul dumneavoastră; foarte simpatic, sincer, un afacerist corect.

Cu stânga făcu o mişcare amplă, ca un actor prost, ca să dea de înţeles că poate ar fi fost mult mai bine să se urnească puţin din loc. Părea că face eforturi să păstreze cât mai puţin vizibilă întâlnirea lor.

— Îl cunoşteaţi pe soţul meu? întrebă Anne în treacăt, în timp ce se uita plictisită la exponatele egiptene de pe ambele părţi ale încăperii.

— Cum adică dacă îl cunoşteam, răspunse Thales. Noi purtam tratative.

De ce nu pomenise Guido niciodată numele Thales? Ceva nu se potrivea. Ea, de fapt, intenţionase să îi spună adevărul roşcovanului: că nu ştia deloc despre ce era vorba şi unde se găseşte pergamentul pentru care el era gata să cheltuiască o avere; dar după aceea lucrurile luară

o cu totul altă întorsătură, pentru că bărbatul începu să vorbească şi folosi din nou pronumele personal „noi”:

— Desigur că vă întrebaţi de ce suntem gata să plătim atâţia bani pentru o bucată de pergament cu nişte caractere vechi pe ea. Numai dacă vă gândiţi la sumă şi vă puteţi da seama cât de preţioasă este această piesă pentru noi, iar noi nu vrem să ascundem lucrul acesta. Şi nu pot să-mi imaginez că oferă cineva mai mult. Pentru noi este important ca nimeni să nu afle despre pergament ori despre cumpărare şi, ca să nu vă facem niciun fel probleme, vrem să rămânem absolut anonimi. Plătim în numerar suma cerută; tranzacţia nu trebuie să apară în niciun raport financiar. Ne-am înţeles?

Anne nu înţelegea nicicum. Pricepu doar că ciudatul bărbat de lângă ea era gata să îi plătească trei sferturi de milion pentru un obiect care se presupunea că se găseşte în posesia ei şi despre care nu avea nici cea mai vagă idee – şi care probabil fusese furat.

Thales întrebă cu totul pe neaşteptate:

— Aţi adus cu dumneavoastră pergamentul? Adică se găseşte aici, în Berlin?

— Nu, răspunse Anne, fără să stea pe gânduri, ceea ce era şi foarte adevărat.

Răspunsul îl dezamăgi foarte tare pe roşcovan.

— Înţeleg, spuse el cu o expresie de consternare şi, cu o iuţeală care pe ea o năuci, făcu o plecăciune politicoasă din cap, de despărţire, şi în timp ce se întorcea, mai apucă să spună: Mai vorbim, la revedere.

Spre deosebire de seara precedentă, Anne ar fi putut cu uşurinţă să-l urmeze, chiar l-ar fi reţinut ca să-i pună nişte întrebări; însă dură puţin cât se gândi la asta, pentru că nu ştia deloc ce dorea de la el.

7

Anne nu mai rămase nici măcar o zi în Berlin. Avea sentimentul inexplicabil că s-ar fi putut întâmpla ceva ieşit din comun. Străzile învăluite în ceaţă, aburul rău mirositor al canalelor şi traficul zgomotos – toate acestea îi dădură brusc impresia unei ameninţări. Nu mai avusese niciodată

astfel de sentimente pentru că nu existase niciodată vreun motiv pentru aşa ceva; doar era o femeie cu picioarele pe pământ şi de speriat puteau să o sperie numai rapoartele financiare proaste şi fiscul.

Acum însă realiză că se trăsese la o parte atunci când oprise lângă ea o maşină şi că ocolise foarte mult un cerşetor de pe marginea străzii, asta doar pentru că o privea insistent, sperând la ceva. I se părea că totul se învârte în jurul ei, cu toate că evenimentele încă aveau puţin de-a face cu propria-i persoană.

În avionul spre München, care îi rămăsese în minte ca o întâmplare plăcută (fusese mult timp ultima amintire plăcută), deoarece soarele strălucea deasupra norilor şi pentru că avea la dispoziţie un rând întreg de locuri, Anne încercă să găsească o explicaţie oarecare pentru toate cele întâmplate în ultimele zile. Nu găsi niciuna. În plus, apărea şi întrebarea dacă accidentul fatal al lui Guido fusese o întâmplare sau dacă îi dăduse cineva o mână de ajutor.

Acasă găsi un bilet roşu cu ştampila poliţiei, lipit pe uşa de la intrare şi cu invitaţia scrisă de mână că trebuie să se prezinte imediat la secţia de poliţie. Se lămuri de-a binelea care era motivul acestei citaţii atunci când deschise uşa casei. Spărgătorii răsturnaseră casa cu susul în jos, forţaseră încuietorile de la dulapuri şi de la comode, împrăştiaseră fără discernământ ce găsiseră înăuntru, aruncaseră cărţile din bibliotecă, dăduseră jos tablourile şi întorseseră până şi covoarele.

Când văzu haosul din faţa sa, Anne se aşeză pe un scaun şi ţipă. Spre uimirea ei, hoţii nu luaseră nici tacâmurile preţioase de argint, nici colecţia de figurine de porţelan; într-adevăr, după o primă evaluare a situaţiei, constată că nu lipsea nimic, nici măcar banii lichizi, câteva sute de mărci, care stăteau ici şi colo pe masa de scris.

Părea să fie clar că aici nu lucraseră nişte hoţi obişnuiţi, ci că fapta lor avea legătură cu blestematul de pergament. Nu avea nicio îndoială că oamenii căutaseră pergamentul prin casă, nu găsiseră nimic şi dispăruseră cu mâna goală. Nişte oameni care sunt gata să plătească trei

sferturi de milion pentru un pergament nu pun mâna pe argintărie.

Totuşi, existau câteva inadvertenţe în raţionamentul ei: De ce oamenii negociaseră în Berlin, în timp ce intrau în casă, în München? Sau cum de ştiau de absenţa ei, a lui Anne, dar nu şi despre moartea soţului ei?

La secţia de poliţie află că vecinii reclamaseră spargerea după ce remarcaseră în grădină două figuri suspecte cu lanterne. I se aduse la cunoştinţă că în urma examinării maşinii avariate nu s-a observat niciun defect tehnic şi nici vreo tamponare; cu alte cuvinte, Guido era singurul vinovat pentru propriul deces, o eroare umană – cea mai rece etichetare posibilă pentru moartea unui om.

Într-un plic, funcţionarul îi înmână câteva lucruri mărunte care fuseseră găsite la examinarea maşinii, printre care şi o cheie de mult pierdută, de la o cutie poştală, o carte de credit cu o poveste asemănătoare, un stilou stricat şi rupt, pe care, din câte îşi amintea, nu îl văzuse niciodată la Guido şi o rolă de film. Lipsea aparatul foto, care stătea întotdeauna în torpedoul maşinii, iar la întrebarea ei referitoare la lipsa acestuia i se răspunse că nu se găsise în maşină niciun aparat de fotografiat.

Într-o situaţie atât de lipsită de ieşire precum aceasta, care, după toate aparenţele, nu avea numai o cauză şi un singur motiv: a) Anne dorea totuşi să ştie cine îl însoţise pe răposatul ei soţ în aşa-zisele lui delegaţii; b) o interesa foarte tare unde rămăsese pergamentul – în fond, trei sferturi de milion nu sunt un fleac şi c) trebuia să facă lumină în această chestiune, pentru că, fără să fi ştiut, se implicase mai mult decât i-ar fi făcut plăcere. Într-o astfel de situaţie aproape metafizică te agăţi de orice fir de pai: Anne spera în secret că atunci când va da filmul la developat să descopere instantanee cu iubita soţului ei – doar căuta o confirmare pentru bănuiala proprie. Atunci universul ei s-ar fi pus în ordine, cel puţin în această privinţă; aşa ar fi avut o părere proastă despre Guido şi despre bărbaţi, în general, şi poate că ar fi hotărât să se răzbune într-un fel sau altul pe toţi aceştia. Tocmai de

aceea, Anne von Seydlitz fu în prima fază dezamăgită când primi filmul developat şi când zări în locul unor instantanee picante, bune de un pictorial, nişte imagini care cu greu puteau fi mai plicticoase, atât erau de terne, şi care totuşi, chiar în clipa următoare, o electrizară de parcă ar fi băgat degetele în priză. Se vedeau fotografii cu un document uzat, de treizeci şi şase de ori acelaşi motiv.

Pergamentul! Anne îşi puse mâinile la gură. Dacă se uita mai bine la negative, se vedea că pozele fuseseră făcute în mare grabă, în aer liber, cu cineva ţinând valorosul obiect în faţa aparatului de fotografiat. Wiguläus, pe care Anne l-a bănuit imediat, negă că ar fi participat când se făcuseră fotografiile, dar confirmă totuşi că ştie de original pentru că l-a văzut în casa de bani a magazinului, o situaţie care l-a mirat, având în vedere că în casa de bani erau păstrate numai obiecte de mare valoare, precum podoabele sau obiectele de artă din aur. La întrebarea dacă Guido vorbise vreodată despre pergament, tânărul răspunse că nu; el aflase de existenţa acestuia doar din registrul de intrări, unde înregistrase achiziţia acestuia cu o mie de mărci, aşa cum i se spusese.

De fapt, obiectul fusese înregistrat regulamentar ca „pergament copt”. La rubrica „provenienţă”, Anne găsi nota: „Privat”. Când văzuse ultima oară pergamentul în casa de bani, Wiguläus nu putea să spună cu siguranţă, probabil în ziua dinaintea morţii lui Guido von Seydlitz şi adăugă, scuzându-se, că nu considerase atât de însemnat pergamentul ca să se intereseze de el. Iar acum dispăruse.

— Dar ştiai ce reprezintă conţinutul pergamentului? întrebă Anne.

— Ah, nu, râse Wiguläus, valoarea documentului cu siguranţă că nu se baza pe ceea ce cuprindea el, ci pe vechimea lui. Şi, în afară de asta, rândurile erau în multe locuri indescifrabile. Fie numai faptul că fusese oferit pe piaţa obiectelor de artă te obliga să tragi concluzia că nu prea avea importanţă istorică.

Aşa că această discuţie se termină ca toate discuţiile pe care Anne le avusese de la moartea lui Guido: cu o

profundă neîncredere şi cu hotărârea fermă de a sonda pe cont propriu misterul din jurul pergamentului. Avea totuşi la dispoziţie acum mai multe copii de o calitate diferită a imaginii, toate cu originalul de mărimea unei jumătăţi de coală de scris şi care probabil că spuneau multe unui specialist. În secret, Anne avea o bănuială în legătură cu textul, o bănuială pe care nu o putea motiva în niciun fel: că într-un anume fel moartea lui Guido nu era străină de document.

8

Acum, se instalase acea formă de logică autoproclamată, care pe cei din afară îi face să dea reprobator din cap, dar care celui vizat i se pare atât de convingătoare, încât priveşte neîncrezător pe orice sceptic. Sfâşiată de acest fel de neîncredere, Anne începu să caute un expert care să-i explice conţinutul pergamentului. Deoarece se temea că i s-ar putea pune întrebări incomode din cauza provenienţei şi a locului de depozitare a documentului, nu se adresă nici unui expert autorizat pentru arta şi istoria coptă, ci apelă la serviciile unui mijlocitor de evaluări cunoscut în oraş, care contra unei sume cash îţi făcea rost de specialişti din orice domeniu imaginabil, de cele mai multe ori profesori emeriţi pe jumătate orbi sau savanţi fără funcţii publice, uzaţi de băutură, care posedau un bagaj de cunoştinţe întru totul respectabil şi care erau gata să scrie evaluări la dorinţa solicitanţilor.

Dr. Werner Rauschenbach făcea parte din ultima categorie. Ocupa o locuinţă la mansardă de pe strada Canalului, unde casele se distingeau prin aspectul deosebit de dărăpănat, dar şi prin chiria mică.

— Atenţie pe casa scărilor! o avertizase acesta la telefon pe Anne. Treptele au spărturi şi balustrada nu mai ţine nici ea mult!

Nu exagerase.

Locuinţa lui Rauschenbach se dovedi remarcabilă în multe privinţe; două lucruri ieşeau în evidenţă, lucruri pe care Anne nu le văzuse niciodată adunate într-un singur

loc: cărţile şi sticlele, o combinaţie deloc ciudată, dar neobişnuită într-o asemenea densitate. Cărţile erau stivuite la perete, cele mai multe fără să fie puse pe etajere, vrafuri de materiale tipărite care ajungeau până la înălţimea genunchiului zăceau aparent în dezordine pe podea, iar între ele sticle, sticle pătrăţoase de vin roşu. Singura porţiune liberă de peretele din camera întunecoasă de lucru era ocupată de un poster îngălbenit cu Rita Hayworth, din anii 1940.

Acolo părea că se oprise timpul pentru Rauschenbach; aici îşi construise lumea lui ideală din alcool şi ştiinţă, pe care o apăra de bunăvoie în faţa oricui îl vizita. Aşa că Anne se văzu nevoită să permită revărsarea asupra ei a unei întregi biografii, nu fără a simţi compătimire, şi asta pentru că istoria arată că, odată ce un om este scos pe linie moartă, abia dacă mai are vreo şansă de a duce o viaţă normală. De cele mai multe ori, asta începe cu un mariaj ratat, iar în cazul lui Rauschenbach, lucrurile nu stăteau altfel. Dacă alcoolul era cauza ratării sau ratarea era cauza alcoolizării asta nu reieşea clar din expunerea lui.

Tatăl, din câte fusese nevoită Anne să îl asculte, îşi pierduse banii pe care îi obţinuse ca negustor de postav, la jocurile de noroc la care se tot încăpăţânase să participe. El, Werner Rauschenbach, îşi petrecuse copilăria şi adolescenţa într-un cămin de oameni pioşi, motiv pentru care şi acum îşi făcea cruce în faţa oricărei biserici şi se pleca în faţa fiecărui preot. Se căsătorise devreme, mult prea devreme, se corectă el, cu o femeie mai în vârstă, cu rochie albă şi frunze verzi de mirt, dar acesta era singurul lucru care amintea de căsătorie. Femeia cheltuia mai mult decât câştiga el – istoricii de artă nu erau neapărat bine plătiţi – au urmat datorii, pierderea locului de muncă, divorţ, slavă Domnului că nu aveau copii.

În timpul acestei confesiuni biografice, bâzâia pe undeva la un patefon corul sclavilor din Nabucco, ceea ce ar fi fost suportabil, dacă aparatul nu ar fi repetat mereu aceeaşi placă. Rauschenbach, slab şi lung de la natură, cu

ochii ieşind din orbite, stătea în timp ce vorbea pe un scaun foarte vechi şi scârţâitor, din lemn, şi rosti, ca şi cum şi-ar fi biruit soarta într-un sfârşit, aceste cuvinte:

— La ce vă foloseşte expertiza, doamnă Seiler?

— Seydlitz, îl corectă politicos Anne şi adăugă: E o neînţelegere la mijloc.

Şi scoase o fotografie mare dintr-un plic.

— Nu doresc nicio expertiză de la dumneavoastră. Vedeţi, aici am copia unui pergament. Aş dori să ştiu de la dumneavoastră doar despre ce este vorba în cazul acestui obiect, ce conţine textul şi ce valoare aţi atribui originalului?

Rauschenbach luă copia în mână şi o examină cu braţele larg deschise. Făcu atunci o faţă de parcă tocmai băuse oţet.

— O mie, spuse el, fără să-şi ia ochii de la fotografie. Cinci sute acum, restul când primiţi ce doriţi; fără factură.

— De acord, răspunse Anne, care înţelesese repede că un vai-de-lume ca Rauschenbach nu lucra din dragoste pentru artă, ci doar ca să supravieţuiască. Scoase cinci bancnote din poşetă şi le puse pe masa de bucătărie vopsită în negru, care servea drept birou.

— Cât timp veţi avea nevoie pentru asta?

— Depinde, fu de părere slăbănogul şi se duse către singura fereastră de la mansardă, care lumina slab încăperea. Depinde întru totul de ce avem aici. Nu aveţi la dispoziţie originalul, doamnă Seiler?

— Seydlitz.

Anne lăsa să se înţeleagă că doreşte să dea cât mai puţine informaţii despre misteriosul pergament.

— Nu, spuse ea scurt.

— Priceput, mârâi Rauschenbach nemulţumit. Lucruri de furat?

Atunci Anne izbucni:

— Dar, vă rog, domnule doctor Rauschenbach! Pergamentul mi s-a oferit spre vânzare şi aş dori să aflu de la dumneavoastră dacă face banii şi mai înainte de toate, ce reprezintă. Dar dacă dumneavoastră ezitaţi…

Anne făcu singurul lucru bun pe care îl putea face în această situaţie: dădu de înţeles că vrea să îşi ia înapoi banii şi astfel risipi instantaneu toate ezitările omului.

— Nu, nu, strigă acesta, nu mă înţelegeţi greşit, dar sunt un om precaut şi pur şi simplu nu vreau să-mi asum vreun risc. Să nu credeţi că n-aş şti că toată lumea care vine la mine are un motiv pentru asta. La urma urmei, profesorul Guthmann este cel mai cunoscut expert. Fireşte că şi dumneavoastră aveţi un motiv întemeiat să veniţi la mine, dar asta nu trebuie să mă deranjeze, atâta vreme cât totul rămâne între noi – dacă înţelegeţi ce vreau să spun, doamnă… Seydlitz.

Totuşi, îi reţinuse deja numele, se gândi Anne şi în acelaşi timp îşi dădu seama că individul ăsta, care era căutat în special de oameni care aveau ceva de ascuns, se preta oricând la şantaj. Gândul o nelinişti, dar nici nu apucă bine să-şi ducă nefericita idee la capăt, că Rauschenbach începu să vorbească, adâncit în fotografie ca un criminalist:

— Din câte pot eu să-mi dau seama, aici e vorba despre un document copt, dar scrisul este grecesc şi e plin de caractere uzuale, fapt tipic pentru copţii din primele secole după Hristos. Asta ar însemna – presupunând că pergamentul este autentic şi nu un fals, ceea ce pot să constat numai cu ajutorul originalului – că obiectul este vechi de cel puţin un mileniu jumătate.

Rauschenbach simţi că Anne se uita fix la el, înflăcărată, şi încercă să-i tempereze de la bun început aşteptările.

— Sper să nu vă dezamăgesc dacă vă spun că documentele de acest tip nu sunt deloc rare şi, prin urmare, nu sunt nici deosebit de valoroase. Au fost găsite cu toptanul în mănăstiri şi în peşteri, cele mai multe fiind documente vechi fără însemnătate, dar şi texte biblice şi scrieri gnostice. În cazul în care s-au păstrat bine, pentru astfel de pergamente se plăteşte o mie de mărci, dar această piesă, din câte îmi dau eu seama, nu este un obiect de primă clasă. Ştiţi, doamnă…

— Seydlitz! completă Anne neliniştită.

— Ştiţi, doamnă Seydlitz, nu există mulţi colecţionari pentru manuscrisele copte, iar muzeele şi bibliotecile sunt interesate numai de suluri întregi, mai ales de textele care au legătură unele cu altele, care astfel servesc ca punct de pornire pentru cercetările ştiinţifice.

Anne dădu din cap.

— Înţeleg. Prin urmare nu puteţi să vă închipuiţi că acest pergament – din nou presupunând că este şi autentic – ar putea fi un obiect pe care îl doresc în mod deosebit anumite persoane?

Rauschenbach se uită drept la Anne. Părea că îl impresionase formularea ciudată. Încercă să zâmbească.

— Cine ştie ce şi pentru cine poate deveni un obiect al dorinţei? O mie de mărci, spuse el într-un final, în timp ce dădea din cap; mai mult nu aş da pentru asta.

Anne chibzui cum să-i facă celuilalt cunoscută însemnătatea acestui pergament, fără să se trădeze. Desigur că ar fi putut să-i povestească lui Rauschenbach tot ce se întâmplase până atunci, dar se temea că nu o va crede nicio clipă. Şi, în afară de asta, îi lipsea încrederea, de aceea îl rugă, dacă putea, să-i traducă textul cât mai exact posibil sau cel puţin să îi redea conţinutul.

La care Rauschenbach scoase o sticlă de sub masă şi turnă din conţinutul ei într-un pahar pântecos.

— Vreţi şi dumneavoastră un pic? întrebă el mai degrabă absent şi aşteptându-se ca Anne să refuze, iar după aceea, în timp ce făcea mişcări distrate, ţinând în mâna dreaptă fotografia, începu o lungă explicaţie despre dificultăţile descifrării unor astfel de texte vechi; o copie, şi încă una proastă, făcea sarcina şi mai anevoioasă. Anne nu ştia dacă Rauschenbach era doar prea leneş şi dacă voia să facă uşor bani cu o evaluare superficială sau dacă avea un alt motiv să nu aibă de-a face cu textul.

Ca şi cum vinul roşu i-ar fi ascuţit simţurile, Rauschenbach păru să-i ghicească gândurile şi-i spuse pierdut în document:

— Fireşte că dumneavoastră credeţi că eu vreau doar

să-mi fac munca mai uşoară, dar pot să vă liniştesc, vă voi da o traducere, dacă se poate aşa ceva, a acestui material. Doar că – şi acum dădu din arătătorul întins – să nu vă aşteptaţi la prea multe.

Anne se uită bine la Rauschenbach.

— Credeţi-mă, întări acesta, au existat deja codice întregi din timpul copţilor, pe care nu le-a vrut nimeni. Vreau să vă spun că vestigiile de acest fel nu au nevoie doar să fie descoperite, ci necesită şi o muncă ştiinţifică din partea celui care le-a găsit, care trebuie să pună totul într-o logică istorică. Ştiţi, un pergament sau un papirus nu e acelaşi lucru cu o mumie, o sculptură sau o mască de aur, care îi entuziasmează pe oameni. Una dintre cele mai semnificative descoperiri în această privinţă, aşa-numitul Cod Jung, a rătăcit ani la rând prin lume, înainte să suscite interesul oamenilor de ştiinţă. E o poveste incredibilă… dar nu vreau să vă plictisesc.

— O, nu, spuse Anne, nu mă plictisiţi deloc.

Nu putea să-şi alunge din minte impresia că Rauschenbach făcea eforturi să subestimeze importanţa pergamentului ei. Şi, în timp ce acesta îşi umplea paharul şi începea să vorbească, Anne se gândea ce motiv ar fi putut avea Rauschenbach pentru comportamentul lui.

— Descoperirea Codului Jung, începu Rauschenbach, a avut loc în anul 1945. Atunci au descoperit felahii egipteni, în ulcioarele de lut dintr-un mormânt vechi, cincisprezece manuscrise copte, cărţi cu legături din piele mucegăite, de care părea că nu e nimeni interesat. Le-au vândut pentru o mână de piaştri, la Cairo, unde una dintre aceste cărţi a ajuns la muzeu, iar o alta, la un negustor de antichităţi. Celelalte unsprezece – două fuseseră arse între timp – au dispărut pe nişte căi necunoscute şi nu au mai fost văzute vreodată. S-au mai auzit doar zvonuri despre ele. Se pare că au existat diverse motive pentru dezinteresul faţă de aceste manuscrise voluminoase, dar unul dintre motive fără îndoială că era conţinutul gnostic al acestor cărţi.

— Puteţi să-mi explicaţi mai în detaliu? spuse Anne.

— Prin gnoză sau gnosticism fiecare înţelege altceva, şi asta nu fără motiv. În primele secole după Hristos au existat filosofi şi teologi care au început să caute originea şi esenţa omului. Gnosticii care credeau în Biserică, precum Origen sau Clement din Alexandria, doreau astfel să sprijine credinţa creştină. Gnosticii din afara Bisericii, precum Basilide sau Valentin, au făcut din asta o mistică orientală antică. E clar că unii au devenit duşmanii celorlalţi, când au afirmat că lumea ar fi lucrarea îndoielnică a unui spirit creator incomplet şi rău. Aşadar nimic despre bunul Dumnezeu, care pluteşte benefic deasupra apelor.

Rauschenbach chicoti ca pentru sine.

— Dar să ne întoarcem la manuscrisele noastre descoperite: negustorul de antichităţi din Cairo şi-a dus codicele în America, în speranţa că va găsi acolo un cumpărător şi că va obţine un preţ acceptabil. Zadarnic, după cum s-a dovedit. Niciun colecţionar şi niciun muzeu nu părea să fie interesat de vechiul manuscris. Câţiva ani mai târziu, obiectul a apărut în Bruxelles. Îşi schimbase între timp posesorul, iar acesta îl oferea pe piaţa obiectelor de artă. Un mecena elveţian a achiziţionat codicele şi l-a dăruit Institutului C.G. Jung din Zürich. Acolo se păstrează şi astăzi şi poartă denumirea de Codul Jung.

— Şi celelalte unsprezece cărţi din această descoperire?

— Întortocheată poveste! După descoperirea lor au fost considerate mai întâi pierdute şi lumea se temea de ce era mai rău. Însă un coptolog francez, care pusese ochii pe codul păstrat în muzeu, relatase despre manuscris şi posibila lui semnificaţie în faţa Academiei de Ştiinţă din Paris. Relatarea a apărut într-o revistă din Cairo şi după aceea a ieşit la rampă o domnişoară cam trecută, care pretindea că a moştenit de la tatăl ei, un negustor de monede din Cairo, aceste unsprezece coduri şi că ar fi dispusă a le vinde muzeului copt. Preţul de cumpărare – 50.000 pfunzi. Era o sumă îndrăzneaţă, dar era întru totul

potrivită valorii obiectelor, că doar acestea cuprindeau câteva mii de pagini scrise mărunt, în limba coptă şi – după cum descoperise profesorul francez între timp – nu mai puţin de patruzeci şi opt de scrieri gnostice diferite. Dar oficiilor competente le lipseau banii, iar acum, când cărţile deveniseră cunoscute, existau dintr-odată peste tot în lume persoane interesate de preţioasele piese. Guvernul egiptean a pus capăt totuşi acestor lucruri, chiar dacă nicio instituţie nu era dispusă să plătească suma cerută, a încuiat cele unsprezece coduri într-o ladă şi le-a predat spre păstrare muzeului. Au stat pe acolo timp de şapte ani, s-au făcut tocmeli şi târguieli, între timp a izbucnit revoluţia, iar egiptenii aveau alte griji. În cele din urmă, proprietara de drept a fost nevoită să deschidă proces pentru creanţe. Acum se ştie chiar unde pot fi găsite aceste coduri, dar li se cunoaşte doar fragmentar conţinutul.

— Cum este posibil? întrebă Anne.

— Pentru asta există multe motive, mai nevinovate şi mai puţin nevinovate. Oamenii de ştiinţă sunt nişte oameni orgolioşi. Dacă vreunul se cufundă în studiu, rar se întâmplă să îşi dea cărţile pe faţă, iar unii tocmai de aceea lucrează câte o jumătate din viaţă la un astfel de obiectiv. Copţii reprezintă în Egipt o minusculă religie minoritară: religia naţională este Islamul, de aceea interesul oficialilor guvernului pentru istoria religiei copte este considerabil redus. Dar mai există un motiv pentru nepublicarea unor astfel de texte, iar acesta este probabil cel mai interesant.

— Mă faceţi curioasă, spuse Anne.

— Ei, aceste documente străvechi sunt concepute de oameni foarte înţelepţi, care doreau să transmită ceva posterităţii şi care ştiau ceva despre care masele nici nu aveau habar, aşa-zisele secrete ale omenirii.

— Iar dumneavoastră vreţi să-mi spuneţi că mai există şi astăzi astfel de secrete?

Rauschenbach dădu din cap.

— Sunt chiar convins de asta.

Luă paharul de vin roşu, îi dădu peste cap conţinutul,

cu nişte zgomote gâlgâitoare şi se şterse la gură cu dosul palmei.

Anne se uita la el. „Dar spuneţi în continuare...”, a vrut ea să rostească. Dar tăcu. Mai târziu, era conştientă de asta, se va enerva că pierduse ocazia, dar, în mod inexplicabil, avea reţineri în a pune alte întrebări; simţea că Rauschenbach nu mai dorea să vorbească şi cu siguranţă că s-ar fi folosit de nişte subterfugii. De aceea reveni la motivul principal pentru care ajunsese acolo şi întrebă:

— Ce credeţi, acest pergament nu ar putea să provină din descoperirea descrisă de dumneavoastră?

— Este imposibil! răspunse acesta, fără să se gândească prea mult, şi, ca şi cum ar fi vrut să se asigure încă o dată, aduse fotografia foarte aproape de ochi.

— Asta e într-adevăr cu totul imposibil.

— Şi de ce sunteţi aşa de sigur?

— Foarte simplu. Pentru că în cazul documentului dumneavoastră este vorba despre un pergament.

— Aşa, şi?

— În cazul manuscriselor pomenite este vorba despre papirusuri. Dar nu trebuie să vă simţiţi dezamăgită. Există destule pergamente care sunt mult mai preţioase decât manuscrisele pe papirusuri, datorită conţinutului lor.

Aşa se termină discuţia. Rauschenbach fu de părere că Anne ar putea să revină în trei zile, iar până atunci se va informa.

Pe drumul spre casă, pe care îl făcu pe jos, căzu pe gânduri din pricina modului ciudat în care se purtase Rauschenbach. Nu îşi imaginase altfel întâlnirea, dar exista ceva care o deranja: inteligentul doctor Rauschenbach vorbise mult prea mult despre textele copte, dar nu scosese niciun cuvânt despre conţinutul pergamentului ei şi nici nu exprimase vreo bănuială, ceea ce era neobişnuit pentru un băutor vorbăreţ ca el.

Anne nu ştia ce ar fi trebuit să înţeleagă din acest comportament. Nici nu era sigură că putea să aibă încredere în evaluarea pe care o aştepta; pe de altă parte,

nu găsea niciun motiv pentru care Rauschenbach să îi răspundă într-un mod lipsit de onestitate. Faptul că nu îl simpatiza din cauza modului sordid de trai, pe care el se grăbea să îl pună în seama sorţii sale grele, nu trebuia neapărat să însemne că era un prost specialist sau că era neglijent. La urma urmei, cele mai multe genii se disting printr-un stil de viaţă neobişnuit.

9

În următoarele trei zile, Anne încercă să-şi pună în ordine ceea ce descoperise şi îşi dădu seama că, acolo unde pur şi simplu nu mai ştia să pună cap la cap întâmplările, începuse să născocească poveşti, poveşti care până la urmă băgau spaima în ea, o spaimă inexplicabilă şi teribilă. În aceste scenarii, ea îl întâlnea pe Rauschenbach, care o urmărea ca să intre în posesia misteriosului pergament, şi pe Donat, soţul invalidei, care, Dumnezeu ştie de ce, înscenase accidentul fatal de maşină, ca într-un roman poliţist.

În aceste zile, contrar obiceiurilor ei, începu să bea, mai ales coniac, care la început îi plăcu, dar care, după ce bău prea mult, îi întoarse stomacul pe dos atât de rău, încât trebui să vomeze de mai multe ori. Se dispreţuia din cauza asta şi nu era în stare să-şi dea seama ce se petrecea cu ea. Se simţea ca un fluture tras de un curent de aer, care este împiedicat să zboare în direcţia dorită din pricina unei forţe copleşitoare. Parcă era atrasă de vârtejul unei forţe necunoscute, care o implica tot mai mult în situaţii inexplicabile, iar ea nu era destul de puternică să iasă din această dilemă. Se gândea să îşi facă un bagaj sumar, doar cu lucrurile strict necesare, şi să plece cu avionul următor în Caraibe, fără a lăsa în urma ei vreo adresă; dar chiar în clipa următoare se făcea că-l întâlneşte pe roşcovan, care o aştepta când cobora din avion. Anne suferea de mania persecuţiei, acea convingere bolnăvicioasă care duce la deformarea obsesivă a unor cuvinte banale sau a unor întâmplări neaşteptate, ca şi cum totul s-ar referi la persoana proprie.

Dar unde se găsea ieşirea din acest cerc vicios? Cine

să nege că în ultimele zile şi săptămâni se întâmplaseră lucruri care o făceau să-i fie greu să nu se îndoiască de raţiunea ei? Guido era mort, o femeie misterioasă din maşina lui dispăruse fără urmă, o urmăreau oameni necunoscuţi şi îi ofereau o avere pentru un obiect care părea să nu valoreze mai mult de câteva sute de mărci. Acestea erau fapte şi nu năluciri.

În orice caz, nu îi pică prea bine când trecu pe la Rauschenbach vineri, pe la ora cinci după-amiază, după cum conveniseră. Cumva, locul lui în această casă degradată i se potrivea; îi venea greu să şi-l imagineze pe Rauschenbach într-o altfel de casă decât asta. Încă înainte de a apăsa pe butonul uzat al soneriei, asemănătoare unei pâlnii, auzi muzică. De aceea, apăsă mai mult decât se cuvenea pentru un musafir, pentru ca Rauschenbach, adormit de muzică şi vin, să nu cumva să nu audă.

Dar el nu reacţiona. Nici măcar al doilea sunet, vehement, nu fusese auzit. Anne bătu cu palma în uşă.

— Domnule doctor Rauschenbach! strigă ea indignată. Domnule doctor Rauschenbach, dar deschideţi odată!

Zgomotul pe care îl făcuse în acest fel îl puse în mişcare pe administrator, un iugoslav şmecher, cu piciorul ţeapăn, ceea ce nu-l împiedica să urce cu celălalt, sănătos, câte două trepte şi să ajungă neobişnuit de repede la ultimul etaj.

— Doctorul nu e aici? întrebă el zâmbind.

— Ba da, trebuie să fie acolo, doar se aude muzică! spuse Anne.

Iugoslavul ascultă, îşi puse urechea la uşa colţuroasă şi, aşa cum era de aşteptat, trase următoarea concluzie:

— Muzică e numa’ când e doctorul acasă. Da’ poate… la care gesticulă ca şi cum ar fi golit un pahar şi făcu din ochi.

Totuşi, când administratorul încă mai încerca să dea de înţeles cu pantomima lui că Rauschenbach putea foarte bine să fi pierdut din nou numărul păhărelelor, pe Anne o străfulgeră un gând, ca şi cum ar fi fost lovită de trăsnet:

dinăuntru răsuna „Ah, am pierdut-o”, aria din *Orfeu şi Euridice.* Anne puse şi ea urechea la uşă; îşi simţea pulsul în tâmple şi nu era nicio îndoială: era aria lui Orfeu!

— Aveţi vreo cheie de rezervă? strigă Anne la iugoslav.

Acesta nu-i înţelegea tulburarea. Căută îndelung şi calm în buzunar, scoase o cheie veche şi mare şi i-o întinse doamnei drept sub ochi.

— Cheia administratorului, zise rânjind. Se potriveşte oriunde.

— Dar deschideţi odată!

Dând din umeri, ceea ce putea foarte bine să însemne că: „Nu ştiu dacă e bine, dar dacă aşa spuneţi dumneavoastră…”, băgă în broască cheia diformă, iar Anne năvăli în apartament.

Rauschenbach şedea la biroul lui, cu trunchiul atârnând în afară, cu capul întors într-o parte a suprafeţei de scris. Din gura schimonosită într-o grimasă atârna limba, vineţie şi de o lungime neobişnuită; ochii erau deschişi, dar se putea vedea numai albul lor. La o privire mai atentă, Anne recunoscu urmele închise la culoare de la gâtul lui. Rauschenbach fusese strangulat.

Din gramofon se auzea încă aceeaşi arie. Când se termina, braţul aparatului era aşezat din nou de la capăt, automat, ca de mâna unei stafii, şi repeta melodia infinit de tristă.

— Nu! Nu! Nu! strigă Anne şi îşi puse mâinile la amândouă urechile, apoi să năpusti către aparat. Urmă un scrâşnet îngrozitor, şi apoi se făcu linişte.

10

În nopţile următoare, Anne nu dormi aproape deloc.

Avea impresia că era o chestiune de câteva secunde până când îşi va pierde cunoştinţa, câteva secunde faţă de interminabilele ore ale unei nopţi. Încerca spasmodic să îşi ţină ochii deschişi şi să se uite fix la tavan, pe care, la intervale neregulate, apăreau luminile maşinilor care treceau pe stradă şi care dispăreau din nou după scurta lor procesiune; şi asta pentru că, de fiecare dată când

închidea ochii, se năpusteau peste ea imaginile care o acaparau ca nişte paraziţi chinuitori. Ca nişte lipitori i se fixau imaginile în memorie şi i se păreau atât de clare, încât îi era greu, ba chiar aproape imposibil să facă diferenţa între fantasme şi realitate. Îşi puse de mai multe ori întrebarea, când era trează, dacă nu e nebună, dacă nu cumva creierul nu îi mai funcţiona cum trebuie, dacă erau vise fantasmele incredibile care îi jucau în faţa ochilor, vise care îi distruseseră mecanismul de control al raţiunii.

„Poate că tu însăţi ai fost în maşina accidentată, începu Anne să-şi spună la modul cel mai serios, poate că impactul ţi-a defectat creierul şi memoria, poate că treci prin viaţă fără conştiinţă şi trăieşti lucruri din afara realităţii, poate că starea în care te afli se numeşte moarte”.

În astfel de clipe, încerca din când în când să se ridice în picioare, pentru a-şi dovedi că mai are putere asupra ei, însă de fiecare dată încercarea îi dădea greş. Pur şi simplu îi lipsea forţa de a-şi impune voinţa, ca şi cum cineva ar fi pus mâna pe ea şi i-ar fi controlat fiecare mişcare şi gând. Începu să articuleze cuvinte întregi, iar sunetul vocii ei, răsunând din cauza pereţilor, avu un efect liniştitor; se trezi din chin şi deschise ochii.

„Trebuie – îşi tot repeta ea – să găsesc adevărul”.

Moartea lui Rauschenbach o aduse curând într-o situaţie neplăcută. În orice caz, trebuia să se supună penibilelor interogatorii. Avea dificultăţi în a-l face pe ofiţerul de la criminalistică să creadă că nu îl ştia absolut deloc pe Rauschenbach şi nici tabieturile lui şi că îl văzuse înainte de deces o singură dată. Pe lângă asta, Anne nu întrevedea nicio posibilitate de a omite motivul întrevederii ei cu expertul. Conform declaraţiilor date poliţistului, îi lăsase lui Rauschenbach o copie după un pergament vechi, spre evaluare.

Totuşi, contrar aşteptărilor, această declaraţie se dovedi o greşeală cu urmări grave. Asta pentru că, pe de o parte, nu se găsise nicio copie la Rauschenbach şi, pe de altă parte, pentru că afirmaţia conform căreia pergamentul

original dispăruse în accidentul de maşină al soţului ei părea misterioasă şi puţin credibilă; totuşi Anne von Seydlitz nu era considerată suspectă, ci doar un personaj obscur în acest caz.

Cu toate că nu putea găsi nicio legătură între pergament şi moartea violentă a lui Rauschenbach, această eventualitate nu trebuia exclusă. Dispariţia copiei dădea de înţeles aşa ceva şi, în orice caz, cu cât se gândea mai mult, cu atât o cuprindea bănuiala că nici Guido nu murise de o moarte naturală. Ca să progreseze, trebuia să cunoască semnificaţia pergamentului, trebuia să-i înţeleagă valoarea în contextul istoriei artelor sau să ajungă să ştie ceva despre conţinutul lui.

Anne îşi aminti în această situaţie de un om despre care Rauschenbach pomenise mai degrabă fugitiv şi care nu îi era necunoscut după nume, însă nu se intersectase cu el până atunci. Cum zisese Rauschenbach? „La urma urmei, profesorul Guthmann este cel mai cunoscut expert!”

Cu a doua copie, Anne porni către institutul din strada Meiser, o clădire pompoasă din vremea naziştilor, cu scara cu trepte de piatră şi balustradă de marmură. La etajul al doilea găsi o intrare cu două uşi vopsite în alb, cu numele lui Guthmann pe una din ele, dar plăcuţa indica strict că programarea şi accesul au loc prin camera 233, precizare pe care Anne o respectă.

11

Profesorii din mediul universitar au de cele mai multe ori aspectul unor domni în vârstă şi onorabili, cu burtă şi costum închis la culoare, cu tot cu vestă. Guthmann nu se potrivea absolut deloc acestui clişeu. El purta blugi, avea părul de mărime medie, ondulat, şi dădea mai degrabă impresia unui asistent prost plătit, decât a unui director de institut. În mijlocul camerei, care avea înălţimea cel puţin dublă faţă de aceea a clădirilor moderne, se afla o masă lungă şi foarte veche, iar pe ea erau împrăştiate cărţi deschise, nenumărate pagini scrise şi vrafuri de manuscrise care erau legate cu panglici ca pachetele

pentru cadouri.

Guthmann trase de sub masă un scaun uzat de lemn, o invită pe Anne să ia loc şi întrebă ce o aduce la el. Anne se folosi de aceeaşi poveste pe care i-o servise şi lui Rauschenbach: că i s-a oferit spre cumpărare pergamentul şi o interesau valoarea şi conţinutul.

Guthmann luă hârtia şi o examină. Ţuguie buzele şi îşi strâmbă faţa într-o grimasă, ca şi cum ar fi simţit durere. Tăcu.

Sări dintr-odată în picioare, ca şi cum ar fi făcut o descoperire înspăimântătoare, cotrobăi printre cărţi şi manuscrise şi scoase o lupă mare, rotundă, se lăsă din nou în scaun şi plimbă lupa cu mişcări orizontale, deasupra foii. Din când în când dădu nervos din cap, dar, în clipa următoare, colţurile gurii formară un zâmbet şi dădu din cap a înţelegere.

— De unde aveţi asta? se interesă Guthmann.

Aşa cum era şi adevărat, Anne răspunse:

— Nu o am, după care adăugă nesigură: Doar mi s-a oferit.

— Înţeleg, spuse Guthmann, fără să-şi dezlipească privirile de pe foaie. Şi cam cât costă, dacă pot să vă întreb?

Anne ridică din umeri.

— Trebuie să fac o ofertă.

— Ştiţi, începu profesorul ceremonios, pergamentele copte nu fac deloc o avere, pur şi simplu există prea multe pe piaţă. Valoarea unei astfel de piese este mai puţin determinată de vechime sau de starea în care s-a păstrat şi mai degrabă de ceea ce conţine textul. Iar acest text nu mi se pare deloc neinteresant. Uitaţi – Guthmann luă lupa şi îi arătă lui Anne un anume rând –, aici văd numele „Barabbas”.

— Barabbas?

— O fantomă istorică. Bântuie prin textele copte, precum şi în cele evreieşti. Textele biblice îl pomenesc ca fiind un răzvrătit. Până şi în sulurile de la Marea Moartă este pomenit acest nume, dar fără nicio precizare a

semnificaţiei lui. Un coleg pe nume Marc Vossius, care predă la Universitatea din San Diego, California, s-a ocupat cu acest Barabbas jumătate din viaţă, iar unii îl consideră chiar nebun.

Anne von Seydlitz se trezi dintr-odată de-a binelea.

— Dacă vă înţeleg corect, profesore, există o personalitate istorică pe nume Barabbas, care este de o importanţă atât de mare, încât numele îi apare în diferite texte istorice, fără să fi fost posibilă examinarea acestei… fantome?

— Aşa este.

— Şi acest Barabbas este menţionat de pergament?

Guthmann luă din nou lupa în mână, clipi prin lentilă şi spuse:

— Cel puţin aşa pare.

Anne iscodi în continuare:

— Există mai multe fantome istorice de acest fel?

— O, da, spuse profesorul. Nu oricare dintre ele a fost la fel de bine transmisă precum Iulius Cezar, despre a cărui viaţă se cunoaşte pentru că a scris-o cu mâna lui; pe de altă parte, multe înscrisuri s-au pierdut. Spre exemplu, despre Aristoxenos, elev de-al lui Aristotel, nu ştim aproape nimic, cu toate că a fost unul dintre cei mai inteligenţi oameni din câţi au trăit vreodată. A scris 453 de cărţi, dar nu s-a păstrat nici măcar una singură. Despre Barabbas cunoaştem numai numele şi câteva observaţii despre personalitatea lui.

Pe toată durata convorbirii, Guthmann dădu de înţeles că este extrem de interesat de pergament, iar Anne recunoscu în asta şi motivul pentru care profesorul refuzase îndârjit să facă vreo apreciere valorică asupra obiectului. Cam o săptămână întreagă, fu de părere într-un final, atât ar trebui să-i acorde timp. Atât avea nevoie ca să se pună la punct cu textul documentului. Despre onorariu nu se discută absolut nimic.

Anne se simţi puţin uşurată după vizita făcută profesorului Guthmann. De ce, asta nu putea să-şi explice, dar se simţea întărită în convingerea că pergamentul

jucase un rol central în toate ciudăţeniile ultimelor zile.

Când ieşi din curte pe poarta mare a institutului, pe lângă ea trecu în mare grabă un bărbat pe care avu impresia că îl mai văzuse undeva, dar alungă imediat acest gând. Prea multe imagini, prea mulţi oameni se făcea că o întâlneau în fiecare noapte, ca să poată aduna curaj să exprime vreo bănuială.

Pe drumul către casă, căută un bistro pe strada Theresien, unde se puteau mânca paste delicioase stând la măsuţe înalte de marmură. Anne se gândea. Numele Barabbas nu îi mai ieşea din minte.

Noaptea, în timp ce se foia în pat, iar pe tavanul camerei apăreau şi dispăreau imagini ca şi în nopţile precedente, începu să vorbească tare:

— Barabbas, cine eşti? Barabbas, ce vrei de la mine?

Trase cu urechea, temătoare, în noapte, ca nu cumva forţa misterioasă, care pricinuise deja atâta rău, să îi răspundă, însă în casa pustie rămase linişte; se auzea regulat doar clopoţelul Westminster al orologiului de la parter.

— Eşti nebună, da, ai înnebunit, şopti Anne îmbătată de somn, doar ca să-şi facă curaj, apoi căzu din nou în somnolenţa chinuitoare, care îi amplifica imaginaţia şi îi ameţea raţiunea ca un drog. Aşa că Anne crezu că soneria telefonului, care o făcu să sară dintr-odată din pat, este doar o închipuire şi îşi apăsă perna peste cap până nu mai auzi nimic.

Probabil, se gândi Anne, când se liniştise din nou, ar trebui mai degrabă să caute un psihiatru, în loc să alerge cu misteriosul pergament de la un coptolog la altul. Dar atunci poate că nu ar mai afla niciodată adevăratul motiv pentru care murise Guido şi de ce, peste tot de unde spera o rezolvare, se lovea de un zid al tăcerii.

Şi iarăşi sună telefonul, cât de necruţător putea să fie un astfel de aparat atunci când cineva doarme. În timp ce îşi îngropa capul în pernă, îi veni în minte că acest zgomot în niciun caz nu provenea din închipuirea ei, nu, chiar suna.

Bâjbâi în semiîntuneric după receptor şi răspunse somnoroasă:

— Alo?

— Doamna von Seydlitz? se auzi de la celălalt capăt al firului.

— Da.

— N-ar trebui, spuse o voce masculină, să mai cercetaţi pergamentul. E în interesul dumneavoastră.

— Alo! strigă Anne enervată. Alo, cine e acolo?

Receptorul era mort. Închisese.

Lui Anne i se păru că ştie vocea, dar nu era sigură dacă era într-adevăr Guthmann. Şi dacă era aşa, ce motiv putea să aibă profesorul să o sune la ora asta; despre ce dorea să o prevină?

Nu mai rezista să stea în pat. Anne se ridică, se duse în baie, dădu drumul la robinetul de apă rece, ca să-şi spele faţa, se îmbrăcă în grabă şi deschise filtrul de cafea. Aparatul gâlgâi zgomotos apa fierbinte din filtru, ca o broască înaintea perioadei de împerechere. Parfumul care se răspândi avu darul de a o trezi şi ea se aşeză în fotoliu, ţinând ceaşca de cafea cu amândouă mâinile.

— Barabbas, îşi spuse ea încet, Barabbas, şi dădu din cap.

Stătu aşa zgribulită şi privind fix înainte, până la ivirea zorilor – salvarea lui Anne.

12

În situaţii fără ieşire ca aceasta, există momente în care intensitatea unei viziuni slăbeşte dintr-odată, clipă în care apare strălucirea unei speranţe, numai bine ca să-ţi rezolvi problemele, ca şi cum ţi-ar veni o minune în ajutor. Aşa i se întâmplă şi lui Anne von Seydlitz. Guthmann ştia mai multe despre pergament decât lăsase să se înţeleagă la întrevederea lor din ziua precedentă. Gândindu-se la ce fusese înainte, putea să creadă că profesorul ştia tot. În calitatea lui de expert în domeniul coptologiei, cu siguranţă că ştia nu numai textul, ci era informat poate şi asupra consecinţelor care făceau documentul atât de important.

Să se ducă după profesor la institut şi să îl ia la rost nu i se părea lui Anne că se cuvine; pentru că, dacă Guthmann ştia mai mult decât recunoscuse, atunci nu ar fi fost uşor să-l facă să vorbească nici la o a doua întâlnire. Dacă dorea să aibă vreo şansă, Anne trebuia să îl ia prin surprindere pe profesor. Intenţiona să îl mituiască cu o sumă mai mare, pentru că, după cum arăta, Guthmann dădea impresia că nu i-ar strica nişte bani.

Pe la cinci după-amiază, îşi parcă maşina mai într-o parte, în faţa institutului, de unde putea să vadă bine intrarea. Planul ei era să îl reţină pe Guthmann pentru a-l invita să ia cina împreună, iar în timpul acesteia să-i facă o ofertă generoasă, suficient de generoasă, încât să-l facă să vorbească.

După trei ore şi mai bine, pe la opt şi jumătate, administratorul ieşi de după poartă şi se pregăti să închidă clădirea. Anne coborî, tăie strada în diagonală şi îl întrebă pe portar dacă domnul Guthmann mai era la serviciu. Acesta răspunse că nu mai era nimeni la serviciu, dar se asigură totuşi cu un apel telefonic la care nu răspunse nimeni.

Ziua următoare, după o altă noapte nedormită, Anne era în acelaşi loc la ora şapte jumătate. Totuşi, nici de această dată, aşteptarea nu avu vreun rezultat. Guthmann nu apăru. Nu mai vedea niciun motiv să nu îl caute acasă pe profesor. Luă adresa din cartea de telefon: Guthmann, Werner.

Werner Guthmann trăia într-o casă tip, dintr-o suburbie din vest unde preţurile imobilelor erau convenabile. Când sună îi deschise o femeie între două vârste. Părea deranjată. Anne îşi expuse în detaliu problema; profesorul era singurul om care putea să o ajute să facă progrese. Dar mai înainte să îşi fi spus istorisirea între uşă şi încuietoare, femeia o întrerupse şi spuse că îi pare rău că nu poate să o ajute – soţul ei dispăruse fără urmă de două zile. Poliţia era în căutarea lui.

Anne se sperie. Părea că de afurisitul de pergament nu se dezlipeşte blestemul care o urmărea ca o umbră. Îşi

luă rămas-bun în grabă şi, în timp ce se îndrepta către maşină, îi reveni din nou gândul că este complet nebună. Dar chiar în clipa următoare deveni conştientă că avea mintea întreagă, pentru că putea să-şi analizeze logic şi fără rezerve starea şi situaţia în care se afla. Totuşi, părea că asupra ei şi a vieţii sale apăsa o forţă misterioasă, ca o caracatiţă care putea să îşi întindă tentaculele chiar şi după o pradă îndepărtată.

Capitolul doi

DANTE ŞI LEONARDO

Secrete încifrate

1

Este o prostie când oamenii afirmă că o persoană care şi-a pus capăt zilelor nu era în deplinătatea facultăţilor mentale. Vossius era atât de conştient, încât – contrar oricăror obiceiuri – îi tot veneau în minte nişte cifre, cifre care erau lipsite de orice semnificaţie pentru el şi pentru situaţia în care se afla. Aşa se gândea el cu toată seriozitatea: dacă trebuia să dea douăzeci de franci pe liftul care l-ar duce pe platforma a treia sau dacă ar fi fost mai bine să economisească nişte franci şi să urce pe jos până la prima platformă. Uitându-se la un plan de lângă ghişeu, descoperi că aceasta era la numai 57 de metri înălţime; dar, ca să te arunci în gol şi să mori, ajungea şi atâta. Totuşi, îşi spuse că moare o singură dată şi că dorea să mai vadă încă o dată Parisul de sus, de la o înălţime de trei sute de metri. Aşa că se aşeză liniştit la coada din faţa unui ghişeu de casă, cu hotărârea fermă de a-şi încheia socotelile cu lumea la preţul de douăzeci de franci, de sus de tot.

Vizitatorilor turnului Eiffel li se pune răbdarea la grea încercare, deoarece cozile oamenilor care vor să ia cu asalt această emblemă sunt într-adevăr interminabile în oricare zi, chiar şi într-o zi neprietenoasă de toamnă precum aceasta. Începu să-i numere pe cei care aşteptau, începând cu el însuşi. Ajunse la peste nouăzeci şi calculă că, dacă achiziţionarea unui bilet ar răpi doar douăzeci de

secunde pentru fiecare în parte, tot ar trebui să aştepte o jumătate de oră.

Desigur că acestea sunt lucruri prosteşti când ai în faţă perspectiva morţii, dar aşa ar trebui redate fie şi numai pentru a descrie cât de clare îi erau gândurile, ceea ce unul sau altul ar putea să nege ulterior. Ajunsese atât de departe, încât putea să examineze pe furiş – cu acel aer voit întâmplător, care nu rămâne ascuns unui observator atent – oamenii din faţa şi din spatele lui, să observe dacă aceştia percep calmul ciudat din comportamentul său, caracteristic omului care nu mai are decât un scop. Şi chiar îşi dădu seama că tuşise uşor şi totuşi zgomotos, cu toate că nu simţea nicio nevoie să facă asta – doar ca să nu facă impresie greşită.

Cândva, în decursul acestor minute de aşteptare care păreau interminabile, îi veniră în minte anunţurile din ziare ulterioare prăbuşirii lui din Turnul Eiffel. Poate că la rubrica „Diverse” sau – şi mai demn de dispreţ – într-o coloană de la „Locale”, între un accident de maşină din Rue de Rivoli şi o spargere din Cartierul Latin. În acelaşi timp, ceea ce lua cu sine în moarte era de o asemenea însemnătate, încât ar fi fost pomenit în toate titlurile principale ale zilei, din întreaga lume.

Să-i fi fost teamă de ceea ce urma să facă? Asta nu, pentru că oricum, în mod normal, nu ţi-e frică de faptul că mori, ci de ceea ce ţi se întâmplă, iar asta s-ar petrece atât de repede în cazul lui, încât nu i-ar mai rămâne timp să se lamenteze. Citise undeva că nu simţi nicio durere dacă te prăbuşeşti dintr-un turn înalt, deoarece conştiinţa te părăseşte cu puţin înainte de impact.

Dacă ceva anume îl făcea să fie sceptic, acela era gândul că nu se ştia cu adevărat dacă nu cumva era vorba de o banală teorie – pentru că nimeni nu supravieţuise după punerea în practică. Totuşi, nu mai avu nicio îndoială, cu toate că ştia, desigur, că decizia de a-şi pune capăt zilelor nu răsărise din proprie voinţă. Dar hotărârea îi era atât de puternică, încât nimic nu-l putea abate de la ea.

Cumva, această sentinţă trezise în el chiar un avânt

tineresc, aşa că fluieră după o blondină elegantă care făcea parada modei pe lângă el – căci nu se putea descrie altfel felul în care îşi etala noul taior –, întorcându-şi în acelaşi timp privirea ca într-o pictură barocă. Niciodată nu mai făcuse aşa ceva, el, un om cu statutul şi de vârsta lui!

Îşi dădu seama dintr-odată că dusese un trai de om conştiincios, o viaţă urmărită cu admiraţie de membrii societăţii şi că dăduse permanent dovadă de acea purtare proprie unui individ de calitatea lui. Îşi trăise viaţa cu mândrie, viaţă unui prestigios om de ştiinţă, profesor de literatură comparată. El optase pentru această specializare pentru că era foarte potrivit pentru ea, datorită memoriei sale excepţionale şi, chiar dacă cel mult unul dintr-o mie pot să-şi explice alegerea făcută, lui i se părea important că, în cazul lui, era vorba de literatură comparată.

Muzelor, mai precis unei misiuni de cercetare din partea Universităţii de Stat din San Diego, California, le jertfise propria căsnicie – puţin spus că le-o jertfise; o căsnicie normală şi onorabilă s-ar fi năruit înainte de hotărârea de a se duce la Leibethra. Aşa că fusese nimerit să desfiinţeze fără prea mare zarvă idealul impus de societate – cel al traiului în comun – şi să schimbe restricţiile unei catedre americane pe libertatea unui institut de cercetări internaţional.

Vossius făcu încet câţiva paşi către propriul sfârşit. Îl deranja faptul că cei din spate ajunseseră să i se bage în suflet. Încet-încet, aşteptarea începu să i se pară îndelungată, coada incomodă şi începu să-l copleşească sentimentul inexplicabil pe care îl ai când te simţi încolţit.

Acest gen de problemă îl ţinuse toată viaţa departe de întruniri care, din câte zicea el, puteau fi numite astfel doar atunci când la o masă se adunau mai mult de şase persoane. Vossius se obişnuise să facă raţionamente dificile nu stând pe scaun, ci în timp ce mergea, precum Aristotel şi elevii lui. „Mărginirea te face prost”, aşa suna una dintre maximele lui des citate, pe care ştia să o susţină cu numeroase exemple din istorie.

În general, profesorul avea deprinderi foarte bizare şi

care, prin urmare, îl caracterizau drept o persoană neobişnuită. Printre acestea, se număra şi faptul că, la intervale neregulate de două până la patru luni, Vossius îşi prescria o cură de înfometare în care, timp de opt zile, bea doar apă minerală. Motivul acestei asceze autoimpuse nu îl constituia vreo problemă cu greutatea, aşa cum s-ar putea presupune; Vossius mai curând credea că, în acest fel, îşi stimulează capacitatea de concentrare şi puterile intelectuale. Şi, când în sfârşit îi dăduse de capăt misterului lui Barabbas, ţinea în continuare cură de înfometare.

Acest post corespundea aşadar mai degrabă unei filosofii decât grijilor pentru sănătatea proprie, pe care Vossius o cam neglija. Şi asta pentru că meseria nu i se păruse niciodată un mijloc prin care să-şi atingă scopul de a câştiga bani, ceea ce ar fi presupus o săptămână de lucru de patruzeci de ore în cap; nu, meseria era pentru el o necesitate, s-ar putea zice că era aproape o dependenţă de care nu putea scăpa nici noaptea. Incursiunile nocturne în universul literaturii comparate, prin care urmărea tot felul de piste până la epuizare totală (mai contribuiau un pic şi cola şi ţigările negre), îl aduceau adesea aproape de colaps. Hotărât lucru, Vossius nu dusese niciodată un trai sănătos. Meseria lui se număra printre acele pasiuni care te consumă, dar nu ajung niciodată să te omoare.

Dacă ar fi bănuit că va deveni într-o bună zi victima propriei cunoaşteri, nu ar fi ales niciodată această profesie îngrozitoare; dacă ar fi fost un funcţionar cenuşiu sau un artizan cu simţ artistic, ar fi dus o viaţă decentă, fără să fie nevoie vreodată să scape de sine însuşi. Socrate greşea – şi, cu siguranţă, nu pentru prima dată – când spunea că, pentru omenire, cunoaşterea este singurul lucru bun, iar necunoaşterea, singurul rău. Neştiinţa poate să însemne un mare noroc, iar cunoaşterea – o nefericire oribilă; pentru asta există nenumărate exemple. Şi nu este deloc cu rea intenţie când se spune că cei ce nu ştiu sunt cei mai fericiţi: chiar sunt, viaţa lor e un paradis, iar munca lor înseamnă să-şi câştige pâinea şi nu să se chinuie într-un

hăţiş de îndoieli care să le cuprindă ceea ce ştiu, şi asta pentru că a şti nu este nimic altceva decât o formă recurentă a îndoielii.

Ce adusese omenirii ştiinţa cea mai înaltă, în afară de îndoială? Iar dacă el, Vossius, nu s-ar fi îndoit că Shakespeare, Voltaire şi Goethe şi chiar un Leonardo nu erau nimic mai mult decât nişte povestitori geniali şi dacă nu cumva erau complici la un mister inimaginabil, atunci ar fi rămas neştiutor, dar fericit.

Dar aşa trebuia totuşi să se teamă de el însuşi, de cunoaşterea proprie şi de ceea ce presupunea această cunoaştere. (Faptul că fugise de urmările unei fapte penale, asta îi scăpase lui Vossius pentru moment.) Nonşalant, aproape plictisit, ceea ce, aşa cum am pomenit mai înainte, nu corespundea în niciun caz stării lui interioare, îşi vârî mâna în buzunarul pantalonilor. Dreapta îi zvâcni involuntar când simţi sticluţa din buzunar.

Nu sticluţa în sine îl făcea să se neliniştească din nou, ci conţinutul ei caustic, incolor, inodor, uleios, H_2S04. În timp ce îşi trecea degetele peste flaconul pătrăţos, se uită din nou în toate părţile, dar nu reuşi să perceapă nicio mişcare în urma căreia să tragă concluzia că ar fi urmărit.

Din canalul pe capacul căruia ieşea mirosul dezgustător al dejecţiilor calde şi, ca să scape de asta, Vossius vru să sară peste rând, dar rămase pe loc, numai ca să nu bată la ochi. Ridicol, gândi el, cât de uşor era să comiţi un delict în acest oraş şi cât de uşor era să te dai la fund.

Din exterior nici nu părea dificil, căci pe cât de neobişnuit şi de genial era profesorul Vossius în ce priveşte intelectul, pe atât de comună îi era înfăţişarea. Că era în vârstă de cincizeci şi cinci de ani, de asta nu te puteai îndoi. Ovalul feţei lui slabe era dominat de un nas lunguleţ şi subţire şi de o frunte înaltă, aşa cum se spune când părul nu mai începe de unde începea odată. Totuşi, Vossius nu avea nicio problemă legată de aspectul său – poate din cauza urechilor prelungi din care creşteau smocuri de păr – adevărate stufărişuri de baltă. Dacă te uitai mai bine la

el, acest chip avea ceva armonios şi o privire vicleană, în special din cauza ochilor lui mici. Aceşti ochi se mişcau fără încetare; chiar dacă te uitai o secundă, aveai impresia că erau într-o permanentă căutare de nou. Îmbrăcămintea părea întotdeauna în regulă, dar departe de eleganţa modei, aşa cum era şi în această zi memorabilă, în care purta peste o cămaşă descheiată un costum de culoare kaki şi un trenci şifonat.

2

Dintotdeaun iubise Parisul. Studiase aici după război, locuise pe Rue de Volontaires, lângă Institutul Pasteur, sus de tot, sub acoperiş, la o văduvă căreia mereu îi atârna o ţigară în colţul gurii şi care, ca să-şi îmbunătăţească pensia de urmaş, oferea camere cu chirie. Două ferestre ale mansardei dădeau în curte, iar mobilierul trăise şi vremuri mai bune, poate chiar fusese martor la prăbuşirea Bastiliei; în orice caz, din canapeaua tare, pe care ziua se stătea, iar noaptea servea drept loc de pus capul, ieşea prin toate locurile posibile păr negru de cal şi mai şi mirosea a grajduri.

Iarna, când vântul vuia printre tocurile jupuite de fereastră, de parcă ar fi fost urletul câinilor fără stăpân de sub podurile Senei, soba de fier neagră şi rotundă era oricum suprasolicitată, dar madame Marguery, cum îi zicea văduvei care fuma ţigară de la ţigară, se zgârcea mai ales la brichetele de cărbune care dădeau căldură, iar la rugămintea lui de a pune nepreţuitele bunuri cu şase trepte mai sus (în speranţa să tragă şi pentru el o calorie, două), madame refuza. Număra cărbunii cu exactitatea unui contabil şi îi împărţise în câte patru bucăţi pe zi, şi numai acest gând îl făcea pe Vossius să tremure de frig.

Dar nevoia te face inventiv, mai ales când vine vorba de greutăţile de zi cu zi. În pieţele de vechituri de pe la Porte de Clignancourt şi de la negustorii ambulanţi din Village Saint-Paul, luai, la vremea aceea, pe câteva centime, cărţi vechi şi groase legate bine în carton, cărora, din motive necunoscute, le lipseau prima pagină sau alte file din interior. Cu toate că se simţea legat de hârtia

tipărită aproape cu deferenţă, Vossius nu se ferea absolut deloc să îşi aţâţe cu ea focul din soba de fier – recunoaştem, cu remuşcări.

Pentru a-i salva onoarea, se poate nota că înainte să le ardă, Vossius supunea examinării fiecare carte – nu ca să vadă cât de bune erau pentru sobă, ci, aşa cum se cuvine din partea unui viitor om de ştiinţă, din punctul de vedere al conţinutului spiritual, despre care, ca şi Jung, Vossius trăsese repede concluzia că era la capătul diametral opus faţă de valoarea calorică a lucrărilor. Ca să aducem asta la acelaşi numitor: cărţile subţiri vădeau mult mai mult conţinut spiritual decât cele groase, dar cele din urmă ardeau mai greu.

Tot din cauza zgârceniei lui madame Marguery s-a întâmplat că Vossius pescuise într-o bună zi de prin cărţile pentru încălzit un exemplar din *Divina Commedia* a lui Dante, tipărit fără a se menţiona locul şi anul, în limba italiană, şi care se deosebea de celelalte pe care le arsese până atunci prin ceva formidabil: toate cărţile, după cum am pomenit, suferiseră trauma fragmentării, erau vechi şi incomplete şi prin urmare practic nevandabile. Altfel stăteau lucrurile cu această ediţie din Dante. Această *Divină Comedie* cuprindea, pe lângă cele trei părţi principale cunoscute: „Inferno” (Infernul), „Purgatorio” (Purgatoriul) şi „Paradiso” (Paradisul), o parte care nu exista deloc sau care trebuia să nu fi existat, pentru că lipsea din toate ediţiile cunoscute ale acestei lucrări.

Mai târziu s-a blestemat în sinea lui că nu aruncase cartea în cuptorul negru, de fier. Căci, odată cu această carte uzată care nu-i zicea nimic, de al cărei preţ nu mai reuşea să-şi amintească – dar mai mult de douăzeci şi cinci de centime nu avea cum să coste –, a început totul; dar fireşte că el nu bănuia asta. Aceste douăzeci şi cinci de centime, pe care Vossius în niciun caz nu le cheltuise cu intenţia de a se înălţa sufleteşte, ci dintr-o nevoie de a se încălzi demnă de dispreţ, urmau să-i schimbe viaţa, ba chiar mai rău, urmau să fie motivul pentru care săritura de pe Turnul Eiffel era singura scăpare.

Înapoi la Dante: orice student de literatură află în primele semestre despre misterele care îi învăluie capodopera ca într-un cocon şi, ca să vorbim mai la obiect, aceasta e compusă numai din mistere, care se anunţă chiar din titlu: *Divina comedie.* Din câte se cunoaşte, Dante Alighieri nu şi-a intitulat câtuşi de puţin opera *Divina comedie,* ci doar *Comedie,* dar asta nu face altceva decât să potenţeze misterul acestei cărţi; şi asta pentru că de râs nu găseşti mai deloc, mai pe şleau spus – nimic. Totuşi, titlul nu a fost ales fără intenţie.

Veacuri de-a rândul, oamenii au crezut că o carte care are drept cuprins Infernul, Purgatoriul şi Paradisul trebuie să fie o lucrare pioasă din punctul de vedere al Sfintei Biserici. Însă o rasă călugărească nu te face şi sfânt, iar în periplul lui prin Paradis, Dante întâlneşte regi, poeţi şi filosofi păgâni, dar niciun papă, pentru care îi rămăseseră doar vorbe de dispreţ. Aşa că despre pioşenie niciun cuvânt. Şi, Doamne apără, chiar şi în spatele Sfintei Fecioare Maria se ascunde Beatrice, iubirea neîmplinită a inimii lui tinere.

Cu siguranţă că Dante era o minte vicleană şi probabil unul dintre cei mai mari înţelepţi ai timpului său, de aceea făcea doar aluzii care lăsau să se întrevadă o cunoaştere mult mai profundă decât manifesta în scris. De mâna poetului nu s-a păstrat nici măcar un rând, ceea ce lasă loc altor speculaţii şi i-a determinat pe florentini să înfiinţeze o catedră Dante la doar o jumătate de secol după moartea lui. Dar aşa cum se întâmplă adesea când profesorii încep să se ocupe de soarta unui om, aceştia au ajuns la polemici aprinse asupra a ceea ce dorea să spună şi să ascundă Dante. Au numărat versurile (14.000) şi au descoperit în alcătuirea lucrării o simbolistică misterioasă a cifrelor care permite să se ghicească faptul că în spatele „comediei” se ascunde mult mai multă cunoaştere. Cele trei părţi principale se împart în câte treizeci şi trei de capitole: de trei ori treizeci şi trei fac nouăzeci şi nouă, iar nouăzeci şi nouă reprezintă numărul plenitudinii.

Numerele reflectă adesea ordinea cosmică sau

omenească, asta se ştia de la vechii greci, iar Dante s-a jucat şi el cu această simbolistică, considerând că paradisul se ridică în nouă ceruri care se înconjoară concentric, iar pâlnia infernului coboară în nouă cercuri până în punctul din centrul pământului, locul lui Lucifer. În orice caz, Dante ştia despre magia numerelor şi despre semnificaţia lor simbolică, poate şi despre sensul cosmic al cifrei patru (elementele naturii, anotimpurile, epocile), sau despre întrepătrunderea spiritualului cu materialul din cifra şase. Dar el ştia cu mult mai mult.

Să fi fost întâmplare că nu supravieţuise oficial nici măcar vreun original al lui Dante şi că primul exemplar apăruse abia la cincizeci de ani după moartea lui?

După toate aparenţele, accidental, Vossius scosese la iveală, de prin materialul lui academic bun de ars, un exemplar al acelei ediţii iniţiale uitate şi apelă la ajutorul unui prieten romanist, ca să afle ce conţinea postfaţa cu titlul „Verita”. Însă acesta, un tânăr pios pe nume Jérôme, a luat cartea cu el peste noapte, iar a doua zi i-a aruncat-o lui Vossius la picioare, remarcând că e păcat de timpul pierdut să traducă un asemenea gunoi, pentru că era un fals care nu avea nimic în comun cu originalul şi mai ales cu Dante Alighieri. Vossius nu vedea pe atunci niciun motiv să se îndoiască de ceea ce spusese Jérôme, dar, pentru că era vorba despre o carte foarte veche, şi, în afară de asta, mai era şi curiozitatea, o păstrase şi chiar rezistase mai multor mutări, când multe altele se pierduseră.

3

Între timp, cum aştepta la coadă, ajunsese până la ghişeul de bilete, unde Vossius, aşa cum hotărâse, cumpără un bilet la preţul de douăzeci de franci, care îi dădea dreptul să folosească liftul până la platforma cea mai de sus. Se uită discret împrejur, încă o dată, să vadă dacă este urmărit, dar nu observă nimic care să-i sară în ochi şi se îndreptă către cuşca de sticlă, în spatele a doua doamne mai în vârstă, ca să aştepte liftul.

Nu aşteptă mult, că uşile glisante se şi deschiseră cu un zdrăngănit sonor, iar vizitatorii năvăliră în cuşca uriaşă

precum animalele de circ. Cu o smucitură, liftul se puse în mişcare. Ca în toate lifturile din lume, oamenii îşi îndreptară privirile către uşă, dintr-un motiv inexplicabil. Niciunul nu îndrăznea să se uite în ochii altuia. Vossius cu atât mai puţin pentru că se temea să nu fie recunoscut. Aşa că, Vossius se uita fix la uşile glisante, mimând detaşarea, la fel ca şi ceilalţi.

De aceea îi scăpă faptul că în partea din spate a liftului se aflau doi bărbaţi care îl urmăreau. Purtau jachete de piele închisă la culoare, conferind ceva marţial aspectului lor, lucru întărit de faptul că erau doi. Mimau detaşarea, dar dacă te uitai mai bine puteai să descoperi cum comunicau prin mişcări scurte şi hotărâte ale capului.

Cu o mişcare bruscă, care le-a făcut oamenilor să li se strângă puţin stomacul – mai ales lui Vossius, care nutrea o puternică aversiune faţă de asemenea maşinării – liftul rămase pe loc. Uşile se deschiseră cu acelaşi zgomot metalic, iar vizitatorii, care tăcuseră până atunci ca la o reculegere, înaintară vociferând pe platformă. Precaut, Vossius îi lăsă pe ceilalţi să o ia înainte. Aşa că niciunul din cei doi bărbaţi în jachete de piele nu putură să facă altceva decât să coboare înaintea persoanei pe care o urmăreau, unul îndreptându-se către dreapta şi celălalt, către stânga.

Priveliştea de pe prima platformă a turnului Eiffel este într-un anume sens de preferat celei de la etajele superioare, deoarece clădirile dimprejur şi cartierele oraşului sunt încă la îndemână de aici. Pentru un sinucigaş care avea puţine clipe înainte de a trece la fapte, Vossius avea o atitudine neobişnuit de relaxată. Fără să risipească măcar un gând la ceea ce urma să i se întâmple, se îndreptă către partea opusă grupului, se sprijini cu mâinile de parapet şi privi deasupra Senei, către Palais de Chaillot, unde oamenii se vedeau precum furnicile grăbite. Acolo, pe spaţiile verzi, îşi petrecuse adesea după-amiezile, cu câteva cărţi în geantă, care rămâneau însă neluate în seamă din pricina fetelor drăguţe peste care dădeai aici, cele mai multe mergând pe role.

Una dintre ele se numea Avril, un nume pe care urma

să nu-l mai întâlnească niciodată în viaţă, aşa cum nu o mai întâlnise nici pe Avril. Era irlandeză şi avea o tunsoare scurtă şi părul roşu ca focul, pielea albă ca zăpada şi pistrui pe nas şi pe obraji, care străluceau în soare precum licuricii, dar care, pe vreme urâtă, rămâneau invizibili, o taină ciudată a naturii. Avril zicea că e studentă la balet şi petreceau împreună multe zile şi nopţi. Nu i-a satisfăcut niciodată dorinţa de a o vedea dansând, cu toate că nu-şi dorea nimic altceva cu atâta ardoare.

Nu vorbea niciodată despre dansul clasic şi aşa se ajunsese la ce trebuia să se ajungă: Vossius o urmărise într-o bună zi pe ascuns, de la apartamentul ei din Rue Chapon, până în cartierul în care dispăruse într-un local de animaţie cu denumirea Carnavalet, unde mişunau algerienii. Avril nu făcea acolo balet, ci dansa mai degrabă goală, pe masă – în orice caz, scena nu era mai mare de atât –, iar când Vossius o surprinsese astfel, fără să-i facă totuşi o scenă, fata dispăru din Paris chiar de a doua zi. După cum aflase mai târziu, Avril plecase cu un algerian în Africa.

Vossius zâmbi în timp ce se uita în faţă, către Palais de Chaillot; zâmbi pentru prima dată în această zi, şi tot atunci se gândi că putea foarte bine să fie şi ultima dată în viaţa lui.

În acest moment, în care pentru el nu mai exista timp, ci numai un hău neagru, în care urma să se arunce, simţi cum braţele îi sunt smulse violent spre spate şi sunt apăsate de corp, rămase fără apărare.

— Nicio mişcare, monsieur! se auzi.

Doi bărbaţi se apropiaseră de el din dreapta şi, în timp ce unul îi ţinea strâns braţele la spate, celălalt îi pipăi hainele cu rutina celui care se pricepe, scoase din jachetă portofelul, şi din pantaloni, sticluţa maronie şi pătrăţoasă.

— Monsieur, spuse unul din ei cu o corectitudine născută din politeţe, sunteţi reţinut temporar. Urmaţi-ne fără să opuneţi rezistenţă.

Totul se petrecu atât de repede şi de neaşteptat, încât Vossius nu scoase niciun cuvânt de protest şi le

permise să se repeadă asupra lui fără să se apere, când unul dintre ei îi puse cătuşele la spate, ceea ce îi pricinui durere. Dar chinul cel mare din acest moment nu era această durere, ci faptul că îl împiedicau să se avânte în hăul cel mare şi negru, aşa cum visase el.

4

Fireşte că Vossius ştia foarte bine de ce îl arestaseră şi bănuia unde îl vor duce. De aceea nici nu puse întrebări şi îi urmă pe cei doi bărbaţi către un Peugeot albastru, vechi, parcat pe Quai Brauly, şi luă loc într-o poziţie destul de incomodă, pe bancheta din spate.

Prefectura Poliţiei din Boulevard du Palais, la câţiva paşi de Notre Dame, amplasată în Ile de la Cité, dă impresia de multă căldură din afară şi se aseamănă prin asta cu toate clădirile publice ale oraşului, care îşi schimbă faţa de cum intri, preschimbându-şi şarmul în ceva cu totul opus. Aşa era şi Prefectura, care de afară amintea de un palat din poveşti, la fel ca şi Luvrul, iar înăuntru, de labirintul Minotaurului, o senzaţie pe care nu puteau să o schimbe nici coloanele, nici scările şi nici balustradele cu ornamente.

Vossius fu adus într-o încăpere de la etajul doi, unde îl luă în primire în mod oficial un comisar pe nume Grüss, care îl interogă asupra numelui, locului şi datei naşterii, asupra profesiei şi domiciliului, timp în care cei doi bărbaţi în jachete de piele se aşezară lângă el.

— Ştiţi, monsieur, spuse Grüss cu o pretinsă politeţe, că vă faceţi vinovat de o faptă penală şi că aveţi, prin urmare, dreptul de a nu spune nimic, însă – iar aici i se schimbă tonul vocii şi răsună dintr-odată ameninţător – nu v-aş sfătui aşa ceva, monsieur!

Grüss îi făcu un semn din cap unuia dintre cei doi bărbaţi cu jachetă de piele. Acesta se ridică şi deschise o uşă laterală. Intră un angajat al muzeului Luvru, pe care îl puteai recunoaşte după uniforma şi chipiul gri. Bărbatul îşi spuse numele, iar Grüss întrebă dacă îl recunoaşte, făcând un gest cu mâna către Vossius.

Slujbaşul de la muzeu dădu din cap că da şi spuse că,

într-adevăr, omul acesta se dusese la tabloul lui Leonardo, scosese o sticluţă şi îi azvârlise conţinutul peste tablou, nu pe chipul femeii reprezentate, ci pe decolteu, şi, înainte să aibă timp să intervină şi să-l prindă pe bărbat, acesta dispăruse, şi Dumnezeule, preţiosul tablou!

Angajatul muzeului fu condus afară şi Grüss îi puse lui Vossius întrebarea:

— Şi ce aveţi de spus despre asta, monsieur?

— Aşa e! afirmă Vossius.

Neaşteptata mărturisire îl descumpăni pe comisar atât de mult, încât începu să se bâţâie neliniştit pe scaun, încoace şi-ncolo, ca şi cum ar fi stat pe cărbuni aprinşi. În cele din urmă îşi regăsi glasul, dar în acelaşi timp i se schimbă tonul vocii într-o amabilitate nefirească şi întrebă ca şi cum ar fi vorbit cu un copil:

— Şi poate că vreţi să ne destăinuiţi şi de ce aţi făcut asta. Vreau să zic, există vreun motiv pentru fapta dumneavoastră penală?

— Fireşte că există un motiv pentru asta. Sau poate credeţi că aş fi făcut aşa ceva din plictiseală?

— Interesant! spuse comisarul.

Grüss se ridică din spatele biroului său impozant, se sprijini pe un cot şi răspunse cu un rânjet cinic:

— Ei, profesore, aici chiar că m-aţi prins!

Şi accentuă peste măsură cuvântul „profesore”, ca şi cum s-ar fi temut de un răspuns prea ştiinţific, pe care nimeni nu ar fi putut să îl priceapă.

— Mă tem, începu Vossius protocolar, că, dacă vă spun adevărul, mă veţi considera nebun…

— De fapt, de asta mă şi tem, întrerupse Grüss. Mă tem chiar că am să vă consider nebun după orice declaraţie pe care aţi face-o, monsieur.

— Tocmai, mormăi Vossius.

Apoi se lăsă o pauză lungă, în care cel care punea întrebări şi cel întrebat se uitară fără un cuvânt unul la celălalt, fiecare cu alte gânduri. Grüss chiar era curios ce motiv ar fi putut invoca acest lunatic, în timp ce Vossius simţea o frică incertă şi se temea că va fi considerat nu

tocmai în toate minţile, orice ar fi spus în apărarea sa. Prin urmare, cum trebuia să se comporte?

În speranţa că îl va provoca astfel pe Vossius şi că va obţine un răspuns, Grüss făcu remarca:

— Mi s-a spus că atunci când aţi fost arestat dădeaţi impresia că aţi intenţiona să săriţi de pe Turnul Eiffel.

— Aşa este, răspunse Vossius, dar chiar în clipa următoare regretă că recunoscuse şi îşi dădu seama rapid în ce pericol se pusese, iar reacţia urmă imediat.

— Sunteţi sub tratament medical? întrebă Grüss rece. Vreau să zic, suferiţi de depresie? Puteţi să vorbiţi liniştit despre asta. Noi oricum aflăm.

Vossius se grăbi să răspundă:

— Nu, pentru Dumnezeu, nu încercaţi să mă strângeţi cu uşa. Sunt complet normal!

— Da, bine, bine!

Grüss ridică amândouă mâinile.

— Să nu vă faceţi speranţe deşarte că dacă nu eraţi în toate minţile poate scăpaţi de închisoare.

Cuvintele pluteau în încăpere precum urmele reci ale fumului de ţigară: „Dacă nu eraţi în toate minţile!” Vossius simţea nevoia de aer. Rânjetul comisarului, insolent şi dispreţuitor, trăda satisfacţia faţă de reacţia lui Vossius. Că putea fi considerat nebun, dar mai ales că puteau să-l trateze astfel, la asta nu se gândise absolut deloc acest om.

Cum să-i răspundă Vossius? Ca de atâtea ori în viaţă, şi în acest caz, realitatea era cea mai puţin credibilă. Aveau să-l asculte, să râdă de el şi chiar mai înainte de a fi adus vreo dovadă în sprijinul declaraţiilor lui, urmau să-l pună după gratii, pe el, un sărman nebun, profesor de… „Cum se numea domeniul dumneavoastră? Literatură comparată?”

Din acest motiv, Vossius făcea eforturi să răspundă la toate întrebările pe care i le adresa Grüss, pe cât posibil fără să se implice. Problema lui era să nu lase impresia că nu era întreg la minte. Cinstit vorbind, îşi imaginase cu totul altfel un interogatoriu ca acesta: dur şi necruţător, aşa cum ştia din filmele poliţiste; dar aici, în această

încăpere goală de la etajul doi al Prefecturii Poliţiei, totul decurgea amical, aproape amabil. I se părea ciudat că nici Grüss, niciunul dintre cei doi ofiţeri de criminalistică nu luau notiţe şi nici nu întocmeau vreun proces-verbal, cu toate că pomenise de mai multe ori despre date şi locuri cu privire la trecutul său.

Vossius era mult prea agitat ca să îşi dea seama de motivul acestei purtări. Toate gândurile sale, toată atenţia lui, concentrate asupra unei inexpresivităţi ce nu trebuia să trezească bănuiala că ar fi nebun, sădiră în el o încordare care îl făcea orb şi surd la ceea ce se afla chiar în faţa lui.

În această atmosferă încordată intrară brusc doi bărbaţi îmbrăcaţi în alb; unul avea un mic geamantan la el, iar celălalt avea sub braţ nişte curele late cu catarame, iar la semnul comisarului se îndreptară către Vossius ca să îl ridice de pe scaun asemenea unui neputincios şi spuseră, fiecare pentru sine, dar amândoi în acelaşi timp:

— Aşa, monsieur, acum facem o mică plimbare. Veniţi!

Cu toate că situaţia nu putea fi mai clară, trecură câteva secunde bune până să înţeleagă Vossius ce se petrecea de fapt aici, iar când îşi dădu seama într-un final că nu mai are cum să scape, cei doi bărbaţi îl luaseră deja pe coridor, către casa scării, ţinându-l strâns de partea de sus a braţelor. Primul gând al lui Vossius a fost că nu putea să permită aşa ceva şi chiar lua în considerare posibilitatea să se smulgă şi să alerge cât se poate de repede. Dar apoi învinse prudenţa şi înţelegerea faptului că acest comportament putea fi apreciat doar ca o altă dovadă pentru paranoia şi se resemnă în faţa sorţii.

5

Vehiculul în care cei doi îl ademeniseră cu vorbe copilăreşti avea zăbrele la ferestre şi, din pricina formei de cuşcă înaltă semăna mai degrabă cu un vehicul vopsit în alb, de transportat legume. Pentru Vossius fu neplăcut să-şi dea seama că uşa glisantă a vehiculului fusese închisă pe dinafară, de cum luase loc pe bancheta din spate. La

întrebarea pe care o adresase prin fereastra cu zăbrele din cabina şoferului, şi prin care se interesă asupra destinaţiei călătoriei, Vossius primi răspunsul că putea să se liniştească, ei îşi făceau griji pentru sănătatea lui – totul se întâmpla doar spre binele lui; o ştire care îl nelinişti şi mai mult, în loc să îl calmeze.

În timp ce mergeau cu maşina pe Boulevard Saint Michel, în direcţia Port Royal, Vossius îşi construi un plan asupra modului în care ar trebui să reacţioneze la felul în care se aştepta să fie tratat. În orice caz, îşi propusese să răspundă tuturor solicitărilor cu o politeţe pronunţată, să nu ofere nicio ocazie de atac şi să se destăinuie doar în faţa unui expert, ca de la profesor la profesor, cum s-ar zice.

La spitalul St. Vincent de Paul, vehiculul întoarse la dreapta, la un semnal de claxon se deschise o poartă grea de fier şi în timp ce maşina trecea mai departe, Vossius văzu o plăcuţă albă pe care scria „Psihiatrie”. Acum chiar că nu ai voie să te pierzi cu firea, îşi spuse fără să mişte buzele şi se supuse fără obiecţii cererii asistenţilor de a-i urma în interiorul aripii mai lungi a clădirii. Ecoul pe care îl făceau paşii lor pe culoarul interminabil putea să insufle oricui teamă.

La capătul culoarului, unul dintre asistenţi bătu într-o uşă, deschise un medic cu părul alb şi sprâncene stufoase şi închise la culoare, dădu din cap ca şi când i-ar fi aşteptat şi îi întinse mâna lui Vossius:

— Doctor Le Vaux.

— Vossius, se prezentă acesta şi schiţă un surâs nereuşit, pe care îl regretă apoi, compunându-şi o mimică prin care să accentueze seriozitatea situaţiei.

— Profesorul Marc Vossius.

— Atentatorul cu acid; în plus, tentativă de suicid, de pe Turnul Eiffel, spuse celălalt asistent şi îi predă lui Le Vaux o hârtie, apoi amândoi părăsiră încăperea printr-o uşă din direcţia opusă. Doctorul se uită între timp pe fişa de cartotecă, pe care o ţinea în mână cu braţul întins, o aşeză pe o masă albă de scris din tubulatură de oţel şi îl

pofti pe Vossius să ia loc pe un scaun acoperit cu o husă neagră de plastic. Inexplicabil, mirosea a heringi.

— Doctore Le Vaux, începu Vossius, intenţionând să rămână pe cât posibil liniştit, trebuie să vă vorbesc.

— Mai târziu, dragul meu, mai târziu! îl întrerupse Le Vaux şi îl împinse pe pacient pe scaun cu amândouă mâinile.

— Problema este atât de… încercă Vossius din nou o discuţie, dar Le Vaux nu se lăsă păcălit şi repetă, în timp ce îi ridica lui Vossius pleoapele:

— Mai târziu, dragul meu, mai târziu!

Pe de o parte suna de parcă ar fi spus asta de o mie de ori, iar pe de altă parte, ca şi când oricum nu ar fi vrut să acorde nicio atenţie lucrurilor pe care era rugat să le asculte.

Ca un mecanic, care respectă normele prescrise pentru inspecţia unui autovehicul, Le Vaux apăsă cu ambele degete mari pe oasele maxilarului, execută mişcări circulare cu degetul arătător şi cel mijlociu pe la tâmplă şi întrebă detaşat, fără să se aştepte deloc la un răspuns:

— Doare?

Folosindu-se de aceeaşi întrebare, cu aceeaşi detaşare, lovi cu un ciocănel de cauciuc peste fruntea lui Vossius şi apoi peste genunchiul drept, aşezat deasupra celui stâng.

Vossius spuse că nu; în afară de asta, nici nu putea să-şi imagineze ce-ar fi fost dacă ar fi spus că da, simte durere. Era cumplit de disperat pentru că bănuia că ajunsese într-un sistem care nu-i mai lăsa nicio şansă de scăpare.

În timp ce Le Vaux lua notiţe la masa de scris, îşi încrunta sprâncenele stufoase, de parcă ar fi meditat încordat.

— Povestiţi-mi despre copilăria dumneavoastră! spuse brusc. Aţi avut o copilărie grea? Care era relaţia cu mama dumneavoastră? Cum sunt relaţiile dumneavoastră cu femeile, în general? Ce v-a determinat să turnaţi acid peste bustul Madonei? Aţi simţit atunci ca şi când aţi

urina? Aţi simţit o uşurare clară după ce aţi făcut-o?

Atunci, Vossius nu mai putu să se stăpânească, sări de la locul lui, păşi cu zgomot pe podea, de parcă ar fi vrut să calce în picioare incredibilele întrebări ale doctorului, precum uriaşul Gargantua peste pietre, şi râse la fel ca acesta, triumfător şi cu o bucurie răutăcioasă:

— Daţi-i înainte, doctore, daţi-i înainte, cu siguranţă că ştiţi mai multe! strigă el spumegând, şi tot atunci capul i se făcu roşu ca o pătlăgea. Asta era exact reacţia pentru care ar fi dat orice pe lume să o evite, pentru că îi oferea adversarului său argumente decisive, înspăimântat, Vossius se uită la doctor.

Pentru acesta, asemenea ieşiri nu erau ceva special; în orice caz, făcu doar un gest de refuz cu mâna, atunci când asistentul îşi vârî capul pe uşă şi îşi oferi ajutorul, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Termin cu el şi singur”. Dar spuse doar atât:

— Vă rog să vă liniştiţi. Vă voi face o injecţie şi vă veţi simţi mult mai bine după aceea.

— Fără injecţii, fără injecţii! se bâlbâi Vossius, în timp ce Le Vaux scoase o seringă cu un calm impertinent. Starea pacientului nu părea să-l impresioneze în niciun fel.

— Injecţia este cu adevărat inofensivă, întări el cu zâmbetul unui sadic şi adăugă: Vă înţeleg foarte bine neliniştea.

Vossius tremura din tot corpul. Ce să facă? Fierbea de mânie şi indignare. Se gândi un moment să se repeadă la psihiatrul cel încrezut şi să o ia la goană, dar după aceea învinse raţiunea, înţelegând că nu va ajunge departe. Ochii lui căutau fereastra din dreapta, dar de cum o zări nu mai îndrăzni să spere nimic – toate ferestrele din acest loc aveau gratii.

Ţinând seringa între degetul arătător şi cel mijlociu, ca pe o havană, Le Vaux se apropie de Vossius, îşi trase un scaun şi întrebă:

— Ce v-a făcut să vă hotărâţi să săriţi de pe Turnul Eiffel? Era teama de a fi pedepsit din cauza atentatului cu acid? Sau vă simţeaţi urmărit?

— Fireşte că mă simt urmărit! îi scăpă lui Vossius pe neaşteptate, un răspuns pe care îl regretă imediat, dar acum nu mai putea să îl retragă.

— Înţeleg.

Le Vaux se prefăcea compătimitor.

— Nu înţelegeţi nimic, spuse Vossius violent, dar chiar nimic! Dacă v-aş povesti ce s-a întâmplat înainte, abia atunci m-aţi declara nebun de-a binelea.

Le Vaux dădu din cap şi se uită cu o anume plăcere la seringa dintre degetele lui, aşa cum poate că simte un şantajist care, cu arma încărcată, îşi ţine în şah victima.

— Povestiţi-mi totuşi, făcu el cu un aer de superioritate.

— Lăsaţi jos seringa! ceru Vossius.

Doctorul se supuse cererii, iar Vossius chibzui încordat.

— Nu am nici cea mai vagă idee cum aş putea să vă explic situaţia mea, începu el protocolar; dacă vă spun adevărul cu siguranţă că mă veţi considera nebun.

— Poate ar fi mai bine să discutăm mâine despre asta! interveni Le Vaux.

— O, nu, îl contrazise Vossius prompt.

El nutrea încă speranţa că psihiatrii vor observa că el, Vossius, nu ar trebui să se afle aici, că este un om normal, ca oricare altul, şi adăugă:

— Mâine voi fi în aceeaşi situaţie ca şi astăzi.

Lui Le Vaux nu îi erau străine situaţiile de acest gen. Cunoştea reţinerile prin care trece un nebun în a-şi motiva fapta, chiar prea bine, şi ajunsese la concluzia că reţinerile cresc odată cu inteligenţa pacientului. Fără îndoială că în cazul lui Vossius avea de-a face cu un om cu o inteligenţă peste medie. Ca să-i dezlege limba lui Vossius, se folosi de un vechi truc de psihiatru, ducându-se la fereastră şi încrucişându-şi braţele se uită afară aparent plictisit, de parcă ar fi vrut să spună: „Aveţi destul timp la dispoziţie”. Şi avu succes.

— Dumneavoastră sigur credeţi că am aruncat cu acid pe tabloul lui Leonardo într-un acces de rătăcire a

minţii, începu Vossius greoi, dar credeţi-mă că eram în toate minţile, eram la fel de conştient ca şi acum, când vă vorbesc. Cauzele îşi au originea cu mulţi ani în urmă şi se găsesc în munca mea ca profesor de literatură comparată.

Doamne, Dumnezeule! Le Vaux se întoarse şi se uită la Vossius. Se temea acum de o prelegere în domeniul de specialitate al pacientului, în orice caz asta ar fi corespuns profilului tipic de schizofrenie, acelei boli care, în mod inexplicabil, îi preferă pe oamenii a căror inteligenţă superioară devine o povară.

Vossius păru să ghicească gândurile doctorului, un lucru extrem de nefiresc pentru un pacient, pentru că de obicei psihiatrul crede că ştie ce este în mintea pacientului. Iată că Vossius spuse, spre mirarea lui Le Vaux:

— Îmi pot închipui că acum vă gândiţi dacă să mă consideraţi un caz de paranoia simplă sau de schizofrenie paranoidă şi este greu de dovedit dacă se aplică unul sau celălalt dintre diagnostice. Uitaţi, doctore, eu sunt la fel de normal ca şi dumneavoastră sau ca oricare altul.

Le Vaux îşi reluase între timp postura lui tipică la fereastră, se uita fix afară, chiar dacă asfinţitul inundase deja încăperea şi nu mai era demult nimic de văzut. Tăcea oricum, ceea ce pentru Vossius era un semn că îl asculta.

— Acum opt ani am înaintat pentru prima dată către Muzeul Luvru cererea de a supune tabloul *Madona în grădina cu trandafiri* unei cercetări chimice şi cu raze X. Şi atunci am fost considerat la fel de nebun ca şi acum, cu o singură diferenţă – am fost lăsat să umblu liber. Răspunsul care mi s-a transmis la vremea aceea a fost: au luat la cunoştinţă cu interes despre teoria mea, dar nu este posibil să răspundă sugestiilor mele. Preţioasa capodoperă ar putea suferi pagube. Fireşte că asta era o prostie; peste tot în lume se ştie, şi nu în ultimul rând şi la Luvru, că operele de artă se supun cercetărilor din domeniul ştiinţelor naturii. Aşa s-a descoperit că nişte tablouri de Rembrandt nu i-au aparţinut, de fapt, iar în cazul altor lucrări s-a putut dovedi că anumiţi artişti au fost autorii,

aşa că nu era o procedură neobişnuită. Nu, motivul pentru refuzul Luvrului l-a constituit faptul că urma ca un profesor de literatură să facă o descoperire epocală, o descoperire pe care ar fi trebuit, de fapt, să o facă un istoric de artă. Cred că rivalitatea dintre profesorii de artă nu este altfel decât aceea dintre medici.

O observaţie pertinentă, pe care Le Vaux nu putea decât să o aprobe în sinea lui, iar Vossius, fără să bănuiască, trezise astfel o anumită simpatie. Tonul vocii deveni dintr-odată cu totul altul, atunci când Le Vaux puse întrebarea:

— Spuneţi-mi, *monsieur le professeur,* ce sens urma să aibă cercetarea? Vreau să zic, la ce v-aţi aşteptat de la asta?

Vossius trase adânc aer în piept. Ştia că lucrul pe care îl va spune acum era decisiv pentru soarta lui. Dacă avea măcar o şansă, atunci trebuia să spună întregul adevăr acum. Ideea de a petrece în spatele acestor pereţi ani sau luni, ba chiar şi câteva săptămâni, printre oameni demni de milă care treceau pe lângă propria lor conştiinţă, această perspectivă îl făcu să uite de toate scrupulele; *trebuia* să expună ceea ce ştia.

6

— Leonardo, începu Vossius pe ocolite, a fost unul dintre cele mai mari genii care au trăit vreodată. Mulţi l-au considerat nebun chiar din timpul vieţii, pentru că se ocupa cu multe lucruri de neînţeles pentru contemporanii săi. Făcea disecţii pe cadavre, ca să studieze anatomia umană, concepuse avioane, excavatoare cu cupă, străzi suspendate şi submarine, care abia cu secole mai târziu au devenit realitate. Era inventator, arhitect, pictor şi cercetător şi dispunea de un bagaj de cunoştinţe aşa cum doar câtorva oameni le-a fost dat de-a lungul mileniilor. Ştia şi lucruri pe care de fapt nu ar fi trebuit să le ştie deloc, lucruri pe care, din nou, doar puţini le cunoşteau.

— Nu înţeleg, îl întrerupse Le Vaux. Părea că Vossius trezise interesul psihiatrului.

— Uitaţi, explică Vossius, pe lumea aceasta există

oameni înţelepţi, nu prea mulţi, însă în număr respectabil. Totuşi, cei luminaţi – detestabil cuvânt, dar nu ştiu niciunul mai bun – nu sunt mai mulţi de zece. Aceştia sunt oameni care înţeleg toate implicaţiile, care ştiu ce uneşte lumea în esenţa ei. Leonardo da Vinci era unul dintre aceştia, dar foarte puţini ştiau despre asta. Cei mai mulţi îl considerau o minte sclipitoare şi nimic mai mult. Unul care ştia că în Leonardo se ascundea un geniu a fost Rafael. Îl admira pe Leonardo din cauza măiestriei lui în ale picturii, dar îl adora datorită iluminării lui. Rafael nu era iniţiat în ceea ce cunoştea Leonardo, dar aflase despre asta. De aceea l-a pictat Rafael în tabloul *Şcoala din Atena* pe filosoful Platon, unul dintre cei mai deştepţi oameni care au existat vreodată pe planeta noastră, cu chipul lui Leonardo da Vinci. Unii văd în asta un compliment, alţii au ignorat deghizarea pentru că nu au găsit nicio explicaţie. Adevărul îl cunosc doar puţini.

— Şi Leonardo a vorbit vreodată despre această cunoaştere?

— Nu ca un predicator ambulant sau ca un negustor în piaţă. A lăsat moştenire în notele lui scrise indicii, mistere ale literaturii, dar şi ale criticii de artă. A folosit comparaţii ciudate şi a scris despre corpul pământesc că este de aceeaşi natură ca un peşte, respirând apă în loc de aer, şi că este traversat de vene, care trec aproape de suprafaţă precum sângele în corpul uman şi conţin seva vieţii pentru planetă. Absolut naiv şi de neînţeles pentru cineva care se ocupa cu chestii despre zbor.

Le Vaux îşi trase scaunul mai aproape de Vossius şi se aşeză în faţa lui, sprijinindu-şi coatele pe genunchi. Omul, dar mai ales ceea ce spunea el, începură să-l intereseze. Paranoicii sunt capabili de cele mai ciudate idei, iar aceste idei se disting mai ales prin faptul că sunt absurde, dar până la urmă logice, uneori chiar strict ştiinţifice. Le Vaux observa fiecare mişcare a pacientului său, dar nici mişcările mâinilor, nici motilitatea ochilor lui nu lăsau să se întrevadă acele anomalii, care să indice starea mentală a acestui om.

— Marele Leonardo, îşi reluă Vossius discursul, şi-a considerat picturile mult mai puţin însemnate decât ştiinţa. În orice caz, n-a scăpat în testament niciun cuvânt despre tablourile lui, dar şi-a enumerat fiecare manuscris şi carte, ca şi când ar fi fost cele mai importante lucruri din viaţa lui. Una dintre acestea poartă titlul *Trattato della Pittura* şi conţine, pe lângă idei concludente despre artă, aluzii misterioase la Dumnezeu şi la lume.

— Cum ar fi?

— Cum ar fi referirea făcută la un tablou divin al naturii, în care un vultur este înconjurat de trandafiri, cu un secret în inimă, ascuns într-o ploaie de plumb roşu şi în stare să doboare palmierul. Generaţii de istorici de artă au încercat să ghicească unde se află această descriere şi au ajuns la concluzia că tabloul a dispărut.

— Şi? Lăsaţi-mă să ghicesc, monsieur, dumneavoastră l-aţi redescoperit! Aşa e?

— Aşa e, răspunse Vossius de parcă era de la sine înţeles.

— Şi unde, dacă pot să vă întreb?

Vossius râse.

— La Luvru, doctore.

Vocea îi suna acum foarte agitat.

— Doar că acum arată cu totul altfel decât îşi imaginaseră domnii.

— Cum anume?

— Tabloul lui Leonardo da Vinci, despre care se spunea că a dispărut, este de fapt *Madona în grădina cu trandafiri.*

— Interesant, remarcă doctorul Le Vaux.

Fără îndoială că avea de-a face cu un caz tipic de paranoia. Păcat de inteligenţa acestui om. Le Vaux, de fapt, nu mai voia să întrebe nimic şi chiar rămăsese atent numai pe jumătate, atunci când Vossius îşi continuă explicaţiile.

— Mie mi s-a părut clar de la bun început că această problemă nu poate fi rezolvată de către istoricii de artă, ci de către oamenii de litere. Această cale mi-a arătat-o

Dante Alighieri.

Dumnezeule! Le Vaux făcea eforturi vizibile să-şi compună o mimică de om serios. Se poate spune că era obişnuit să facă asta prin natura profesiei sale, dar acest Vossius îl solicita ceva mai mult.

— Să vă spun pe scurt, anunţă Vossius, căruia fireşte că nu putea să-i scape atitudinea încordată a psihiatrului, totuşi trebuie să vă imaginaţi că totul a durat ani la rând. Eu am scris o lucrare despre simbolistica plantelor şi animalelor din *Divina Comedie* a lui Dante, lucrare care a fost unanim recunoscută în cercurile de specialitate. Astfel am descoperit că Dante, exact ca şi Leonardo, vorbeşte uneori în şarade, foloseşte imagini şi alegorii care se ascund prin firul narativ al cărţii sale şi cu ajutorul cărora dorea să transmită idei care pot să cutremure universul unui grup de iniţiaţi. La Dante e plin de plante şi animale, şi drumul lui către iad devine cât de cât inteligibil doar dacă li se cunoaşte semnificaţia. Dante vorbeşte despre leopard, leu şi lupoaică, şi prin asta se referă la păcatele desfrânării, mândriei şi lăcomiei, pomenind de o acvilă, care cu siguranţă este Apostolul Ioan. Mai întâi a fost doar o presupunere, dar cu cât m-au preocupat mai mult scrierile lui Leonardo, cu atât mai mult am descoperit asemănări în formulările lor, aşa că, în final, mi-a venit ideea de a-l citi pe Leonardo ca pe Dante. Ca să mă întorc la misterioasa lui referinţă din *Tratatul despre Pictură:* tabloul divin, în care vulturul este înconjurat de trandafiri, este de fapt *Madona în grădina de trandafiri*, pentru că vulturul face parte dintre aşa-numitele simboluri marianice. La fel ca multe alte simboluri, şi acesta este de origine mitologică. Origen vede în această pasăre simbolul imaculatei concepţii, deoarece, din câte se spune, femela vultur este fecundată de vântul de răsărit.

Vorbele lui Vossius nu rămaseră fără impact asupra psihiatrului, chiar dacă păreau să fie doar o confirmare a diagnosticului pe care îl fixase deja.

— Presupunând că teoria dumneavoastră este corectă, spuse Le Vaux, cum e cu misterul care se ascunde

sub plumbul roşu?

— Ca să pot înţelege asta, m-am adresat deja Luvrului cu rugămintea de a supune tabloul unei examinări cu raze X. Aveam o bănuială: că Leonardo a folosit plumb roşu printre vopselele lui şi nu ar fi nici primul, nici ultimul artist care să fi introdus un mesaj într-un tablou cunoscut de toată lumea, dar în cazul ăsta mesajul ar avea urmări inimaginabile.

Le Vaux se uita la pacientul lui, aşteptând cu încordare.

— Ei, spuse Vossius, Leonardo a fost oricum de părere că acest secret ar putea să doboare un palmier, ba nu, *„palmierul”*.

— Palmierul?

— Simbolul palmierului reprezintă victoria, pacea şi castitatea. De multe ori, martirii poartă frunze de palmier în mâini. *Palmierul* însă este simbolul Bisericii.

Aici se lăsă o pauză lungă. Le Vaux cumpănea.

— Vreţi să spuneţi cu asta că Leonardo da Vinci…

— Da, întrerupse Vossius, vreau să spun că Leonardo cunoştea un secret teribil care era în stare să pună Biserica la pământ, ca pe trunchiul de palmier care se ridică spre ceruri. Şi în timp ce vorbea, ochii îi scăpărau.

— Ah, acum înţeleg! strigă dintr-odată doctorul Le Vaux. Prin atentatul dumneavoastră cu acid asupra tabloului lui Leonardo aţi dorit să aduceţi dovezi în sprijinul teoriei dumneavoastră. Şi aţi reuşit? Vossius ridică din umeri.

— Totul s-a petrecut atât de repede. A trebuit să plec înainte să fiu descoperit.

Le Vaux dădu din cap şi spuse:

— Ştiţi, *monsieur le professeur,* că aveţi o singură şansă de a scăpa de închisoare. Trebuie să vă raportez cu diagnosticul paranoia.

— Paranoia? Vossius nu mai avea aer. Dar nici dumneavoastră nu credeţi asta!

Le Vaux ridică din sprâncenele stufoase.

— Dumneavoastră ce aţi crede în locul meu?

Apoi îi ceru pacientului să îşi elibereze braţul drept.

Vossius asculta ca în transă. Nu putea să conceapă că doctorul nu îl crede. Acesta pipăi cu degete moi dosul cotului, până găsi o venă bună, puse acul la seringă şi înţepă.

— Are să vă facă bine pe moment.

O zi mai târziu, în *Le Figaro,* se putea citi următorul articol:

Atentatul cu acid asupra *Madonei* lui Leonardo. Paris (AFP) – Într-un acces de rătăcire a minţii, un profesor german a aruncat cu acid sulfuric asupra tabloului *Madona în grădina cu trandafiri* de Leonardo da Vinci. Atacul de la Luvru, în care tabloul a fost considerabil deteriorat, a scos la iveală o descoperire uimitoare. Conform acesteia, artistul se pare că a zugrăvit-o iniţial pe Fecioară cu un colier format din opt pietre preţioase diferite, iar obiectul de podoabă a fost ulterior acoperit prin pictură, din motive necunoscute. Printre restauratorii Luvrului a izbucnit o dispută: dacă *Madona* să fie readusă la stadiul iniţial, având colierul, sau dacă podoaba ar trebui acoperită din nou. Atentatorul, care ulterior a încercat să se sinucidă, a fost internat la psihiatrie, în Spitalul Sf. Vincent de Paul.

Capitolul trei

SF. VINCENT DE PAUL

Psihiatrie

1

Până în ziua în care avusese loc accidentul soţului ei, Anne von Seydlitz trăise ca mii de alte femei, pe jumătate fericită şi cu mulţumirea unei soţii de care avea grijă consortul. Faptul că mariajul lor rămăsese fără copii nu îi afectase prea tare nici pe ea, nici pe Guido, iar dacă s-ar fi pus problema să se mai căsătorească odată cu Guido, atunci ar fi spus „da” fără să şovăie.

Însă de la acest accident, toate se schimbaseră. Pe Anne o rodea bănuiala că Guido putea să o fi înşelat şi chiar să fi dus o viaţă dublă iar ea să nu fi ştiut nimic

despre asta. Acum ea căuta indecisă drumul care să aducă lumină în întunericul celor şaptesprezece ani de căsătorie, dar intuiţiile ei erau tulburi ca apele ieşite din matca unui râu şi se simţea devastată şi ţinută la pământ de o forţă necunoscută.

Dintre toate, cel mai tare o înnebuneau incertitudinile şi neputinţa de a se ţine departe de toate acestea. Fireşte că ar fi putut să spună: Să trecem mai departe, de ce să mă frământ din pricina trecutului; trăiască ziua de azi. Dar de câte ori se gândea la asta, o rodea intuiţia faptului că s-a dus în bătaia săgeţii, către acele forţe întunecate care se făcuseră simţite în săptămânile precedente.

Partea cea mai rea a stării ei de nelinişte şi iritare era că pierduse orice urmă de obiectivitate şi nu mai putea realiza cum trebuie diferenţa între accidentele şi ciudăţeniile care aveau legătură cu acest caz; se îndrepta cu certitudine către o psihoză catastrofală, pentru că gândurile i se tot învârteau şi o îndepărtau din ce în ce mai mult de orice rezolvare. Şi, mai ales, nu îndrăznea să se destăinuiască, nici măcar celei mai bune prietene, deoarece trebuia să se teamă că, în acest mod, va afla mai multe despre aventurile lui Guido.

Cazul luă o întorsătură ciudată, atunci când ziarele relatară cu litere de-o şchioapă despre atentatul cu acid de la Luvru şi despre disputa la care dăduse naştere colierul Madonei, scos la iveală din tablou. Se acorda un interes special lui Marc Vossius, atentatorul, un profesor de origine germană de la Universitatea de Stat din San Diego, California, care se pare că avea probleme psihice.

— Vossius? Vossius? Anne ştia foarte bine că mai auzise numele acesta. Da, în ziua dinaintea dispariţiei sale, Guthmann pomenise de acest Vossius, referindu-se, fireşte, la cu totul altceva: Vossius se ocupase de Barabbas o jumătate de viaţă. În acest context insinuase Guthmann că există persoane care îl consideră nebun pe Vossius.

Nu era deloc uşor să faci o legătură între atentatul asupra tabloului lui Leonardo da Vinci şi pergamentul

dispărut, dar exista totuşi o conexiune uluitoare: Barabbas! Guthmann găsise „Barabbas” în pergament, iar Vossius făcuse cercetări referitoare la fantoma Barabbas.

Ultimele săptămâni o făcuseră să înţeleagă că lucrurile care depăşeau capacitatea ei de înţelegere puteau deveni foarte uşor realitate. Un profesor care se năpusteşte asupra unui tablou al lui Leonardo fără îndoială că era îndeajuns de neobişnuit; şi dacă în afară de asta se mai şi ocupa cu cercetarea numelui Barabbas, un nume care apăruse tocmai pe pergamentul căutat de ea, asta aproape că era nebunie curată; din pricina acestor gânduri, Anne ajunsese la hotărârea de a lua legătura cu profesorul nebun.

2

Se întâmplă să primească un apel telefonic din Paris, de la un bărbat care, cândva, jucase un anumit rol în viaţa ei, chiar dacă asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Se numea Adrian Kleiber, un fotograf foarte talentat care lucra pentru *Paris Match.* Pentru faptul că Adrian îşi construise cariera la Paris, Anne purta o parte din vină.

Adrian era prietenul cel mai bun al lui Guido, până când au ajuns rivali din cauza dilemei: Cine îşi poate revendica mai multe drepturi asupra ei?

Adrian şi Guido doriseră în urmă cu şaptesprezece ani, la modul foarte serios, să se dueleze, dar duelul nu a avut loc din cauză că Anne ameninţase că, dacă se ajunge să încrucişeze armele, nu va alege pe niciunul dintre cei doi. Din motive pe care ea nu mai putea să şi le amintească, Adrian eliberase locul de bunăvoie şi plecase cu durerea şi furia lui la Paris. Până acum şase sau şapte ani, nu scăpase niciodată din vedere să-i trimită flori de ziua ei de naştere – poate numai ca să-l enerveze pe Guido –, dar de atunci nu mai auzise nimic despre el.

Acum, Kleiber dădea dintr-odată telefon. Vocea îi suna străină, în orice caz ea şi-o amintea altfel. Dar, în sfârşit, ultima lor convorbire avusese loc acum o veşnicie. Vorbiră mai mult de o oră la telefon, iar Anne făcea adevărate eforturi ca să-i spună lui Kleiber despre moartea

soţului ei şi despre situaţiile misterioase în care intrase. Nu pomeni mai întâi nimic despre numele Vossius, ci spuse doar că dorea să întreprindă unele cercetări la Paris şi întrebă dacă poate să o ajute cu asta. Adrian Kleiber se arătă entuziasmat, îşi puse la dispoziţie locuinţa şi îi promise că o ia de la aeroport.

Kleiber ştia câte ceva despre femei, de asta nu se putea îndoi nimeni dacă îl vedea – nici bărbaţii. Era departe de a fi frumos, nu tocmai înalt şi cu o podoabă capilară cârlionţată, pe care nu puteai să nu o remarci, dar dispunea de înţelegere, spirit şi bun gust – în ordinea aceasta. Faptul că la vârsta lui, la care alţii au în urma lor cel puţin un divorţ, el nu era încă însurat şi nu suferea câtuşi de puţin din pricina asta ar fi putut să sublinieze acest lucru. De fapt, el dispunea de acea porţie considerabilă de iubire de sine care îi face fericiţi pe oameni, dar asta nu îl făcea să aibă niciodată acea atitudine respingătoare pe care o etalează un egoist morbid. Problemele păreau că nu există pentru Kleiber; oricum, printre vorbele lui preferate se număra şi „Nicio problemă!” care, din pricina utilizării frecvente, putea să enerveze pe cei care nu îl cunoşteau. Iar cine îl ştia, îl şi credea.

Trecuseră mai bine de şaptesprezece ani de când se văzuseră ultima dată, iar în timpul călătoriei cu avionul, Anne se frământa în privinţa felului în care ar fi putut arăta Adrian după atâta timp.

AF 731 ateriză fără întârziere la ora 11: 30 pe aeroportul Le Bourget şi, după traversarea diverselor săli şi triumful asupra mai multor trepte, Anne intră prin uşile glisante de sticlă în sala de sosiri, cu un geamantan mic.

Adrian făcu semn cu un buchet uriaş de trandafiri şi o săltă pe Anne de pe podea, în timp ce o îmbrăţişa, învârtind-o de două ori prin aer; rămăsese tot cel dinainte. Anne îşi şterse câteva lacrimi, deşi îşi propusese să nu arate nicio emoţie.

Amândoi se uitară bine unul la altul, cu o oarecare sfială, iar Adrian începu imediat să facă glume pe seama

propriei înfăţişări şi a faptului că din cauza asta nu prea avea succes la femei şi nu îşi găsise aleasa inimii.

— Şi ce ai vrea să auzi? râse Anne ştrengăreşte. Că eşti cel mai frumos, mai deştept şi mai râvnit burlac din Paris? Bun, atunci eşti cel mai frumos, cel mai deştept şi cel mai râvnit burlac din Paris. Te simţi mai bine acum?

— Mult mai bine! râse Kleiber. Mai ales pentru că ai spus-o tu.

Cu Adrian era pur şi simplu imposibil să rămâi serios, se gândi Anne în timp ce râdeau şi glumeau; se simţea eliberată, dar imediat îşi dădu seama că îşi făcea probleme dacă acest tip simpatic ar putea fi în stare să o ajute cât de puţin.

— Urâtă poveste, remarcă Kleiber, în timp ce mergeau în maşina lui, un Mercedes Ponton negru, spre centrul oraşului. Ca şi când i-ar fi ghicit gândurile, Adrian dădu dintr-odată impresia că este foarte serios.

— Aţi fost fericiţi?

Anne nu înţelese imediat întrebarea.

— Vrei să zici, dacă eu şi Guido…?

Ridică din umeri. Gândurile lui Anne se îndreptau către lucrurile care se adăugaseră *după* decesul soţului ei. Aşa că ajunse din nou la concluzia că dăduse la o parte prea uşor moartea lui Guido.

— Nu am venit, începu ea în sfârşit, să mă plâng la tine. Am nevoie de ajutorul tău ca să mă lămuresc în ce situaţie am ajuns acum, înţelegi? Înnebunesc dacă mai continui aşa.

Kleiber îşi puse mâna lui dreaptă pe încheietura cotului ei stâng.

— Linişteşte-te Anne, poţi să te bazezi pe mine.

Recunoscătoare, Anne simţi atingerea tandră şi îi scăpă dintr-odată:

— Mi-e frică, înţelegi? O frică teribilă, frică de necunoscut, cel mai oribil fel de frică din câte există. Nu ştiu dacă pricepi asta!

— Nu pricep, spuse cât putea de sincer Kleiber, dar vreau să încerc să te înţeleg. Acum eşti aici, iar problemele

tale sunt foarte departe.

— Nu, nu, nu! strigă Anne neliniştită, iar Adrian îşi retrase mâna înspăimântat. De aceea sunt aici, pentru că sper să mă apropii cu un pas de rezolvare.

Kleiber tăcu. Nu înţelegea ce voia Anne să spună, dar simţea că femeia aducea cu ea ceva îngrozitor şi că nu ar fi fost înţelept să-i subestimeze sentimentele, de parcă ar fi fost doar o închipuire. Anne se uita la Kleiber: în ceea ce-l privea, el sigur nu ştia ce este teama. Vedea în el un temerar, iar cu atitudinea asta desigur că îi mersese bine chiar şi în misiunile delicate din timpul războiului din Coreea şi Vietnam. Anne, pe de altă parte, ştia că a nu avea nicio teamă făcea uneori pereche bună cu prostia, dar până acum nu avusese nicio problemă cu asta.

— Nu ţi-am povestit totul, remarcă Anne, în timp ce el ieşi de pe drumul orăşenesc prin Porte de Bagnolet, luând-o pe Rue Belgrand.

— Nu e tot?

— Vreau să-l găsesc aici, în Paris, pe un profesor neamţ; probabil că este singurul care mă poate ajuta mai departe în situaţia mea.

— Cum îl cheamă?

— Marc Vossius.

— Nu îl ştiu.

— Mai rău: este la spitalul de nebuni şi tu trebuie să mă ajuţi să dau de el.

— Un profesor neamţ într-un spital de nebuni din Paris?

— Ştiu ce-ţi trece acum prin minte, obiectă Anne, dar omul are o mare însemnătate pentru mine; e singura mea speranţă.

Kleiber apăsă pedala de frână a maşinii şi trase pe dreapta.

— Stai un pic, spuse el, a fost o ştire prin toate ziarele, despre un profesor care a comis un atentat cu acid asupra unui tablou de-al lui Leonardo da Vinci…

— Exact, la el mă refer, spuse Anne.

— Dar e nebun. L-au băgat după gratii, pricepi? şi

bătu cu degetul arătător la tâmplă.

— O fi, remarcă Anne, fără să se lase perturbată, dar dacă mă gândesc ce s-a întâmplat în jurul meu în ultimele săptămâni, atunci fapta lui nu pare ieşită din comun.

Kleiber ţinea volanul strâns, cu amândouă mâinile, şi se uita atent pe stradă. Tăcea, dar Anne îşi putea imagina ce se petrecea cu el.

— Ştiu, spuse într-un final, nu e uşor să înţelegi toate astea şi nici n-aş putea să ţi-o iau în nume de rău dacă ai ajunge la convingerea că nu sunt tocmai întreagă la minte. Uneori şi eu mă îndoiesc de raţiunea mea.

— Ei, prostii, spuse Kleiber. Nu văd chiar nicio legătură între profesorul lunatic şi povestea ta, poate cu excepţia faptului – şi aici făcu o pauză – că şi una, şi alta sună la fel de ciudat. Vreau să spun că niciun om cu mintea limpede nu aruncă acid sulfuric pe o lucrare de artă cu valoare nepreţuită şi chiar aş putea să spun că pentru profesor ar fi de dorit să fie declarat nebun, altfel nu se va mai bucura deloc de viaţă când i se vor pretinde despăgubiri.

Anne scutură din cap.

— Fireşte că m-am îngrijorat. Tulburările minţii pot avea cele mai diverse cauze, dar mai ales se pot naşte şi pot dispărea la loc sub influenţe cu totul diferite. Un om care face aşa ceva, precum acest Vossius, în niciun caz nu trebuie să-şi fi pierdut minţile. Poate că a fost nebun raportat la fapta lui, dar altfel putea să fie cu totul normal şi să fi fost un corifeu în domeniul ştiinţei.

Explicaţia ei suna extrem de plauzibil, totuşi mai rămânea această obiecţie:

— Ce are Vossius cu toate astea?

Anne râse cu o anume amărăciune.

— Există un singur cuvânt care ne leagă. Este un nume, un nume destul de rar, fireşte: Barabbas.

— Barabbas? N-am auzit niciodată.

— Tocmai. Acest nume este pomenit în pergamentul dispărut pe care Guido îl avea la el. În orice caz, asta a afirmat un coptolog renumit pe care l-am consultat. Şi a

mai spus că există un profesor pe nume Vossius, care se ocupă cu cercetarea acestei figuri aparent istorice.

— Acum înţeleg! strigă Kleiber entuziasmat. Ce mai e prin pergamentul acela vechi?

— Asta nu ştiu, răspunse Anne. A doua zi după ce am fost la el, coptologul a dispărut fără urmă, cu tot cu copia pergamentului.

Kleiber dădu din cap.

— Asta e nebunie curată, chiar e nebunie curată, spuse el. Trebuie să-l găsim pe acest Vossius şi îl vom găsi. Am dat eu de mulţi alţii. Nicio problemă!

3

Adrian Kleiber locuia într-un apartament spaţios, cu ferestre mari, orientate spre Avenue de Verdun, între Canal Saint Martin şi Gare de l'Est, cu mult deasupra acoperişurilor din Paris. Clădirea masivă emana şarmul tipic caselor pariziene de la început de secol, având intrarea pe o uşă cu geamuri ornamentale roşii şi albastre, un lift de lemn cu grilaje de alamă, cu uşi rabatabile care păcăneau şi cu o casă a scărilor puţin ponosită, dar destul de largă ca să defileze o armată prin ea.

Două uşi gemene vopsite în alb, care nu se închideau niciodată, separau una de alta încăperile apartamentului stil vagon, iar obiectele de artă islamică şi mobilierul, în principal Jugendstil, fuseseră cumpărate de Adrian cu braţul, din pieţele de vechituri din Paris, bricabracurile dintre Porte de Clignancourt şi Porte de Saint-Quen părând să fie favoritele lui. Unele piese, din câte remarcase Anne von Seydlitz cu privirea cunoscătorului, valorau astăzi o avere.

În cea mai mică dintre încăperi, a cărei fereastră se deschidea într-un balcon mic şi rotund către curtea din spate, o pofti Adrian Kleiber pe musafira lui, exprimându-şi dorinţa ca ea să se simtă ca acasă. O canapea albă şi două comode vechi şi închise la culoare constituiau singurul mobilier; altceva în plus nu-şi mai găsise locul în spaţiul restrâns. În comparaţie cu mărimea casei ei şi solitudinea din ea, Anne se simţea aici în intimitate şi mai ales se

simţea protejată de Adrian.

Adrian, în calitatea lui de jurnalist, savura povestea şi urmărea scopul din curiozitatea şi cu spiritul de aventură caracteristic acestor oameni. A fost nevoie doar de câteva telefoane, timp în care Anne concluzionă că acest Kleiber avea pretutindeni prieteni şi persoane de contact, astfel încât să descopere locul în care se afla internat profesorul, secţia de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul de pe Avenue Denfert-Rochereau.

La cina luată la Chez Margot, un mic local de pe Canal care de abia dacă avea mai mult de cinci mese dând impresia unei sufragerii (care pe deasupra se distingea prin faptul că Margot, o femeie jovială trecută de mult de patruzeci de ani, cu un machiaj ţipător, gătea şi servea – ceea ce fireşte că răpea ceva timp), Kleiber şi Anne von Seydlitz stabiliră strategia conform căreia ar fi trebuit să se apropie de Vossius.

Nu părea recomandabil să menţioneze care este motivaţia cercetărilor lor; adevărul în situaţii de genul acesta nu putea decât să ridice piedici. Aşa că hotărâră ca Anne să se dea drept nepoată şi unică rudă a profesorului, ca astfel să se strecoare la Vossius.

Kleiber ţinea ascuns în pardesiu un aparat cu film de 35 de mm, după ce spusese că fără aparat foto se simte dezbrăcat, ca un împărat fără haine, şi nici măcar la obiecţiile lui Anne nu se lăsase convins să renunţe la el, atunci când ajunseseră la intrarea laterală de la Sf. Vincent de Paul, aceea cu plăcuţa ştearsă, de „Psihiatrie”. Adrian, care vorbea franceza aproape fără accent, încercă să-i explice portarului îmbrăcat în alb din spatele geamului glisant care era motivul vizitei, ceea ce a dat naştere unei vădite neîncrederi. În orice caz, acceptă să i se arate buletinul lui Anne, mai de sus, ca să se adâncească în descifrarea documentului nemţesc cu acribia unui dislexic şi să noteze numele lui Anne. Până la urmă, puse mâna pe telefonul de culoarea fildeşului, formă un număr şi vorbi, în timp ce îi fixa din ochi pe Anne şi Adrian, despre Vossius şi vizitatorii lui germani. Apoi îi pofti să stea pe o bancă de

lemn vopsit în alb.

Aşteptară cam zece minute – dar lui Anne i se păru că durează o veşnicie –, când portarul dădu la o parte geamul gheretei lui, le făcu semn celor doi să se apropie şi, adresându-se lui Kleiber, spuse că pacientul se exprimase în sensul că nu are nicio rudă şi, prin urmare, nu era dispus să primească nicio madame von Seydlitz.

Acum îşi puse în valoare Adrian talentul de jurnalist. Ceru să i se facă legătura cu medicul de secţie, pe care îl potopi cu un noian de reproşuri fără reţineri, din care Anne înţelese doar că, pentru un om într-o stare atât de deplorabilă, este normal să nu fie în stare să-şi recunoască singurele rude şi că ea avea o singură dorinţă în suflet: să-l revadă pe iubitul unchi.

Aceste vorbe nu rămaseră fără efect. Medicul îi pofti la etajul al doilea, în camera de vizită 201.

Cam aşa îşi imaginase Anne o cameră de vizită într-o secţie de psihiatrie: pereţi de un alb luminos, ferestre cu gratii, lângă intrare un scaun pătrăţos, în mijlocul încăperii o masă străveche şi scrijelită, de jur-împrejurul ei patru scaune tocite, pe tavanul camerei infinit de înalt, un glob de sticlă lăptoasă pe post de lampă. Mirosea înţepător a ceară de parchet şi a hering.

4

La scurt timp, Vossius apăru în uşă, însoţit de un asistent şi un medic. Doctorul tânăr, un tip destul de arogant, spuse înfipt că aveau la dispoziţie cincisprezece minute şi dispăru. Asistentul îl aduse la masa din mijlocul încăperii pe Vossius, care purta o îmbrăcăminte de spital deschisă la culoare, dând impresia că e apatic, şi care se aşeză singur pe scaunul din dreptul uşii.

— Sunteţi un tip nasol! strigă Kleiber asistentului, în germană.

Anne înlemni. Îndreptându-se spre Anne, Adrian spuse:

— Voiam numai să ştiu dacă înţelege germană. Vezi şi tu că nu înţelege o boabă. Cei mai mulţi francezi nu vorbesc germana, dar găsesc că e de la sine înţeles că toţi

nemţii ştiu franceza.

Profesorul luase loc pe unul dintre scaunele acelea oribile şi îşi pusese mâinile una peste alta, de parcă aştepta o explicaţie.

Lui Anne îi bătea inima cu putere. Nu ştia cum se va termina întâlnirea şi dacă se putea vorbi în vreun fel cu profesorul. Ştia doar că acest om misterios, care stătea în faţa ei tăcut şi plin de aşteptări, reprezenta ultima ei speranţă.

Ca şi când ar fi vrut să prindă curaj, Anne trase adânc aer în piept şi începu:

— Profesore, ştiu că nu mă cunoaşteţi, a trebuit să apelez la un truc ca să ajung la dumneavoastră. Fireşte că nu ne înrudim, dar aţi putea să mă ajutaţi. *Trebuie* să mă ajutaţi. Mă înţelegeţi, domnule profesor Vossius?

Bărbatul făcu ochii mici şi păru că o înţelege, iar cutele care îi încadrau gura începură brusc să se strângă. Dar toate astea răpiră incredibil de mult timp, şi Anne repetă calm:

— M-aţi înţeles, profesore?

Vossius îşi mişcă încet buzele:

— Scoateţi-mă… de… aici, spuse el liniştit, dar foarte inteligibil. Scoateţi-mă de aici, pot să explic totul.

— Cum vă simţiţi, profesore? Vreau să zic, sunteţi tratat cât de cât bine?

Bărbatul îşi trase mâneca de pe braţul drept. Pe dosul cotului se vedeau clar înţepăturile de ac.

— I-au făcut injecţii ca să tacă, spuse Adrian. Peste tot în lume este la fel în instituţiile de psihiatrie.

Anne îşi puse mâna peste aceea a profesorului.

— Putem să vă ajutăm, vorbiţi!

Vossius se strădui să zâmbească.

— Pot să explic totul. Scoateţi-mă de aici.

— O să vă scoatem de aici, spuse Kleiber împăciuitor, dar pentru asta ne trebuie ajutorul dumneavoastră. Avem nevoie de toate informaţiile care se cer pentru asta. Înţelegeţi?

Vossius dădu din cap că da.

— Ştiţi ce aţi făcut, profesore? întrebă Anne. De ce sunteţi aici?

Vossius se uită o clipă la Anne de parcă ar fi încercat să-şi amintească, apoi scutură din cap că da.

— De ce aţi făcut asta? De ce aţi aruncat cu acid pe tablou?

Atunci izbucni:

— De ce, de ce, toţi întreabă de ce şi, dacă v-aş explica, o să întoarceţi spatele şi o să spuneţi că sunt nebun. Nu mai scot niciun cuvânt!

Anne se apropie mult de Vossius, ca şi cum ar fi vrut să-i încredinţeze un secret.

— Profesore, are ceva de-a face cu Barabbas?

— Barabbas?

Vossius îşi ridică privirea şi o cercetă mai întâi pe Anne von Seydlitz, apoi pe Kleiber şi, în cele din urmă, sări în picioare şi arătă cu degetul către femeie şi strigă:

— Cine v-a trimis?

Cu greu reuşi Anne să îl pună pe profesor înapoi pe scaun şi dură o bună bucată de vreme până când acesta se linişti; apoi îi spuse lui Vossius că avea un pergament copt, în care fusese identificat numele Barabbas, şi că un profesor din München îi mărturisise că el, Vossius, este cel mai cunoscut cercetător în ceea ce-l priveşte pe Barabbas –, dar nu îi povesti întregul adevăr.

Explicaţia păru să-l mulţumească pe profesor şi chiar îl făcu ceva mai liniştit, ca să nu spunem apatic. Vossius se sprijini cu spatele de spătar, zâmbi schimonosit şi formulă întrebarea:

— Ce ştiţi despre Barabbas, ce anume?

— Vreau să fiu sinceră, spuse Anne, eu chiar nu ştiu nimic despre această fantomă.

Atunci, expresia feţei lui Vossius se schimbă într-un gest teatral, triumfător, îşi lungi gâtul, ridică sprâncenele în aşa fel încât formară o semilună şi scoase aer pe nas ca o locomotivă cu aburi. Se vedea pe el că savura situaţia, pentru că în sfârşit fusese luat în serios.

Vossius tocmai voia să se lanseze în explicaţii, când

medicul de salon dădu uşa de perete şi strigă pe un ton dur şi marţial:

— Sfârşitul orei de vizită. Veniţi, Vossius!

Obiecţia lui Kleiber, că putea să le mai permită cinci minute, fu respinsă de psihiatru cu un gest al mâinii care însemna un refuz ferm, acesta remarcând că, dacă trebuie neapărat, să revină în ziua următoare.

În timp ce Vossius era luat de asistent, Kleiber se duse la medic şi îi spuse acestuia că are impresia că pacientul se afla sub sedative puternice şi că doza administrată depăşea cu mult necesarul. Vossius era liniştit şi, din câte părea, cu mintea limpede şi sigur nu ar fi fost în avantajul lui, al medicului, dacă ar solicita un control. Un caz asemănător, la o altă clinică, unde un medic şi-a liniştit de-a binelea pacientul, cu injecţii, doar ce făcuse subiectul ziarelor anul trecut. Pentru evitarea incidentelor de acest gen, Kleiber sugeră psihiatrului să îl lase nenarcotizat pe pacient, la vizita de mâine.

Vorbele dure ale lui Kleiber nu dădură greş în ceea ce priveşte efectul asupra medicului. E adevărat că a răspuns insolent, că puteau să lase liniştiţi în seama lui hotărârile medicale, dar adăugase împăciuitor că doreşte să observe dacă pacientul se descurcă, atunci când e cazul, şi fără sedative mai puternice.

Anne simţi o profundă admiraţie pentru atitudinea superioară a lui Kleiber faţă de medic. Ea pur şi simplu nu putea să-şi imagineze că Adrian ar fi putut să nu facă faţă vreunei situaţii. Părea să nu se fi lovit de nicio problemă şi în situaţia în care se afla ea, el era tocmai omul potrivit.

Când părăsiră în tăcere Sf. Vincent de Paul şi ieşiră prin poarta lăturalnică la aer, unde un vânt tăios de toamnă alunga frunzele mari de castan, Anne şi Kleiber se tot gândeau la acelaşi lucru: Oare să fie acest Vossius într-adevăr nebun ori nu?

— Care e părerea ta? întrebă în treacăt Kleiber, în timp ce o luă la braţ pe Anne.

— Greu de spus după această întâlnire scurtă.

— Dacă îmi aduc aminte toate cuvintele lui, trebuie

să spun că a reacţionat logic. Nici eu n-aş fi răspuns altfel într-o astfel de situaţie, mai ales dacă te gândeşti în ce hal era!

5

Pentru ziua următoare, puseră la cale un plan de a-l face pe profesor să vorbească mai repede. Ceea ce-l durea cel mai tare pe Vossius în situaţia lui, argumenta Kleiber, era fără îndoială atentatul cu acid, din cauza căruia ajunsese să fie internat la psihiatrie. De aceea trebuia confruntat cu rezultatul faptei lui şi trebuia să i se observe reacţia. Poate că şocul îi va dezlega limba.

De la agenţia de presă AFP, Kleiber făcu rost de o fotografie color cu tabloul distrus, iar în după-amiaza următoare se înfiinţară din nou la Sf. Vincent de Paul.

Vossius părea cu totul schimbat. Îi spunea lui Anne „nepoată dragă”, iar lui Adrian, „dragă nepoate” şi intrase în jocul pe care îl începuseră ei, doar că acum el era participantul cel mai activ. Din câte spunea profesorul, astăzi nu i se făcuse încă injecţie, de aceea era cu mintea limpede şi dorea mai întâi să le pună o întrebare vizitatorilor.

Anne luase în calcul ăsta şi îi expuse succint povestea ei.

— Ştiu, spuse ea după ce terminase, toate acestea sună incredibil, dar vă jur că aşa s-a petecut şi nu altfel.

Explicaţia lui Anne nu părea să îl mire în niciun caz pe profesor şi nici măcar nu îl neliniştea. Spuse atât:

— Interesant.

Şi încă o dată:

— Interesant.

În timpul conversaţiei, Anne şi Adrian ajunseseră fiecare separat la convingerea că profesorul, aşa cum stătea astăzi în faţa lor, era întru totul normal. Ceea ce nu însemna ceva anume, pentru că nu este un semn tipic de schizofrenie faptul că fazele nebuniei se succed celor de luciditate?

Kleiber întrebă în treacăt dacă Vossius fusese confruntat deja cu rezultatul atentatului său.

Profesorul făcu ochii mari la interlocutor.

Kleiber scoase fotografia dintr-un plic şi o puse în faţa lui Vossius, pe masă. Acesta se uită bine la pata mare şi pestriţă de pe decolteul Madonei, în care se vedea în mod clar un colier cu pietre preţioase.

— Dumnezeule, murmură el, am ştiut eu, am ştiut asta dintotdeauna. Asta este dovada pentru mesajul lui Leonardo!

— Nu înţeleg, profesore, remarcă Anne, iar Kleiber adăugă:

— Puteţi să explicaţi ce vreţi să spuneţi prin mesajul lui Leonardo?

Vossius dădu din cap.

— Cred că dumneavoastră amândoi sunteţi oricum singurii oameni din Paris care mă vor crede.

Şi trase de scaun ca să se apropie de vizitatori.

Kleiber bătu cu degetul pe fotografie.

— Printre experţi s-a ajuns la o discuţie aprinsă despre cum ar trebui restaurat tabloul, cu sau fără colier.

— Mda, experţii! pufni profesorul. Aţi văzut vreodată o madonă cu un colier de pietre preţioase?

— Nu cunosc, spuse Kleiber, iar Anne făcu semn din cap că nu. Niciunul dintre ei nu înţelegea unde bătea Vossius.

— Dar Leonardo da Vinci a pictat colierul într-un mod evident, argumentă Anne, sau dumneavoastră credeţi că este un fals dintr-o perioadă ulterioară ori reprezintă contribuţia unuia dintre ucenicii lui?

— Dimpotrivă, dragă nepoată, prinse Vossius avânt, Leonardo a pictat acest colier în mod special şi a fost chiar intenţia lui ca, după terminare, să îl facă să dispară sub nuanţa ocru-gălbuie a pielii.

În timp ce vorbea, Adrian Kleiber îl observa dintr-o parte pe profesor. Nu ştia tocmai bine ce ar fi trebuit să creadă despre ce spunea Vossius. Profesorul dădea impresia că se afundă într-o problemă care nu avea nicio tangenţă cu realitatea şi începu să apară îndoiala dacă e bine să răspundă cu prea multă încredere. Dar chiar în

clipa următoare, Kleiber era deja captivat de relatarea profesorului.

— Lumea ascunde nenumărate mistere. Multe sunt atât de mari, încât depăşesc înţelegerea majorităţii oamenilor, şi probabil că este foarte bine aşa. Pentru că mulţi, dacă ar afla despre ele şi ar înţelege toate consecinţele, şi-ar pierde raţiunea. Aşa că se obişnuieşte din timpuri imemoriale ca aceste secrete ale omenirii să fie transmise mai departe de către cei mai inteligenţi reprezentanţi ai speciei umane, tot către cei mai inteligenţi, cu condiţia de a păstra tăcerea până vine timpul să fie revelate.

Anne îşi pierdea răbdarea. Dorea să întrebe: „Dar, pentru Dumnezeu, ce are a face colierul din tablou cu secretele omenirii”, dar cuvintele lui Vossius o făcură să tacă.

— De cinci sute de ani, continuă Vossius, oamenii tot încearcă să ghicească la ce ar fi putut să se refere William Shakespeare când a spus că există mai multe lucruri între cer şi pământ decât ne permitea învăţătura noastră să visăm. Shakespeare era unul dintre deţinătorii de secrete, la fel ca şi Dante, precum era şi Leonardo da Vinci. Fiecare dintre ei a oferit un semn divin, un mesaj încifrat. Shakespeare şi Dante s-au folosit de cuvinte, Leonardo fireşte că a utilizat pictura în scopurile sale. Chiar şi în moştenirea lui scriitoricească s-au găsit referiri la ceea ce cunoştea el, dar niciun document doveditor.

— Înţeleg, spuse Kleiber, prin acest atentat aţi vrut să aduceţi o dovadă în sprijinul descoperirii dumneavoastră.

— Şi am reuşit, afirmă Vossius şi lovi cu palma întinsă peste fotografie. Aceasta este dovada!

— Colierul? întrebă nedumerită Anne.

— Colierul, conchise profesorul sec şi îi căută din priviri pe supraveghetorul care stătea absent pe scaunul de lângă uşă. Ora de vizită se terminase de mult, iar Anne trebuia să se teamă că medicul de secţie putea să intre în cameră în orice moment şi să termine brusc discuţia.

Nerăbdătoare, îl presă pe Vossius:

— Dar explicaţi-ne legătura dintre colierul pe care Leonardo nu l-a pictat pentru orişicine şi pergamentul copt!

Vossius dădu din cap. Se vedea că savura situaţia de parcă ar fi fost o recompensare pentru o nedreptate suferită şi cu cât Anne insista mai mult, cu atât profesorul ezita din ce în ce.

— Sigur este, spuse el într-un final, că amândoi ştiau aceleaşi lucruri, adică autorul pergamentului şi Leonardo da Vinci; asta pentru că au folosit acelaşi cuvânt pe post de cod.

Anne şi Adrian se uitară nedumeriţi unul la altul. Omul nu îi ajuta deloc şi le punea răbdarea la grea încercare; Kleiber începuse să aibă îndoieli dacă profesorul ar trebui judecat după criterii normale şi dacă nu era unul dintre acei obsedaţi de ştiinţa sa, unul căruia trebuia să i se acorde indulgenţă sau un psihopat demn de milă.

6

Vossius luă fotografia şi o ridică de parcă era un trofeu. Cu degetele mâinii drepte, atinse locul pe care se putea vedea colierul, opt pietre preţioase una după alta, prinse în monturi circulare şi şlefuite în stil Cabochon.

— Opt pietre preţioase, constată profesorul, aparent o podoabă, nimic altceva şi totuşi acestea sunt nişte pietre cu totul speciale, fiecare având o semnificaţie aparte. Să începem de la stânga, cum te uiţi la imagine. Prima piatră alb-gălbuie este un berii, o piatră cu o poveste proprie. Este piatra celor născuţi în octombrie, iar în Evul Mediu se măcina şi se amesteca în lichide, pentru vindecarea ochilor. Mai târziu i s-a descoperit efectul de mărire, dacă era şlefuită corespunzător. De aici vin şi ochelarii. Cea de-a doua, piatra de un albastru-palid, este un acvamarin, o piatră înrudită cu berilul, care îşi schimbă culoarea de la albastru, până la verde marin. Piatra a treia, roşu-închis, este cunoscută de toată lumea. Este un rubin. I s-a atribuit şi un efect tămăduitor şi se regăseşte ca simbol al puterii pe însemnele imperiale. Cea de-a patra piatră este violet –

un ametist – piatra celor născuţi în februarie, cu o incomensurabilă putere simbolică. Avea valoare de amuletă împotriva otrăvirii şi beţiei, dar şi ca simbol al trinităţii, deoarece conţine trei culori: purpuriu, albastru şi violet. Trebuie să fi făcut parte dintre pietrele care împodobeau pieptarul înalţilor prelaţi evrei şi fundamentul zidului Ierusalimului ceresc. Cu toate că sunt de culori diferite, următoarele două pietre preţioase, cea de-a cincea şi cea de-a şasea, sunt tot beriluri. Cea de-a şaptea, un agat negru, este de fapt doar o piatră semipreţioasă, chiar dacă în Antichitate şi în Evul Mediu era foarte cerut sub formă de prafuri afrodiziace şi, din motive inexplicabile, era folosit cu precădere ca piatră de împodobire a bunurilor bisericeşti. Mai rămâne ultima piatră, smaraldul verde, o piatră care era la mare preţ mai ales în vremea lui Leonardo da Vinci. Era considerat simbolul Sfântului Apostol Ioan şi, pe lângă asta, însemn al castităţii şi al purităţii, iar în Evul Mediu era venerat ca leac foarte bun. Opt pietre, aranjate într-o ordine aparent întâmplătoare şi totuşi nu este o întâmplare felul cum a pictat Leonardo acest colier, aşa cum nimic nu este întâmplător în viaţă. Citiţi iniţialele pietrelor de la stânga la dreapta, aşa cum vi le-am descris – şi când veţi face asta nu va avea nicio importanţă dacă vorbiţi germana sau italiana, ca Leonardo – şi veţi obţine un cuvânt care probabil că vă va uimi.

Anne von Seydlitz îşi uni mâinile în pumn şi se uită vrăjită la fotografie. Apoi citi: B-A-R-A-B-B-A-S.

— Dumnezeule, murmură ea, ce ar trebui să însemne asta?

Vossius tăcea. Nici Adrian nu spunea nimic. Cu privirea îndreptată către fotografie, acesta verifica în gând succesiunea literelor. Profesorul avea dreptate: BARABBAS.

Dar mai înainte ca ei să-şi dea seama de toate implicaţiile acestei dezvăluiri şi mai înainte să poată pune vreo întrebare, medicul de secţie intră în camera de vizită şi întrerupse discuţia cu un gest neruşinat, bătând sonor

din palme. Vossius se ridică, dădu prietenos din cap şi dispăru pe coridor, însoţit de asistent.

7

În timp ce traversau cu maşina Pont St. Michel, Anne îi adresă lui Kleiber o întrebare:

— Ţie ţi se pare schizofrenic acest Vossius? Vreau să zic, crezi că e închis pe drept la Sf. Vincent?

— Omul este la fel de normal ca mine şi ca tine, spuse Kleiber, doar că eu cred că duce cu el o povară imensă, ceva ce l-a adus pe culmea disperării. Dar am dubii dacă poate să ne ajute să progresăm. Eu pur şi simplu nu pot să concep că, între Leonardo da Vinci şi pergament există o legătură.

— Dacă Vossius nu poate să ne ajute, atunci nimeni nu poate, răspunse Anne. Oricum, ştim atât – că numele „Barabbas” reprezintă un simbol pentru o istorie în mare parte obscură, pe care în trecut au transmis-o oameni printre care se numără şi persoane dintre cele mai ilustre. La început, explicaţia profesorului mi s-a părut exagerată, dar cu cât mă gândesc mai mult, cu atât sunt mai convinsă: omul are dreptate. În orice caz, Leonardo da Vinci este pentru mulţi o enigmă. Se ştie că şi în timpul vieţii lui şi-a dus semenii de nas, scriind oarecum în oglindă, iar treaba cu colierul sigur este una dintre drăciile astea.

— Şi legăturile? Eu nu văd nicio legătură.

La asta, Anne nu putea decât să consimtă:

— Nici eu nu le văd. Dacă am cunoaşte legăturile, atunci probabil că am şti şi rezolvarea.

— Iar el nu vrea să ne lumineze şi pe noi.

Anne făcu semn că aşa este.

— Doar dacă... se gândi Kleiber.

— Dar spune!

— Doar dacă facem o afacere cu Vossius.

— O afacere?

— Ei, „afacere” poate că nu este o exprimare exactă, se corectă Adrian. „Contract” poate că s-ar potrivi mai bine.

— Vorbeşti în şarade.

— Aminteşte-ţi, începu Kleiber, aminteşte-ţi când l-am întâlnit prima dată pe Vossius. Care au fost atunci primele lui cuvinte?

— „Scoateţi-mă de aici!”

— Asta a zis. Cred că ne-a povestit istoria aceea numai din cauză că dorea să demonstreze că e în toate minţile. În medici nu are încredere. I-a scos deja din calcul. Cine aruncă acid pe un tablou trebuie să fie nebun. Aşa că el aşteaptă de la noi să îl ajutăm; de aceea i-a venit ideea că tu eşti nepoata lui – întru totul convenabil – şi a fost atât de doritor să intre în joc. Nu, profesorul nu este un caz pentru psihiatrie, iar noi trebui să îl lămurim că asta este şi convingerea noastră şi că suntem gata să tragem toate sforile ca să îl scoatem de acolo, dacă ne mărturiseşte tot adevărul despre Barabbas.

— Nu-i o idee rea, trase concluzia Anne, dar Vossius intenţiona să se arunce de pe Turnul Eiffel; el este un candidat la sinucidere şi toţi cei care încearcă să-şi ia viaţa ajung la psihiatrie.

— Ştiu, ştiu, spuse Kleiber, dar nu sunt închişi până la sfârşitul vieţii. După o terapie adecvată, de cele mai multe ori li se dă drumul din nou. Şi, în afară de asta, oricum nu înţeleg de ce a vrut Vossius să-şi pună capăt zilelor. Eu chiar l-aş crede în stare să fi înscenat totul dintr-un motiv anume. Nu pot să-mi imaginez că nu ştia care ar fi fost consecinţele. Cred că profesorul a avut un plan elaborat cu grijă, dar că în executarea lui a intervenit ceva neprevăzut, iar acum el se află la spitalul de nebuni. Şi exact asta este şi şansa noastră.

Mai târziu, în seara aceleiaşi zile, mâncară la Coquille, în arondismentul 17, unde bucătăria este mai degrabă tradiţională decât „nouvelle”, ceea ce era mai aproape de gustul lui Anne, cât şi de cel al lui Adrian. Totuşi, ceea ce se dorise a fi o plăcere lipsită de constrângeri, deveni curând o tăcere încordată, apărută din cauză că fiecare îşi urmărea propriile gânduri. Nu numai Anne, ci şi Adrian se prinseseră atât de tare în

păienjenişul acestui caz, încât, orice ar fi făcut şi gândit, orice ar fi vrut, toate duceau la secţia de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul, la profesorul Vossius.

Anne, care era încă fermă pe poziţie şi, datorită ajutorului lui Kleiber, animată din nou de curaj, se vedea dintr-odată confruntată cu un adversar superior, căruia nu i-ar fi putut face faţă niciodată şi se îndoia că Adrian era destul de puternic. În afară de asta, o chinuia întrebarea de ce ei nu i se întâmplase încă nimic, în timp ce toţi cei care trecuseră prin viaţa ei ajunseseră să aibă probleme. Guido mort, Rauschenbach ucis, Guthmann dispărut. Se uita la Kleiber şi încerca să îşi înăbuşe gândurile, să le ridiculizeze – zadarnic.

El nu era în stare să interpreteze îngrijorarea de pe chipul lui Anne, dar orice întrebare era de prisos. Afecţiunea pe care o simţise la prima lor revedere dăduse naştere unei imense nervozităţi. Şi-ar fi dorit să o fi întâlnit pe această femeie în circumstanţe mai favorabile, dar Adrian nu era omul care să nu ştie cum să răstoarne o situaţie în favoarea lui. Nu, Kleiber spera ca, oferindu-i sprijinul, să o câştige pe Anne pentru el şi nimic nu face mai mult să sporească afecţiunea decât un adversar comun.

8

Când ajunseră a doua zi la Sf. Vincent de Paul, părea că sunt deja aşteptaţi. Însă medicul de secţie îi conduse pe Anne şi Adrian nu în camera de vizite, ci la biroul doctorului Le Vaux, fără să le dea nicio explicaţie. Medicul-şef spuse cu o anume jenă, care nu se potrivea în această situaţie unui om cu poziţia lui, că inima profesorului Vossius încetase să mai bată în noaptea dinainte, că regretă foarte mult şi că îi asigură pe ei, rudele cele mai apropiate, de profunda lui compasiune.

Pe culoarul infinit de lung, unde mirosea tot a ceară de parchet, Anne trebui să se sprijine de Kleiber. Nu că ar fi simţit o tristeţe atât de mare din pricina morţii lui Vossius – cu toate că acesta se bucurase de sincera ei afecţiune pe parcursul celor două zile – pe Anne o afectase

moartea profesorului mai ales din cauza faptului că se supunea unei oribile fatalităţi, în care ea refuza să creadă. Că decesul lui Vossius ar fi fost un accident, asta Anne nu crezuse de la bun început, dar, ca în toate cazurile precedente, nu întrevedea niciun eventual motiv şi nici vreo legătură.

Ca în vis şi total buimăcită, se ţinu de braţul lui Adrian de-a lungul coridorului rău mirositor şi coborî treptele late de piatră, unde o aştepta asistentul care, cât duraseră vizitele lor, stătuse mut şi cu o expresie tâmpă. Acesta veni în întâmpinarea lui Kleiber, îi şopti ceva ce Anne nu înţelese şi de care nici nu era interesată în această situaţie şi, după un scurt schimb de replici cu Kleiber, ajunse la înţelegerea să se întâlnească la orele 19, într-un bistro nu prea departe, din Rue Henri Barbusse, vizavi de Lycee Lavoisier.

Neobişnuitul aranjament trecu pe lângă Anne von Seydlitz ca o închipuire pe care o percepi în stare de semiconştienţă, iar Adrian o lămuri abia acasă în privinţa ofertei dubiosului asistent. Din câte zicea Kleiber, acesta făcuse o aluzie asupra faptului că putea să le comunice un lucru important despre decesul profesorului, iar la obiecţia lui, de ce nu era posibil atunci şi acolo, răspunsese că ar fi fost mult prea periculos.

Orice s-ar fi ascuns în spatele cuvintelor asistentului – Adrian şi Anne nu puteau să-şi imagineze, oricât s-ar fi străduit, că acest tip ridicol i-ar fi putut ajuta în vreun fel –, trebuiau să urmărească, totuşi, şi cel mai neînsemnat indiciu, dacă părea bun să le lumineze în vreun fel situaţia.

Bistroul era neobişnuit de mare pentru uzanţele pariziene, nu se vedea prea bine în el; de aceea îl alesese asistentul. Acesta se dovedi a fi o persoană neaşteptat de versatilă şi cu o vastă capacitate intelectuală. În orice caz, ştia foarte bine ce dorea, atunci când declarase fără ocolişuri că asistenţii sunt plătiţi umilitor de prost – folosise termenul *méprisable* – şi că, prin urmare, trebuiau să recurgă la tot felul de alte surse. Mai pe scurt, putea să le ofere informaţii despre circumstanţele reale în care

murise profesorul şi se afla în posesia unui obiect lăsat moştenire, care poate că le-ar fi fost de folos în cazul lor.

Despre ce caz vorbea el, se interesă Kleiber, şi asistentul spuse, schimbând brusc franceza pe o germană stricată, dar întru totul inteligibilă, spre uimirea celor doi, că urmărise cu mare interes replicile pe care le schimbaseră ei şi Vossius în ziua precedentă. La întrebarea de unde ştie germana atât de bine, interlocutorul răspunse că avea soţie nemţoaică, dar ştia mai ales de la socrii nemţi, care nu vorbeau deloc franceza – asta îi fusese cea mai bună şcoală.

— Cât? întrebă scurt Kleiber. Vedea o înfrângere personală în faptul că nu îl citise pe asistentul pe care îl crezuse prost şi dacă putea să acopere cu bani lumeşti această înfrângere, asta îl făcea şi mai dispus să plătească un preţ considerabil.

Cei doi bărbaţi conveniră asupra sumei de cinci mii de franci, două mii pe loc, restul la înmânarea unui plic.

Kleiber era uluit de siguranţa cu care acţiona asistentul. Avea impresia că acesta nu face pentru prima oară aşa ceva.

— Cum de sunteţi atât de sigur că veţi primi şi restul? întrebă Adrian Kleiber provocator.

Asistentul îşi râdea în barbă:

— Eu vă am la mână într-un anume sens. Dacă îmi scapă faptul că aţi obţinut accesul în secţia de psihiatrie sub pretextul că sunteţi rude cu Vossius, atunci decesul lui subit sigur va interesa poliţia. Aşa că să nu încercăm să ne tragem pe sfoară, ci să ajungem la o înţelegere.

Cu vădită mulţumire, luă în primire cei două mii de franci, împături de două ori bancnotele şi le ascunse în buzunarul sacoului. Apoi se aplecă peste masa întunecoasă şi pătată şi spuse:

— Vossius nu a murit de moarte bună. A fost strangulat – cu o curea de piele.

— De unde ştii asta? întrebă Kleiber.

— L-am găsit pe profesor dimineaţa, la cinci şi jumătate. Avea o urmă vineţie în jurul gâtului. În faţa

patului lui era o curea de piele.

În timp ce pe Anne nu o surprindea mărturisirea, Kleiber avea dificultăţi în a se descurca în noua situaţie.

— Mai cu seamă, obiectă el, ce motiv putea avea clinica să muşamalizeze cazul şi să anunţe un infarct drept cauza morţii.

— Mai întrebaţi? se enervă asistentul; acum vorbea din nou în franceză. La Sf. Vincent de Paul fuseseră deja destul de multe scandaluri, iar un criminal care reuşeşte să pătrundă noaptea în secţia de psihiatrie ar fi culmea seriei de incidente care ar pune institutul într-o lumină nu tocmai favorabilă. Fireşte că a existat o anchetă internă, care nu s-a încheiat, dar Le Vaux se confruntă cu un mister.

— Şi care este părerea dumneavoastră personală?

Nervos, asistentul îşi tot trecu prin păr degetele desfăcute.

— Vossius probabil că a avut un oaspete ciudat seara trecută. Nu pot să dovedesc asta; ieri nu am fost de serviciu seara. Cică a fost un preot, un iezuit. După câte se pare, au discutat în engleză.

Anne şi Adrian se uitau unul la altul. Nedumerirea amândurora ajunsese din nou la maximum în acest moment. Un iezuit la Vossius?

— În orice caz, acest abate a fost ultimul cu care a vorbit profesorul. Cine spune că era într-adevăr un iezuit? Cert este că preotul cel ciudat a plecat de la secţia de psihiatrie, din Sf. Vincent de Paul, după fix jumătate de oră. Asta a confirmat portarul.

Discuţia următoare a fost pe tema cât de uşor sau de dificil este să intri neobservat la secţia de psihiatrie de la Sf. Vincent de Paul. Aici asistentul era de părere că intrusul trebuie să fi avut un complice în secţia care, altfel, era încuiată; doar aşa putea să ajungă acolo.

— Şi dumneavoastră? întrebă Adrian neîncrezător. Vreau să spun, ar fi ciudat dacă aş crede că dumneavoastră…

— Ia ascultaţi, i-o tăie brusc asistentul, poate că mă

credeţi un mizerabil, din cauză că vând informaţii, dar asta îmi e total indiferent, sincer. Însă lucrurile stau cu totul altfel când vine vorba de complicitate la crimă şi atunci mai bine uitaţi totul. Goli în grabă paharul de Pastiş, trânti banii pe masă, aruncă şi o bancnotă alături şi dispăru fără să salute.

— N-ar fi trebuit să îl ataci, remarcă Anne cu vocea pierită. Se uita la un punct imaginar din spaţiul împăienjenit de valuri de fum. Adrian vedea cum îi tremură mâinile.

9

Aveau toate motivele să se îndoiască că omul va apărea în ziua următoare, aşa cum conveniseră, ca să ofere şi alte informaţii pentru restul sumei promise. Jumătate de noapte se scurse cu discuţii despre ce se mai putea aştepta de la asistent şi se pierdură în scenarii aventuroase, fără să se apropie cu măcar un pas de vreo rezolvare. În final, mult după miezul nopţii, ajunseră la concluzia că asistentul va spune cine a fost ucigaşul lui Vossius. Se întâmplă altfel.

Aşa cum căzuseră de acord – pentru că banii vin înaintea cinstei pentru un neisprăvit – asistentul apăru la bistro în seara următoare, la aceeaşi oră, luă în primire suma rămasă şi scoase pe masă cu nonşalanţa unui profesionist, un plic maro, lipit.

Kleiber îl dezlipi.

— O cheie? spuse Anne pe un ton care nu îi ascundea dezamăgirea.

Plicul conţinea o cheie de siguranţă care avea imprimat pe ea

„Securite France”, aşa cum există cu miile, altceva nimic.

— Asta e tot? se interesă Kleiber.

Asistentul răspunse:

— Da, asta e tot. Cheia poate că pare lipsită de importanţă, dar dacă vă spun că Vossius o învelea în batistă şi o ţinea ascunsă sub pernă, poate că are să capete o semnificaţie.

Kleiber luă cheia în mână şi strânse pumnul.

— Poate că aveţi dreptate, spuse el după ce se gândi un pic, doar că atâta vreme cât nu ştim care este încuietoarea la care se potriveşte cheia, nu e bună la nimic.

— Restul e treaba dumneavoastră, spuse asistentul. Dădu scurt din cap şi se îndepărtă fără să dea bună ziua.

Următoarele două zile le petrecură ca într-un coşmar. Chiar şi Adrian, care de altfel nu se dăduse vreodată bătut, părea sfârşit şi încercă să o convingă pe Anne să se urce în primul avion cu el şi să se ducă într-un loc cu soare, în Tunisia sau Maroc şi insistă să o convingă să nu se întoarcă singură la München.

Anne zâmbi obosită. La urma urmei, totul îi era indiferent. Se temea îngrozitor că Adrian va fi următorul căruia putea să i se întâmple ceva. Să-şi exprime temerile nu îndrăznea, dar, insesizabil pentru celălalt, totul se învârtea în jurul acestei închipuiri, iar ea căuta o posibilitate de a-l ţine departe pe Kleiber. Pe de altă parte, se simţea mult prea slabă ca să facă faţă de una singură acestei poveşti, fără ajutorul lui Adrian, şi era tentată să cedeze insistenţelor lui Kleiber în privinţa vacanţei petrecute împreună, când dădură pe neaşteptate de un indiciu care dădea întregului caz o nouă întorsătură.

Anne îi dăduse lui Adrian filmul cu fotografiile pergamentului copt şi Kleiber dăduse comandă pentru alte copii, în laboratorul foto, plănuind să caute el de data aceasta un expert care să poată traduce misteriosul text, din care se ştia doar numele Barabbas. Şi pentru că imaginile foto fuseseră făcute „cam cu dilentantism” – după cum se exprimase laborantul – acesta pregătise mai bine de zece fotografii mărite care se deosebeau ca luminozitate şi contrast, astfel încât textul se putea citi mai bine, pe fragmente, din redări diferite.

Nu acest rezultat o puse pe foc pe Anne, ci cele patru degete din marginea stângă a imaginilor mărite (originalul era clar ţinut de un ajutor în faţa aparatului foto, ceea ce constituia o explicaţie bună pentru calitatea proastă a

imaginilor). Mai corect spus, erau trei degete jumătate, din care arătătorului îi lipsea jumătatea de sus.

— Donat!

— Bărbatul cu soţia în scaunul cu rotile! Nu l-am crezut de la bun început. Femeia care a stat lângă Guido în maşina avariată şi care a dispărut din clinică după două zile s-a dat drept nevasta lui. Donat nu a fost în stare să explice toate lucrurile astea. Minte, minte şi iarăşi minte!

— Şi acestui... Donat chiar îi lipseşte jumătatea de sus a arătătorului de la mâna dreaptă, eşti sigură? întrebă Kleiber.

— Foarte sigură, afirmă Anne, am văzut asta cu ochii mei. Şi Donat se prefăcea neştiutor. De ce face asta? Ce are de ascuns?

Lui Anne îi era frică; se temea de noile întrebări care urmau să apară după această descoperire. Mai exact: nu progresase cu niciun pas din ziua următoare accidentului lui Guido. Dimpotrivă, investigaţiile aveau efectul săpăturilor arheologice: cu cât descoperea mai mult, cu atât mai multe întrebări apăreau şi dorea să fi lăsat lucrurile aşa cum fuseseră, în sensul că Guido ar fi avut o aventură şi că o înşelase într-un mod perfid.

Se simţea ca şi cum se trezise în mijlocul unei piese în care primise un rol împotriva voinţei ei şi unde nu cunoştea nici textul, nici pe ceilalţi care jucau împreună cu ea. Dar fie că voia, fie că nu, trebuia să îşi joace rolul până la capăt.

Capitolul patru

LEIBETHRA

Aproape de nebunie

1

După fix o oră de mers pe autostradă, prin noapte, de la aeroportul din Salonic, în direcţia sud, Land Roverul verde o luă pe ieşirea spre Katerini. Katerini este un orăşel de ţară simpatic, în nord-estul Greciei, cu Olimpul înalt de aproape 3.000 de metri în spate şi cu o piaţă încântătoare, cu mese şi scaune aşezate pe străzi şi cu becuri

incandescente luminând seara şi cu o stradă principală care duce spre sud-vest, către Elasson, de unde se ajunge la Meteora, la mănăstirile care plutesc în ceruri; cândva erau douăzeci şi patru, astăzi mai sunt doar patru locuite.

Undeva la jumătatea drumului, vehiculul reduse viteza şi viră la stânga, pe un drum de ţară, alcătuit în principal din două benzi pline de pietriş şi un rond verde în mijloc, iar Guthmann înţelese de ce fuseseră aduşi cu o maşină de teren. Lumina celor două faruri executau pe drumul unduit un adevărat dans, spre bucuria tânărului şofer, de altfel, cursa cu obstacole îi făcea o plăcere vizibilă.

— Încă trei kilometri la deal, spuse Thales întors către Guthmann, şi am ajuns la Leibethra. Ultima bucată de drum trebuie să o parcurgem pe jos, din păcate.

Guthmann dădu din cap zâmbind, dar nu îi venea uşor să râdă.

În timp ce maşina se chinuia în viteza întâi, pe povârniş, unde curbele abrupte veneau una după alta, în timp ce pereţii zgrunţuroşi ai stâncilor şi bucăţile căzute de stâncă apăreau când pe o parte, când pe cealaltă, până când stomacul lui Guthmann începu să se revolte, Thales, care cunoştea fiecare curbă de pe această cărare şerpuitoare, spuse:

— Trebuie să vă mai atrag atenţia asupra unor lucruri aparte care ne aşteaptă – asta însemnând, fireşte, că sunt aparte numai pentru dumneavoastră, care veniţi pentru prima dată la Leibethra.

Guthmann făcu un semn de încuviinţare.

— Pornind de la formula de adresare pentru fiecare. La noi nu există „dumneavoastră” şi nici măcar „tu”, pentru a ne adresa membrilor ordinului nostru, noi folosim pronumele „voi”, în semn de consideraţie, pentru că, în accepţiunea noastră, omul este măsura tuturor lucrurilor. Şi pentru că suntem de această părere, în niciun caz nu trăim în asceză, aşa cum se spune despre călugării de la Meteoron, de la Agia Trias sau Agios Stephanos; într-adevăr, ne îmbrăcăm toţi în culori închise, dar asta nu are

nimic de-a face cu automortificarea, ci este expresia întregii noastre filosofii. De aceea fiecare dintre noi poartă şi numele ordinului său.

— Înţeleg, remarcă Guthmann reverenţios, chiar dacă nu înţelegea absolut nimic, iar observaţiile lui Thales i se păreau cam contradictorii. Era cât pe ce să-şi regrete decizia, dar se hotărâse deja să rupă toate podurile din urma lui, iar Leibethra era într-adevăr locul cel mai sigur din Europa unde să se dea la fund sau pur şi simplu să dezerteze. Şi tocmai asta voia şi Guthmann – să dezerteze, să lase în urma lui toate constrângerile, o căsnicie frustrantă, concurenţa din lumea academică şi evenimentele sociale plicticoase care deveniseră o obligaţie pentru un om cu statutul lui şi prin urmare – extrem de dezagreabile.

Thales se uită la Guthmann, în maşina întunecoasă, şi spuse:

— Doar nu vă pare rău că aţi ajuns până aici?

— Chiar nu, întări Guthmann, ca să-l liniştească pe însoţitorul lui, doar că sunt teribil de obosit. Zborul cu avionul şi drumul cu maşina, mai ales, ştiţi!

Cu mult deasupra lor, apărură dintr-odată lumini în depărtare, care se aprinseseră ca licuricii într-o seară de iunie.

— Leibethra! spuse Thales arătând cu degetul şi după o vreme adăugă: încă mai e timp, încă vă mai puteţi răzgândi…

Dar Guthmann îl întrerupse:

— Nu am de ce să mă răzgândesc. Decizia mea a fost luată.

— Foarte bine, spuse Thales, am vrut doar să vă avertizez, pentru că întoarcere nu mai există. Dar asta v-am explicat deja în detaliu.

Guthmann vedea cum se apropie luminile: Leibethra! Inima îi bătea puternic – în ultimele zile auzise prea multe despre acest loc misterios. Thales îi explicase ce fel de oameni se aflau în această mănăstire. Cam puţin spus mănăstire – Thales numise această cetate din stânci

cetatea ordinului, iar acest termen se potrivea cel mai bine instituţiei.

— S-a întâmplat vreodată ca unul dintre membrii comunităţii dumneavoastră, vreau să zic, a existat până acum vreun caz...

— În ultimii ani doar unul, afirmă Thales, care înţelesese imediat ce dorea celălalt să spună şi îşi aşeză mai bine ochelarii fără ramă, ceea ce Guthmann aflase de mult că reprezintă un semn inconfundabil de indignare.

— Oricine poate să dezerteze, adăugă Thales, dar noi ne aşteptăm de la un dezertor să nu se mai întoarcă la viaţa normală. Pentru asemenea cazuri există stâncile frigiene.

— Nu înţeleg.

— Frigienii din Asia Mică obişnuiau să-i arunce pe răufăcători de pe stânci, dar cel care îşi mărturisea fapta avea libertatea de a sări singur de pe stânci. O formă nobilă a pedepsei cu moartea. Aşa s-a procedat şi la noi mai demult; astăzi suntem mai umani. Biochimia modernă ne-a dat între timp mijloace şi căi pentru a ne asigura de tăcerea tuturor cunoscătorilor.

Land Roverul trecu încet pe un pod îngust care traversa un hău adânc. Din pricina întunericului nu i se vedea străfundul. Motorul uruia pe tonuri joase când începu să urce abrupt, atât de abrupt, încât lumina farurilor cădea în gol, asemenea luminilor unui far. Apoi botul maşinii se înclină în jos, pentru că drumul continua să fie la fel de abrupt, iar Guthmann recunoscu locuinţele întunecate din jurul unei pieţe viu luminate, în care încă era multă activitate.

Pe când se apropiau, văzu oameni cu chipuri nătânge, oameni cu chipuri care se schimonoseau ciudat şi femei care, fără niciun motiv, izbucneau într-un râs isteric. Copiii alergau încoace şi încolo, având capetele mari cât bostanii, pe nişte trupuri mici, dezvoltate normal, iar un bătrân cu chelie trăgea de şnur o corabie de jucărie. Câţiva făcură din mână cu prietenie sau se apropiară de maşină, în timp ce aceasta mergea şi se strâmbară ca nişte copii mici.

— Nu vă fie teamă, spuse Thales, care remarcase expresia de nedumerire a lui Guthmann. Sunt creaturi inofensive şi demne de milă, cărora natura nu le-a dat capacitatea normală de înţelegere. Dar ce înseamnă normal? Ştiţi şi dumneavoastră că diferenţa de la a fi geniu şi a fi nebun este una foarte mică. Oficial, Leibethra este o colonie pentru cei cu dizabilităţi mentale. Asta face ca noi să fim acceptaţi şi ne oferă siguranţa că suntem lăsaţi în pace. Cum ar veni, noi ne protejăm printr-un cerc de nebunie.

— Ce să înţeleg din asta? întrebă Guthmann.

— Oricine doreşte să pătrundă până la noi trebuie mai întâi să treacă prin colonia aceasta.

Şoferul claxonă de mai multe ori, ca să elibereze drumul prin sat şi din când în când ţipa de-a dreptul prin fereastra laterală deschisă, de parcă ar fi vrut să-i sperie pe curioşii care se îmbulzeau în faţa maşinii.

De după o curbă apăru o poartă de fier luminată puternic, care ducea direct în munte şi care, la apropierea maşinii, se deschise, acţionată parcă de o mână nevăzută. În spate se afla o sală cu bolta din stâncă. În fundal erau parcate mai multe vehicule de teren, la stânga bâzâiau în spatele unui grilaj separator mai multe generatoare de curent, iar peretele din faţă era ocupat de două lifturi aşa cum în ziua de azi se mai întâlnesc doar în blocurile vechi, din lemn de mahon roşiatic şi cu ferestre şlefuite, la uşi.

— Am ajuns, spuse Thales când se opri liftul şi îl invită pe străin să intre. Veţi primi şi bagajele. Veniţi.

2

Guthmann se aştepta la o mănăstire, dar ce era aici dădea mai degrabă impresia de hotel. Era mirat.

— Poate că v-aţi imaginat lucrurile oarecum altfel?

— Şi încă cum! spuse oaspetele. Mai puţin lux, mai multă asceză.

De când ieşiră din lift, de undeva se auzea muzică clasică. Fotoliile din lemn simplu şi din împletituri de paie, aşa cum erau produse în regiune de către localnici, se aflau ordonat aranjate pe podeaua lucitoare de piatră a

anticamerei în formă de semicerc, bine luminată. Pe partea opusă liftului se vedea un rând de ferestre boltite. Coridoarele de pe cele două laturi duceau în direcţii opuse. Ansamblul dădea impresia unui spaţiu vast şi părea cu mult departe de îngustimea camerelor din mănăstirile Meteorei.

Thales îi făcu semn străinului spre partea din stânga, unde nişte trepte înguste duceau sus, la un fel de galerie, din care se distingeau două uşi foarte aproape una de cealaltă, o pereche care, prin forma şi culoarea tocurilor armoniza cu o a doua pereche de uşi de pe partea opusă. În timp ce păşeau de-a lungul coridorului lung, Guthmann observă că nu le iese nimeni în cale; însă clădirea pustie părea cu mult mai puţin sinistră decât piaţa plină de oamenii din sat.

— Ca să mă întorc la remarca dumneavoastră, spuse Thales în treacăt şi se corectă imediat: Ca să mă întorc la remarca voastră: asceza e un lucru admirabil, dar de la a fi ascet la a fi înţelept e cale lungă. Nu am nimic cu asceza în sensul austerităţii! Dacă Diogene avea nevoie doar de un butoi în care să locuiască, atunci nu e nimic de obiectat în asta, pentru că Diogene şi-a ales singur acest mod de viaţă şi a fost fericit aşa. Dar asceza monahală nu este nimic altceva decât o neînţelegere. Pavel, pur şi simplu, nu a înţeles filosofia stoicilor greci şi a văzut în ea un mijloc testat deja în lupta împotriva viciilor şi a obiceiurilor proaste. Asceza creştină este orientată spre oprimarea şi distrugerea naturii umane, nu numai a poftelor sexuale, ci şi împotriva poftelor privirii, auzului şi gustului. Totuşi, adevărata filosofie stoică se baza pe natură. Dacă Biserica ar fi avut dreptate, atunci toate mănăstirile ar fi fost turme ale fericirii, păcii şi adevărului; dar cum arată adevărul oare? Cu greu veţi găsi pe pământ vreun loc în care nefericirea, duşmănia şi minciuna să fie mai răspândite decât într-o mănăstire.

Guthmann se opri şi se uită înspăimântat la Thales.

— Vorbiţi din amărăciune, dintr-o profundă amărăciune.

— Nu mă credeţi?

Guthmann ridică din umeri.

— Puteţi să credeţi fiecare cuvânt pe care îl spun, profesore, eu ştiu despre ce vorbesc, am petrecut jumătate din viaţă în umbra zidurilor mănăstireşti şi jumătate din viaţă am visat la un singur lucru, la liberul arbitru. Puteţi să vă imaginaţi ce înseamnă asta? Nu. Asta poate înţelege numai cel care a trăit el însuşi automortificarea. Tot ce există şi acţionează pe acest pământ este trupesc, iar puterea oamenilor nu este ceva imaterial sau abstract; adevărata putere a omului, cu care el poate muta munţii, este liberul arbitru. Adevăratele dorinţe şi temeri, fapte şi îngăduinţe, care sunt raţionale şi naturale – doar ele vorbesc despre adevărata fericire a omului. Rasa călugărească răpeşte omului jumătate din capacităţile lui spirituale.

— Aţi fost călugăr? întrebă Guthmann.

Thales îşi înclină în jos capul şi Guthmann îi observă cărarea şi părul care creştea degenerat, resturi ale unei foste tunsori.

— Capucin, spuse Thales, fără să se uite la celălalt. Se rade câte un nimb pe căpăţână, până când părul se retrage. Această acţiune este simptomatică. Asceză până la renunţare de sine. Dar cândva am înţeles că nu prea are sens dacă pe mormânt stă scris: „A trăit ca un sfânt” şi miliarde de oameni întreabă: „Şi ce serviciu a adus umanităţii?” Dar nu vreau să vă mai plictisesc cu povestea mea.

— O, nu, se apără Guthmann, în niciun caz nu mă plictisiţi. Dimpotrivă, mă gândeam la ce spuneţi.

— Şi eu care credeam că v-am înspăimântat!

— Să fiţi sigur că nu, minţi Guthmann, doar că, şi făcu jenat o pauză, liberul arbitru absolut pe care îl propovăduiţi ar însemna în ultimă instanţă că lăsaţi loc şi femeilor aici.

— Fireşte, afirmă Thales ca şi cum era de la sine înţeles. V-am spus că aceasta nu este o mănăstire, ci mai degrabă o mişcare. Avem pretenţia că numărăm printre noi

cele mai sclipitoare minţi, aşa că am ajunge singuri *ad absurdum,* dacă aici s-ar afla numai bărbaţi.

— Şi asta nu creează complicaţii?

Thales râse. Mirat, Guthmann constată că omul pe care îl însoţea deja de şapte zile râsese pentru prima dată din toată inima.

— Şi încă cum, strigă el. Dar asta este o lege a naturii: comportamentele diferite ale bărbatului şi ale femeii, desfăşurarea unei înţelepciuni în două sensuri opuse unul altuia, dar care se condiţionează şi se completează reciproc creează aşa-numita energie primordială. Dar energia este una dintre cele mai fascinante manifestări ale spiritului nostru.

În timp ce spunea asta, Thales deschise o uşă neîncuiată, care avea marcate în partea de sus un rând de simboluri mari cât palma, cu triunghiuri şi pătrate care, dacă erau privite îndeajuns de mult timp, precis că aveau un sens.

— În Leibethra nu există numere, remarcă Thales, care prinsese privirea cercetătoare a profesorului. Poate că asta vă va uimi, dar omul nu are nevoie de numere. Noi le folosim neoficial, ca mijloc într-un anume sens, deoarece mulţi cred că pot să se exprime doar în cifre. Să te închini la numere este unul dintre cele mai mari rele ale vremurilor noastre. Numerele cresc fără măsură şi într-o bună zi oamenii vor fi devoraţi de cifre aşa cum sunt mâncate organele noastre de cancer.

Guthmann nu spuse nimic, dar în sinea lui îi dădea dreptate lui Thales. Chiar Pitagora, inventatorul matematicii, afirma că toate lucrurile din care este făcută lumea pot fi explicate cu zece degete. Universul, spaţiul este alcătuit din trei dimensiuni, timpul constă din trecut, prezent şi viitor şi fiecare realitate are un început, un cuprins şi un sfârşit. Dar mai înainte ca Guthmann să-şi fi dus gândul la bun sfârşit, îl ului şi mai tare imaginea care i se deschise înaintea ochilor, atunci când ajunse în acest loc neobişnuit.

În faţa lui se aflau un apartament mobilat cu gust, o

cameră de zi cu televizor şi telefon, o cameră de lucru cu bibliotecă şi o baie cu dale albe, aşa cum te-ai fi aşteptat mai degrabă într-un hotel de lux decât într-o mănăstire. În timp ce Thales îi arăta camerele noului venit, şoferul aduse bagajele.

— Sper că nu am exagerat, spuse Thales, totul este aşa cum a fost lăsat de predecesorul dumneavoastră. Puteţi să aranjaţi lucrurile în aşa fel încât să vă simţiţi bine. Exact după o oră veţi fi luat la masa nocturnă comună.

După această observaţie dispăru, iar Guthmann începu să se îndoiască dacă trăia într-adevăr aceste lucruri sau dacă doar visase. Se simţea teribil de obosit şi ştia că oboseala poate să amăgească simţurile cu cele mai incredibile lucruri. Dar apoi se aşeză într-un fotoliu cu model galben, îşi întinse picioarele, se uită în jur şi fu tentat să se pişte ca să vadă dacă îl doare. Sună telefonul.

— Da, spuse Guthmann timid.

Era Thales.

— Am uitat să vă spun: la masa de noapte se poartă costum de culoare închisă.

3

„Ciudat om”, gândi Guthmann, dar nu era ciudat tot ceea ce se întâmplase în ultimele două săptămâni? De unde ştiuse Thales despre situaţia în care se afla el, profesorul Werner Guthmann? De unde avusese el curaj să îl urmeze pe Thales, o persoană pe care nu o cunoştea deloc şi care nici măcar nu îi spusese numele lui adevărat, care îi făcuse numai promisiuni, despre care orice om în toate minţile ar fi spus că nu pot fi realizate. Nu era Leibethra un vis, o utopie? Nu era o amăgire a filosofilor strângerea într-un loc, sub acelaşi acoperiş, a celor mai strălucitoare minţi ale omenirii, a celor mai importanţi din fiecare domeniu, pentru a contrabalansa decadenţa oamenilor, care, după cum spuneau ei, începuse odată cu istoria umanităţii?

În timp ce stătea şi se gândea aşa, dacă nu fusese dus de nas cu o prostie – un gând care, în mod ciudat, nu-i

trecuse prin cap zilele trecute, deoarece vorbele şi promisiunile lui Thales sunau atât de convingător, timpul zbura, iar el trebuia să aibă grijă să se schimbe repede pentru cină.

La ora anunţată bătu cineva la uşă, iar Guthmann se repezi la uşă ca să o deschidă. Îl aştepta pe Thales, pentru că nu cunoştea pe nimeni de aici, dar în faţa lui se afla o femeie, care spuse:

— Numele meu este Helena, trebuie să vă însoţesc la masa de noapte, profesore.

Guthmann stătea ca încremenit. Nici el nu ştia cât a stat înmărmurit în faţa femeii necunoscute, nesigur dacă să o invite înăuntru sau dacă mai întâi să se uite bine la ea din cap până în picioare. Se hotărî pentru ultima variantă. Prin înfăţişarea ei, Helena dădea impresia de inteligenţă şi putere, o pereche de trăsături des întâlnită, chiar dacă nu există absolut niciun motiv pentru această asociere. Îşi purta părul pieptănat strâns pe spate şi părea că doreşte să-şi întărească imaginea aceasta cu ajutorul gelului umed. Nişte ochelari înguşti şi negri contribuiau şi ei la această imagine. Helena purta un costum strâmt, de culoare închisă, şi pantofi negri cu tocuri înalte, iar aspectul ei i se părea potrivit pentru trimiterea unor semnale erotice. În orice caz, asupra lui Guthmann avură efectul scontat.

— Scuze, se corectă el, scuzaţi, sunt puţin nedumerit, nu vă aşteptam pe dumneavoastră.

Ca şi cum n-ar fi auzit cuvintele, Helena spuse calm:

— Veniţi, este ora. Trebuie să ştiţi că masa de noapte este ceva sfânt în Leibethra. Nu este permis să întârzii. Disciplina este pe primul loc la noi.

Culoarele care mai înainte erau pustii, păreau dintr-odată pline de viaţă. Oamenii vorbeau în timp ce mergeau, ca într-un foaier, iar această situaţie răpea mult din magia clădirii, care era plină de taine pentru Guthmann.

— Nu aveţi niciun nume, deocamdată? se interesă Helena, în timp ce cobora treptele dificile. Guthmann negă.

Ajunşi jos, cotiră la dreapta, traversară o anticameră

în formă de semicerc cu lifturile pe dreapta. Tot mai mulţi oameni în haine închise la culoare, printre care şi femei, apăreau şi se îndreptau către o sală cu grinzi înalte. Podeaua de piatră era acoperită de covoare. O masă în forma literei T, mare, ocupa aproape toată încăperea.

— Nu există nicio ordine a locurilor, remarcă Helena, în afara celor de la masa din faţă. În final toţi cei prezenţi îşi găsiseră locul la masa cea lungă – puteau să fi fost în jur de şaizeci – apărură printr-o uşă dosnică de lângă masa care forma latura mai scurtă a T-ului patru bărbaţi însoţiţi de o creatură neobişnuită despre care nu se putea spune, în ciuda costumului său negru la două rânduri, dacă este bărbat sau femeie.

— Acesta este Orfeu, spuse Helena cu o înclinare a capului şi când observă privirea întrebătoare a lui Guthmann, adăugă pentru a-l lămuri, de parcă ar fi descris ceva de la sine înţeles: Orfeu este hermafrodit, dacă vreţi să ştiţi; nu are nicio importanţă dacă este mai mult bărbat sau degrabă femeie. Nici eu nu am stat să mă gândesc vreodată, dar cert este că l-am ales drept Orfeu pentru că este cel mai inteligent dintre noi, e un înţelept care cunoaşte tainele vieţii. Dacă există vreun om care să facă răurile să se oprească, zăpada să se topească, pietrele să vorbească şi arborii să se mişte, atunci el este acela. Orfeu este un geniu, ce zic eu, este geniul prin excelenţă!

Guthmann aflase de la Thales că ordinul era condus de un profesor american, un geniu universal de la Universitatea Berkeley, care nu se remarca numai prin capacităţile intelectuale excepţionale, ci şi printr-un capital de acţiuni moştenite, care, aşa cum se povestea, era destul de mare cât să răstoarne bursele din New York şi Paris. Motivul pentru care el renunţase la lume semăna cu motivele lui Guthmann: aversiunea faţă de mafia înstăpânită în ştiinţă. Dar el şi-l imaginase cu totul altfel pe acest Orfeu. Guthmann se aplecă descumpănit către Helena, care luase loc lângă el.

— Dacă v-am înţeles bine, acesta este profesorul…

— Arthur Seward, îl completă Helena, Berkeley,

California. Dar noi nu vorbim despre trecutul nostru, cu excepţia cazurilor în care o facem voluntar. Acesta este unul dintre motivele pentru care fiecare poartă un nume al ordinului.

— Înţeleg, spuse Guthmann încet, şi acum, după ce Orfeu luase loc împreună cu cei patru însoţitori ai săi, îl recunoscu pe Thales în partea dreaptă a lui Orfeu.

Chelneri îmbrăcaţi în alb purtau pe braţe un antreu alcătuit din legume colorate, ceea ce o făcu pe Helena să remarce:

— Dacă aţi mâncat până acum carne, luaţi-vă gândul de la ea. Toţi suntem vegetarieni.

— Să-mi fie de bine, mormăi Guthmann.

Antreurile aveau un gust excelent.

— Ce m-ar mai interesa pe mine: Thales exercită o funcţie clar înaltă. Eu nu am ştiut – în orice caz el nu a menţionat nimic faţă de mine.

— O, da, confirmă Helena, iar în tonul vocii ei se cunoştea o anume admiraţie. Thales este în microcosmosul nostru, apa care le mişcă pe toate.

— Ce să înţeleg din asta? întrebă Guthmann.

— Cei cinci din partea din faţă a mesei formează împreună pentagrama care planează deasupra mişcării noastre.

Helena desenă cu degetul pe masă o stea invizibilă în cinci colţuri.

— Această stea este semnul atotputerniciei şi autocraţiei spirituale. Puteţi să o întoarceţi cum vreţi, ea îşi păstrează aceeaşi formă. Un colţ este Orfeu, cel de-al doilea este Thales, Anaximenes este al treilea, iar Heraclit şi Anaximandru reprezintă celelalte două colţuri. De aceea vorbim despre pentagramă. Am putea să spunem că ei sunt senatul sau nivelul executiv. Aşadar: la vâri se află Orfeu, iar cele patru elemente îi sunt subordonate. Thales reprezintă apa şi este responsabil cu toate problemele ştiinţifice, ale religiei şi confesiunilor. Anaximenes reprezintă aerul. De domeniul său aparţin arta şi cultura. Heraclit, care simbolizează focul, este un mare maestru al

filosofiei şi, în treacăt fie spus, este şi maestrul meu. Iar Anaximandru, care îşi asumă ca element Pământul, răspunde de toate chestiunile de tehnică şi de viitor. Împreună stăpânesc cosmosul în toate privinţele. Dar ei nu sunt singuri pe domeniile lor. Fiecare dintre ei are adepţi cu specializări diferite şi având limbi materne diverse.

Se servi felul principal de mâncare, o reţetă excelentă, din orez cu vinete şi stafide, pe lângă el un vin roşu, iar Guthmann, care acum putea bănui că se va afla în serviciul lui Thales, poate chiar ca secundant, puse întrebarea:

— Cum este formată această pentagramă; vreau să zic, cum este alcătuit nivelul executiv? Sau altfel spus: de ce sunteţi dumneavoastră secundantul lui Heraclit şi nu invers?

Pe chipul serios al Hélènei flutură un zâmbet.

— Membrii pentagramei, spuse ea reţinut, sunt aleşi de către noi toţi. Este la latitudinea fiecăruia să facă dovada propriei înţelepciuni. În cazul în care comunitatea îl apreciază mai mult decât pe superiorul său, atunci acesta devine secundant, iar celălalt superior.

— Şi asta se întâmplă des?

— Nu des, dar se întâmplă. Ultima dată în cazul lui Thales. Thales a fost şase ani secundantul altcuiva; după care a făcut o descoperire năucitoare. Dar secundantul lui afirma că era descoperirea lui şi au ajuns la o dispută serioasă în privinţa asta. Noi toţi am fost nevoiţi să alegem pe unul sau pe celălalt. Ascensiunea unuia ar fi însemnat declinul celuilalt, pentru că elementul apei nu poate fi reprezentat de doi. Le-am cerut, aşadar, să aducă dovezi pentru ipoteza lor. Orfeu a pus în joc o sumă considerabilă pentru cercetările ştiinţifice, dar în curând a devenit clar că amândoi se lăudaseră prematur. Thales a rămas dator cu dovada până în ziua de azi, iar rivalul lui nu s-a mai întors din călătoria de cercetare în Franţa, unde a crezut că va găsi soluţia. Însă din faptul că aţi fost adus de la Berlin se poate foarte bine deduce că rezolvarea este aproape. Sau poate că bătălia a fost deja cucerită?

Guthmann făcu un gest cu mâna, care putea să indice că încă mai e cale lungă până acolo. În sinea lui, începuse să se întrebe între timp dacă făcuse într-adevăr alegerea corectă şi dacă nu nimerise din lac în puţ. Dar alungă repede gândul şi spuse:

— Ca să fiu sincer, eu încă nu ştiu prea bine despre ce este vorba. Thales a făcut numai nişte aluzii că ar căuta un expert în papirusuri copte, şi m-a întrebat dacă sunt dispus că lucrez pentru el şi pentru organizaţia lui.

— Organizaţia? întrerupse Helena. Thales chiar a pronunţat cuvântul „organizaţie”?

— Ei, poate că s-a exprimat altfel; una peste alta, oferta lui mi-a picat foarte bine. Ca să fiu sincer, mă aflam într-o criză – un divorţ iminent, în cazul căruia aş fi pierdut o mare parte din averea mea şi activitatea ştiinţifică, necesitând mai multă gestionare decât studiu.

Atunci mi-a apărut în cale posibilitatea de a lăsa în urma mea totul, de azi pe mâine, ceea ce era extrem de atrăgător.

Helena dădu din cap în semn de aprobare.

— Cei mai mulţi dintre noi au avut o soartă asemănătoare.

— Şi dumneavoastră? întrebă Guthmann curios.

— Păi, ce să fie de povestit? întrebă Helena cu o nuanţă de amărăciune în glas. Îl chema Jan, era olandez şi ca şi mine, neurofiziolog. Ne-am cunoscut la Institutul de Neurofiziologie al Universităţii Göteborg. Eu sunt suedeză, dacă vreţi să ştiţi, şi mă numesc Jessica Lundström. Ne-am căsătorit, iar după aceea s-a dovedit că eu eram omul de ştiinţă mai bun. Jan n-a făcut faţă faptului că eu am primit catedra de neurofiziologie de la Universitatea Göteborg, şi nu el. Jan a început să bea şi în final şi-a pierdut şi postul de asistent; mă bătea şi îmi sabota munca. Într-o bună zi am zis adio tuturor lucrurilor.

Guthmann se uita la femeia care, dintr-odată, părea neajutorată, având nevoie de sprijin, şi care, într-un acces de tristeţe, îşi aţintise privirile asupra mesei, de parcă ar fi citit în ea propria carte a destinului. Duritatea pe care o

exprima de altfel faţa ei, părea că dispăruse dintr-odată.

— Şi cu ce vă ocupaţi aici, în Leibethra? se interesă Guthmann cu precauţie.

Expresia chipului Hélènei se schimbă, de parcă s-ar fi întors din altă lume.

— Heraclit mi-a atribuit analizarea moştenirii biologice a celor trei tipuri principale de creier şi în legătură cu aceasta, dezlegarea misterului sentimentelor; pentru că acela care stăpâneşte sentimentele, stăpâneşte omenirea.

— Şi v-aţi apropiat de vreo rezolvare?

— În ceea ce priveşte evoluţia, da, dar când vine vorba de controlul colectiv al sentimentelor, încă sunt departe de rezolvare.

— Helena, trebuie să-mi explici aceste lucruri! spuse Guthmann entuziasmat.

— Ei, fixarea obiectivului este simplă. Aici e vorba despre înzestrarea unui tip de oameni, a unei categorii profesionale, a unei clase de vârstă, a unui întreg popor, cu acelaşi sentiment. Spre exemplu: toţi arabii îi iubesc pe toţi israelienii. Sau: toţi germanii îi iubesc pe toţi francezii. Înţelegeţi ceea ce ar însemna în ultimă instanţă. Nu ar mai exista războaie.

— Totuşi, interveni Guthmann, cine are formula poate da naştere şi la ură, poate să-i asmută pe arabi împotriva israelienilor şi pe nemţi împotriva francezilor şi să abată atenţia de la problemele proprii.

— Există chiar droguri, care, administrate cum trebuie, influenţează voinţa umană. Predecesorul dumneavoastră, profesorul Vossius, era chitit să sară din Turnul Eiffel. Credeţi că ar fi făcut asta de bunăvoie?

— Atunci, în Leibethra, aveţi putere asupra vieţii şi a morţii?

— Exact aşa este, profesore, şi de aceea punem problema atât de serios. Doar că, după cum am spus, încă nu se întrevede vreo rezolvare a chestiunii globale.

— Şi toate astea au legătură cu moştenirea biologică a celor trei tipuri de creier? Puteţi să-mi explicaţi mai în

detaliu?

Helena era acum în elementul ei.

— Creierul uman se compune din trei părţi concentrice, care au apărut în decursul evoluţiei. Primul, din interior, este trunchiul cerebral, numit şi creier reptilian, pentru că este caracteristic şi astăzi acestor vieţuitoare. Acest trunchi cerebral stochează doar instincte, deprinderi ale deglutiţiei, atacul şi apărarea. Deasupra acestuia se află diencefalul. Acesta este o dezvoltare a celui pomenit deja şi are o vechime de câteva milioane de ani, aşadar este o realizare a mamiferelor. Iar la acestea apare pentru prima dată noţiunea de sentiment: teamă şi agresivitate, dar şi precauţie şi dimensiunea timpului. La homo sapiens însă, se dezvoltă pentru prima dată telencefalul exterior. Totuşi – şi asta este problema principală a muncii mele – informaţia care ajunge în creierul mare trebuie să treacă mai întâi prin creierul reptilian şi prin cel intermediar şi este întotdeauna încărcată cu sentimente. Puteţi să vă imaginaţi ce posibilităţi se deschid, atât în sens pozitiv, cât şi în sens negativ, dacă aceste funcţiuni sunt controlabile.

— Şi la ce ar trebui să mă gândesc când vine vorba despre un astfel de control? întrebă Guthmann.

— Pentru perioade scurte, la droguri, prin adăugare în apa potabilă şi în îngrăşămintele artificiale. Pe termen lung – la manipularea genelor, răspunse Helena.

4

Helena îl fascina pe profesor într-un mod neobişnuit. Austeritatea şi masculinitatea din atitudinea ei aveau ca efect asupra lui o atracţie unică. În spatele ochelarilor negri, înguşti, se ascundeau nişte ochi mari şi negri şi nu era sigur dacă motivul acestor ochelari era miopia sau pur şi simplu necesitatea de a respinge privirea directă adresată acestor ochi fermecători – la fel cum desuurile nu servesc la încălzit, ci pentru o învăluire provocatoare.

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile, Helena întrebă, fără să se uite la Guthmann:

— La ce vă gândiţi?

— Ah, sunt… sunt fascinat, murmură Guthmann jenat. Chiar nu ştiu dacă pot să fac faţă cu ştiinţa mea modestă. Pe cine să intereseze textele copte?

— Nu vă amăgiţi, obiectă Helena, oricine care stă aici, la masă, nu înţelege practic nimic din ceea ce face altcineva; dar, pe de altă parte, munca proprie a fiecăruia este pentru sine o carte pecetluită. Până la urmă, noi toţi suntem creierul universal uman.

Helena arătă în faţa ei cu degetul, acolo unde masa lungă intersecta latura mai scurtă în formă de T.

— Îi vedeţi pe cei doi din rândul din faţă? Cel din dreapta este subordonat lui Heraclit. Îl cheamă Timon, iar numele lui oficial era dr. Marc Warrenton. Vine de la Oxford şi este cel mai bun expert din lume în criptomnezie.

— Criptomnezie?

— Criptomnezia este capacitatea de a-ţi aminti informaţii uitate. Această capacitate ajunge atât de departe în cazul unor oameni aflaţi în transă ori sub hipnoză, încât aceştia scot la iveală informaţii din vieţile anterioare, ceea ce poate fi considerat drept dovadă pentru reîncarnare. Timon a descoperit cu ajutorul unui englez informaţii în legătură cu Egiptul Antic, care au fost ulterior confirmate prin săpături arheologice. Pe tânărul din faţa lui îl cheamă Straton, este doctor şi e cel mai tânăr director de institut din Franţa, la institutul doctorului Claude Vai! A fost un copil precoce, şi-a luat bacalaureatul la doisprezece ani, la paisprezece îşi scria lucrarea de doctorat în medicină, iar la optsprezece conducea Centrul de Cercetare Ştiinţifică din Toulouse şi era preocupat în principal de îngheţarea celulelor seminale în azot lichid. A venit aici pentru că în cele din urmă, aşa cum se confrunta cu problemele ştiinţifice, a trebuit să se confrunte şi cu cele etice. Astăzi se laudă că, dacă tehnica lui ar fi existat în secolul I, atunci ar fi putut oricând să dea naştere unui fiu al lui Seneca.

Guthmann asculta fascinat vorbele Hélènei şi pricepea treptat că această Leibethra era un cerc al dependenţilor, al dependenţilor de ştiinţă, pentru care

păcatul nu însemna decât prostia. Dacă acest loc îi părea adorabil sau de dispreţuit, asta nu putea spune în acest moment; era prea afectat de ce se întâmpla în jurul lui şi de discursul Hélènei, ca să mai poată face asta.

— Îmi închipui, începu Helena din nou, că vă chinuie multe întrebări.

Guthmann îşi luă paharul, bău o înghiţitură bună din vinul roşu şi aprobă, dând din cap:

— Sigur. De exemplu, m-ar interesa… vreau să zic că Leibethra costă mulţi bani; cine o susţine, cine finanţează toate acestea?

Şi în timp ce întreba, întoarse privirea de la Helena, de parcă se temea să nu fi mers prea departe cu întrebarea lui.

Dar ea începu să râdă.

— Dumneavoastră nu aţi contribuit cu nimic din avere?

— Mă tem că nu, spuse Guthmann şi îşi puse mâinile la piept. Pe un profesor de coptologie nu îl dau banii afară din casă.

— Nici nu e nevoie! Cei care renunţă la viaţa lumească, să ştiţi că nu sunt tocmai muritori de foame. Ei renunţă pentru că sunt sătui. Orfeu este bogat, putred de bogat, Philon provine dintr-o familie de latifundiari sud-americani, lui Hegesias îi aparţine jumătate din cea mai mare firmă de închirieri auto din lume, Hermes are acţiuni la exploatările de petrol din Nigeria şi fiecare şi-a adus averea cu sine, aici. Nu, despre bani nu se discută niciodată aici, în Leibethra.

Atmosfera din sală devenea din ce în ce mai zgomotoasă. Oamenii schimbau locurile şi stăteau în picioare, discutând împreună, în grupuri mici. De undeva se auzea muzică de Mozart. Un paradis pentru filosofi.

— Doreaţi să spuneţi ceva? întrebă Helena.

Guthmann mustăcea. Era evident că nu putea face nicio mişcare pe care femeia din faţa lui să nu o observe.

— Mă gândeam, spuse el în chip de scuză, că Leibethra este un paradis pentru filosofi.

Helena tăcu, dar din tăcerea ei Guthmann îşi dădea seama că trebuie să fi spus el ceva greşit, ceva ce nu era în asentimentul ei. Helena îşi apucă paharul, îl bău într-o clipită, de parcă ar fi vrut să prindă curaj. În final se ridică şi traversă sala, fără să spună nimic, îndreptându-se către una dintre nişele de fereastră, care erau atât degoase, încât ofereau destul loc pentru o bancă de odihnă. Se uita pe fereastră, afară, în noapte.

Guthmann urmărise scena nedumerit; nu ştia ce i se întâmpla şi de aceea se duse după partenera lui de discuţii, la fereastră şi spuse pe un ton de scuză:

— Am spus ceva greşit?

— Nu, nu, interveni Helena, Leibethra chiar ar fi fost un paradis pentru filosofi… dacă nu ar fi existat filosofii.

— Aha, spuse Guthmann, să înţeleagă cine poate, că eu nu pricep.

Helena deveni evazivă.

— Eu nu am voie să vorbesc despre asta, remarcă ea cu amărăciune, mai ales de faţă cu o persoană nouă.

Guthmann nu putea să-şi explice neliniştea ei, dar ştiu să o provoace prin tăcerea lui, iar ea începu să vorbească, dintr-odată.

5

— Aparenţele poleite, spuse Helena, în timp ce ochii ei scrutau sala neliniştiţi, sunt o înşelăciune. La drept vorbind aproape toţi sunt duşmani unii altora. În Leibethra, unde ar fi trebuit să guverneze ştiinţa, de fapt stăpâneşte imoralitatea absolută, negarea tuturor valorilor morale, excluderea diferenţei dintre bine şi rău în favoarea ştiinţei. Pentru că ştiinţa este un drog. Uimirea şi îndoiala – originile filosofiei, ajung în Leibethra nişte însuşiri ale ridicolului. Singurul lucru care contează aici este puterea. Iar cunoaşterea *înseamnă* putere.

Până în urmă cu câteva momente, Helena dăduse impresia unei femei pe picioarele ei, puternică, aproape vanitoasă şi rece, iar acum, subit, cuvintele ei exprimau teamă, iar această teamă nu părea neîntemeiată. Lui Guthmann i se părea că ea caută ajutorul lui şi întrebă

precaut dacă poate să facă ceva pentru ea.

Răspunsul la întrebarea lui Guthmann fu lipsit de orice înţelegere: în Leibethra nimeni nu făcea nimic pentru altcineva, doar dacă exista un ordin de sus. Ierarhia în Leibethra era rigidă ca la Vatican şi doar cu două posibilităţi: fie să servească, fie să urce în rang.

Sau să se prăbuşească.

Să întrebe la ce nivel ajunsese Helena în această ierarhie – asta nu îndrăznea Guthmann. El avea probleme cu locul pe care urma să-l preia *el.* Brusc, înţelese de ce îl tot bătuse la cap Thales cu vorbe de genul că nu există cale de întoarcere şi că drumul nu este uşor.

— Îi vedeţi pe aceştia trei, spuse Helena şi îşi întoarse privirile către stânga, unde doi bărbaţi şi o femeie stăteau în grup lângă o coloană şi discutau calm. Femeia, în jur de şaizeci de ani, o apariţie plină de viaţă, se remarca printr-o tunsoare extrem de scurtă şi printr-un şobolan mare şi viu, pe care îl ţinea pe umăr.

— Se simt de parcă ar fi stăpânii secreţi din Leibethra. Ei sunt primii trei ca importanţă din lume, dintre cercetătorii cancerului: Juliana a condus spitalul Bethesda, din Chicago, până a călcat cu maşina o femeie în vârstă, când avea doi la mie alcool în sânge. Aristipp, bărbosul, vine de la Charite, din Berlin, unde era urât pentru că lucra pentru siguranţa statului. Iar Krates, un cercetător italian, a părăsit Universitatea din Bologna deoarece nu se întrevedea nicio şansă din cauza tinereţii lui: nu a primit niciun fond de cercetare. Şobolanul este simbolul succesului Julianei. Ea a reuşit pentru prima dată să preschimbe celulele canceroase înapoi în celule ale corpului – aşa spune ea, cel puţin.

Cu cât afla mai mult despre realităţile din Leibethra, cu atât mai mult era cuprins de îndoială Guthmann; oare era omul potrivit în acest loc? Sigur că era recunoscut în domeniul lui; era considerat ca unul dintre primii doi coptologi ai Europei. Dar în comparaţie cu cercetările făcute aici, munca lui părea mai degrabă inofensivă. La întrebarea ce se aşteaptă de la el, de la Guthmann, şi

Thales avu o atitudine mai curând rezervată şi sublinie faptul că va putea să-şi continue munca de cercetător, ca şi până atunci.

Mai târziu în acea seară – pentru că dineul dură până la primele ore ale dimineţii – Thales îl luă de-o parte pe noul venit şi spuse că vrea să îl prezinte lui Orfeu.

Orfeu, mic, cu părul blond şi lung, cu un chip bucălat şi un corp cu forme rotunde, dădea, prin mişcările lui, impresia că în hainele lui bărbăteşti, sobre, se ascundea o femeie. Totuşi, vocea lui avea un ton masculin predominant şi emana acea răceală care îi caracterizează uneori pe procurori. Orfeu încerca să contrabalanseze acest lucru, dând din cap prietenos şi aprobator către Guthmann, chiar şi când tăcea.

Thales formulă, în sfârşit, întrebarea cum se va numi Guthmann de acum înainte, iar Orfeu pronunţă numele „Menas”, după învăţatul copt, şi întrebă dacă el este de acord.

Guthmann făcu semn că da; era uluit că Orfeu cunoştea acest nume, familiar de obicei numai celor iniţiaţi. După ce Orfeu dovedise că era familiarizat cu semnificaţia textelor copte apocrife referitoare la religiile creştine, dispunând de cunoştinţe uimitoare în domeniu, îl expedie cu un gest binevoitor al mâinii, iar Thales anunţă că ziua următoare îl va iniţia pe noul membru în ceea ce are de făcut.

Pentru ceilalţi, pe care Guthmann nici măcar nu-i băgase în seamă până în acest moment, discuţia cu Orfeu părea să fi fost examenul de admitere în comunitatea orficilor, pentru că acum se apropiau unul câte unul de Menas, îi pronunţau numele primit în cadrul ordinului şi dădeau mâna cu el. Ceremonia, căci era evident că despre aşa ceva era vorba, nu dădea impresia de cordialitate; cei mai mulţi priveau procesiunea ca pe ceva deranjant, iar atitudinea aceasta nu rămăsese o taină lui Menas. Aparent, Helena nu exagerase.

„Acum eşti altcineva şi tot ce se află în urma ta nu mai are nicio importanţă”. Când Menas urcă treptele

abrupte, mort de oboseală, către camera lui, îi veniră în minte cuvintele lui Orfeu. Căzu în pat aşa cum se afla, când cineva bătu la uşă.

— Da?

Era Helena.

— Vreţi să dormiţi cu mine? zise ea şi închise uşa în urma ei.

Capitolul cinci

PERGAMENTUL

În căutarea indiciilor

1

Ce o neliniştea cel mai mult pe ea, Anne von Seydlitz, în situaţia dată, era că nu ştia ce rol juca, de fapt. Era un rol secundar, lipsit de importanţă în această tragedie iscată din pricina curiozităţii ei, ori destinul implacabil îi hărăzise rolul principal? Anne nu mai avea de ales; dacă intrase în horă, trebuia să joace.

În momente ca acelea, când îl găsise mort pe Rauschenbach sau când aflase de uciderea lui Vossius, Anne se gândise: ai numai o viaţă, de ce o rişti? În astfel de clipe apărea totuşi şi întrebarea dacă exista vreo alternativă. Cum ar fi trebuit să se poarte? Să se comporte de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic? Să fugă?

Anne se simţea mai bine când ţinea piept sorţii. Ea considera că ajunsese într-un punct în care chiar nu se mai putea retrage.

Adrian Kleiber îi devenise zilele acestea un ajutor indispensabil. Era omul pe care se putea sprijini când sentimentele ei erau gata să degenereze într-o panică oarbă şi fără sens, de parcă diavolul ar fi stat în spatele său. După aceea se simţea liniştită şi imperturbabilă şi transpusă în vremurile când Guido şi Adrian erau încă prieteni.

Totuşi, ceva se revolta permanent în ea împotriva acestui trecut şi poate că acesta era motivul pentru care Anne îl respingea în mod inexplicabil pe prietenul ei din tinereţe, de îndată ce acesta se apropia de ea. Anne

încerca să-şi clarifice asta cu un clişeu ineficace, că toate vin la vremea lor şi pentru că Kleiber era interesat de Anne, el se împăcă cu asta.

Acesta era şi motivul pentru care, atunci când se întorseseră împreună la München, Adrian Kleiber se declarase de acord să ia o cameră la hotel şi să nu ocupe una dintre camerele confortabile din casa ei, cum se oferise de fapt să facă. Hotelul Hilton se afla la zece minute distanţă cu maşina de vila ei, era frecventat în principal de oameni de afaceri şi a doua zi urma să le pună în braţe un indiciu foarte important, lucru la care nimeni nu îndrăznea să spere.

Motivul plecării lor precipitate era observaţia care trădase prezenţa lui Donat în fotografiile pergamentului, iar Anne era de părere că ar fi fost mai bine să îl caute pe acesta în ziua următoare, fără să se anunţe, şi să îl confrunte cu fotografia; atunci el era nevoit să explice cum ajunsese în poză degetul lui mutilat.

Mirosea a iarnă, iar în partea de est a Münchenului bătea un vânt îngheţat, când Anne von Seydlitz şi Adrian Kleiber ajunseră pe la prânz la casa din Hohenzollern-Ring numărul 17. În curte, un grădinar avea treabă cu adunatul frunzelor de la trei arţari. Se uită bine la vizitatori şi veni la gard când observă că voiau să intre.

— Ziua bună! spuse el şi îşi împinse de pe frunte pălăria uzată.

— Vrem să mergem la domnul Donat! strigă Anne peste gard.

— Aşa deci, la Donat, spuse grădinarul şi se sprijini cu braţele de poarta din fier vopsită în gri, numai că aţi venit cu vreo câteva zile prea târziu.

— Prea târziu? Cum vine asta? se miră Anne.

— Donat nu mai e, aşa vine, frumoasă doamnă, nu mai e, a plecat!

— Nu înţeleg, spuse Anne.

— Nici eu, spuse grădinarul, dar când am venit aici marţea trecută – eu vin în fiecare marţi – casa era goală, cu nimic în ea, iar Donat şi soţia lui – dispăruţi. L-am sunat

pe administratorul casei ca să aflu ce s-a întâmplat, dar el nu ştia nimic. El nu a fost prea deranjat, deoarece chiria este plătită pe trei luni în avans. Eu îmi primesc banii de la administrator. Da, asta e.

Anne şi Adrian se uitau unul la altul. În dezorientarea ei, Anne era cât pe ce să plângă; se uita fix la casa veche şi goală, fără draperii, şi repeta:

— Da, asta e.

Suna plin de amărăciune, iar în ea se deşteptă din nou acea bănuială chinuitoare, că a ajuns pe un drum interzis.

Fără să fi fost întrebat, grădinarul începu să povestească:

— Ştiţi, de fapt eu nu îi ştiam deloc pe oamenii ăştia; de aia nici nu pot să zic ceva de rău sau de bine despre ei. Dar nici nu aveau trai bun împreună. Nici nu-i uşor, cu soţia numai în scaunul cu rotile! Cine ştie ce s-a întâmplat. Dar nici nu mă priveşte pe mine. Îi ştiaţi de mult pe domnii?

— Nu, nu, se grăbi Anne să răspundă şi puse o întrebare: Şi chiar nu ştiţi unde au plecat?

Grădinarul dădu din cap că nu.

— Nici măcar vecinul de vizavi nu a observat că au plecat. Nu pricep cum poţi să dispari cu tot calabalâcul peste noapte, eu chiar nu pricep.

Anne râse forţat. Trase aer în piept. Senzaţia de stinghereală, pe care o simţise în prima clipă, făcu loc unei oarecare eliberări. Nu trebuia să se mai teamă că va descoperi în această casă ceva care o va cutremura, ceva dureros.

Când mergeau către maşină, Adrian o prinse pe Anne de mijloc, cu braţul. Părea la fel de nedumerit ca şi ea.

— Şi acum? întrebă Anne, după ce luase loc la volanul maşinii. Ce facem mai departe?

— Hai mai bine să vorbim mâine despre asta, o sfătui Kleiber şi se întinse pe scaunul din maşină. Sunt obosit şi când sunt obosit nu pot să gândesc. Du-mă la hotel.

În faţa hotelului, Anne îşi luă rămas bun cu un sărut

repezit. Acasă se simţea incomod. Casa îi părea străină, aproape duşmănoasă. Tablourile de pe pereţi şi sculpturile de care se bucurase întotdeauna, o priveau fără niciun sens. Doar ca să facă ceva, Anne aprinse toate luminile, se uită fără chef prin corespondenţa adunată şi îşi turnă un coniac, fără să guste din el. Ajunsese în punctul în care nu mai ştia ce să facă mai departe şi toată speranţa ei se îndrepta către Kleiber.

Acestui Kleiber îi răspundea cu mult mai multă afecţiune decât voia să recunoască faţă de ea însăşi, dar mai ales faţă de el; totuşi, şocul cauzat de Guido pur şi simplu lăsase urme prea adânci. Era sigur că, după toate cele petrecute, va trebui să-şi calce pe inimă ca să se poată dărui din nou unui bărbat. Adrian dorea asta, aşa simţea ea şi tot ea se temea că asta va duce la o catastrofă într-o bună zi. Îşi puse mâinile la ochi. Mai bine să nu se gândească la asta!

La urma urmei, era o bezmetică. Hărţuia o fantomă, mai să-şi piardă minţile, şi toate astea dintr-o mândrie bolnavă, pentru că soţul ei o înşelase. Nu era prima oară când Anne îşi punea întrebarea dacă merita, dacă un nume şi detaliile unei situaţii i-ar aduce viaţa pe o cale mai bună. Oricum, întrebarea rămânea de prisos, pentru că se implicase atât de tare în cercetările deja începute, încât nu mai putea alege nimic altceva: nu îi mai rămânea decât să meargă mai departe.

2

Probabil că adormise, pentru că atunci când sunase telefonul, tresări speriată, de parcă un zgomot de armă spărsese liniştea. Anne se uită la ceas. Ora nouă şi ceva seara. Se duse la telefon, care răsuna strident şi duşmănos şi se furişă neîncrezătoare pe lângă aparat, cum fac pisicile. Cine putea să fie la ora asta? îl lăsă să sune mai întâi, sperând că apelantul va renunţa, dar, când zgomotul deveni insuportabil, ridică receptorul.

Era Kleiber.

— Trebuie să vorbesc urgent cu tine, spuse el.

Vocea îi suna alarmată.

— Nu acum, răspunse Anne. Sunt obosită, te rog să înţelegi!

Kleiber nu cedă.

— Iau un taxi. În zece minute sunt la tine.

— Ce sens are?!

Anne se enervă.

— Credeam că totul e clar între noi în privinţa asta. Aşa că, te rog, fii rezonabil.

Dar mai înainte de a apuca să pună receptorul în furcă, auzi de la capătul celălalt al firului cuvintele:

— Pe curând.

După care legătura se întrerupse.

Anne îşi propuse să îl întoarcă pe Kleiber de la uşă. Se plimba de-a lungul şi de-a latul holului şi încerca să-şi compună un text potrivit cu care să îşi alunge oaspetele nocturn; dar când sosi Kleiber, îşi uită discursul.

— Nu vrei să mă laşi să intru? întrebă Adrian şi o dădu la o parte pe Anne, delicat.

Înainte ca ea să apuce să spună ceva, întrebă:

— Unde este cheia pe care asistentul de la Sf. Vincent de Paul a găsit-o sub perna de la capul lui Vossius?

„Nu eşti în toate minţile, voia Anne să strige, vii aici la miezul nopţii şi întrebi de cheia de la căpătâiul profesorului”; dar se uită apoi la chipul lui Adrian, iar pe acest chip se vedea atâta seriozitate, încât se duse la biroul baroc, fără să mai spună nimic, şi îi înmână cheia lui Kleiber.

Acesta o puse pe masa din salon, vârî mâna în buzunarul hainei, scoase o a doua cheie şi o puse lângă prima. Pe masă se aflau două chei identice, din metal cu sclipiri aurii şi cu partea de sus acoperită cu un mulaj de plastic asemănător unei ciuperci.

Anne se uită la amândouă cheile, apoi se uită la Adrian şi spuse:

— Nu pricep. De unde ai cea de-a doua cheie?

Adrian zâmbi şmechereşte. Savura faptul că ştia mai multe. Până la urmă, răspunse şi sună aproape nostim:

— Asta e cheia de la camera mea de hotel.

— De la Hilton?

— Da.

Acum înţelese Anne ce semnifica această descoperire.

— Asta înseamnă, dacă înţeleg eu bine, că Vossius, înainte să fie arestat, a stat la…

— … Unul dintre hotelurile Hilton. Cel mai important lucru e că a păstrat obiecte importante în camera lui de la hotel sau poate într-un seif al hotelului. Altfel nu ar fi păzit cheia ca pe o comoară.

— Cert este că lucrurile au fost aruncate de mult, noi sigur ajungem prea târziu.

— Poate că nu! spuse Kleiber. M-am interesat la hotel. Obiectele uitate de clienţi se păstrează trei luni, iar bijuteriile şi obiectele de valoare – jumătate de an.

Reacţia ei spontană la auzul acestei veşti a fost una de recunoştinţă şi aşa cum îi dicta acest sentiment, îl luă pe Adrian pe după gât, îl sărută şi strigă:

— Asta înseamnă că avem o pistă nouă!

— Da, avem o pistă nouă, repetă Kleiber. Există trei hoteluri Hilton în Paris, dar n-ar trebui să fie prea greu să-l găsim pe al nostru.

Anne râse eliberată.

— Ce mai coincidenţe ne oferă şi viaţa! Dacă ai fi ales alt hotel, nu am fi descoperit niciodată acest indiciu.

— Eu nu aleg niciodată hoteluri proaste!

— Fireşte că nu, se scuză Anne ghiduş, şi e bine că tu chiar te-ai dus la hotel.

— Tocmai. Dar propunerea îţi aparţine.

— Se poate spune că am intuit eu ceva. Există cu adevărat aşa ceva.

— Ştiu, spuse Adrian. Dar, la urma urmei, este inutil să discutăm despre cauzele care ne-au adus pe această pistă. Important este faptul că am găsit o urmă nouă.

Descoperirea accidentală le insuflă curaj, după ce dispariţia lui Donat îi deprimase rău şi deciseră să se întoarcă la Paris într-una din zilele următoare. Lui Anne îi pica tocmai bine, pentru că la scurtă vreme după ce

ajunsese acasă, trăsese concluzia că nicăieri nu îi erau temerile şi bănuielile mai puternice decât în acel loc.

Pe la miezul nopţii, Kleiber îşi luă rămas-bun. Convenire să se întâlnească abia după-amiaza târziu, pentru că Anne voia să-şi facă ordine în magazin. Mai târziu, pe când stătea în pat, nu îşi găsi multă vreme liniştea. Trăgea cu urechea la zgomote lipsite de importanţă, la ploaia care începuse şi la maşinile care treceau, ridicând stropi de apă în urma lor.

Gândurile ei se învârteau în jurul lui Vossius, ale cărui explicaţii ea le stârnise, la fel ca şi moartea lui. Dacă Vossius ar fi trăit numai cu o zi mai mult, poate că acest joc misterios de puzzle s-ar fi pus cap la cap, într-un tot recognoscibil şi i-ar fi redat acea pace care se pierduse odată cu incidentele din ultimele săptămâni.

3

Treptat, gândi ea, va redeveni normală, va gândi normal, va simţi normal, va reacţiona normal. Amorţeala şi acea răceală pe care o simţea în adâncul fiinţei ei o nelinişteau, pentru că era în pericol de a se transforma într-un alt om şi poate că deja era acea persoană, una fără inimă, fără gânduri clare, cu un singur sentiment familiar, frica.

Putea să spună că e norocoasă că îl întâlnise pe Adrian Kleiber, căruia i se putuse confesa fără teama că va fi considerată psihopată. Kleiber se implicase între timp atât de mult în acest caz, încât nici măcar nu mai era în stare să se desprindă, pur şi simplu, sau să spună: Stai, nu mă priveşte, lasă-mă în pace cu nebuniile tale.

Linişte! Anne tresări. I se păru că aude uşa de la bibliotecă, a cărei clanţă scotea un scârţâit uşor. Stătea în pat, în capul oaselor, şi ciulise urechile, simţindu-şi sângele cum îi învăpăiază chipul. Respira pe gură, precaut. Stătu aşa, nemişcată, vreme de câteva minute interminabil de lungi; apoi se prăbuşi printre perne. Plângea. De nervi. Trebuia să recunoască – era cu nervii tensionaţi la maximum, noaptea se trezea speriată şi era atentă la orice zgomot nefamiliar şi fireşte că se înşelase şi de data asta.

Plângea zgomotos şi nici nu îşi dusese gândul la bun sfârşit, că jos se sparse un pahar.

Paharul de coniac pe care îl turnase ea! Anne băgă mâna sub pernă. Scoase un cuţit mare de bucătărie, pe care mai nou îl păstra acolo, şi îl trase în faţa ei ca pe o sabie; apoi se ridică şi ieşi din dormitor în vârful picioarelor.

Ca în transă, parcurse pipăind culoarul întunecos, până la scara care ducea jos. Nu avea nevoie de lumină, deoarece, spre deosebire de orice intrus, ea cunoştea casa ca în palmă. Întunericul era cea mai bună armă a ei. Obrajii îi ardeau ca focul când îşi puse piciorul pe prima treaptă şi trase cu urechea.

Nimic.

În clipa aceasta îşi dori să dea nas în nas cu un spărgător şi voia acest lucru tocmai din cauză că ar fi putut atunci să se consoleze că încă nu este nebună. În cazul în care doar şi-ar fi imaginat toate acestea, Anne îşi propuse să îndrepte asupra sa cuţitul şi să pună capăt, înainte să ajungă de râsul lumii.

Simţea cum îi tremură în mână cuţitul cel mare. Nici măcar nu ştia dacă putea să adune atâta forţă, încât să îl înfigă în trupul unui oaspete nepoftit; dar îşi spuse până la urmă: „Ai să o faci, ai să-l omori, ai să poţi!”

Ajunsă pe ultima treaptă a scării, Anne se întoarse la stânga. Podeaua de marmură era rece ca gheaţa, dar, după câţiva paşi, picioarele ei ajunseră la un covor persan. De acolo mai lipseau încă cinci sau şase paşi până la bibliotecă, trecând pe lângă o comodă cu o vază.

Uşa era doar întredeschisă, iar prin deschizătura îngustă se ivea o licărire slabă, pe care o arunca lumina din stradă. Anne se opri. Deveni atentă. Cu privirea, sfredelea deschizătura uşii. De fapt, ea se aştepta să zărească fasciculul unei lanterne sau să audă cum cineva deschide sertare şi dulapuri. Dar nu se întâmplă nimic de genul ăsta, absolut nimic.

„O, nu, nu te-ai înşelat, spuse Anne fără glas, ai auzit cu propriile tale urechi că s-a spart paharul şi, dacă

paharele nu se pornesc singure să se trântească de pământ, atunci cineva poate că se află în încăperea blestemată şi trebuie să-l omori cu acest cuţit”.

Dar după aceea, totul s-a petrecut incredibil de repede: ajutându-se de cuţitul din mâna dreaptă, Anne deschise brusc uşa, cu stânga apăsă pe întrerupător, lampa din tavan se aprinse într-o clipită, scânteietoare ca un fulger în noapte, iar Anne observă că membrele nu îi mai răspundeau la comenzi. Braţul drept şi cuţitul atârnau împreună într-o mişcare de balans, de parcă ar fi aparţinut unei sperietori, iar capul i se mişca în mod convulsiv, de parcă ar fi vrut să se smulgă dintr-o forţă magnetică – zadarnic.

În faţa ei, în fotoliu, era Guido. Purta un costum închis la culoare şi ridică mâna cu o nesfârşită lentoare, ca şi cum ar fi vrut să o cheme la el.

Scoase un ţipăt ascuţit. Strigătul avu un efect salutar şi îşi recăpătă controlul. Anne scăpă cuţitul, se întoarse, fugi la garderobă, îşi aruncă pe ea un palton, îşi trase nişte pantofi oarecare, smulse cheia din uşa de la intrare şi se năpusti pe stradă, la maşină. Cu motorul urlând, goni pe străzile pustii. Nu avea nicio ţintă anume, dar instinctul o ghidă în direcţia hotelului în care locuia Adrian.

Lacrimile îi curgeau pe obraji. Luminile de pe străzile umezite de ploaie se pierdeau în nişte pete de culoare difuză. Era incapabilă să ducă vreun gând la bun sfârşit; doar imaginea lui Guido, cum stătea ţeapăn în fotoliu, îi tot apărea în faţa ochilor. Anne îşi şterse pleoapele cu mâneca, de parcă ar fi încercat să alunge o închipuire. În zadar. Plânse tare, dădu frâu liber disperării şi încercă în acest fel să-şi scoată din cap acea imagine; totuşi, nălucirea se impregnase în mintea ei fără putinţa de a mai fi ştearsă.

Anne îşi lăsă maşina în faţa hotelului fără să o mai încuie. Mai târziu nu putu nici măcar să-şi amintească dacă oprise motorul. Îşi spuse numele portarului adormit şi îl rugă să îl trezească urgent pe Kleiber, iar când acesta nu răspunse la telefon, Anne dădu buzna pe scări în sus, la camera 247, bătu cu pumnul în uşă şi strigă pe un ton

şters, de implorare:

— Adrian, eu sunt, deschide!

Când deschise Kleiber, Anne i se aruncă de după gât, îl sărută febril, iar degetele i se prinseră puternic de braţul lui. Adrian nu ştia ce i se întâmplă, dar îi simţi deruta şi neliniştea provocată de aceasta. Nu i se păru nimerit să pună întrebări, de aceea o mângâie blând pe păr.

Nevoia imperativă de a-l simţi o făcu să uite de tot ce era în jurul ei. I se părea că se vede de undeva, de departe, cum, fără să-i dea drumul, îşi smulge haina de pe ea, îl trage pe Adrian în jos şi îşi încleştează coapsele în jurul lui. Aşa cum îşi muşcă păianjenul prada, aşa făcea şi ea cu Kleiber, tot suspinând; îl săruta disperată, ca în delir. Cu pasiunea unei îndelungi aşteptări, căzu deasupra lui, până când Kleiber înţelese că Anne vrea ca el să facă dragoste cu ea.

Kleiber tânjea după afecţiunea ei, dar acum, în această situaţie neobişnuită, se simţi şocat şi mai degrabă se lăsă purtat, dând impresia că ar fi în stare să răspundă pasiunii ei.

Fără suflare, cei doi rămaseră în cele din urmă întinşi pe covor. Anne se uita în aer, Adrian se uita dintr-o parte la ea. Fără să-şi întoarcă privirea de la tavanul camerei de hotel, Anne spuse fără intonaţie, fără urmă de expresie în voce:

— Acasă, în bibliotecă, se află Guido.

Kleiber tăcea. Abia când faţa ei se apropie foarte mult de a lui, se uită la ea.

— Ai auzit ce am spus? Acasă, în bibliotecă, se află Guido.

— Da, răspunse Kleiber, dar, din expresia chipului său, Anne putea să deducă faptul că nu îi lua în serios vorbele.

— Dumnezeule, izbucni ea, ştiu că sună nebuneşte, dar crede-mă că sunt în toate minţile.

După care Anne îi povesti întâmplarea de peste noapte. Chiar dacă făcea toate eforturile să rămână calmă, cuvintele i se încâlceau din ce în ce mai tare, se bâlbâia

neajutorată şi, în cele din urmă, începu să plângă printre sughiţuri, ca un copil care se simte neînţeles şi lipsit de sprijin.

— Văd că nu mă crezi, spuse plângând.

Kleiber consideră că e mai bine să nu răspundă. Vru să-i apuce mâna, dar Anne şi-o retrase. Adrian îi aduse atunci haina.

— Îmbracă-te, ai să îngheţi, spuse el, iar Anne îl ascultă.

Minute la rând stătură amândoi tăcuţi pe marginea patului, unul lângă altul. Fiecare simţea căldura celuilalt şi chiar dacă erau atât de aproape unul de celălalt, fiecare avea alte senzaţii. Adrian încerca să găsească o explicaţie pentru accesul pătimaş şi brusc al lui Anne. Fireşte că era ferm convins că ea avusese o vedenie, poate chiar îşi vizualizase obiectul dorinţei, aşa păţeşte cineva pe cale să se înece, în ale cărui închipuiri apare dintr-odată insula salvatoare. Dar să ajungi de la asta la o izbucnire a pasiunii sexuale, asta suprasolicita capacitatea lui de înţelegere. Spre deosebire de el, Anne se simţea mai bine după această întâmplare. Ea nu vedea niciun motiv să se gândească la seducerea pătimaşă şi asta pentru că întâmplarea dinainte îi acapara toate gândurile. Cum putea să îl facă pe Adrian să creadă că ea era normală?

— Mă crezi nebună, nu-i aşa?

— Ce-ţi veni, răspunse Kleiber. Nu se pune problema acum. Eu chiar te cred că l-ai văzut pe Guido; dar asta nu are nimic de-a face cu realitatea, înţelegi? Eşti la capătul nervilor, dar asta nu ţi se poate imputa. Nu are nicio legătură cu paranoia. Raţiunea ţi-a jucat pur şi simplu o festă. Mie mi se pare mult mai important să aflu cum pot să te scot din criza asta.

Vorbele lui Adrian o răneau. Ochii îi scânteiau mânioşi. Strigă:

— Îmbracă-te, te rog, îmbracă-te şi vino cu mine!

Lui Kleiber nu i se păru oportun să o contrazică pe Anne. Dimpotrivă, gândea el, dacă vor merge împreună acasă la ea, va recunoaşte de una singură că a fost

marcată de o închipuire. Aşa că Kleiber se îmbrăcă şi merseră cu maşina lui Anne acasă la ea.

4

Ploaia se mai domolise şi făcuse loc unui vânt tăios de toamnă. Pe drumul de la hotel către casa lui Anne nu deschise niciunul gura, iar Adrian remarcase cum neliniştea ei creştea cu fiecare kilometru. Când Anne coti din Ring pe străduţa lăturalnică, unde casa apărea mai întâi în câmpul vizual, spuse impacientată:

— Uite! şi arătă către fereastra luminată puternic. Jur că era întuneric beznă în casă atunci când am plecat.

Adrian dădu din cap.

Anne opri maşina pe partea opusă casei, îşi rezemă fruntea de volan şi închise ochii, de parcă ar fi vrut să se întoarcă în timp, ca să lase lucrurile neatinse. Respira greoi.

— Nu, spuse ea în cele din urmă, să nu mă mai duci în casa aia. Mi-e frică, pricepi? Pentru că, dacă Guido se află acolo înăuntru, atunci îmi va fi teamă de el. Iar dacă nu este în casă, atunci mi-e teamă de mine însămi.

Adrian încercă să-i ridice capul, dar Anne se încăpăţână să îşi ţină fruntea sprijinită de volan. Adrian spuse:

— Anne, acum trebuie să fii curajoasă. Nu are niciun sens să te ascunzi de adevăr. Trebuie să priveşti adevărul în faţă, altfel înnebuneşti. Vino!

— Nu mă mai ţin nervii.

— Trebuie să te ţină, aşa că vino!

Când observă că vorbele lui nu au niciun rezultat, Adrian coborî din maşină, deschise portiera şi o scoase pe Anne blând, dar hotărât. Anne nu se împotrivi. Nu se opuse pentru că în sinea ei îi dădea dreptate lui Kleiber: dacă nu voia să ducă povara acestei psihoze o viaţă întreagă, trebuia să meargă în casă.

— Ţine-mă bine, se rugă Anne înfricoşată şi se agăţă de Adrian. Strada era goală, iar vântul îi bătea în faţă, ceea ce îi făcu să se bucure când ajunseră la intrarea ferită. Undeva departe bătu un orologiu dintr-un turn de biserică.

Trebuie să fi fost ora cinci sau şase, dar asta nu avea nicio importanţă, oricum nu se crăpase de ziuă.

Anne îi întinse cheia lui Kleiber. Nici nu putea să-şi amintească dacă în fuga ei închisese uşa. Adrian trebuia să descuie; ea nu se simţea în stare să facă asta.

Adrian Kleiber putea fi caracterizat oricum, mai puţin ca un fricos. Totuşi, în momentul acesta, când descuie uşa şi deschise cu precauţie, îşi simţi bătăile pulsului la tâmple. Acum în niciun caz nu mai era sigur că nervii lui Anne îi jucaseră o festă. Nu trecuseră ei cu puţin timp în urmă prin lucrurile cele mai greu de crezut? Nu se întâlniseră cu un nebun – fapta lui nu îl recomanda ca fiind altceva –, care, după cum se dovedise, era pe deplin normal? Nu se îndoise el, Kleiber, la început, dacă tot ce spunea Anne are sens? Poate că Guido von Seydlitz nu era mort cu adevărat. El se ascundea la capătul înscenării evenimentelor enigmatice?

Îşi ţineau respiraţia şi trăgeau cu urechea. Pe stradă trecu un băiat cu ziarele, pe bicicletă.

— Vino! spuse Kleiber şi o luă de mână pe Anne.

Cu toate că era, totuşi, propria ei casă, Anne se simţea ca un intrus. I se părea că punea sub lupă viaţa unei femei străine.

Kleiber se opri în mijlocul vestibulului, se uită întrebător la Anne, iar ea arătă cu capul înspre ultima uşă de pe partea dreaptă. Stătea deschisă cam de un lat de palmă, iar prin crăpătura îngustă cădea o rază de lumină.

Adrian simţi mâna din mâna lui ca pe un sloi de gheaţă; aproape că trebui să o tragă după el pe Anne. Când ajunseră la uşa dinspre bibliotecă, Kleiber întinse mâna şi dădu uşii un ghiont. Anne strânse mâna lui Adrian, tremurând.

Când uşa permise să se vadă în bibliotecă, Anne scoase un ţipăt. Scaunul era gol.

— Ştiu ce gândeşti, spuse Anne, după ce stătură tăcuţi unul lângă celălalt, mai multă vreme.

— Prostii, sublinie Kleiber.

Anne nu se lăsă convinsă.

— Tu crezi că nervii mei sunt într-o stare atât de proastă, încât am vedenii.

Kleiber repetă:

— Prostii, şi încercă să o ia de braţ pe Anne. Rămase cu încercarea, pentru că Anne se smulse şi se năpusti dintr-o încăpere în alta. Până la urmă se repezi pe scări în sus şi Kleiber, care rămase la parter, auzi cum se trântesc uşile zgomotos. Când coborâse treptele, Anne era evident mai liniştită.

— Nimic, spuse ea, nimic.

În bibliotecă, Adrian nu-şi putea lua ochii de la imaginea cioburilor paharului de coniac.

— Nu eu am spart paharul, se apără Anne, la care se uită Kleiber. Zgomotul de pahar spart m-a trezit, altfel nici nu aş fi venit jos.

Adrian dădu din cap înţelegător, fără să-şi ridice privirea.

— Asta ar însemna… spuse el gânditor şi făcu o pauză lungă.

— Dar spune la ce te gândeşti!

— … Că paharul a fost aruncat pe jos intenţionat, ca să-ţi atragă atenţia.

— Dar se putea să-l fi spart din cauza întunericului.

— Ar fi fost posibil, acceptă Adrian, dar în acest caz, făptaşul şi-ar fi luat tălpăşiţa. În niciun caz nu ar fi rămas pe scaun.

— Făptaşul era Guido! strigă Anne teribil de agitată.

— Ei, da, pară Adrian.

— Era Guido! Am fost măritată cu omul ăsta şaptesprezece ani. Chiar era Guido!

— Te rog, linişteşte-te!

Kleiber o apucă pe Anne de braţ şi o ţintui cu privirea.

— De fapt, nu are nicio importanţă dacă persoana a fost Guido sau oricine altcineva. Sunt convins că respectivul a intenţionat să-ţi insufle teamă, poate chiar să te facă să opreşti continuarea cercetărilor. Dacă acest bărbat din fotoliu chiar era Guido, asta înseamnă că este în

viaţă şi că face un joc reprobabil cu tine, oricare ar fi motivele lui. Dacă omul a fost altcineva sub masca lui Guido, atunci motivul rămâne acelaşi, de fapt: vor să te termine.

— Dar chiar *a fost* Guido, repetă Anne plângăreţ.

— Bine. A fost Guido. Ce avea pe el?

Anne stătu să se gândească.

— Eram mult prea agitată, ca să mă fi uitat mai bine la hainele lui; purta un costum de culoare închisă, gri închis sau maro – da, cred că era unul dintre costumele lui Guido.

— Din şifonierul lui?

— Cred că ne gândim la acelaşi lucru, spuse Anne.

Şifonierul lui Guido de la etajul casei ocupa un perete întreg. Costume, sacouri şi pantaloni – atârnau înghesuite bine. Între ele, două umeraşe goale.

— Lipseşte ceva? întrebă Kleiber.

Anne puse mâna pe fiecare haină în parte.

— Nu sunt sigură, spuse ea, dar cred că lipsesc două costume, cel pe care l-a purtat Guido când a avut accidentul şi încă unul, gri închis. Da, exact acela!

— Asta ar însemna că Guido sau persoana care s-a dat drept Guido era deja în casă înainte de venirea ta şi a aşteptat doar o ocazie să te sperie de moarte.

— Aşa cred că a fost, spuse Anne, altfel nu se poate explica situaţia.

În acest moment nu mai ştia nici ea cu siguranţă dacă omul din fotoliu fusese într-adevăr Guido sau doar cineva care intrase în rolul soţului său. Totuşi, Adrian avea dreptate: până la urmă, nu avea nicio importanţă cine se ascundea în spatele acestor lucruri, pentru că oricine ar fi fost, la fel de perfid era.

Anne se ferea să se aşeze în fotoliu; în loc să facă asta, se aşeză pe un scaun negru din lemn cioplit, care fusese adus dintr-o mănăstire veche, îşi puse capul în mâini şi încercă din nou să-şi pună ordine în gânduri. Pur şi simplu nu înţelegea de ce adversarul necunoscut îşi propusese să o facă să înnebunească şi să îi cruţe viaţa.

Era din sadism pur sau avea vreun avantaj din asta? Nu găsi niciun răspuns.

— Ai cumva certificatul de deces al lui Guido?

Anne se gândi la întrebarea lui Kleiber ca prin ceaţă.

— Certificat de deces? Da, fireşte.

Deschise comoda. În timp ce ea scotocea printr-un vraf de hârtii, Adrian puse o altă întrebare:

— L-ai mai văzut pe Guido după deces?

Anne spuse că nu; refuzase. I se spusese că rănile erau îngrozitoare. Mişcările ei deveneau din ce în ce mai febrile, pe măsură ce căuta.

— Certificatul de deces era aici, deasupra teancului! se apără ea. Pot să jur asta. Dar nu – acum îmi aduc aminte – certificatul de deces l-a luat firma care s-a ocupat de înhumare.

Adrian nu dădu prea mare importanţă vorbelor ei şi întrebă:

— Tu crezi că ar fi posibil ca Guido să mai fie în viaţă? Acum, adică, după tot ce s-a întâmplat?

Anne îşi puse din nou capul în mâini şi se uită drept înainte, nedumerită. Doar cu câteva ore înainte, imediat după terifiantul eveniment, ar fi respins întrebarea, indignată. Fireşte că l-a recunoscut pe Guido, pe bărbatul cu care petrecuse şaptesprezece ani de căsnicie. Totuşi, acum trebuia să recunoască pe loc că aspectul fizic al acestui om nu se fixase atât de precis în memorie încât să-l poată distinge de vreo imitaţie a lui. Dădu din cap şi se gândi cum e să trăieşti mulţi ani împreună cu un om şi să crezi că îl cunoşti până în cele mai mici detalii, ca după aceea să fii nevoit să afli că are o viaţă dublă şi să nu mai fi deloc în stare să îl descrii exact.

Pentru că Anne nu găsea niciun răspuns, Adrian formulă altfel întrebarea:

— Îl crezi în stare pe Guido de un astfel de joc macabru?

— Până acum câteva săptămâni, nu, răspunse Anne, nici nu se punea problema, nu. Dar după tot ce s-a petrecut între timp… Ştii, nu am avut o căsnicie tocmai

rea; sigur că niciuna nemaipomenit de bună, dar în comparaţie cu majoritatea celorlalte căsnicii, eu am apreciat-o mai degrabă pozitiv decât negativ. Desigur, Guido era mult timp plecat; dar eu aveam încredere în el şi oricum nu exista niciun motiv să mă plâng. Îmi amintesc de o discuţie serioasă între noi. Era despre faptul că, în realitate, fiecare dintre noi mergea pe drumul lui, ceea ce l-a făcut pe Guido să remarce că aşa este într-o căsătorie modernă; la care eu am replicat că, dacă el simţea nevoia să mă înşele, să o facă în secret, în aşa fel încât eu să nu observ. Guido mi s-a părut că a luat asta ca pe ceva ce am cerut. În orice caz, femeia din maşina lui nu lasă loc unei altfel de concluzii.

Prin fereastra gri mijeau zorii unei dimineţi zburlite de decembrie, şi Anne se ridică pentru a pune de cafea, în bucătărie. Acum văzu că nu avea nimic pe sub haină – era aşa cum fugise de acasă – şi urcă la etaj ca să se îmbrace. Când se întoarse, Anne spuse:

— Pot să-mi imaginez foarte bine că Guido a înscenat asta; a avut întotdeauna o atracţie pentru macabru; ar fi putut avea şi un motiv. Cu toate astea, totul pare lipsit de logică.

— Şi mie mi se pare la fel, consimţi Adrian. Dacă lui Guido i-ar fi trecut prin cap să dispară pentru totdeauna, atunci cu siguranţă că ar fi găsit o rezolvare mai simplă. Mai înainte de toate, în orice caz, se pune întrebarea cine era cel din mormântul lui Guido. Nu. Mi se pare imposibil.

— Chiar dacă ar fi interesat să scape de mine, nu ar avea nimic de câştigat din asta. Decesul lui este trecut în acte; nici măcar n-ar putea să-şi ceară dreptul la propria avere.

5

În timp ce beau cafea şi vorbeau, Anne şi Kleiber ajunseră la concluzia că misterioasa apariţie din noaptea precedentă avea în mod obligatoriu legătură cu celelalte evenimente şi nu avea nimic de-a face cu relaţia lor cu Guido. Rămânea totuşi incertă intenţia care se ascundea în spatele reprezentaţiei macabre. Acum îşi dădu Anne seama

că reacţionase total greşit, aşa cum plănuise şi aşteptase regizorul secret. Îşi dorea să-i fi râs în faţă bărbatului, să-l fi numit actor de mâna a doua şi să-l fi dat afară din casă. Dumnezeule, se gândea ea, cine ar fi avut atâta tărie!

Îi veni brusc ideea şi probabil că se născuse din cauza celor petrecute mai înainte; simţi dintr-odată nevoia să caute mormântul lui Guido. Asta nu era normal, pentru că de mică avea o repulsie faţă de cimitire. La şase ani stătuse în faţa mormântului tatălui ei, iar această experienţă îşi lăsase amprenta în memoria ei. De atunci evita cimitirele. După înhumarea lui Guido, lăsase toate lucrările necesare şi îngrijirea mormântului în sarcina unei firme şi, la momentul respectiv, Anne hotărâse să nu mai calce niciodată în acel cimitir.

Slujba religioasă, fără pretenţii, încă persista în memoria ei, chiar dacă trăise coborârea sicriului de parcă s-ar fi aflat în spatele unui văl. La început, nu a vrut să-l vadă şi reuşise să-şi scoată din minte ziua aceea – cel puţin aşa credea – dar acum o forţă misterioasă o îndemna către mormânt, de parcă ar fi vrut să i se confirme că Guido chiar fusese acoperit de un strat cafeniu şi murdar de pământ.

Când îi mărturisi lui Kleiber această dorinţă şi îşi exprimă speranţa că o va însoţi la cimitir, Adrian făcu mai întâi o figură neîncrezătoare, pentru că ştia despre aversiunea ei; dar după aceea, îi văzu hotărârea din priviri şi încuviinţă să vină cu ea. Anne dădu de înţeles că va fi convinsă de moartea lui Guido numai atunci când va vedea că mormântul lui este intact.

Locul *era* neatins, cu flori şi cu o piatră de căpătâi gri, de marmură, aşa cum ceruse la pompele funebre, iar Kleiber se întrebă de ce se apucase ea să facă asemenea investigaţii. Dar, după ce se întoarseră de la cimitir, Anne dădea impresia că e calmă; părea aproape eliberată, cu toate că situaţia nu se schimbase cu nimic.

6

În ceea ce priveşte relaţia dintre cei doi, Anne păstra aceeaşi rezervă faţă de Kleiber ca şi până atunci, iar el nici

nu se aşteptase la altceva. E

adevărat că se iubiseră pe podeaua unei camere de hotel ca o pereche care se revede după mulţi ani, dar Anne părea că trăise această experienţă, ca pe un coşmar; da, Anne se îndoia că pasiunea ar face parte din universul trăirilor lor şi că acest act sexual care avusese loc în mod extraordinar nu ar fi decât un scurtcircuit al vieţii lor interioare.

Fireşte că ar fi fost cel mai simplu să discute cu Anne despre asta; dar Adrian se temea, deoarece credea că ştie care ar fi răspunsul: că trebuia să îi lase timp, pur şi simplu nu ajunsese atât de departe – aşa cum îi declarase cu ocazia revederii – şi nu l-ar fi mirat dacă într-o astfel de discuţie Anne ar fi negat de-a dreptul izbucnirea ei pătimaşă.

În materie de iubire, Adrian nu dispunea de sentimente excesiv de intense, iar acesta constituia unul dintre motivele pentru care, în ciuda vârstei lui, nu era căsătorit şi nici nu nutrea un astfel de gând. Nu putea să se plângă că duce lipsă de femei, dar, în cele mai multe cazuri, aceste relaţii nu durau mai mult de un an. Cel târziu după un an, fiecare femeie afla că acest bărbat lua cu adevărat în serios un singur partener – meseria lui.

Adrian era întru totul conştient de acest lucru şi dovedea înţelegere când femeile se retrăgeau din viaţa lui după un anume timp, chiar dacă apăreau din când în când pe la el şi dispăreau din nou. Aşa se făcea că nu avea puţine iubite, dar nu avea nicio parteneră stabilă, ceea ce nu îl făcea deloc să sufere.

Cu Anne totul părea altfel. Poate că din cauza faptului că ea ridicase un zid de la bun început între ei. Nu era obişnuit cu asta. Cu femeile fusese întotdeauna simplu pentru el, poate chiar prea simplu, aşa că acel „Nu mă atinge!” inexprimabil exercita o anumită atracţie pentru el. Iar asaltul erotic pe când era pe jumătate adormit făcea oricum parte dintre cele mai însemnate experienţe pe care le avusese în materie de sexualitate.

După noaptea petrecută în hotel, prietenia pentru

Anne se schimbase într-o adevărată pasiune, care le depăşea pe toate celelalte de până atunci. Asta niciodată nu ar fi crezut că este posibil. De dragul lui Anne îşi reluase munca şi declarase „cazul”, în care văzuse mai întâi de toate o poveste impresionantă (îi şi făcuse fotografii în secret profesorului Vossius, la Sf. Vincent de Paul), drept o chestiune personală.

În ceea ce o privea pe Anne, existau două motive pentru care Kleiber se ocupa cu o asemenea intensitate de cazul ei: pe de o parte, curiozitatea personală – un reporter bun rămâne întotdeauna curios, pe de altă parte, Adrian ştia bine că ar putea să o câştige pe Anne dacă o eliberează din păienjenişul de încurcături nefericite.

Toate speranţele ei se bazau acum pe o cheie neînsemnată de la un hotel Hilton din Paris. Există trei aparţinând acestui concern. Hilton de lângă aeroport, în Orly, se dovedi o pistă greşită. La fel şi Hotel France et Choviseul, din Rue St. Honoré, unde li se răspunse cu vădită neîncredere atunci când arătaseră cheia, dar unde exista totuşi informaţia că nu se cazase niciun profesor Vossius în acest hotel, în niciun caz nu în ultimele trei luni şi nu sub acest nume.

Mai rămânea Hiltonul parizian din Avenue de Suffren, nu departe de Turnul Eiffel. Din experienţa investigaţiilor anterioare, lui Anne şi lui Adrian li se păru nerecomandabil să se adreseze direct la recepţie, aşa că merseră la directorul hotelului, un alsacian cu bun simţ, care vorbea foarte bine germana şi căruia îi povestiră că Vossius, unchiul lui Anne, decedase subit la Sf. Vincent de Paul şi că printre lucrurile rămase de pe urma lui se găsise cheia; probabil îşi lăsase bagajele la hotel.

Ce ziceau ei suna plauzibil, iar Wurtz – aşa îl chema pe director – dispăru o clipă în spatele unei uşi de sticlă opacă, se întoarse cu un bilet şi spuse că mai rămăseseră neplătite trei zile de cazare pentru domnul Vossius. După achitarea facturii, li se predă bagajul domnului, un geamantan şi o geantă, şi li se indică unde putea semna doamna.

Kleiber completă un cec, iar portarul le dădu bagajele. Cu speranţe noi, plecară în Mercedesul lui Adrian, către locuinţa lui din Avenue de Verdun.

7

California îi întâmpină altfel decât se aşteptau, cu furtună şi ploaie ca la Potop, aşa cum cade rareori prin acele părţi, dar tocmai de aceea cu atât mai puternică. La început, zborul cu avionul de legătură între Los Angeles şi San Diego, către sud, de-a lungul coastei, se transformă într-o bătălie a pilotului cu natura, aşa că Anne fu încântată când micul avion plană periculos de aproape deasupra zonei de rezidenţă de la Aeroportul Lindbergh Field.

Kleiber cunoştea oraşul din călătoriile lui anterioare şi rezervase camere la un hotel din North Harbor Drive, de unde priveliştea se întindea deasupra San Diego Bay, către Insula Coronado. La chei era ancorat *Star of India,* un velier refăcut de mai multe ori, din secolul trecut, care acum servea drept muzeu. Şi la camerele de la etajul al doilea – Adrian rezervase intenţionat două camere single alăturate – se ajungea cu un lift aflat pe faţada exterioară a hotelului.

Prima zi o petrecură dormind, întrerupţi numai de o cină şi de o scurtă plimbare către punctul terminus al căii ferate din Santa Fé. Când se treziră a doua zi, cheiul strălucea în culori azurii, de parcă acolo nu mai exista alt fel de vreme.

Pe la prânz închiriară o maşină ca să se ducă la Bonita, în sudul oraşului, unde se afla casa căutată, după cum le explicase portarul cel prietenos, un tânăr mexican. Aşa că o luară pe Autostrada 5, în direcţia Tijuana, ieşiră de pe autostradă după zece minute, pe varianta East Street, traversară o zonă periferică lungă de câţiva kilometri, cu fast-food-uri, benzinării şi supermarketuri şi ajunseră în drum drept pe Bonita Road, deasupra căreia se întindea un teren îngrijit de golf, pe stânga, şi de unde, după doi kilometri, de la un semafor, pornea încă o stradă care ducea la adresa dorită, pe o pantă lină.

Casa de lemn fără etaj, acoperită, ca majoritatea caselor din împrejurimi, cu şindrilă de lemn, se afla ceva mai jos, văzută dinspre stradă şi oferea o vedere răpitoare către vale. Portocalii dezvăluiau pasiunea localnicilor pentru grădinărit, iar streliţzia şi agavele înalte de un metru dădeau casei, care în rest era mai degrabă simplă, un oarecare aer exotic.

Aurelia Vossius nu era acasă, dar vecina, o asiatică din est cu părul negru, care îşi găsise aici refugiul în timpul războiului din Coreea – după cum îi povestise fără să o fi întrebat – îi spuse că doamna Vossius lucra la consiliul primăriei din San Diego şi, de obicei, se întorcea acasă pe la ora şaptesprezece, şi întrebă dacă poate să îi transmită vreun mesaj.

Adrian şi Anne spuseră că nu şi anunţară că se reîntorc în trei ore. Timp destul pentru o excursie în Coronado, care este legată de continent printr-un pod înalt, ce traversează cheiul din San Diego ca un arc boltit al unei alăute.

Când se întoarseră la Bonita View Drive, doamna Vossius ştia deja de vizita lor; până şi faptul că străinii erau nemţi, până şi asta îi spusese vecina.

Aurelia Vossius, o americancă delicată din Nebraska, care făcuse armata la secţia navală, în San Diego, îi întâmpină cu o politeţe americănească, fără a lăsa de-o parte o anume neîncredere. Abia când Anne scoase scrisoarea Aureliei către Marc Vossius – pe care aceasta o recunoscu imediat – îi dispăru nesiguranţa din priviri şi îi invită în casă pe musafiri.

Conveniseră să nu pomenească de suspiciunea în legătură cu comiterea unei crime, deoarece le lipseau dovezile pentru asemenea faptă, iar informaţiile se bazau doar pe observaţia acelui asistent dubios; totuşi, se gândiră că nu puteau să nu îi spună fostei soţii a profesorului despre moartea acestuia. Până la urmă, acesta era motivul pentru care Anne şi Adrian ajunseseră în posesia lucrurilor rămase de pe urma lui, printre care se număra şi această scrisoare.

Doamna Vossius, pe chipul căreia se citeau tenacitatea şi stăpânirea de sine, caracteristice persoanelor de statură mică, primi ştirea neaşteptat de calmă, cu toate că era încă puternic legată de Vossius – iar asta se putea deduce din reacţia faţă de scrisoarea veche. Nu ştia nimic nici despre atentatul fostului ei soţ, cu toate că aceasta nu părea să o impresioneze în mod excepţional; în orice caz, musafirii avură impresia că în trecut fusese obişnuită cu greutăţile în ceea ce priveşte atitudinea încăpăţânată a profesorului.

Ca să-i câştige încrederea şi pentru ca Aurelia Vossius să înţeleagă că soarta lui Anne şi cea a profesorului erau în mod misterios legate, Anne făcu o paranteză şi povesti cum a murit de fapt soţul ei, şi despre evenimentele corelate cu aceasta, care o aduseseră până la urmă aici.

Legată de o aceeaşi soartă, doamna Vossius căpătă treptat încredere în străini, lăsă la o parte reţinerea de la început şi spuse, după ce ascultase povestea lui Anne:

— Sper să nu vă şocheze dacă vă spun că nu mă miră prea mult.

Anne şi Adrian se uitară unul la celălalt. Replica femeii avusese un efect surprinzător.

— Nu, continuă Aurelia, nici măcar moartea lui Marc nu mă surprinde. Era previzibil. Eu chiar cred că l-au ajutat să moară.

— L-au ajutat?

— Da, ei, orficii, iezuiţii, mafia cercetătorilor, de unde să ştiu cine era în spatele lui?

Anne şi Adrian deveniră atenţi.

— Orficii, iezuiţii, mafia cercetătorilor? Ce înseamnă asta?

Mica doamnă îşi făcea de lucru cu un pachet de ţigări mentolate. Degetele îi trădau nervozitatea crescută.

— Dumneavoastră poate că sunteţi singurii cu care pot vorbi deschis despre asta, spuse ea, în timp ce îşi aprindea o ţigară, oricine altcineva m-ar crede nebună.

— Dacă mă gândesc bine, începu Aurelia, în timp ce, la intervale scurte, sufla în aer mici norişori de fum, dilema a început încă de acum zece ani, când Marc a venit în California. Primise un contract ca profesor şi cercetător la Universitatea din San Diego, pe domeniul lui, literatură comparată. Era considerat unul dintre cei mai buni din lume pe profilul său; dar a făcut o greşeală decisivă exact când a început lucrul: şi-a pus în cap istoricii de artă, mai concret, le-a spus experţilor ceva ce ei încă nu ştiau şi nici nu puteau să ştie. Rezultatul: Marc a avut de la bun început numai duşmani.

— Şi despre ce era vorba?

— Mai pe scurt: Marc le-a prezentat profesorilor de artă o teorie conform căreia Leonardo da Vinci nu a fost doar un artist de geniu, ci un filosof la fel de mare, care dispunea de informaţii secrete ce ar fi putut schimba lumea. Fireşte că asta nu a fost pe placul cercetătorilor de artă, pentru că un cercetător în literatură dorea să câştige din tabăra lor pe una dintre cele mai de seamă personalităţi şi spuseră că Vossius ar face mai bine să rămână la Shakespeare şi la Dante.

— Ceva asemănător ne-a povestit şi Vossius, la Paris, observă Anne. Aşadar, atentatul asupra tabloului lui Leonardo nu era îndreptat asupra tabloului sau a ceea ce reprezintă el, nici măcar asupra lui Leonardo, ci era îndreptat împotriva cercetătorilor de artă şi asupra atitudinii lor încăpăţânate. Aşa ne-a spus Vossius. Dumneavoastră aţi pomenit de orfici şi de iezuiţi?

Dând din mână, doamna Vossius îşi manifestă dezgustul. În cele din urmă, îşi stinse ţigara şi murmură ceva de genul:

— Ăştia sunt nişte gangsteri, toţi sunt nişte gangsteri.

Anne şi Adrian se înţelegeau din ochi. Nu li se părea nimerit să mai pună alte întrebări. Dacă Aurelia Vossius dorea să vorbească, atunci o făcea de bunăvoie.

— Profesorul, aruncă Anne în treacăt, era foarte mândru că a găsit în tablou un indiciu referitor la

Barabbas.

Doamna Vossius îşi ridică privirile.

— Da, chiar a făcut asta?

Vocea avea un ton amar.

— Aaa. Aurelia părea uluită. Atunci oricum ştiţi totul…

— O, nu, dimpotrivă, se grăbi Anne să răspundă, după ce profesorul ne-a dat o idee despre activitatea lui şi ne-am întors a doua zi la clinică, el murise deja.

— Dumneavoastră vi se pare că a fost un accident? întrebă rece Aurelia Vossius.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Nu mai pot să cred că a fost un accident.

— De ce nu?

Aurelia Vossius închise ochii şi spuse cu o oarecare stinghereală:

— Presupun că aţi citit scrisoarea mea către Vossius. Cred că v-aţi dat seama că nu ne-am despărţit certaţi. Într-adevăr, anii petrecuţi cu Marc au fost cei mai frumoşi din viaţa mea. Spunând asta, Anne făcu ghem scrisoarea, cu amândouă mâinile, apoi continuă: Dar, după aceea, setea lui de cercetare a alungat dragostea noastră. Există bărbaţi care sunt căsătoriţi cu meseria lor; asta e greu de suportat pentru o femeie. Cu Marc a fost altfel, el vedea în meseria lui o iubită, iar asta duce inevitabil la catastrofă. El ştia una şi bună – iubita lui. Şi când apăreau altele care să îi conteste iubita, atunci o lua razna.

Anne şi Adrian aveau dificultăţi în a urmări aluziile Aureliei. Fără îndoială că femeia ştia mai multe decât ar fi îndrăznit să spere, dar nu era simplu – iar asta era din ce în ce mai clar – să o convingă să spună adevărul.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta – că o lua razna? întrebă Anne.

— În căutarea dovezilor în sprijinul ipotezei sale, Marc a călătorit de mai multe ori în jurul lumii, a cumpărat nişte papirusuri şi pergamente pe care nu le arăta nimănui şi a depăşit cu mult bugetul de cercetări al institutului din care făcea parte, aşa că Universitatea din San Diego i-a

trimis o mustrare şi l-a ameninţat că îl dă afară. Marc refuza în mod ferm să permită accesul la rezultatele mai noi ale cercetărilor. El tăcea; până şi eu ştiam doar puţin despre ce este vorba.

— Şi despre ce era vorba?

Anne se foia neliniştită pe scaun.

— Sunteţi catolică? întrebă doamna Vossius fără ocol, adresându-se lui Anne.

— Protestantă, răspunse ea surprinsă şi adăugă cu jumătate de gură: Cel puţin pe hârtie.

— Aş vrea să spun totul în ordine, continuă Aurelia Vossius. Pentru că Marc refuza să facă ceva cunoscut din cercetările lui şi pentru că din pricina asta se aştepta să fie dat afară, a demisionat din post. Nu eram săraci, dar veniturile mele nu erau de ajuns, adunate la o slujbă de cercetător care nu era angajat la stat şi care nu prea aducea bani. Aşa că Marc a făcut cunoştinţă prin călătoriile lui cu un tip ciudat, îşi zicea Thales şi…

— Cum? strigă Anne foarte neliniştită. Thales – un bărbat cărunt cu obrajii neobişnuit de roşii şi cu un chip cucernic de călugăr?

— Asta nu ştiu, răspunse doamna Vossius, nu l-am văzut niciodată pe acest om, dar chiar era ceva în genul unui călugăr. Făcea parte dintre orfici, un ordin obscur al elitelor, care se spune că adună cele mai deştepte minţi ale lumii, cel puţin pe cei mai inteligenţi din domeniul lor de specialitate.

— Thales! strigă Anne şi scutură din cap.

— Îl cunoaşteţi?

— Şi încă cum! El era persoana din spatele pergamentului pe care îl credea în posesia soţului meu. După moartea lui Guido m-am întâlnit cu el în Berlin. A înscenat nişte lucruri cu totul ciudate şi mi-a oferit mulţi bani pentru un document cât un petic.

Doamna Vossius dădu din cap în semn de aprobare.

— Ordinul Orficilor este putred de bogat. Oamenii ăştia au un capital incredibil. Marc mi-a povestit că Thales s-a pus pe râs când soţul meu a cerut fonduri pentru

cercetările lui. A spus că Marc poate să se folosească de câţi bani are nevoie.

— Incredibil, se miră Kleiber, dar sigur era ceva dubios în asta.

— Oamenii puneau condiţii. Condiţia numărul unu: Marc trebuia să rupă toate punţile în urma lui şi să intre în ordin, care se află undeva în nordul Greciei. Condiţia numărul doi: Marc trebuia să-şi pună toate cercetările în slujba mişcării orficilor. Condiţia numărul trei: Contractul odată încheiat nu putea fi reziliat, ceea ce însemna că era valabil o viaţă întreagă. Marc mi-a pomenit primele două condiţii, iar despre a treia condiţie am discutat în detaliu. Aceasta îl punea cel mai tare pe gânduri. Marc îmi povestea că, la obiecţia lui, că nu ştia cum vrea să îşi trăiască viaţa peste zece ani, Thales răspunsese că trebuie să se gândească la asta dinainte, pentru că, odată inclus în comunitate, orficii deţineau atâtea informaţii secrete, încât reprezentau un pericol pentru lume. De aceea, cine dorea să părăsească ordinul trebuia să se sinucidă, împins de comunitate.

— Astea sunt nebunii! strigă Kleiber. Toate sunt nebunii!

Doamna Vossius ridică din umeri.

— Posibil. Dar poate că acum înţelegeţi de ce nu cred într-o moarte naturală a fostului meu soţ.

— Înţeleg, spuse Adrian încet şi se uită la Anne cu coada ochiului. Cu un lucru erau de acord: nu, în situaţia actuală chiar nu părea potrivit să îi mărturisească doamnei Vossius tot adevărul.

Aceasta se ridică însă, se duse la biblioteca din faţa şemineului şi scoase dintr-o casetă de lemn o hârtie.

— Ultima scrisoare a lui Marc, spuse ea, şi netezi cu dosul palmei hârtia împăturită pe lung. După aceea redă conţinutul scrisorii, fără să citească un rând din ea, cu propriile cuvinte. Vossius, spunea ea, se gândise serios să plece din ordin. Apăruseră conflicte din cauză că profesorul insista să îşi publice descoperirea. Orficii, dimpotrivă, ar fi vrut să păstreze pentru ei informaţiile,

deoarece, după ei, cunoaşterea este singura putere adevărată de pe pământ. Marc nu a spus niciodată ce era de fapt controversat în descoperirea lui; el doar insinuase că ar fi în stare să transforme Vaticanul într-un muzeu, iar pe papă – într-un personaj de operetă.

— Din câte se pare, profesorul nu a fost tocmai un prieten al papilor, trase concluzia Adrian, mucalit.

— Îi ura, completă doamna Vossius. Îi ura cu toată patima, nu din motive de credinţă, ci ştiinţifice. Era obsedat de ideea de a-l răzbuna pe Galileo Galilei, pe care Inchiziţia îl tratase atât de rău şi pe care biserica nu l-a reabilitat nici până acum. Ziua de 22 iunie era întotdeauna o zi de comemorare pentru el, când se retrăgea undeva meditând şi jura răzbunare.

Anne, care urmărea spusele doamnei Vossius ca fermecată, întrebă:

— Ce semnificaţie are ziua de 22 iunie?

— Pe 22 iunie, Galileo a fost condamnat de Inchiziţie la abjurarea sistemului copernician. Numai când se gândea la acest eveniment, Marc se îmbolnăvea şi devenea agresiv, pentru că, după cum spunea, prostia învinsese ştiinţa.

Această mărturisire era de natură să lămurească de ce profesorul Marc Vossius avea un caracter ciudat. Dintr-odată, până şi atentatul cu acid asupra tabloului lui Leonardo se potrivea în context. Vossius avea nevoie ca propriul caz să fie făcut public, pentru a suscita atenţia oamenilor asupra descoperirii sale.

— Şi nu aveţi idee, continuă Anne cu întrebările, ce descoperire făcuse profesorul?

Doamna Vossius se uită în ochii amândurora, de parcă ar fi vrut să verifice dacă sunt de încredere. Trase adânc aer în piept, fără să răspundă, totuşi. De câţiva ani buni, Aurelia Vossius ducea povara unor lucruri despre care nu putea vorbi cu nimeni, despre care doar ea ştia, iar acum veneau doi străini şi ea trebuia să le mărturisească totul?

Pe de altă parte, nu renunţa la ideea că ea şi doamna

străină erau legate printr-un soi de destin comun; în orice caz nu se îndoia că şi von Seydlitz fusese victima unui atentat la viaţa proprie. Iar asta funcţionă ca un declanşator pentru decizia ei.

Se ridică în picioare.

— Veniţi cu mine, spuse ea. Îi conduse pe Anne şi pe Adrian într-o cameră mică, pătrată, ale cărei ferestre dinspre grădină aproape că erau acoperite de tufişuri, ceea ce făcea ca lumina să intre doar puţin. Nenumăratele cărţi vechi şi biroul gol nu lăsau aproape niciun loc de îndoială că aceasta era camera de lucru a profesorului.

— Ar putea să vi se pară ciudat, observă doamna Vossius, dar de la dispariţia lui Marc nu s-a schimbat nimic. Puteţi să aruncaţi liniştiţi o privire.

Încurcată, mai degrabă – pentru că Anne era preocupată de atitudinea ciudată a Aureliei – se uita la corpurile de bibiotecă de pe pereţi şi, spre uimirea ei, constată că era doar o colecţie de Biblii şi comentarii despre Noul Testament, cărţi în toate limbile, unele mai vechi de un secol. Tomurile emanau un miros înţepător.

— Soţul meu a găsit o evanghelie necunoscută până acum, cum s-ar zice o evanghelie primordială, pe care se bazează celelalte patru evanghelii, spuse doamna Vossius calm. Adică Marc a descoperit doar fragmente din ea, provenind dintr-un pergament găsit acum un număr de ani în Mânia, în centrul Egiptului. Pe când căuta calcar, un pietrar a dat de ascunzătoare. El a dăruit vechile suluri de pergament celor trei fii ai săi, iar ei le-au împărţit între ei şi fiecare a luat bani pe partea lui. Marc a încercat să dea de urma fiecărui fragment şi de aici a izbucnit un război în toată regula.

Ceea ce le spusese Aurelia o descumpăni de-a binelea pe Anne von Seydlitz.

— Această evanghelie, rosti ea pe un ton pierdut, probabil că se referă la aspecte pe care anumiţi oameni doreau să le păstreze secrete.

Anne era cu gândul la accidentul lui Guido. Pentru ea nu mai era aproape niciun dubiu că Guido căzuse pradă

unui atentat, ca cineva să ajungă în posesia pergamentului.

— Ei, uitaţi-vă!

Doamna Vossius scoase pe rând cărţi din raft şi le întinse lui Anne. În cărţi erau pasaje marcate, altele tăiate şi altele completate cu nişte caractere ciudate, un labirint de linii de legătură, steluţe şi săgeţi şi acestea nu o dată, nu de zece ori, ci de sute de ori, în sute de cărţi cu observaţii pe margine, referinţe, traduceri şi trimiteri. Aurelia Vossius lua la întâmplare din bibliotecă alte şi alte cărţi, cu marcaje şi trimiteri din ce în ce mai groteşti.

Într-una din cărţi, Anne citi rândurile subliniate: *Feriţi-vă de plămada fariseilor, adică de făţărnicia lor. Nimic nu este acoperit care să nu iasă la iveală şi nimic ascuns care să nu ajungă cunoscut. De aceea, tot ce aţi grăit la întuneric are să fie spus la lumina zilei şi ce aţi spus la ureche prin încăperi are să fie propovăduit de pe case.*

Cu o cerneală roşie, Vossius scrisese de mână pe margine:

„Luca 12, 1 – 3

Matei 10, 26 ş.a.

Marcu 8, 15

Luca 8, 15

Barabbas 17, 4”.

Ultimul rând era subliniat de două ori.

Barabbas! Anne von Seydlitz se cutremură, puse degetul pe pasajul din carte şi i-l întinse lui Kleiber: Barabbas, fantoma.

Anne trebui să-şi facă mult curaj pentru întrebarea următoare, şi pentru că nu putea să prevadă cum va reacţiona Aurelia Vossius.

— Doamnă Vossius, v-a spus profesorul ce e cu acest Barabbas?

Şi îi indică interlocutoarei sale fragmentul din carte.

— Barabbas?

Aurelia Vossius citi, chibzui şi dădu din cap.

— Nu-mi amintesc să fi pomenit numele ăsta.

— Ciudat, spuse Anne, care se apucă din nou să răsfoiască.

În alt loc era marcat următorul text: *Aceasta este mărturia lui Ioan, când au trimis la el iudeii din Ierusalim, preoţi şi leviţi, ca să-l întrebe: „Cine eşti tu?” Şi el a mărturisit şi n-a tăgăduit, ci a mărturisit: „Nu sunt eu Mesia!” Şi ei l-au întrebat: „Dar cine eşti? Eşti Ilie?” Şi el a spus: „Nu sunt”. „Eşti tu Profetul?” El a răspuns: „Nu”. Atunci i-au zis: „Cine eşti, dar? Ca să dăm răspuns celor ce ne-au trimis. Ce spui tu despre tine însuţi?” El a zis: „Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie: «îndreptaţi calea Domnului!», după cum zice profetul Isaia”.*

Şi la acest pasaj se găseau observaţii ale profesorului:

„Ioan 1, 19

Matei 11, 14; 17 10

Marcu 9, 11

Barabbas??” – Barabbas subliniat din nou.

— Nu, începu doamna Vossius să vorbească din nou, el nu a pomenit niciodată de acest nume. Îl aud pentru prima dată, sunt sigură de asta. Ce să însemne?

Kleiber, adâncit în lectura pasajului, răspunse dând din cap:

— Din observaţiile de pe margine se poate deduce că pasajele din diferiţi evanghelişti se completează reciproc şi asta ar însemna că Barabbas este cel de la care au pornit aceste cinci evanghelii. Acest fapt nu explică, totuşi, caracterul exploziv pe care îl are acest nume, oriunde ar apărea el.

— Numele Barabbas, completă Anne, probabil că are anumite semnificaţii; pare un fel de cod care ar putea să fie bun la ceva doar iniţiaţilor, şi, în acelaşi timp, cheia spre un secret de importanţă covârşitoare.

Doamna Vossius dădea impresia că nu înţelege nimic din toate acestea. Era doar o aparenţă sau chiar nu avea idee cu ce se ocupase soţul ei timp de opt ani? În orice caz, în momentele când Anne şi Adrian erau preocupaţi de cărţile din bibliotecă, dădea impresia că este nefiresc de

calmă. Poate că se resemnase cu propria soartă şi cu aceea a soţului ei.

Dezorientaţi de numeroasele observaţii din diverse cărţi, Anne îi adresă doamnei Vossius întrebarea dacă profesorul nu vorbise niciodată despre cercetările sale şi dacă nu spusese vreodată ceva despre scopul muncii sale.

— Vossius, spuse Aurelia, era un om foarte închis. Desigur că vorbea despre munca lui, dar aceste discuţii mă puneau în dificultate şi, de multe ori, pur şi simplu nu îi înţelegeam raţionamentele, mai ales când venea vorba despre domeniul lui, literatura comparată. Marc întruchipa doi oameni: omul de rând, drăguţ şi şarmant, cu care jucai golf la clubul Bonita, şi omul de ştiinţă obsedat, care cu greu se descurca în viaţa de zi cu zi. Din păcate, cel de-al doilea l-a scos din joc treptat pe primul, ceea ce nu a fost tocmai de folos căsniciei noastre. Totuşi, spuse doamna Vossius ca o concluzie, poate că deja am spus prea mult.

Anne şi Adrian văzură în asta o rugăminte ca ei să plece şi îşi luară la revedere.

9

Pe drumul către hotel, pe care îl străbătură mai întâi în tăcere, pentru că fiecare încerca să îşi pună gândurile în ordine, Anne spuse, într-un final:

— Ce crezi despre doamna Vossius?

Kleiber îşi strâmbă faţa într-o grimasă – ceva între râs şi plâns.

— Greu de spus, răspunse el, nu vreau să afirm că minte, dar nu pot să alung impresia că doamna Vossius ne-a ascuns ceva.

— Pentru că nu ştia la ce lucra de fapt soţul ei?

— De exemplu, spuse Kleiber. Nu poţi să fii căsătorit opt ani cu un om şi să nu ştii din ce câştigă el bani.

— Ei, acum, de ştiut a ştiut. Doar că nu cunoştea detaliile ocupaţiei lui Vossius. Eu ştiu doar cu ce te ocupi în meseria ta, fără să cunosc exact detaliile. Cinstit vorbind, nici nu mă interesează şi tot aşa se poate spune despre doamna Vossius că nu a fost interesată de munca lui.

Kleiber dădu din cap.

— Pur şi simplu nu pot să-mi imaginez aşa ceva. Omul ăsta doar nu a călătorit în jurul lumii, aşa… în căutarea unei bucăţi oarecare de pergament. Cred că i-a spus soţiei lui de ce este atât de important acest petic de hârtie. Şi dacă nu i-a spus de bunăvoie, atunci l-a întrebat ea. Dar doamna Vossius a negat aşa ceva. Eu nu cred una ca asta.

Când trecură pe lângă terenul de golf al clubului Bonita, Kleiber opri maşina.

— Nu spunea doamna Vossius că jucau golf aici?

— Da, fireşte, răspunse Anne. Cred că ne-a trecut acelaşi lucru prin minte. Kleiber întoarse pe spaţiul larg de parcare. Pe terasa clădirii clubului stăteau de vorbă câţiva jucători şi beau ceai cu gheaţă. Anne şi Adrian se dădură drept prietenii lui Vossius din Germania şi se interesară dacă îl cunoscuse cineva pe profesor mai îndeaproape.

Cum adică, dacă îl cunoscuseră, ei se întâlneau arareori, veni răspunsul, dar mai apropiat de profesor fusese doar Gary Brandon, asistentul lui, şi cineva arătă către teren, unde un domn şi o doamnă încercau să scoată o minge de pe un *rough.* Erau Gary şi soţia lui.

Gary Brandon şi soţia lui, Liz, care prin comparaţie cu soţul era destul de corpolentă, se dovediră foarte săritori şi inimoşi. Într-o scurtă discuţie, aflară că Brandon devenise între timp succesorul lui Vossius. Când Anne le spuse celor doi despre decesul lui Vossius la Paris, Liz întrebă dacă nu doreau să treacă pe la ei pe seară, să bea ceva, pentru că ei doreau să afle mai multe despre asta.

Pentru Anne şi Adrian, această invitaţie era numai bună – poate aflau mai mult despre Vossius şi munca lui. Gary şi Liz locuiau în Coronado, pe 7th Street, la vest de Orange Avenue, într-un bungalou din lemn cu o curte minusculă în faţă şi cu o curte interioară mică în partea din spate, în care plescăia o fântână arteziană cam de prost gust, a cărei apă era luminată la suprafaţă cu beculeţe care la fiecare zece secunde îşi schimbau culoarea ca un cameleon. Pe pereţi şi pe mobila maro

închis, rustică, atârnau sau erau sprijinite fotografii înrămate – se poate să fi fost câteva sute – care îi arătau pe soţii Brandon printre numeroşii membri ai familiei sau printre mulţi prieteni, cele mai vechi erau încă din anii 1940.

Discuţia ajunse repede la Vossius, care, din câte se părea, avea în Gary Brandon un mare admirator. Vossius dispunea de aşa-zisa memorie absolută, o însuşire care apare numai o dată la câteva milioane şi datorită căreia cei care se bucură de ea pot să stocheze în creier tot ce citesc o singură dată şi, dacă este nevoie, să îşi amintească şi după mulţi ani, cuvânt cu cuvânt. Fie şi numai această capacitate îl predestinase pe Vossius domeniului literaturii comparate. Vossius era în stare să lucreze cu exactitatea unui computer într-un timp în care toţi ceilalţi s-ar fi chinuit prin cartotecă – un caz fericit pentru ştiinţă. Profesorul cita din memorie după bunul plac din *Divina Comedie* a lui Dante şi din *Faust* al lui Goethe şi le compara între ele; a fost într-adevăr un geniu. Fireşte – şi aici Brandon deveni serios – această memorie absolută a fost şi de vină pentru faptul că Vossius şi-a pierdut treptat raţiunea, lucru care era din ce în ce mai clar.

Totuşi, Vossius le păruse complet normal când vorbiseră cu el la Sf. Vincent de Paul, opină Anne indignată. Şi ei bănuiseră că Vossius n-ar fi întreg la minte, dar după mai multe discuţii au dispărut toate dubiile.

Tocmai, asta era tipic pentru comportamentul lui. Cu Vossius puteai să discuţi cele mai complicate probleme, fără să observi că acelaşi om începea să spună dintr-odată prostii.

Avea temele lui preferate; una dintre ele era dreptul absolut al Bisericii Romane. Spre deosebire de apologetică, Vossius venea cu un răspuns negativ la întrebarea dacă supremaţia creştinătăţii asupra altor religii putea fi dovedită şi în absenţa credinţei creştine ca premisă, adică pur ştiinţific sau raţional, şi aduna permanent noi contraargumente – ultimul fiind această pretinsă nouă evanghelie.

La întrebarea despre conţinutul acestei noi evanghelii, Brandon nu putu să le răspundă. Nimeni din institut nu putea să răspundă la această întrebare, pentru că Vossius ridicase în jurul lui un zid de tăcere. Se prea poate ca fragmentele adunate de el să fi fost părţi dintr-o evanghelie nedescoperită, dar el, cu obstinaţie, ţinuse ascunsă adevărata semnificaţie.

— Şi faţă de asistentul lui? întrebară Anne şi Kleiber.

— Şi faţă de asistentul lui, primiră răspunsul.

Fireşte că asta era extrem de ciudat şi a dus la separare, pentru că lucrurile nu prea mai aveau de-a face cu domeniul de studiu propriu-zis. Regretabil, el chiar îl apreciase pe Vossius.

În vreme ce vorbeau cei doi Brandon, Anne se uita la numeroasele fotografii şi privirea îi rămase prinsă de una anume. Erau Gary şi Liz cu încă un cuplu, în faţa priveliştii nemaipomenite de la Monument Valley. Cel de-al doilea bărbat era Vossius, într-o dispoziţie exuberantă, aproape tinerească, aşa cum ei nu îl văzuseră. Cealaltă femeie, o frumuseţe cu părul lung, o făcu pe Anne să aibă o bănuială că o văzuse deja cândva, dar nu ştia unde.

Liz observă privirea lui Anne şi spuse că trecuseră deja cinci ani de atunci. O poveste tragică.

Anne se uită întrebătoare către Liz.

— Istoria cu Hanna şi Aurelia! sări Liz. Nu ştiţi întâmplarea?

— Nu, spuse Anne, ce întâmplare?

Gary îi luă răspunsul din gură soţiei lui şi vorbi cu multă grijă:

— Marc şi Aurelia au avut câţiva ani o căsătorie foarte fericită. Până a apărut Hanna. Era specialistă în filologie antică şi preda arheologie clasică. Hanna se numără printre acele puţine femei care sunt extrem de inteligente şi teribil de frumoase. Hanna îl învârtea pe Vossius pe degete, iar Marc era nebun după ea. Pentru Aurelia, totuşi, se năruia o lume; ea s-a luptat, dar s-a luptat pentru o cauză pierdută. Ne-a părut rău pentru ea. Eu cred că îl iubeşte şi astăzi.

Ceea ce spuseră soţii Brandon lămurea multe din atitudinea Aureliei Vossius. Ce soţie spune fără nicio jenă că a înşelat-o bărbatul?

— Pentru noi, continuă Gary, situaţia nu a fost simplă. Nouă ne e dragă Aurelia, dar ne place şi de Hanna. În ultimii ani, Hanna a pus stăpânire cu totul pe Marc, pe viaţa lui privată, cât şi pe cea profesională. Şi cu cât mă gândesc mai mult la asta, cu atât mai convins sunt că Hanna a fost trimisă după Marc.

Anne şi Adrian se uitară întrebător unul la celălalt.

— Cum adică a fost trimisă? întrebă Kleiber. Trebuie să ne explicaţi.

— Păi, Hanna a fost cea care l-a pus în legătură cu aşa-zişii orfici. Eu cred că Hanna făcea parte din acest ordin încă dinainte de a veni în California şi că a ajuns la noi cu scopul de a-l câştiga pe Marc de partea lor.

— Ştiţi mai multe despre acest ordin misterios? întrebă Anne încet.

— E bine spus misterios când vine vorba despre acest club. Orficii sunt un mit printre oamenii de ştiinţă şi mulţi cred că ei nici nu există: un grup care adună pe cele mai mari genii ale lumii într-un singur loc şi le pune la dispoziţie mijloace nelimitate. Dacă nu aş fi fost asistentul lui Vossius, aş fi gândit şi eu la fel. Ei chiar există şi sunt puternici – şi periculoşi. Eu cred că sunt şi criminali, cu intrigile lor. Se ştie că nu sunt tocmai delicaţi când vine vorba să îşi atingă scopurile…

— Ce scopuri? întrerupse Kleiber.

— Vossius, răspunse Gary, căruia eu i-am pus cândva aceeaşi întrebare – asta era cu puţin timp înainte să plece de-a binelea de aici, pe fugă – a răspuns în modul următor: fiecare zi petrecută în neştiinţă este o zi pierdută.

— Nu ai cum să conteşti aşa ceva, remarcă Kleiber.

— Nu, spuse Gary Brandon, dar aceşti orfici au obsesia cunoaşterii, care este periculoasă, ca orice obsesie. Cred că oamenii aceştia calcă pe cadavre şi sunt foarte bucuros că nu sunt atât de inteligent precum Vossius sau Hanna. În acest fel sunt cruţat de astfel de

consecinţe.

— Vreţi să spuneţi că inteligenţa le-a fost fatală?

Adrian luă o mină amuzată.

— Da, sună nebuneşte, spuse Brandon, discipolii lui Orfeu sunt în permanenţă în căutare de genii. Un academician normal nu prezintă pentru ei nici cel mai mic interes.

Râse.

— Şi Vossius avea idee despre ce aşteaptă orficii de la el?

Gary Brandon ridică din umeri.

— Nu discuta niciodată despre asta şi, sincer vorbind, pe vremea aceea nici nu mă interesa asta – şi nici nu ştiam cum se va termina. Marc avea ochi numai pentru Hanna şi s-ar fi dus cu ea până la capătul lumii. Terifiantă poveste.

— Şi nu aţi mai auzit de profesorul Vossius?

— Deloc. Aurelia a primit o scrisoare de la el. Nu ne-a povestit ce scria în ea, iar noi nu am vrut să ne amestecăm, înţelegeţi?

— Ştiţi unde locuieşte?

— Undeva în munţii din partea de nord a Greciei. Marc a pomenit cândva de locul acesta, unde se află mănăstirea orficilor: Leibethra. Mi-am notat denumirea aceasta neobişnuită pentru că este greu de reţinut, după care am încercat să găsesc locul pe cele mai bune hărţi – fără rezultat. Nici măcar prin cele mai mari enciclopedii nu se ştie de el. Abia dacă l-am găsit într-o enciclopedie a Antichităţii, veche de când lumea. Scria acolo că Leibethra este o localitate de la poalele Olimpului, în peisajul macedonean al Puteriei şi, conform anumitor texte păstrate, în acest loc s-a născut şi a murit, sau a fost înmormântat, Orfeu. Locuitorii din Leibethra se spune din vechime că sunt proverbial de proşti.

Întoarsă către Kleiber, Anne spuse:

— Grecia tot pe lumea asta este. Dacă mai există o şansă…

Şi în timp ce spunea asta, se uita fix la fotografie.

10

Mai târziu, după ce Anne şi Adrian se despărţiră de soţii Brandon, cărora trebuiră să le promită că le vor comunica toate noutăţile cazului Vossius, mai târziu, la întoarcerea spre hotel, gândurile lui Anne se tot întorceau la fotografie; Kleiber întrebă care era motivul tăcerii ei şi, pentru că Anne nu răspundea şi nici nu voia să răspundă, spuse, mai degrabă ca să o provoace pe Anne decât pentru că ar fi fost convins de asta:

— Probabil că Liz şi Gary Brandon nu ne-au spus totul, aşa cum nici Aurelia Vossius nu a făcut-o.

Anne se grăbi să îl contrazică:

— Eu cred că soţii Brandon ne-au spus tot ceea ce ştiu. Ei sunt personal interesaţi de acest caz, altfel – spre deosebire de doamna Vossius – nu ne-ar fi rugat să îi informăm despre ce se întâmplă mai departe. Mie mi se pare că i-a cam prins povestea asta.

— Cu toate astea, Brandon ar trebui să fie fericit că Vossius şi-a eliberat postul cu totul pe neaşteptate. Probabil că au fost într-adevăr prieteni buni.

— Mai este şi femeia din fotografie, iubita lui Vossius…

— Au vorbit despre ea cu un anume respect, mai mult cu admiraţie decât cu afecţiune. Dacă într-adevăr a fost trimisă de orfici la Vossius, atunci cazul ar căpăta o dimensiune nouă, ar deveni într-o oarecare măsură ceva cu iz de servicii secrete.

Anne nu putea să accepte aşa ceva.

— Vorbeşti din imaginaţie, spuse ea cu o voce mai gravă, ca pentru a-l lua în râs, devenind din nou serioasă în momentul următor: Să ne rezumăm la fapte.

— Fapte, fapte! izbucni Adrian, de parcă Anne l-ar fi rănit în forul său cel mai intim: Faptele din povestea asta sunt oricum mai nebuneşti decât ar putea să le născocească fantezia extravagantă a unui poet.

Anne dădu din cap şi tăcu de parcă şi-ar fi cerut iertare. Ajunşi în faţa hotelului, unde Adrian îşi lăsă maşina, Anne propuse să mai facă o plimbare pe jos.

Soarele coborâse pe chei, iar apa de mare albastru-verzuie clipocea şi strălucea cu mii de scânteieri albe. Prin geamul din spate al unui local plutitor, în care se servea peşte, ieşea mirosul neplăcut de ulei ars, iar comercianţii ambulanţi din învecinatul Mexic îi pofteau pe trecători, din spatele cetăţilor lor negustoreşti din carton, cu vorbe cu tâlc, zicând că, dacă aveai nevoie să schimbi cămaşa sau pantalonii, aici găseai de amândouă.

— Aproape că nu îndrăznesc să zic, începu Anne şovăind, în timp ce o luau pe drumul care ducea în nord, unde circulaţia nu mai era atât de aglomerată, mie nu-mi iese din cap femeia din fotografie.

— Iubita lui Vossius?

— Da, iubita lui Vossius.

— Ce e cu ea?

Kleiber se puse în calea lui Anne şi se uită în ochii ei. Anne dădea impresia că ar fi cam încurcată.

— Ţi-am povestit, doar, începu ea şovăind, că am căutat-o la Donat pe femeia care se afla în maşina lui Guido…

— La tipul care s-a evaporat una-două?

— Exact la acela. Tipul ăsta, adică Donat, are o soţie, paraplegică – şedea într-un scaun cu rotile şi nu putea să îşi mişte niciun membru al corpului, numai capul.

— Dar ce e cu femeia asta, spune?!

— Cred că această femeie din scaunul cu rotile este femeia din poza de la familia Brandon, iubita lui Vossius.

Kleiber o lăsă în pace pe Anne, merse câţiva paşi pe chei şi se uită spre valurile care dansau. Făcea zadarnic eforturi să coreleze situaţia de atunci cu ceea ce aflase până acum – aşa cum ziceam, era zadarnic.

— Aşadar, Brandon ne-a ascuns ceva, spuse Adrian.

— Nu a ştiut despre ciudata mea întrevedere cu Hanna Donat.

— Sau a ştiut despre ea şi a avut un motiv să nu spună care este adevărata ei identitate.

— Prostii, spuse Anne aprigă, atunci i-ar fi spus pe alt nume.

— I-a spus pe numele mic, Hanna.

— Tocmai. Nici noi nu am întrebat care este numele ei de familie!

— Şi tu eşti sigură că această Hanna este nevasta lui Donat.

— Presupusa nevastă a lui Donat, îl corectă Anne. Iar sigură nu sunt în niciun caz. Doar că seamănă uimitor de mult cu ea; dar un accident cu urmări atât de grave schimbă un chip. Putea foarte bine să fie ea – Hanna Luise Donat.

— Hanna Luise Donat! strigă Kleiber şi o apucă pe Anne de braţe. Acelaşi nume a folosit şi femeia care a avut accidentul cu Guido.

Pe chipul lui Anne se oglindea toată descumpănirea adâncă a acelei clipe. Înghiţi în sec, exasperată, pentru că acum nu mai ştia încotro să o apuce, pentru că îşi dădea seama dintr-o clipă în alta de faptul că Guido nu o înşelase totuşi, că fuseseră prinşi fără scăpare în labirintul intrigilor răutăcioase şi al temerilor anonime. Era din nou acolo, acea frică indescriptibilă, care i se strecura în trup şi care i se punea în gât, încât îi venea greu să vorbească, acea teamă inefabilă în faţa necunoscutului de care se lovea pretutindeni şi care plana deasupra ei de peste tot, anxietatea.

Kleiber o conduse înapoi la hotel. Şi nu avu nimic împotrivă ca Anne să se îmbete în camera ei cu o sticlă de whisky până îşi pierdu minţile. Când adormi, Kleiber o lăsă în cameră şi îl sună pe Gary Brandon, ca să-l întrebe dacă pe Hanna, iubita lui Vossius, o chema Donat.

— *Oh, yes,* răspunse Brandon, nu pomenise despre asta?

11

Neaşteptata descoperire, conform căreia între profesorul Vossius şi femeia din maşina soţului ei existase o legătură misterioasă, păru să o descumpănească total pe Anne. Nu voia să mănânce nimic şi îi venea greu să pună ceva în gură. Mesele încordate şi pe fugă din următoarele două zile se terminară de cele mai multe ori brusc, pentru

că Anne sărea de la masă şi se vedea nevoită să verse. Dacă Adrian începea vreo discuţie, nu îi lua mult timp până să observe că ea nu era deloc atentă.

Şi după aceea veni şi acea nefastă dimineaţă de joi, când Kleiber, cu toată neputinţa lui, o luă pe Anne în braţe şi o copleşi cu tandreţuri, o mângâie şi o sărută ca un vraci aplicând o terapie neobişnuită.

În prima clipă păru că Anne se bucură de căldura bărbatului, ca şi cum ar fi vrut să i se dăruiască; dar când Kleiber o puse în fotoliul din camera ei de hotel, acolo unde, întâmplător, se desfăşura scena, când îngenunche şi îşi îngropă chipul în poala ei, Anne se scutură brusc, de parcă trupul i-ar fi fost traversat de curent electric, îl apucă pe Adrian de păr şi îl aruncă la o parte, ţipând la el că nu are nimic în cap şi să se ducă la naiba.

Kleiber puse capăt penibilului incident, de care lui îi părea mai rău decât lui Anne (dimineaţa aceea chiar nu părea să fie în toate minţile), fugind la parcarea din faţa hotelului şi sărind în maşină; lăsă motorul să uruie, ceea ce avu un efect extrem de liniştitor şi întoarse Dodge-ul greoi pe Autostrada 5, în direcţia sud.

După zece minute de cursă rapidă, Kleiber traversă graniţa mexicană, unde, „cel mai mare oraş mic din lume”, după cum anunţa un panou de peste stradă, îl primi cu zgomot, praf şi felurite mirosuri din acelea neplăcute. O zi şi o jumătate de noapte, Kleiber se îmbătă prin crâşmele din Tijuana, se ciocni de zeci de copii care cerşeau şi de tot atâtea dame ieftine de companie, ca de nişte insecte supărătoare şi căută drumul înapoi pe la miezul nopţii, peste graniţa către San Diego, ca o fâşie albă şi lată de lumină.

Sosit la hotel, portarul îl informă că doamna Seydlitz se hotărâse să plece mai devreme şi la întrebarea lui Kleiber, dacă îi lăsase vreo ştire, bătrânelul cel prietenos răspunse umil că nu, îi pare rău.

Nu ar fi drept să se afirme că pe moment ar fi regretat. Anne îl rănise în adâncul sufletului şi nici nu putea să-şi imagineze ce s-ar întâmpla, dacă Anne ar mai fi

fost în camera de alături. Cum ar fi trebuit să se poarte? Să îşi ceară iertare? Pentru ce? Nu îi răspunsese el în ultimele săptămâni cu toată grija şi gentileţea de care dă dovadă un prieten adevărat?

Fără îndoială că Anne, cu scena ei din ziua precedentă, îl umilise iremediabil pe Kleiber. Nu numai întâmplările din ultima vreme, ci şi personalitatea lui Anne căpătaseră ceva înfricoşător şi neaşteptat. Aşa o îndrăgise pe această femeie, în ciuda purtării ei din ce în ce mai imprevizibile, cu amestecul ei de neajutorare şi de inteligenţă trează, cu nevoia ei de a fi protejată, pe de o parte şi independentă, pe de altă parte. Da, el o iubea şi nu îşi dorea nimic mai mult decât să se rezolve problemele, dar când făcu un bilanţ al tuturor cercetărilor, trebui să recunoască faptul că problemele lui mai degrabă se adânciseră decât să se amelioreze. Iar Anne von Seydlitz părea să fi ajuns între timp la convingerea că putea să se descurce foarte bine şi fără el. Nu era plecarea ei cea mai bună dovadă în acest sens?

Kleiber se gândi ce i-ar fi putut trece lui Anne prin minte – dacă era loc şi pentru el. Nu îl folosise doar şi făcuse uz de ajutorul lui, pentru ca acum, când îşi dădea seama că el nu o mai poate ajuta, să îl alunge ca pe un străin nepoftit? Dar avea el oare vreo alternativă, decât să se ducă după ea?

Cu nişte gânduri deplorabile – aşa cum pun stăpânire pe omul îmbibat de tequila, şi fără să se dezbrace de haine – adormi pe patul lui de hotel.

Capitolul şase

COADA DIAVOLULUI

Indicii

1

În partea din faţă a sălii lungi, prin ale cărei ferestre înalte de pe stânga cădea lumina scânteietoare a unei zile de toamnă romane, trona, vizibilă până şi din locurile din spate, inscripţia cu litere aurii: *Omnia ad majorem Dei gloriam:* „Totul spre slava lui Dumnezeu”. La fel ca fusceii

unei scări, mesele înguste erau aranjate una în spatele alteia, la distanţe perfect egale, şi doar pe partea dreaptă, unde erau vrăfuite cărţi şi tomuri vechi până la tavanul înalt al încăperii – fiecare rând prevăzut cu un cod pe litere, cu prescurtări precum „Scient. Theol”. sau „Synop. Hist”. sau „Mon. Secr”. vădea multă cunoaştere şi multă sfinţenie – se afla un culoar îngust, pe care iezuiţii îmbrăcaţi în gri-închis îşi croiau drum către locurile lor de lucru.

Sala din clădirea din spatele Universităţii Gregoriene papale din Piazza della Pilotta, o construcţie masivă din anii 1930, comparabilă mai degrabă cu un minister semeţ decât cu o Alma Mater, era necunoscută majorităţii studenţilor şi până şi studenţii Institutului Biblic, care se rătăceau din greşeală prin labirintul de culoare şi scări, erau opriţi de un paznic, la intrare, în faţa uşilor înalte. Cine intra în sală – şi, din aspectul şi din felul cum erau îmbrăcaţi, în niciun caz nu erau studenţi – trebuia să se înregistreze prin semnătură, într-un registru ţinut deschis, şi se ducea tiptil la munca sa.

Pe mesele lungi şi înguste erau întinse schiţe de mari dimensiuni, ca într-un birou de arhitectură, dar dacă te uitai mai bine, sulurile cu înscrisuri pe ele se dovedeau a fi un singur puzzle uriaş, alcătuit din sute de piese separate, mici şi neregulate şi din goluri prin care se vedea lemnul simplu al mesei, ca în tablourile în care se şterg porţiuni de culoare.

Unele mese erau goale, iar în jurul altora se îngrămădeau câte cinci-şase iezuiţi, cam treizeci în toată sala, desfăşurându-şi munca în conformitate cu un sistem de nepătruns. (Fireşte că şi munca iezuiţilor se desfăşura după un sistem, unul elaborat cu grijă, ordonat aproape matematic; dar trebuia să te uiţi cu multă atenţie şi mai ales de foarte aproape ca să îţi dai seama că bucăţile de hârtie lipite de mese erau aceleaşi pe toate mesele şi că, în plus, erau copii ale unui original, în total treizeci de jocuri de puzzle de acelaşi fel.)

Iezuiţii se puneau pe treabă în moduri la fel de

diferite ca şi caracterele oamenilor: unii îşi îngropau fruntea în mâini şi se uitau fix înaintea lor, cuprinşi de o teribilă disperare, precum păcătoşii din *Judecata de Apoi* a lui Michelangelo; alţii se înarmau cu lupe mari şi schiţau pe foi albe ceea ce le înlesnea lupa de mărit – caractere străine, de multe ori incomplete; alţii, în schimb, dănţuiau cu expresii drăceşti pe chip în jurul textelor lor, de parcă ar fi fost un joc de-a v-aţi ascunselea cu un rival invizibil.

Acolo unde se adunaseră câte şase în jurul unei mese, spre deosebire de celelalte pupitre, era mare agitaţie, pentru că, lucru care nu se întâmpla în orice zi, dr. Stepan Losiński, un polonez uscăţiv cu o mică scăfârlie bine rasă, cu ochii înfundaţi în cap şi cu un nas coroiat şi subţire, propunea o succesiune de cuvinte, iar în cazul acesta, chiar o succesiune de propoziţii, care, aşa cum considera el, corespundea scrierilor copte de pe unul din fragmente, făcându-i pe cei din jur să se cutremure, de parcă ar fi fost vorba despre o chestiune nemaivăzut de stranie.

— „Nu el a fost lumina, citi Losiński şi arătă cu degetul pe pasajul din faţa lui, de pe masă, ci a vrut să dovedească lumina. Lumina adevărată, care îl luminează pe fiecare om, a venit în lume. În lume a fost el, iar lumea a devenit prin el, dar lumea nu l-a recunoscut şi a fost bine aşa…”

Profesorul Manzoni, călugăr cu legământ şi unul dintre cei patru asistenţi generali ai ordinului şi responsabil ca atare cu conducerea echipei de lucru, care era strict condiţionat de păstrarea secretului, îi dădu la o parte pe cei din jur, se înclină deasupra planşetei lui Losiński, compară schiţa cu modelul lipit pe masă, îşi mişcă buzele citind fără intonaţie şi, în cele din urmă, spuse cu o voce ascuţită şi neplăcută:

— Asta aduce al naibii de mult cu Ioan, primul capitol, de la opt până la unsprezece.

— Dar nu e asta, afirmă Losiński arogant, ştiţi şi dumneavoastră la fel de bine ca şi mine.

Manzoni încuviinţă. Între cei doi se crease o

duşmănie insurmontabilă, cu toate că polonezul era un simplu ajutor, iar italianul era călugăr care făcuse legământul şi unul dintre cei mai înalţi cinci prelaţi ai ordinului şi care, prin urmare, nu era un adversar pe măsura celuilalt, prin rang şi statut. Rivalitatea lor se desfăşura mai ales în domeniul academic. Losiński era un as în postura lui de cercetător al Bibliei, cel puţin în ceea ce priveşte Noul Testament, şi, ca atare, îl corectase de mai multe ori pe Manzoni şi chiar îi indicase greşeli jenante, care nu îl onorau pe unul de rangul lui şi care ar fi putut să ruineze reputaţia întregului ordin, ce se declară cercul de elită al ştiinţei creştine.

Ceilalţi zâmbeau în barbă, pentru că erau obişnuiţi cu disputele celor doi, avântaţi de multe ori ca nişte cocoşi în luptă, aruncându-şi unul altuia meschinării răutăcioase, într-un amestec de italiană cu latină, precum: *caveto, Romane* – adică: „Să nu te atingi de mine, romane”, la care oponentul răspundea întotdeauna cu: *Nullos aliquando magistros habuis nisi quercus et fagos* – „Ah, tu nu ai avut alţi profesori decât fagii şi stejarii!”

Tonul ciudat de conversaţie dintre călugării cu spirit liberal nu putea, totuşi, să amăgească pe nimeni şi toată lumea ştia că erau preocupaţi de ceva pentru care primiseră ordin de foarte de sus, ceva ce constituia sursa unei adevărate confuzii, ca şi Turnul Babel. Institutul Biblic de la Gregoriana lucra la asta, fiind considerat *secretum maximum*, adică de nivel confidenţial numărul unu, comparabil numai cu misterul celor zece zile pe care papa Grigorie le-a scos din calendar, când a introdus modul de calcul al timpului care îi poartă numele. Manzoni adunase în jurul lui coptologi, specialişti în filologie antică, cercetători ai Bibliei şi pe cei mai buni paleografi din şcoala lui Traube şi a lui Schiaparelli şi era obligat de straiele călugăreşti la păstrarea secretelor; nimeni nu ştia despre ce era vorba, de fapt.

Mai exact, munca celor treizeci de iezuiţi se baza şi în acest moment pe teorie pură, dar întreaga Biserică este construită pe ipoteze; de aceea curia ia în serios orice

nouă teorie. În acest caz apăruseră fragmentele dintr-un sul de pergament, care se prefigurau precum cuvintele: *Mane, thekel, fares,* pentru Sfânta Biserică, ca scrisul nevăzut de la sărbătoarea regelui babilonian Belsazar, care şi-a găsit un sfârşit tragic. Niciunul dintre învăţaţi nu îndrăznea să rostească o vorbă despre ce document ar fi putut fi vorba, iar între timp tot apăreau noi pagini şi frânturi din aceeaşi sursă, care erau destul de înspăimântătoare fie şi numai prin referirile pe care le făceau.

Situaţia se complica prin faptul că fragmentele, după cum se dovedise prin investigaţia cu radiocarbon, datau din primul secol după Hristos, o perioadă care pune întotdeauna pe jar curia, de îndată ce apare vreo moştenire sub formă de text. Desigur, nu era pentru prima oară când o descoperire accidentală sau clandestină este tratată inadecvat şi este fragmentată ca să se obţină un profit mai bun şi apoi vândută prin diverse ţări, fără a se bănui măcar ce conţine sulul de pergament.

Pe lângă faptul că era un text copt, iniţial nu s-a mai găsit niciun indiciu, până când, cu cinci ani în urmă, experţii au început munca de descifrare a fragmentelor disparate, care se dovedeau de o asemănare uluitoare cu textele evanghelice aparţinând lui Matei, Marcu, Luca şi Ioan, uneori cu abateri şi inadvertenţe, contrastând oarecum cu cele trei evanghelii care au legătură una cu cealaltă – cea a lui Matei, a lui Marcu şi cea a lui Luca şi cu cea întru totul diferită a lui Ioan, care şi astăzi face greutăţi bisericii în ceea ce priveşte dogma Imaculatei Concepţii.

Se poate spune dinainte că acest lucru ar putea să explice de ce generalul ordinului, Piero Ruppero, a fost însărcinat de înalt Preasfinţia Sa, cu stricta condiţie a păstrării secretului, să cumpere cu ajutorul fraţilor săi de ordin din Societatis Jesu toate fragmentele posibile, să le pună sub cheie şi să le traducă sau, în cazurile în care nu le puteau cumpăra, să obţină fotocopii. Generalul Ruppero îi delegase proiectul secret al Ordo SJ asistentului său

general, Manzoni, care la rândul lui a cerut experţi de la asistenţii regionali din toate cele şaizeci şi trei de provincii, printre acei experţi numărându-se şi polonezul Losiński, un om a cărui înfăţişare ar fi putut să-l sperie până şi pe dracul, precum tămâia.

Pe Losiński l-ar fi prins postura de agent secret; era un tip băgăreţ şi – mai ales în relaţiile cu Manzoni – de o francheţe care uneori îi lăsa pe ceilalţi cu gura căscată. Losiński nu privea direct în ochii colaboratorului său din Societatis Jesu, nici măcar când era aproape de acesta, iar dacă trebuia să o facă, acesta mai degrabă se deghiza sub masca şarlatanului de mahala, care îşi câştigă pâinea din traficul cu antichităţi. Obişnuia să spună că sunt cu adevărat credincioşi aceia pe care nu se citeşte pioşenia. (Această frază era în primul rând la adresa lui Manzoni, a cărui desprindere de lume – ca să nu folosim vorbe mai critice – se vedea pe chipul lui şi a cărui apartenenţă la Ordinul iezuit nu putea fi disimulată nici măcar în îmbrăcămintea lumească.)

Punctul forte al lui Losiński consta în diversitate şi, în legătură cu asta, în priceperea lui de a trata cu lumea, lucru care le scapă în general confraţilor din ordin. Abilităţile lui extraordinare se datorau faptului că adusese, dintr-o călătorie în America, trei fragmente din sulul de pergament pomenit mai înainte. Pentru unul îl convinsese pe un colecţionar particular să îl dea, contra unei sume considerabile; un al doilea îl obţinuse de la Institutul Biblic al Universităţii Philadelphia, la schimb cu un fragment mai mare despre rituri; iar pe al treilea, probabil cel mai important, pentru că nu avea acces la originalul din San Diego, de la Catedra de literatură comparată al Universităţii din California de Sud, o copie acceptabilă, fără să ştie ce semnificaţie revenea oricăreia dintre aceste trei bucăţi de mozaic.

La completarea numeroaselor spaţii goale din anevoiosul puzzle, primele două fragmente se dovediseră lipsite de importanţă şi numai al treilea, cel care era disponibil numai în copie, le dăduse de gândit iezuiţilor în

ceea ce priveşte sensul textului, dar mai ales în privinţa punerii în ordina corectă. Conform anumitor principii, textul putea fi încadrat în trei locuri diferite, iar asta nu făcea ca munca să fie tocmai uşoară.

La instrucţiunile lui Manzoni, Losiński corespondase cu universitatea californiană şi încercase totuşi să pună mâna pe original, oferind la schimb un autograf al lui Leonardo, de pe un text de anatomie. Nu venise niciun răspuns. Uimit, Losiński se văzuse în situaţia de a afla din ziare că partenerul său de tratative, cândva director al institutului, fusese arestat după un atentat cu acid asupra unui tablou al lui Leonardo din Muzeul Luvru din Paris şi că fusese internat într-un spital de psihiatrie.

Vestea îl lovise în plin pe Losiński. Îl cunoscuse pe profesorul Marc ca pe un om plin de viaţă, foarte bine instruit, care îi stârnise o oarecare simpatie, chiar dacă în mod clar nu dorea să vorbească despre adevărata lui muncă de cercetare. Cum de i se întunecaseră minţile lui Vossius, astfel încât să ajungă să facă o astfel de faptă, iezuitul nu putea să înţeleagă. Losiński văzuse în asta ultima şansă de a-l căuta pe Vossius la Paris şi de a-l întreba despre semnificaţia fragmentului lui. Atunci a dat peste o cu totul altă persoană decât aceea cu care discutase în California, ceea ce Losiński considera că se întâmplă din cauza stării psihice a pacientului. În orice caz, Vossius avusese o atitudine absentă şi începuse să vorbească despre institutul care aparţinea de universitate, care, spunea el, este responsabil în cazul unor astfel de cereri, ceea ce îl determină pe iezuit să întrerupă convorbirea la scurt timp după începerea ei şi să îşi ia rămas bun, binecuvântându-l.

Iezuiţii Gregorianei din Roma erau departe de a căuta vreo legătură între pergament şi lipsa de sănătate mintală a profesorului; totuşi, de la acel eveniment, îşi continuaseră studiile paleografice asupra acestui fragment cu o perseverenţă aparte şi pentru prima dată apăru bănuiala că profesorul ar fi putut să falsifice copia pe care le-o dăduse, adică să fi modificat cu rea credinţă punctele

esenţiale şi să fi plasat nişte pasaje false, pentru a-şi asigura un avans ca să nu fie ajuns din urmă. Cunoaşterea şi îndoielile cresc împreună şi nicăieri nu este mai mare neîncrederea decât în cadrul ştiinţei şi al cercetării.

2

În ce priveşte neîncrederea în ştiinţă, Manzoni şi Losiński erau exemplul cel mai bun. Videanul polonez încerca, oricând prindea ocazia, să îl pună la încercare cu cunoştinţele sale pe italianul cel reţinut, dar în niciun caz mai puţin abil, sau să îl blameze pe acesta în faţa celorlalţi iezuiţi. Pentru că nu reuşise aceleaşi lucruri şi el, Manzoni suferea din această pricină, cu toate că făcuse numeroase încercări. Manzoni, un tip cât un dulap, cu un cap pătrăţos şi cu părul grizonant tuns scurt, nu numai că era mai rezervat în mişcări decât Losiński, dar şi gândea mai încet, ceea ce se exprima într-un mod de a vorbi neobişnuit de domol pentru un italian, cu pauze enervante între propoziţii.

Bucata de text pe care tocmai o prezentase Losiński era menită să reaprindă o discuţie de principiu referitoare la semnificaţia care putea fi atribuită sulului de pergament; şi în cazul acesta, Losiński şi Manzoni aveau opinii diferite. Chiar dacă până atunci se tradusese exact a zecea parte din tot pergamentul – şi în niciun caz succesiv, ci cu mari goluri – se putea trage concluzia pe baza conţinutului, care se referea la apariţia şi la învăţătura lui Iisus, că este un text evanghelic.

Losiński îşi împreună mâinile, dar nu cu evlavie, ci pentru a da mai multă substanţă cuvintelor sale.

— Salut! Frate întru Hristos, spuse el adresându-se lui Manzoni, eu recunosc în faţa dumneavoastră că textul prezintă anumite similarităţi cu cel al lui Ioan, dar trebuie să aflaţi până la urmă că acest pergament este cu cincizeci de ani mai vechi decât primul text de evanghelie al lui Ioan. Evanghelia lui Ioan provine de pe la anul 100 după Hristos; biochimiştii au determinat în mod incontestabil că aceeaşi text a luat naştere pe la anul 50. Ceea ce înseamnă că nu autorul nostru, al cărui nume nici măcar nu îl

cunoaştem, a copiat, ci Ioan.

— Prostii!

Manzoni îşi luă avânt.

— Numărul evangheliilor apocrife nu este mai mare de douăsprezece şi există cam tot atâtea istorii apocrife despre apostoli. Există o evanghelie a lui Toma, o evanghelie a lui Iuda, o evanghelie a egiptenilor, documentele lui Petru, documentele lui Pavel şi ale lui Andrei şi chiar o corespondenţă între Seneca şi Pavel şi între Iisus şi Abgar din Edessa. Aceste născociri în materie de credinţă nu au afectat biserica. Eu consider exagerată secretomania din jurul muncii noastre.

Losiński se aprinse de-a binelea în faţa lui Manzoni, ceea ce îi făcu pe ceilalţi iezuiţi să alerge cu toţii pentru a fi martori la disputa clericală la nivelul cel mai înalt.

— Dar nu le puteţi compara, totuşi! strigă el cu mânie. Toate textele apocrife pomenite de dumneavoastră sunt scrieri care imită într-un mod deplorabil documentele Noului Testament. Nici măcar nu au fost scrise cu vreo intenţie, de falsificare, ci pur şi simplu din credinţă. Dar ce este mai important este că toate provin din perioade mult mai târzii – acest lucru a fost dovedit.

Atunci Manzoni ridică furios pumnul şi îl trânti cu zgomot pe masa îngustă.

— Refuz să judec Noul Testament după metodele biochimiei. Studiul biblic este problema filologilor şi a istoricilor şi părerea mea este că şi a paleografilor, a criptologilor şi a lingviştilor. Iar unii care fac radiografii n-ar trebui să pună mâna pe cele patru evanghelii.

— Cinci! spuse Losiński cu acel rânjet neobrăzat pe faţă, pe care îl afişa permanent în momentele de triumf şi care îl făcuseră dezagreabil celorlalţi iezuiţi.

— Poftim?

— Am spus cinci, frate întru Hristos. Oricum, nu mai putem face abstracţie de eventualitatea ca de învăţătura şi viaţa Domnului nostru Iisus să se fi ocupat cinci evanghelii.

Ceea ce spunea Losiński provocă nelinişte în rândul călugărilor. O nelinişte ciudată – ciudată pentru că fiecare,

de când îşi începuse munca, ştia la ce lucrează. Majoritatea nutreau gândul că lucrurile care nu sunt permise nici nu există, iar vorbele clare ale lui Losiński îi înfricoşară pe călugări ca nişte idei păcătoase. Dar, aşa cum pofta şi chinul gândurilor la păcat merg mână în mână, tot aşa pătimeau iezuiţii de la Gregoriana dintr-o curiozitate din ce în ce mai mare în ceea ce priveşte adevărul.

Kessler, unul dintre cei mai tineri din grup, făcea parte din partida lui Losiński – cei care urmăreau un lucru fără a ţine cont de rezultatul lui. El porni din nou discuţia şi spuse:

— Dacă presupunerea noastră se confirmă, că există cinci evanghelii, atunci fireşte că autorul textului nostru nu ar fi al cincilea evanghelist, ci primul; atunci Marcu ar trebui să facă loc acestuia, căruia nu îi ştim numele.

— Nu e nicio dovadă! i-o trânti Manzoni.

— Nu, nu e nicio dovadă, confirmă tânărul Kessler, dar există acolo o observaţie nu tocmai lipsită de interes.

— Ascultăm.

— Ce le lipseşte celor patru evanghelii ar fi datele biografice despre viaţa Domnului nostru Iisus. Nu are niciun sens să cauţi în cele patru evanghelii vreo informaţie despre înfăţişarea Domnului nostru. De ce? Noi suntem de acord cu doctrina bisericească, care spune că niciunul dintre cei patru evanghelişti nu l-a cunoscut pe Domnul nostru Iisus şi că s-au păstrat doar lucruri transmise pe cale orală. Departe de ei interesul istoric. Aceştia au încercat să impulsioneze credinţa. Marcu a avut intenţia de a-i câştiga pe romani de partea credinţei sale, prin cuvinte vii. Matei năzuia speranţa că îi va convinge pe contemporanii săi, care gândeau precum iudeii, de faptul că în Iisus s-a împlinit speranţa omenească din Vechiul Testament. Luca, singurul intelectual dintre aceştia, a folosit Evanghelia lui Marcu ca sursă, dar s-a adresat grupurilor educate şi s-a dedicat unor întrebări filosofice, cum ar fi problematica Sfântului Duh. Ioan, spre deosebire de aceştia, a ieşit din rând şi chiar se poate spune că a

pornit de la informaţiile celor trei evanghelii sinoptice atunci când şi-a început lucrarea şi că şi-a asumat ca temă principală autorevelarea Domnului nostru Iisus. Dar niciunul dintre cei patru nu se referă la caracterul şi la persoana Lui.

— Dumnezeule, frate întru Hristos, sări Manzoni cu vocea lui tărăgănată, asta e ceva nou, ce spuneţi dumneavoastră. Eu mă şi îndoiesc că ar fi important să ştim cum arăta Domnul nostru Iisus. Dacă avea un metru optzeci şi şaptezeci şi cinci de kilograme sau dacă avea o podoabă capilară neagră şi lungă, la fel ca majoritatea contemporanilor săi.

— Sigur că nu, răspunse tânărul Kessler, iar ochii vicleni îi scăpărară din spatele ochelarilor fără rame, dar dacă am avea vreo informaţie despre asta, trebuie să recunoaşteţi şi dumneavoastră, frate întru Hristos, că sursa de unde ar putea fi luată această informaţie s-ar deosebi de toate celelalte prin faptul că autorul l-a cunoscut pe Iisus.

Dintr-odată se făcu linişte în sală. Chiar şi aceia care până atunci erau adânciţi în fragmentele lor de text se opriră şi îşi ridicară privirile. Kessler ţinea în mână o copie mică după pergament, cam de douăzeci pe douăzeci de centimetri, o pauză, aşa cum se spunea între iezuiţi, când puneau hârtia translucidă peste ce aveau şi copiau cu creionul. Această tehnică oferea posibilitatea de a completa locurile goale de pe hârtie, fără a strica originalul.

— Am de ieri rezultatul la mine, spuse Kessler; am zis că noaptea e un sfetnic bun…

— Nu o mai lungiţi, Kessler!

Manzoni se enervase şi pufnea ca un cal îndărătnic.

— Împărtăşiţi-ne ce aţi aflat!

Se încetăţenise printre iezuiţi ca acela care tradusese sau completase un fragment să îşi prezinte munca, asupra căreia se discuta în comun, în ceea ce priveşte conţinutul şi probabilitatea lui. Kessler, care se bucura de avantajul lui îndoielnic de a lucra la partea de început a

pergamentului – sau la ceea ce se considera a fi începutul, în baza diverselor indicii –, Kessler, aşadar, nu vorbise deloc până atunci despre munca lui. Motivul era că fiecare sul de pergament prezenta degradări majore, crăpături în adâncime, rupturi pe margini, colţuri şi părţi lipsă, aşa că tocmai această muncă se dovedea cea mai dificilă.

— Vreau să vă spun dinainte, începu Kessler, că am discutat deja completările şi traducerea mea cu fratele nostru Stepan Losiński şi că este de acord cu traducerea mea. Aşa că pergamentul începe cu trei rânduri care ne lipsesc şi care probabil că nici nu ar mai fi de găsit, deoarece e cazul unor deteriorări mecanice. Restul din rândul al patrulea începe cu cuvintele: „… Tatăl. Iisus, care spunea despre el că a venit de la Domnul ca învăţător, ca să ne dea un semn… trimis pe Mesia… eu i-am fost martor… aşa cum tatăl îşi iubeşte fiul… iar oamenii îi adorau fiinţa, care era de patru coţi până în vârful capului şi părul ondulat de pe creştet, de culoarea abanosului, pe când eu rămăsesem mic de statură precum cei mai mulţi bărbaţi din Galileea. Ca să îi audă vocea blândă veneau oameni de departe…”

Mai întâi tăcură şi părea că fiecare îşi desfăşoară textul încă odată cu ochii minţii. Manzoni reacţionă primul:

— Dumnezeule, spuse el, şi puse întrebarea: Cât din text este sigur, cât este completat sau incert din alte motive?

— Douăzeci la sută este completat, răspunse Kessler, a cincea parte.

— Şi descrierea Domnului nostru Iisus?

— Poate fi considerată sigură. Este partea cel mai bine păstrată – ca şi în rest, textul este mai bun pe la sfârşit decât la început.

Kessler îi întinse lui Manzoni copia lui după pergament.

Manzoni devora din ochi fragmentul notat. Mişcările lui nervoase, care de obicei îi erau la fel de străine profesorului pe cât era şi îndoiala asupra dogmei Sfintei Biserici, trădau tensiunea interioară care pusese stăpânire

pe el. În timp ce trecea pe sub fiecare cuvânt cu degetul arătător şi cu cel mijlociu, buzele îi tremurau. Până la urmă, îi dădu înapoi foaia lui Kessler, se uită afară prin fereastra înaltă şi spuse, fără să-şi întoarcă privirea:

— Dacă tălmăcirea dumneavoastră se dovedeşte corectă, atunci aţi avea dreptate, frate întru Hristos. Atunci poate că autorul acestui text a fost foarte apropiat de Domnul nostru Iisus.

Şi înainte să se întoarcă în spaţiul lui de lucru din faţa sălii, adăugă încet:

— Bine lucrat. Într-adevăr bine lucrat.

3

Losiński îi pufni lui Kessler în obraz şi făcu un gest cu capul către profesor, care se îndepărta.

— Dacă asta e tot ce are de zis… murmură el către tânăr.

Kessler dădu din cap:

— Nu era pregătit pentru aşa ceva. Cred că acum, pur şi simplu, îi trec prea multe gânduri prin minte.

Râse:

— Săracul Manzoni!

Şi Losiński se amuză un pic, după care deveni serios:

— Trebuie să fim conştienţi că nu suntem în civilie. Totul se reduce la importanţa care se atribuie cunoştinţelor noastre, dar nu ar fi pentru prima dată când curia ia astfel de măsuri. Conclavul este invenţia Bisericii Catolice.

— Pentru alegerea papei.

— Pentru alegerea papei; iniţial, ca să-i forţeze pe cardinali să voteze mai repede. Între timp a căpătat un alt rol esenţial: păstrarea lucrurilor confidenţiale. Niciun creştin nu trebuie să afle cum a fost ales papa, cine a fost pentru, cine a fost împotrivă. Pot să-mi imaginez că sarcina care ne revine acum ar putea deveni mai importantă decât alegerea unui nou papă şi că fac toate eforturile să păstreze totul secret.

— Ne aflăm sub jurământul ordinului, frate întru Hristos.

— Dumneavoastră chiar credeţi în jurământul ordinului, dar uitaţi-vă în jur. Dumneavoastră aţi avea încredere în vreunul dintre cei pe care îi întâlniţi pe aici? În olandezul Veelfort, în certăreţul din Franţa sau în compatriotul dumneavoastră, Röhrich? Orice s-ar spune despre jurământ, într-o treime dintre confraţii noştri eu n-aş avea încredere nici cât să trec strada cu ei atunci când simt tentaţia.

— Tentaţia?

Losiński ridică din umeri şi îşi întoarse palmele în afară, de parcă ar fi vrut să spună: cine ştie? Dar ce voia să spună cu asta, Kessler nu putea să-şi dea seama. În orice caz, nu îi percepea gândurile ca fiind tocmai pline de virtute.

Cu privirea plecată, polonezul se apropie de Kessler:

— Ştiţi dumneavoastră, pomul cunoaşterii stârneşte multe invidii, căci de când există oameni, aceştia tânjesc după cunoaştere. Şi pentru că a şti este un fel de plăcere, la fel ca şi plăcerea cărnii, aşa este şi necunoaşterea un soi de durere; şi pentru că există doar puţini care se bucură de durere, toţi tind către cunoaştere, iar dreptul asupra acestui „a şti” şi asupra puterii la care dă naştere aparţine Sfintei Biserici. Sau vreţi să mă contraziceţi când afirm că influenţa papei asupra oiţelor lui rezidă în principal în cunoaşterea superioară faţă de acestea?

— Frate întru Hristos!

Indignarea lui Kessler nu era un joc. Asemenea cuvinte eretice nu mai auzise din gura nici unui confrate din ordin.

Losiński făcu un gest către inscripţia din faţa sălii, unde profesorul stătea încovoiat deasupra mesei sale.

— Deviza întemeietorului ordinului nostru, Ignaţiu, este *Omnia ad majorem Dei gloriam,* nu *Omnia ad majorem ecclesiae gloriam.* Noi ne aflăm în serviciul Atotputernicului, nu în serviciul Bisericii.

Din nou flutură acel rânjet neruşinat pe faţa lui, apoi continuă:

— E destul de reprobabil faptul că portughezii,

francezii, spaniolii, elveţienii şi până la urmă şi nemţii au interzis ordinul nostru, dar faptul că până şi un papă a fost păcălit să facă acest lucru, asta este o ruşine pentru instituţia Bisericii. De ce a făcut asta? Cărţile de istorie vor să ne facă să credem că a fost la presiunile Bourbonilor; prostii, Clement al XIV-lea se temea de cunoaşterea noastră. În privinţa asta nu ne aflăm într-o situaţie foarte plăcută. Imaginaţi-vă doar ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi confirmat presupunerea noastră: că avem de-a face cu cinci evanghelii şi că cele patru evanghelii ale noastre îşi au originea într-una iniţială.

— Sincer vorbind, eu nu m-am gândit deloc la consecinţe, spuse Kessler precaut, dar cred că asta depinde şi de conţinutul pergamentului şi de ceea ce afirmă acest conţinut.

— Diavolul îşi bagă peste tot coada. Losiński se uită scrutător la tânărul confrate. Îl aprecia datorită minţii rapide, care se deosebea de încetineala lui Manzoni, dar nu ştia dacă putea să aibă încredere în acest neamţ. Pur şi simplu ştia prea puţin în acest sens. Şi asta pentru că, lucru pe care nicio persoană din exterior nu putea să-l întrevadă, sub această rasă cucernică a Societatis Jesu, se dezvoltaseră complicităţi caracteristice mai degrabă unui cartel dubios decât unei comunităţi religioase creştineşti.

— Nu ştiu dacă împărtăşim aceeaşi părere, tinere prieten, continuă Losiński, dar eu mă gândesc la acel „doctor mirabilis”, Roger Bacon, care a refuzat investirea cu autoritatea bisericească, cea care, fără a avea nişte argumente prea inteligente, consideră că are drept asupra credinţei, şi tot aşa a procedat şi cu metodica filozofico-dialectică pentru că nu permite să înţelegi tu însuţi lucrurile. Bacon era de părere că nu este obligatoriu ca orice informaţie obţinută prin cercetare ştiinţifică să fie făcută cunoscută; pentru că în capetele nepricepute ar putea să facă mai mult rău decât bine.

Kessler râse.

— Acesta este un subiect excelent de discuţie, cu toate că ideile lui au o vechime de şapte sute de ani!

— Asta nu le face mai proaste. Aristotel a trăit acum două mii trei sute de ani, dar argumentul lui asupra existenţei lui Dumnezeu îi pune şi acum în serioasă dificultate pe filosofi, care de obicei caută nod în papură şi se îndoiesc de toate. Sau sunteţi de altă părere, frate întru Hristos?

— Eu sunt coptolog şi paleograf. Nu am studiat niciodată în detaliu scrierile lui Aristotel.

— Foarte rău. Aristotel îi pune în banca lor şi pe cei mai mari cusurgii. Ştiţi, ca să argumenteze existenţa lui Dumnezeu, începe cu timpul. Timpul este etern. Dar timpul este şi mişcare, înainte viitorul, înapoi trecutul. Iar tot ce se află în mişcare implică o cauză. Pentru cauza mişcării eterne se poate presupune, din nou, o altă cauză, iar pentru aceasta o alta şi tot aşa. Dar pentru că asta nu poate continua la nesfârşit, trebuie să existe un *Primum movens,* agentul motor primordial, care este neclintit. Acesta este Dumnezeu.

— Asta e o idee bună! exclamă Kessler, în timp ce un iezuit cu barbişon, care se simţi deranjat din munca lui, îşi ridică privirile şi ceru să se facă linişte. E o idee bună, şopti Kessler, dar am deviat de la temă. Credeţi că ar fi mai bine să păstrăm secret rezultatul cercetărilor noastre, v-am înţeles bine în această privinţă?

Losiński ridică din umeri, ceea ce pe acest om uscăţiv îl făcea să semene şi mai mult cu un vultur, şi spuse:

— Asta nu ţine nici de dumneavoastră, nici de mine. Nu cred nici măcar că el ar avea ceva de spus – şi făcu un gest cu capul înspre Manzoni, pe care se citea un anume dispreţ. În orice caz, adăugă el în cele din urmă, ar trebui să vă reţineţi un pic de la a face cunoscute informaţiile obţinute de dumneavoastră. Ce aveţi în cap nu vă poate fura nimeni, frate întru Hristos.

După ce spuse asta, cei doi se întoarseră din nou la munca lor – Losiński sub prima fereastră din sală, Kessler la celălalt capăt al rândului de mese din faţa peretelui cu cărţi până în tavan. Nu reuşea să priceapă nimic din ce dorea acesta să spună, dar părea că există o înţelegere

secretă despre care el, Kessler, nu ştia.

Chiar în seara aceleiaşi zile, care, în afara celor pomenite, trecu fără să apară noi informaţii, Manzoni îl luă pe Kessler de-o parte şi îi explică pe un ton serios că ar trebui să aibă grijă faţă de Losiński. Îi spuse că Losiński era, într-adevăr, un om de ştiinţă excepţional şi, în afară de asta, cu o cultură generală remarcabilă, care nu se oprea nici de la discipline neortodoxe pentru un cleric, precum muzica de jazz şi esoterica, dar în adâncul inimii lui, Losiński era un eretic, iar el, Manzoni, putea să-şi imagineze că l-ar trăda pe Domnul nostru Iisus pe treizeci de arginţi, precum Iuda Iscarioteanul.

Vorbele lui Manzoni nu îl convinseră pe deplin pe Kessler, acesta răspunzând calm că nici măcar un călugăr care a încheiat legământul nu se cuvine să judece un confrate, mai ales dacă acesta nu s-a făcut vinovat de nicio fărădelege până atunci. Chiar şi Petru, care s-a lepădat de Domnul de trei ori mai înainte să cânte cocoşul, a primit iertare pentru asta.

Nu putea să bage mâna în foc pentru toate, îi spuse Manzoni. Fireşte că era departe de a-l acuza pe onorabilul confrate Stepan Losiński de vreun sacrilegiu adus credinţei, dar faptul că trăia în dezacord tensionat cu Sfânta Biserică era un secret pe care îl ştia toată lumea. El, Manzoni, ar prefera, aşadar, ca el, Kessler, să se ralieze evlaviosului confrate dr. Lucino şi francezului Bigou, care îi stăteau la dispoziţie pentru orice discuţie.

Aşa promise şi Kessler – ce altceva putea să facă –, dar pe drumul spre casă, către mănăstirea iezuiţilor de pe Aventin, unde primise găzduire de când îşi luase în primire sarcina de la Gregoriana (alţi iezuiţi, care se dezobişnuiseră de viaţa mănăstirească, erau cazaţi la pensiuni din oraş), nu scăpa de gândul că se încurcase într-o încrengătură fină de conexiuni inexplicabile, care părea să tulbure armonia călugărilor. Dar ce însemna această armonie? De săptămâni întregi, Kessler avea neplăcutul sentiment că între confraţii lui se ridicase un zid invizibil, care îi separa în două tabere, el nefiind în

stare să îşi dea seama de care parte aparţinea.

4

Comportamentul iezuiţilor, care era departe de orice frică de Dumnezeu şi de orice formă de cucernicie, îl făcea pe Kessler să fie furios şi îşi dădu seama că în zilele următoare atenţia lui se îndrepta mai mult către purtarea confraţilor lui decât către munca academică. Losiński locuia ca şi el în mănăstirea San Ignazio de pe Aventin, aveau camerele chiar pe acelaşi palier, dar nu acordase până acum polonezului niciun pic de atenţie. Iezuiţii sunt clerici regulari, ceea ce înseamnă că se deosebesc de celelalte ordine prin renunţare la o rasă proprie, purtând în locul acesteia hainele lumeşti ale Bisericii. Nu trebuie nici să ştie să cânte, iar viaţa lor este mai puţin marcată de călugărie decât de ceea ce e lumesc.

Aşa observă Kessler, când îşi îndreptă atenţia asupra lui Losiński, că acesta pleca în unele seri din mănăstire şi că se întorcea abia la miezul nopţii, ceea ce nu prea bătea la ochi prin ilustra comunitate, probabil din cauza regularităţii. Kessler oscila între a-i vorbi lui Losiński pe această temă şi a-l urmări pur şi simplu, într-o seară. Se hotărî să se ţină pe urmele lui, ca discipolul de maestru.

Chiar în ziua următoare, Losiński plecă pe la ora opt seara din camera lui, lăsă cheia la poartă, aşa cum se obişnuia, şi merse cu paşi repezi pe Via di Santa Sabina, către Piazzale Romulo e Remo, unde se urcă într-un taxi. Kessler îl urmări dintr-un al doilea taxi.

Parcurseră o parte din drum de-a lungul Tibrului, până la Piazza Campo dei Fiori, unde Losiński coborî din maşină şi coti pe o stradă mică şi întunecoasă, care ducea spre Corso Vittorio Emanuele. Acolo dispăru în scara unui bloc cu şase etaje.

Kessler nu avu curaj să intre în bloc imediat în urma lui Losiński. De aceea lăsă să treacă un timp, aşteptând pe partea cealaltă a străzii. Primele două etaje erau în întuneric, etajele trei, patru, cinci şi şase erau luminate. Până la urmă, îndrăzni să traverseze.

Portalurile romane reprezintă o întreagă poveste.

Dau impresia de fast şi bunăstare, chiar şi când în spatele lor se ascunde un bloc dărăpănat. Acelaşi lucru era valabil şi pentru această intrare. Patru plăcuţe de alamă indicau prezenţa unui avocat, a doi medici şi a unei agenţii de publicitate cu numele „Presto”. Din câte lăsa luminatorul slab să se vadă, soneriile de modă veche purtau opt nume care nu spuneau nimic. Uşa era închisă şi Kessler se întoarse la mănăstirea lui şi căzu pe gânduri.

Cuprins de acea curiozitate ticăloasă, care poate deveni o dorinţă fără astâmpăr, aşa cum este dependenţa de o femeie, Kessler se decise să cerceteze cu acribie acţiunile lui Losiński. Abia dacă plecase confratele din chilie, două zile mai târziu, îndreptându-se în direcţia Piazzale Romolo e Remo, că se şi duse Kessler către poartă, luă din cui cheia lui Losiński, o agăţă pe a lui în locul ei şi se strecură în camera confratelui.

Spaţiul nu se deosebea fundamental de propria lui chilie: un dulap cu trei uşi din timpul papei Pius al X-lea, negru, impunător şi masiv, numai bun cât să încapă în el *Codex Iuris Canonici;* un secretar şi mai vechi, cu uşi simetrice de ambele părţi, împodobit cu câte o inimă radiind şi într-o stare, de parcă ar fi rezistat fără să fi fost atins de tulburările din Köln de sub papa Grigore al XVI-lea (scaunul de lângă el cu spătarul având noduri înalte şi verticale, dacă nu se potrivea la mobila de studiu prin formă, atunci se potrivea cel puţin prin urâţenie); iar lavoarul pătrat din lemn, cu lighean încorporat, excela prin simplitate ca unul de pe vremea papei Benedict al XV-lea, dar era la fel de util ca şi acesta, când venea vorba de propria misiune. Cea mai recentă mobilă era o canapea din perioada papei Pius al XII-lea, o urâţenie roşu-închis, care avea la bază şi un sertar mare.

Mobilierul descris se înghesuia pe o suprafaţă care cu greu depăşea trei pe cinci metri. Din tavan atârna un glob alb, care dădea lumină. Exista o singură fereastră înaltă, pe latura scurtă, opusă uşii. Un preş din lemn de cocos, cândva roşu, acum maro din cauza multor încălţări, acoperea parchetul de lemn care suspina şi scârţâia la

fiecare pas, precum tachelajul unei goelete bătrâne.

Kessler bâjbâi în vârful picioarelor prin chilie, cu toate că asta nu curma în niciun fel din zgomote, şi deschise uşa din stânga a dulapului. Înăuntru gemea de cărţi, de dosare prăfuite şi de scrisori făcute teanc, împărţite în patru rafturi – un haos mai mare nu putea fi nici pe arca lui Noe înainte să vină potopul pe Pământ. În spatele celor două uşi care se deschideau în partea de mijloc, era vrăfuită rufăria; separată printr-un perete vertical, partea din dreapta era ocupată de îmbrăcămintea lui Losiński: costume călcate cu grijă, închise la culoare şi un palton negru, aşa cum obişnuiau să poarte iezuiţii de cele mai multe ori.

Dedesubt, în sertarul pentru haine, era un sac umplut bine, care nu se deosebea cu mult de un sac marinăresc, în care mateloţii îşi împachetează hainele. Două curele de piele cu catarame ţineau închisă deschizătura din partea de sus. Kessler încercă să ghicească pipăind care era conţinutul, dar cu cât zăbovea mai mult cu mâinile asupra misteriosului sac, cu atât era mai curios ce se ascundea în docul verde. Dintr-o mişcare rapidă, deschise cataramele.

— Iisuse! îi scăpă iezuitului şi încă o dată: Iisuse!

Kessler scoase din sac un pantof roşu ca focul, cu toc înalt şi subţire; niciodată în viaţă nu mai pusese mâna pe astfel de încălţări păcătoase. Piciorul mic care purtase cândva o astfel de operă de artă probabil că făcea mişcări spectaculoase, iar posesoarea lui poate că dădea impresia că stă mereu pe vârful degetelor, ceea ce făcea ca picioarele ei zvelte să pară şi mai lungi decât le concepuse Creatorul. Probabil că purta ciorapi transparenţi de culoare neagră şi cu o dungă, ca o dâră de creion, de la călcâi până pe coapsă.

Înnebunit de gânduri necurate, Kessler vârî păcatul din piele înapoi în sac şi deja dorea să-l închidă cu dezgust, dar nu se putu abţine să nu arunce o privire asupra restului conţinutului: numai pantofi desperecheaţi de felurite soiuri, sandale aerisite, escarpeni strâmţi, de culoare neagră, şi printre ele se afla chiar şi o cizmă cu

tocul la fel de subţire cât un creion.

Atenţia deosebită a lui Kessler dădu naştere unei imagini de Albă-ca-Zăpada cu panglici lungi şi albe – nu trebuia decât să o scoată şi pe ea afară. Bănuiala nu îl înşela: era una dintre poantele de mătase ale unei balerine.

— Iisuse! cât de moale era, cu talpa din piele de căprioară! Kessler îşi puse înăuntru mâna şi o scoase imediat la loc, de parcă ar fi comis un sacrilegiu. Acest pantof era creat numai pentru picioarele cu dresuri albe ale unei fete tinere, care dispăreau graţios precum coada unei flori sub o rochiţă cu tutu. Kessler se opri.

Realiză dintr-odată că încălţările adunate de Losiński cu intenţii murdare îi stârneau aceleaşi gânduri păcătoase ca şi polonezului pe care încă îl judeca în timpul descoperirii lui. Cu mare tulburare, Kessler închise sacul şi îl depozită din nou în dulap. Chiar era pe punctul de a închide cele două uşi late, când privirile îi căzură pe un geamantan maroniu simplu, care de abia dacă era mai mare decât o carte de rugăciuni, pus de-o parte, deasupra dezordinii din dulap.

Trebui să se întindă ca să ajungă cât de cât la geamantan. Era încuiat. În sertarul de sus al secretarului, Kessler descoperi trei chei diferite, dintre care cea mai mică părea să aparţină cufărului. Cheia se potrivea. După experienţa cu păcătosul sac marinăresc, Kessler se aştepta la multe şi totuşi nu îşi putea crede ochilor când ridică partea de sus: cufărul conţinea bani, dolari în bancnote stivuite cu grijă, de câte douăzeci şi o sută.

Kessler, căruia îi scăpa orice lucru în legătură cu banii, nu avea nici cea mai vagă idee cât putea să fie – zece, cincizeci sau o sută de mii? Dar această descoperire îi întărea convingerea că un lucru nu era în regulă cu Losiński, şi în timp ce închidea valiza, o lăsa în dulap şi punea cheia înapoi în sertar, pe Kessler începu să-l macine întrebarea ce fel de jocuri făcea confratele, dacă avea complici şi ce fel de scop urmărea.

Situaţii ca acestea sunt în stare să pună şi pe cineva

cu nasul fin pe urme greşite, pentru că e de ajuns să bată puţin vântul şi simţurile nu mai pot să-ţi spună nimic. De aceea, Kessler nu mai zăbovi cu alte gânduri şi căută indicii care să îi permită să-l demaşte în vreun fel pe Losiński.

Sertarele secretarului, trei pe stânga, trei pe dreapta, de la care Kessler se aştepta la cel mai mult, se dovediră destul de sărace, pentru că în dezordinea care era caracteristică mai degrabă unei minţi împrăştiate decât unui membru al Societatis Jesu, nu putea să dea de urma nici unui lucru care să îl ajute să tragă o concluzie despre intenţiile sau despre purtarea lui Losiński.

Drept urmare, Kessler se întoarse din nou la uşa din stânga a dulapului, în spatele căreia ştia că se află cărţi şi dosare. Cărţile ascundeau ceva perfid; dar lucrurile cele mai insidioase sunt trădate de cărţile pe care nu le ai. O privire scurtă îi ajunse lui Kessler ca să recunoască faptul că Losiński nu era deloc interesat de autorii de bază care stau la dispoziţia creştinilor evlavioşi, iar de lucrările teologico-filozofice ale tradiţiei iezuite – doar puţin. În schimb îi săreau în ochi în mod dureros tipărituri eretice precum *Istoria Cavalerilor Templieri* sau *Mişcarea mesianică de independenţă de la apariţia lui Ioan Botezătorul până la dispariţia lui Jacob cel Drept, după consemnarea cuceririi Ierusalimului, de către Flavius Iosephus şi după izvoarele creştine* sau *Aşteptarea biblică a mântuirii ca problemă a istoriei religiilor* sau *Imposibilitatea fiziologică a morţii lui Hristos pe cruce* sau *Povestirea minunilor de către sinoptici, corelată cu transmiterea pe cale orală*, fiecare dintre ele menită să defăimeze credinţa creştină.

Dacă Manzoni avea dreptate când spunea că Losiński e eretic? De ce, pentru Dumnezeu, l-a implicat pe acest eretic într-un proiect care era de o semnificaţie atât de fundamentală pentru biserică?

Pentru Kessler exista o singură explicaţie în această privinţă: Manzoni putea să-l dispreţuiască pe Losiński, putea să îl urască, dar avea nevoie de cunoaşterea lui. Nu

încăpea îndoială că polonezul era mai inteligent şi mai instruit decât toţi ceilalţi; fie şi numai acest lucru îi crease mulţi duşmani. Nu cumva se ridica întrebarea dacă Losiński, atât de puţin respectabil cum părea, era păstrat în rândurile lor tocmai pentru că putea să facă mai mult rău în alt loc decât la Gregoriana?

Ce ştia Losiński?

Printre coperţile de dosare, Kessler descoperi schiţe, refaceri şi copii ale unor papirusuri şi pergamente vechi, scrise în greacă şi coptă. Sute de referinţe literare, notate pe margine cu un scris îngrijit şi minuscul care contrazicea dezordinea din rest, lăsau loc concluziei că Losiński se înfruptase din plin cu aceste lucruri, ca un lup avid, care nu mai dă drumul mielului după ce l-a prins în colţi. Lui Kessler îi lipsea liniştea ca să se uite mai bine la fiecare foaie, dar, în treacăt, reuşi să conchidă că era vorba despre texte ale primei etape a creştinismului şi din creştinismul timpuriu, domeniul de specializare al lui Losiński. Numeroase desene şi fotografii ale Arcului lui Titus, o construcţie romană a împăratului cu acelaşi nume, duceau către o unică idee: că Losiński se ocupa sau se ocupase de o problemă în afara Gregorianei.

O foaie păstrată cu deosebită grijă între două cartoane groase trezi interesul tânărului iezuit, pentru că, închisă într-o folie transparentă în vacuum, semăna la milimetru cu un fragment a cărui traducere o făcuse cunoscută câteva zile mai înainte. Aparenţele înşelară, totuşi, deoarece textul copt era doar asemănător cu al lui, dar în niciun caz unul şi acelaşi. Acest înscris fragmentar era neobişnuit de bine păstrat şi lizibil, de aceea Kessler, fără să vrea, îşi încercă puterile cu textul şi începu să îl analizeze după cum se obişnuia între paleografi, dedicându-se mai întâi cuvintelor care erau cel mai uşor lizibile, cum ar fi denumirile de locuri şi numele proprii sau subiectul propoziţiei, în măsura în care acesta putea fi recunoscut, pentru că stătea la început de propoziţie.

Astfel se lovi chiar la început de un nume care îl făcu să se oprească, pentru că era la fel de neobişnuit şi rar ca

şi numele lui Iisus, mai ales într-un text copt. Numele era Barabbas.

„Barabbas?”

Gândurile lui Kessler fură dintr-odată întrerupte pentru că pe culoar se apropiau nişte paşi zgomotoşi. În consecinţă, puse folia repede înapoi între cartoane şi o plasă de unde o luase. Se opri din respirat şi ciuli urechile. În clipe ca acestea, secundele devin ore; una peste alta, Kessler ajunse la această impresie şi îndrăzni să respire când paşii se îndepărtaseră în direcţia opusă.

Acest incident îl speriase în aşa hal pe Kessler, că tremura din tot corpul; aşa că preferă să pună capăt investigaţiilor pentru moment. Schimbă din nou cheia din cutia de la poartă, se retrase în chilia lui şi se prăbuşi în pat aşa cum era. Se uita în tavan, cu mâinile împreunate sub cap.

5

Primul său gând a fost că ar trebui să se confeseze lui Manzoni. Îşi aminti cuvintele superiorului său din ordin, care, atunci când îl solicitase să-şi înceapă lucrul la Roma, îi vorbise de integritate, acesta, din câte spunea el, fiind tocmai motivul pentru care fusese ales, iar în viaţa lui de până atunci, Kessler nu îşi putuse reproşa de fapt nimic care să fi trezit îndoieli din acest punct de vedere. Dar dacă discuta cu Manzoni, atunci trebuia să recunoască faptul că se strecurase în chilia lui Losiński, iar despre celelalte lucruri de acolo să tacă, în numele lui Iisus.

Cum să-l facă să vorbească pe Losiński? Să-i ceară pur şi simplu socoteală, să-l întrebe de care cercetări obscure se ocupa confratele? Polonezul ar fi negat totul, iar el, Kessler, ar fi fost oricum cel blamat, indiferent dacă n-ar fi spus nimic despre spionajul lui sau dacă ar fi vorbit deschis despre asta. Losiński nu era omul care să fi scos din sărite pe cineva; nu, Kessler trebuia să admită faptul că era inferior acestui om în ce priveşte forţa şi stăruinţa în ceea ce-şi propunea. Chiar dacă nici nu ar fi recunoscut vreodată aşa ceva, în sinea lui, Kessler începu să se întrebe dacă nu cumva s-a pierdut cu totul în ceva anume şi dacă

într-o bună zi nu se vor lumina lucrurile de la sine, precum seminţia lui Sem, din cartea întâi a lui Moise.

Desigur că mai era şi lucrul acela de un conţinut păcătos, din dulapul lui Losiński, care nu se cuvenea unuia care purta gulerul bisericesc; dar nu se delectase el cu încălţămintea cea dezmăţată cu aceeaşi plăcere ca şi celălalt? Să fi fost Losiński, cel care se pleca dorinţelor cărnii, ce îi chinuie uneori şi pe cei mai cuvioşi dintre creştini cu forţa nenorocirilor abătute asupra Egiptului, un călugăr mai bun pentru că îşi satisfăcea fantezia neliniştită cu piele şi mătase, în timp ce el – Domnul fie milostiv cu un sărman păcătos, în astfel de zile bătea casele din Trastevere, unde, în scările întunecoase, femeile îşi ridicau fustele în faţa oricărui bărbat, asta dacă purtau vreo fustă, pentru ca şi cel mai neclintit celibatar să se confrunte cu opusul care s-a născut aşa cum a vrut Dumnezeu Tatăl, din coasta lui Adam. Iar dacă după sărbătoarea Inimii Neprihănite a Mariei, când pornirile îl copleşiseră în arşiţa verii, nu l-ar fi întâlnit în cel mai depravat dintre aceste stabilimente pe padre Francesco de la minoriţi, care îl spovedea în fiecare săptămână, atunci în acea seară nu s-ar fi dedat doar plăcerii destrăbălate de a privi, ci s-ar fi aruncat asupra unei dame cu părul roşu. Dar astfel, amândoi au văzut în acea întâlnire a lor un apropo făcut de Cel de Sus. Dacă se gândea la intrigile impenetrabile ale lui Losiński, părea mai recomandabil să se împrietenească mai mult cu inteligentul polonez şi să îi câştige încrederea; până la urmă, el fusese cel care îl rugase să nu iasă la rampă cu traducerea pergamentului – o cerere care rămăsese nelămurită până astăzi.

Totuşi, polonezul îi dădea bătăi de cap lui Kessler. În zilele următoare, se feri intenţionat din calea lui Kessler; în orice caz, el avusese această impresie. Atât în timpul lucrului la Gregoriana, unde discuţiile despre termeni şi pasaje erau la ordinea zilei, Losiński rămase neobişnuit de tăcut. Aplecat asupra traducerilor lui, nu scotea o vorbă câte două zile, iar la întrebarea politicoasă a lui Kessler, dacă progresase, răspunse cu un nu distant, aşa că lui

Kessler i se păru nimerit să facă şi el ditamai ocolul împrejurul lui.

Cu toate acestea, nu îl scăpa din ochi pe confrate şi observă incidente aparent nesemnificative, cum ar fi cumpărarea unui ziar de la chioşc sau că se ducea la poştă şi îl urmări pe Losiński pas cu pas, atât cât îi stătea în putinţă fără să fie descoperit. După câteva zile, asta începu să se întâmple cu o anume impertinenţă, care îi dădea curaj lui Kessler să acţioneze, de parcă ar fi fost un detectiv dintr-un roman prost, folosind haine sub care să se deghizeze, pătrunzând astfel din ce în ce mai mult în viaţa misteriosei persoane.

În Ziua Tuturor Sufletelor, Losiński plecă din nou din mănăstire şi se duse într-un taxi către Via Cavour, unde se opri în faţa treptelor de piatră care duc pe partea dreaptă către biserica San Pietro. Purta ca întotdeauna o haină neagră, iar înfăţişarea lui nu îl trăda în niciun fel pe iezuit. Fără să se întoarcă – aşa de sigur se simţea deja Losiński – alergă pe scările de piatră în sus, sărind peste câte două sau trei; Kessler făcea eforturi să îl urmărească.

San Pietro în Vincoli este cunoscut pentru lanţurile Apostolului Petru, care sunt păstrate acolo, dar mai ales prin sculptura lui Michelangelo – *Moise* – una din cele mai mari tragedii ale istoriei artei, iar vizita lui Losiński în acest loc nu ar fi reprezentat nimic ieşit din comun. Nici faptul că fratele se dusese ţintă către un confesional noduros şi îngenunchease în faţa zăbrelelor de lemn, în timp ce se închina, nici asta nu părea să fie de luat în seamă; dar lui Kessler, care observase scena din spatele unei coloane din foarte apropiata vecinătate, nu îi scăpă că acea confessio a iezuitului aducea mai degrabă cu o dojenire adresată părintelui duhovnic. Losiński nu căuta o izbăvire de păcate, ci îi făcea morală sărmanului dinăuntru în asemenea hal, că nu mai avea nimic ce răspunde – cel puţin aşa părea.

Cele petrecute se sfârşiră brusc. Prin fanta de sub grilaj, dedicată în spiritul Sfintei Biserici celor care doreau să pună în ea imagini de sfinţi spre propria înălţare

sufletească, apăru un plic gros, pe care Losiński îl ascunse în buzunarul hainei, îşi făcu în grabă cruce şi plecă.

Întâlnirea îi întări lui Kessler convingerea că fratele polonez făcea joc dublu. Îl lăsă pe Losiński să se îndepărteze, pentru că acum îl interesa mult mai mult cine se ascundea în cabina de spovedanie. Kessler era sigur că acesta nu era deloc un preot care spovedeşte pe sărmanii păcătoşi.

Într-adevăr, din confesional ieşi un bărbat între două vârste cu o înfăţişare pe deplin călugărească, chiar dacă purta îmbrăcăminte modernă şi la patru ace. Părea, spre deosebire de Losiński, extrem de neliniştit şi se uită iscoditor în toate părţile înainte de a ieşi din biserică.

Kessler îl urmări la o distanţă convenabilă şi nu s-ar fi mirat dacă ar fi luat-o pe Corso Vittorio Emanuele, către Vatican, şi dacă ar fi dispărut acolo într-unul dintre oficii. Totuşi, Kessler se înşela. Necunoscutul bău un espresso într-una dintre cafenelele cu terasă de pe Via Cavour şi merse cu maşina direct la hotelul Excelsior, unul dintre cele mai alese locuri din oraş.

În holul cel mare era o asemenea aglomeraţie, încât Kessler nu risca nimic dacă se apropia la câţiva paşi. În manierele lui citea ceva lumesc, iar tânărul iezuit, căruia fireşte că nu i se putea recunoaşte asemenea ipostază, părea mai degrabă un băieţaş, în comparaţie cu el, şi cam neajutorat.

Misterioasa întâlnire pe care o avusese Losiński cu necunoscutul în San Pietro în Vincoli îl adusese pe Kessler într-o stare de totală nedumerire şi nici măcar meditaţia căreia i se dedică în aceeaşi seară pe scaunul de rugăciune din chilia lui (în chilia lui Losiński, gândi el retrospectiv, lipsea o astfel de piesă de mobilier), nu putu să îl facă să progreseze în prezumţiile lui. Dar dacă până atunci din diferite motive se îndoise de ticăloşia polonezului, după ce observase acel schimb de la confesional fu sigur că Losiński neapărat era implicat în afaceri murdare şi neştiute.

Că era vorba despre proiectul secret de la

Gregoriana sau de o cu totul altă chestiune, asta nu mai îndrăznea Kessler să desluşească; nici măcar nu îndrăzni să-l facă pe Losiński să vorbească, pentru că acesta cu siguranţă că ar fi negat totul şi i-ar fi răspuns din acel moment cu atâta neîncredere, încât Kessler nu ar mai fi reuşit să desluşească motivele ascunse. Şi el tocmai asta voia.

Cu cât se gândea mai mult la asta, cu atât creştea în Kessler convingerea că printre toţi confraţii din Societatis Jesu neîncrederea era la ea acasă, iar gândul că putea să se facă abuz de el pentru că era pe dinafară, asta îl deranja serios. Atât de serios, că hotărî să cerceteze lucrurile până la capăt.

Capitolul şapte

O ÎNTÂLNIRE NEAŞTEPTATĂ

Solitudine

1

De la acel incident straniu, Anne von Seydlitz îşi evita propriul cămin. Îşi propusese ferm să nu mai petreacă nicio noapte în această casă până la clarificarea problemei. Pentru cele două zile cât stătu în München şi pe care le petrecu în principal cu schimbarea lenjeriei şi cu afaceri, îşi luă o cameră la hotelul în care locuise şi Kleiber.

Îi părea rău de ce se întâmplase cu Adrian, dar într-un anume sens era şi bucuroasă că se ajunsese acolo, pentru că avea impresia că el era interesat cu mult mai mult de ea decât de problemele ei. Tot ce-i lipsea în această situaţie era să se ţină după ea un bărbat. Desigur, dacă s-ar fi îndreptat către ea, i-ar fi întins mâna şi când se gândea la asta îi veniră în minte vorbele bonei, care o învăţase cu o voce serioasă să nu refuze niciodată o mână întinsă, nici măcar a unui duşman, dar pe moment putea să fie sigură că nu se va ajunge la asemenea întâlnire. În acea clipă, în mintea lui Anne se îngrămădeau atât de multe gânduri, că pur şi simplu nu mai rămânea loc pentru un bărbat.

Mândria este ceea ce impulsionează o femeie înşelată

să facă lucruri inimaginabile. Tot inimaginabil ar fi fost mai demult pentru Anne von Seydlitz să urmărească de una singură indicii care să o ducă pe un drum în jurul lumii, nu lipsit de riscuri şi de pericole, doar ca să facă lumină în ceea ce priveşte o relaţie amoroasă – numai să poată să o desluşească odată –, lucru care nu îi aducea nici cel mai mic avantaj. Dar între ea şi necunoscut, enigmă şi mister, din câte părea, se crease o legătură magică; în orice caz, Anne nu se simţea în stare să renunţe la asta.

Să fi fost lucrul care o ţinea captivă, care pusese stăpânire pe toate gândurile ei şi care nu o mai lăsa în pace, magia răului, cea de multe ori descrisă? De ce făcea toate acestea?

Astfel de gânduri ocupau doar un spaţiu nesemnificativ în viaţa ei. În contextul actual era bine aşa, pentru că altfel Anne ar fi observat cât de mult se schimbase deja.

Niciodată în viaţă nu mai fusese atât de obsedată de o idee, iar pe oamenii care urmăreau un scop fără să mai ţină cont de ei înşişi îi privise mai degrabă cu dezgust decât cu admiraţie. Acum, că un gând pusese stăpânire pe ea, nu mai ştia de ea însăşi, le lăsase pe toate de-o parte, dragoste, viaţă, afacere şi nici măcar nu observa. Există lucruri de care pur şi simplu nu poţi să fugi.

Cercetările din California îi întăriseră convingerile lui Anne că soţul ei, Guido, trebuie să fi fost implicat într-un complot internaţional, conştient sau nu, asta nu putea să spună la momentul actual. Nu putea să fie numai descoperirea unui text biblic lucrul care îi făcea pe oamenii de ştiinţă să devină vânători, iar pe alţii, vânaţi.

Doamna Vossius, soţia profesorului, avea un rol suspect. Anne se îndoia de onestitatea ei şi, chiar la câteva zile după, apăru întrebarea dacă Aurelia Vossius nu făcea joc dublu. Cel mai important indiciu era observaţia lui Brandon referitoare la Ordinul Orficilor, undeva în nordul Greciei. Anne nici nu bănuia ce o aştepta acolo, dacă va reuşi să ajungă la ordinul misterios, dar era de neclintit în hotărârea ei.

Trebuia să se ducă la Leibethra.

2

Graţie descrierii precise făcute de Gary Brandon, Anne von Seydlitz zbură cu avionul la Atena şi, mai departe, la Salonic, care acolo este numit Saloniki, varianta scurtă pentru Thessaloniki, şi se cază la Makedonia Palace, Leoforos Megalou Alexandrou, în pitoreasca zonă veche a oraşului.

Guido, cu experienţă în călătorii, din cauza profesiei, îi dăduse cândva un sfat: dacă nu ai prieteni într-un oraş, atunci dă-i un bacşiş regesc portarului de la hotel.

Tânărul de la recepţie se numea Nikolaos – la fel ca jumătate dintre locuitorii regiunii –, vorbea o engleză excepţională, iar bancnota de o valoare apreciabilă pe care i-o pusese Anne în mână îi dezvălui capacităţi nebănuite. Anne se întâlni cu el după ce i se termină serviciul, într-o cafenea la stradă din apropierea Turnului Alb, de unde se vede marea, şi începu să povestească fără ocolişuri că răposatul ei soţ fusese implicat într-un complot ciudat, în spatele căruia se aflau oameni care probabil că erau de găsit în Leibethra. Alte informaţii, Anne nu mai oferi.

Nikolaos, care nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani, cu un păr cârlionţat şi negru şi cu nişte ochi negri şi vioi, se simţi măgulit de sinceritatea străinei şi îi promise că o ajută. Mai întâi, spuse el cinstit, trebuia să recunoască faptul că auzise de ordinul din Leibethra, dar nimeni din Salonic nu ştia mai mult despre acei oameni. Majoritatea, ca şi el, prin urmare, ştia din auzite că era un ordin religios care administra un azil psihiatric. Desigur că aceia cu handicap nu erau în niciun caz greci sau oameni de prin părţile locului, ci străini care erau aduşi acolo.

Probabil că azilul era întreţinut doar cu scop de camuflaj, lămuri Anne, iar în realitate Leibethra ascundea cu totul altceva.

Întâmplător, cumnatul lui Nikolaos, pe care îl chema Vasileos, avea în Katerini, la o oră de mers cu maşina la sud de Salonic, un hotel cu denumirea de Alkyone, iar Nikolaos avea impresia că îşi amintea cum i-a povestit

cândva cumnatul său de o mănăstire stranie, clădită pe stânci, pe pantele Olimpului, dar pentru că nu era prea tare interesat de asta, nu putea să-şi aducă aminte detalii.

Ziua următoare, Nikolaos o aduse pe Anna cu maşina lui în Katerini, la cumnatul lui, Vasileos, care, cu toate că Anne coborâse la hotelul lui şi nu la Olympion, în vecinătate, şi în ciuda faptului că fusese recomandată de Nikolaos cu vorbe prieteneşti, o întâmpină pe străină cu mare neîncredere. Vasileos se dovedi exact opusul lui Nikolaos: închis şi încruntându-se flegmatic şi sumbru, mai ales faţă de oaspeţii proprii. La asta se mai adăuga faptul că te puteai înţelege cu el doar cu ajutorul unui limbaj stâlcit, alcătuit dintr-o germană cu un iz ciudat de dialect renan şi o engleză însuşită cu greu, cu un accent uscăcios de greacă vorbită în nord.

Cei mai mulţi din regiune erau aşa, se scuză Nikolaos pentru atitudinea lui urâcioasă şi discută cu Vasileos cu voce tare şi serioasă. Anne nu pricepea un cuvânt, dar din gesturile şi reacţiile celor doi putea să-şi dea seama că Nikolaos îi reproşa cumnatului său că n-ar fi stricat să-şi trateze mai bine oaspeţii deoarece *kiria,* adică doamna din Germania, era generoasă. Apoi îi dădu lui Anne numărul lui de telefon din Salonic, în caz că avea nevoie de ajutor, şi plecă.

Katerini este extrem de pitoresc, chiar şi în zilele reci şi gri; un cătun de ţară departe de drumul naţional. La Katerini nu vii în vacanţă, ajungi din întâmplare. Şi la hotelul lui Vasileos – îi zicea el aşa, dar merita mai degrabă titlul de motel – lumea rareori rămânea mai mult de o noapte. Aşa că Anne von Seydlitz era o ciudăţenie, iar a doua zi, după ce explorase uliţele orăşelului şi încântătoarea piaţă, bărbaţii vârstnici care stăteau pe scaunele împletite în faţa porţilor începură să şuşotească cine ar putea fi străina şi ce căuta acolo. Era ciudat, dar în ţară străină şi printre oameni străini, Anne von Seydlitz se simţea mai în siguranţă decât acasă, unde se credea supravegheată şi ţinută sub observaţie.

Destul de mulţi bărbaţi, nu numai cei în vârstă, se

strânseseră în faţa porţilor: bărbaţi cu chipuri pătrăţoase şi sprâncene groase, uscăţivi şi căliţi de greutăţile vieţii, ale unei vieţi care, aici, nu era câtuşi de puţin numai lapte şi miere. În alte părţi, oamenii trăiesc unul de pe urma altuia: băcanul de pe urma zidarului, zidarul de pe urma constructorului, constructorul de pe urma dulgherului, iar dulgherul de pe urma băcanului: dar în sud se poate trăi numai din istorie, chiar şi de pe urma gunoiului pe care aceasta îl lasă în urma ei. Sărăcia naşte neîncredere, iar oamenii din Katerini erau teribil de neîncrezători unii cu alţii, dar mai ales faţă de străini, iar o doamnă care călătoreşte singură trezeşte suspiciuni, aşa că se fereau pe cât posibil din faţa acelei *kiria.*

3

Doar Georgios Spiliados, brutarul ambulant, a cărui tarabă trecea pe cele trei roţi pe uliţe (partea din spate era alcătuită dintr-o bicicletă veche cu tot mecanismul cu pedale, pe când cea din faţă era formată dintr-o ladă de lemn pe două roţi, carcasa unei maşini de spălat, pe care electricianul local o vânduse acum zece ani în Katerini şi în care Georgios montase ferestruici cu geam, ca fiecare de pe stradă să-i poată admira baclavalele şi cataifurile de un maron-auriu bine făcut), doar brutarul Spiliados începu să discute cu Anne, când cumpără de la el o plăcintă, pe care Georgios o înfăşură într-o hârtie cafenie, din motive de igienă. Cu acest prilej află că Spiliados lucrase în Germania mai demult – trecuse ceva timp de atunci – şi că acum încerca să se descurce pe cont propriu. În oraş i se ştia numele grecesc – şi arătă către plăcuţa vehiculului său –, dar pentru cei mai mulţi el era oricum „neamţul”.

Spiliados dorea să ştie dacă e în concediu, iar dacă era aşa, atunci nimerise prost sezonul; Katerini era cel mai frumos în aprilie, cu vreme blândă şi înmiresmat de flori. Anne negă râzând şi se interesă în schimb dacă Georgios ştie ceva despre Leibethra. Brutarul puse atunci piciorul, grăbit, pe pedală, ca să dispară rapid; dar mai înainte să poată face asta, Anne îl prinse de braţ şi îl trase înapoi.

Când întrebă de ce voia să o şteargă, Georgios

Spiliados răspunse tot cu o întrebare: dacă face parte dintre ei, aşa se exprimă. Abia când Anne tăgădui, că nu, s-o bată Dumnezeu dacă nu, că se interesa de ei din alte motive, atunci rămase şi el pe loc.

Georgios Spiliados, care altfel era un tip uns cu toate alifiile când venea vorba de relaţiile cu oamenii, îşi trecu mâna peste frunte şi continuă să vorbească, dar încet. În caz că era jurnalistă, dorea să-i amintească de faptul că un reporter de la *Daily Telegraph,* care îşi făcuse de lucru prin zonă vreme de două săptămâni şi adunase informaţii despre lumea din Leibethra – plătise şi bani pentru asta fusese găsit într-o bună zi cu capul spart. Oficial s-a spus că se prăbuşise de pe stâncile Olimpului, dar Ioannis, care îl găsise şi îi era şi prieten, susţinea că pe locul în care îl descoperise nu erau stânci cât vedeai cu ochii. Cel mai bine era dacă făcea cale întoarsă.

Pentru Anne, Georgios Spiliados era singurul om care putea să o ajute. De aceea, îi întinse o bancnotă brutarului, dar acesta o respinse enervat. Totuşi, nu dură mult până îi mai slăbi indignarea şi Georgios puse banii în înăuntrul pălăriei. Anne îl imploră pe Spiliados să nu mai discute cu nimeni despre curiozitatea ei în legătură cu Leibethra. Georgios promise că aşa va face.

Convenire ca, după-amiază, să se întâlnească amândoi în magazinul lui, aflat cu două străzi mai încolo. Dacă întârzia, atunci va şti Vanna, soţia lui. Bătea la ochi dacă mai vorbeau la drumul mare.

Când Anne intră mai târziu în magazin, Vanna băgă capul printr-un soi de draperie din panglici de plastic colorate, din spatele prăvălioarei cu dale. Spaţiul de vânzare era format dintr-o masă îngustă şi prelungă şi un dulap meşterit din lemn, fără fineţuri, lipit de perete, în care se aflau de cumpărat doar câteva azimi. Cu mustăcioara ei neagră de pe buza superioară şi chipul ridat, Vanna mai degrabă părea să fie mama lui Georgios.

Încăperea din spate, în care o pofti pe străină, nu era cu mult mai bine mobilată: în mijloc o masă pătrată de lemn, goală, cu patru scaune, o vitrină înaltă cu veselă

colorată, lângă ea, o chiuvetă albă, în faţa ei, o etajeră susţinută la perete de colţare de oţel. Vanna aduse rachiu şi spuse *bitte,* singurul cuvânt nemţesc pe care îl cunoştea.

La puţin timp, apăru şi Georgios. Anne încercă să-i explice bărbatului de ce venise la Katerini. Îi povesti despre misteriosul accident suferit de Guido şi de investigaţiile ei, care o aduseseră până aici, şi astfel trezi sincera simpatie a lui Georgios. Acesta îi ascultă istorisirea, apoi bău dintr-o înghiţitură un pahar de rachiu îndoit cu apă, încuie uşa prăvăliei şi se aşeză din nou la masa pătrată. Bătea darabana cu degetele pe blatul mesei; Spiliados făcea tot timpul ăsta când cădea serios pe gânduri.

Lumina palidă a unui bec neacoperit, de pe tavanul alb de var, umplea încăperea. Privirea Anei se plimba tot mereu de la chipul lui către mâinile nervoase şi înapoi la faţa interlocutorului. Georgios se uita drept înainte, tăcut, şi cu cât tăcea mai mult, cu atât dispăreau şi speranţele lui Anne că o va ajuta.

— Incredibilă poveste mai este şi asta, spuse el într-un final. Incredibilă poveste, într-adevăr.

— Cumva nu mă credeţi?

— Ba da, ba da, spuse Giorgios împăciuitor. Mie mi se pare că oamenii ăştia sunt cu adevărat periculoşi. Noi toţi cei de aici abia dacă ştim ceva despre ei. Ce se povesteşte prin părţile locului despre ei sunt zvonuri, mai mult sau mai puţin. Se vorbeşte despre asta cu mâna la gură. Alexia, nevasta fierarului a văzut – aşa pretinde ea – că ard oameni pe ruguri şi că dansează lângă ele. Iar Sostis, care are cariera de piatră de pe partea de răsărit a muntelui, spune că sunt nebuni care se omoară între ei. Aud pentru prima dată că ar fi nişte oameni extrem de inteligenţi. Aşa ceva pur şi simplu nu pot să-mi imaginez. Cum ziceaţi că îşi spun?

— Orfici, adepţi ai lui Orfeu.

— Nebunie. Nebunie curată.

— Eu cred, îi explică Anne grecului, că intenţionat pun în circulaţie astfel de zvonuri, ca să distragă atenţia de

la ceea ce fac.

— Oficial, relată Georgios, Leibethra este un azil pentru cei cu handicap mintal; dar ceea ce se întâmplă de fapt în spatele gardului care blochează accesul, asta nu ştie nimeni. Se întreţin singuri precum călugării de pe Muntele Athos, au propriile maşini cu care îşi fac cea mai mare parte a cumpărăturilor din Salonic, iar dirigintele de poştă de la Katerini spune că poşta lor tratează numai cu oficiul poştal central din Salonic.

— Şi dispun de o avere inimaginabilă, adăugă Anne.

Georgios dădu din cap în semn de neîncredere.

— Şi cum aş putea să vă fiu de folos? întrebă grecul în cele din urmă.

— Aş vrea să mă duceţi la Leibethra! spuse ferm Anne von Seydlitz.

Georgios îşi trecu degetele prin părul cârlionţat.

— Nu sunteţi în toate minţile, spuse el iritat. Aşa ceva nu fac.

— Vă plătesc bine! spuse Anne. Să zicem… două sute de dolari.

— Două sute de dolari? Chiar nu sunteţi în toate minţile!

— O sută pe loc şi o sută atunci, la faţa locului.

Perseverenţa detaşată cu care trata Anne von Seydlitz îl scoase pe Georgios din sărite. Sări în picioare şi începu să măsoare în sus şi-n jos camera goală. Anne îl urmărea cu atenţie. Două sute de dolari erau o grămadă de bani pentru un brutar din Katerini. Sfântă Fecioară, două sute de dolari!

Anne scoase din geantă o bancnotă de o sută de dolari şi o despăturí în mijlocul mesei. Atunci Georgios dispăru în spate, pe după uşă. Anne îi auzea paşii cum urcă pe treptele scârţâitoare din lemn. Se mira şi ea de curajul pe care îl avea, dar acum era hotărâtă să meargă până la capăt. Dacă exista vreo şansă de a face puţină lumină în obscura afacere, atunci trebuia să ajungă în Leibethra.

La drept vorbind, nu ştia absolut deloc la ce să se aştepte acolo. Însă aşa cum o forţă tainică îi uneşte pe

criminal şi pe victimă, tot aşa simţea şi Anne impulsul de a explora mănăstirea de pe stâncile Olimpului, de parcă acolo s-ar fi aflat ascunse toate secretele. Ţinându-şi capul între palme, cu privirea îndreptată către bancnotă, Anne aştepta întoarcerea lui Georgio.

Acesta veni cu o hartă veche, împăturită. Nu spuse niciun cuvânt, luă banii şi trase în dreptul lui harta pliată.

— Aici, mormăi el şi bătu cu degetul mijlociu al mâinii drepte într-un anume punct de pe hartă: Leibethra.

Locul era marcat cu un simbol, un cerc peste care se afla o cruce. Asta indica o mănăstire. Denumirea locului lipsea. Îşi trecu degetul peste strada din Katerini, până la Elasson, fără să scoată o vorbă, arătă o linie subţire, care o intersecta – marcajul pentru un drum forestier care se pierdea undeva pe versanţii Olimpului –, şi dădu de înţeles prin câteva mişcări vagi că drumul ducea undeva mai departe.

— Dacă aşa ceva e posibil, bolborosi el îndărătnic, trebuie încercat în primele ore ale serii. În timpul zilei se vede de departe dacă vine cineva.

— De acord! spuse Anne, de parcă ar fi fost cel mai firesc lucru din lume şi adăugă curajoasă: când?

Spiliados se ridică incomodat, stinse lumina electrică şi se uită pe fereastră, către cer.

— Vremea e de partea noastră, spuse el, vedem semiluna. Dacă doriţi, mâine.

După ce Georgios aprinse din nou lumina, se aşeză lângă Anne la masă. Aplecaţi deasupra hărţii, cei doi concepură un plan pentru ziua următoare. Grecul avea o motocicletă, un Horex, care putea trece relativ neobservată pe şoseaua către Elasson. Urma ca Spiliados să o aştepte cu motocicleta la ora patru, în spatele fierăriei. Nu dorea să facă vâlvă, iar Anne fu imediat de acord cu acest plan. Lumea din Katerini nu trebuia să aibă ocazia să pălăvrăgească.

4

Prima zi trebuia folosită numai pentru recunoaşterea zonei. Anne era preocupată în principal să afle dacă exista

vreo posibilitate de a pătrunde neobservată în complexul ordinului orficilor. Ştia, fireşte, că asta era periculos, iar Georgios spusese despre planurile ei că sunt sinucidere curată. Totuşi, exista un gând care o sprijinea în siguranţa de care dădea dovadă: trebuie să existe un motiv pentru care orficii o cruţaseră până atunci.

Noaptea era răcoroasă, nu şi rece, atunci când Anne se întoarse la hotel. De când plătise factura de cazare în avans pe o săptămână, Vasileos se arătă faţă de ea neaşteptat de prietenos, ceea ce, în cazul unei persoane morocănoase de la natură, se limita la vorbele: *„kali mera,* ce faceţi” sau *„kali spera,* doamna Seydlitz”; dar pentru că Vasileos îi întâmpina cu muţenie pe toţi, Anne nu trebuia să se teamă că ar dori să o descoasă.

Camera ei dădea către stradă, iar în noaptea aceasta gândurile i se învârteau în jurul aventurii care o aştepta. Câinii urlară cu mult după miezul nopţii; îşi răspundeau unul altuia după ce lătrau, iar urletele lor răsunau pe uliţele pietruite şi goale. Dintr-un *kafinion* de pe colţ, care la fel ca majoritatea caselor din Katerini, aduce mai degrabă a garaj decât a casă de oameni, bâzâiau interminabil melodii cântate la buzuki, iar ventilatorul din restaurantul lui Vasileos, care era la parterul hotelului Alyone, scotea bolborosit şi gâlgâit mirosul înţepător de mâncare, în afara clădirii. Nişte drumeţi întârziaţi vorbeau pe ton ridicat, de pe o parte a străzii către cealaltă, şi nici după o jumătatea de oră de conversaţie în auzul tuturor nu se apropiaseră unul de altul, ceea ce i-ar fi ajutat să nu mai cheltuie atât de multă energie în discuţie. O femeie ţăcănea cu hotărâre, pentru a patra sau a cincea oară, cu tocurile ei înalte care scoteau zgomote ascuţite, cât era strada de lungă, iar zgomotele se întorceau la puţine minute după, cu aceeaşi hotărâre ca mai înainte. Pe lângă acestea, noaptea fusese întreruptă numai de maşini uruitoare, ai căror şoferi foloseau asfaltul neted al pieţei pe post de pistă de cursă pentru automobilele lor.

Crezuse că lipsa lui Kleiber o va înspăimânta şi o va face nesigură, dar, aşa cum era, de una singură, ajunse la

concluzia că situaţia stătea cu totul invers. Aşa că Anne renunţă la planul ei iniţial, de a informa biroul de poliţie din Katerini de intenţiile sale, doar despre Georgios, în cazul în care tot nu dădea niciun semn de viaţă după o săptămână, trebuia să dea un anunţ. De unde prinsese atâta curaj, nici ea nu ştia să explice.

Spre dimineaţă, când încă era întuneric, Anne probabil că adormise totuşi, având în vedere că visa cum un cutremur zguduie Olimpul, iar deasupra povârnişurilor tăioase curgea lavă roşie dogoritoare, în nenumărate făgaşe, precum pâraiele transformate în torente prin văi, iar bărbaţi şi femei în bărci strălucind metalic îşi ghidau ambarcaţiunile cu nişte vâsle lungi şi se loveau unii de alţii, atunci când intrau unul în calea altuia. Cei care vâsleau în luntre aveau măşti colorate pe faţă; erau înfăşuraţi în mantii largi şi unduioase şi purtau mănuşi albe pe mâini, dar din mişcările lor se putea vedea că erau bărbaţi şi femei. Multe dintre bărcile care năvăleau în vale într-o viteză ameţitoare se zdrobeau de colţurile stâncilor care îşi croiau drum printre şuvoaiele de lavă şi astfel dispăreau şuierând în văpaia gâlgâitoare.

La poalele muntelui, torentele se uneau într-unul singur, foarte lat şi care îngropa sate şi oraşe în urma lui. Oamenii care vedeau nenorocirea apropiindu-se rămăseseră împietriţi, incapabili să fugă, ca şi Anne. Dar când râul roşu ajunse la ea şi îi sfârâi şi bolborosi la picioare, arzându-le, Anne se trezi tremurând din toate mădularele şi îşi scutură trupul de acest coşmar ca de o cenuşă aşezată pe ea.

La ora convenită se întâlni cu Georgios în spatele fierăriei pe strada care ducea către Elasson. Anne îşi cumpărase pantaloni largi şi lungi, aşa cum purtau femeile de prin ţinut, iar grecul o măsură din cap până-n picioare cu mirare, pentru că arăta aşa cum arată toate femeile şi pentru că nu ar fi crezut că se poate aşa ceva. De parcă ar fi vrut să se scuze pentru îmbrăcămintea neobişnuită, Anne ridică din umeri. Râse. Nu mersese niciodată în viaţa ei cu motocicleta, lucru pe care grecul pur şi simplu nu putea

să-l înţeleagă, pentru că, din câte dădea el de înţeles, orice şofer trebuia să fi mers cu motocicleta mai întâi.

5

Strada ducea către vest şi devenea din ce în ce mai pustie, pe măsură ce se îndepărtau de Katerini. Doar ici şi colo trecu pe lângă ei câte un camion, după care ajunseră la o intersecţie cu indicatoare alb-negre şi, în cele din urmă, strada se topi într-o zonă pustie, sărăcăcioasă. Ochii lui Anne lăcrimau, nu era obişnuită cu aerul vijelios de pe motocicletă.

După jumătate de oră, Georgios încetini cursa şi examină din priviri partea stângă a străzii. Doi chiparoşi marcau o răspântie care nu se prea vedea. Nu exista niciun indicator auto, iar drumul era format din două făgaşe lăsate de roţile de maşină, pline cu pietre. Georgios opri.

— Acesta este drumul spre Leibethra, spuse el, de parcă l-ar fi costat cine ştie ce efort, şi întoarse până la urmă pe potecă.

Nu era simplu să ghidezi motocicleta greoaie pe făgaşele înguste; în balans, Georgios executa adevărate mişcări de maestru.

— Ţineţi-vă bine! striga el întruna, atunci când schimba traseul pentru că găsea o porţiune mai bună de drum.

De la poalele unui deal acoperit de chiparoşi, începură să urce abrupt. Aici, bolovănişul întâlnit era atât de sfărâmicios, că roata din spate se învârtea în gol, iar bucăţile de piatră care se desprindeau zburau în urma lor ca nişte proiectile. Georgios o rugă pe Anne să urce muntele pe jos; că doar el se chinuia să îşi conducă motocicleta pe drumul pieziş ajutându-se de amândouă picioarele.

Se întuneca atunci când ajunseră pe culmea versantului, care marca un colţ lat de stâncă, invizibil de jos. Georgio trase pe dreapta motocicleta. Clipi privind împrejur şi făcu un gest cu braţul întins, către apus. Drumul unduia către vale şi urca pieptiş după câţiva

kilometri – din câte se putea vedea –, ca de acolo să dispară în spatele brazilor.

— Acolo, spuse el, acolo este drumul către povârnişul care duce în Leibethra.

Anne trase adânc aer în piept. Crezuse că drumul va fi mai simplu. Liniştea care o înconjura avea un efect apăsător, iar peisajul părea duşmănos. La asta se adăuga şi o răcoare umedă, care pătrundea pe sub haine.

— Mergem până la următorul urcuş, spuse Georgios, ultima parte trebuie să mergem pe jos. S-ar putea auzi zgomotul de motocicletă.

Anne aprobă dând din cap. Cu greu îşi putea imagina că acolo sus, în spatele arborilor negri, puteai să dai de o aşezare omenească.

Când ajunseră în locul indicat, Georgios trase motocicleta în desişul de lângă drum. Din depărtare se auzea un vuiet ca de torent. Venea din direcţia în care ducea drumul, care acum întorcea din nou abrupt, ceea ce nu se vedea de jos, pentru că trecea doar prin pădurea deasă de brazi. Anne scoase un sunet de uimire.

— Sunteţi nebună! remarcă grecul din nou, fără să se uite la Anne.

Ea nu răspunse nimic. Grecul avea dreptate; dar tot ce trăise în ultimele luni era nebunie. Iar acest drum blestemat, pustiu, pieziş şi bolovănos era singurul care o apropia de o rezolvare. Pentru unul care nu era implicat era greu să înţeleagă.

Cu cât urcau mai sus în întuneric, cu atât mai puternic devenea zgomotul. Când mergeau, dădea impresia unei şoapte pe mai multe voci. Din vale venea un vânticel, fluierând încet printre ramurile coniferelor. Din pământul nămolos de o parte şi alta a drumului se ridica un miros încărcat.

Mai apoi, fără ca nimic să anunţe asta, poteca ieşea din pădure şi deschidea priveliştea unei vâlcele, ale cărei margini se uneau într-o adâncitură de forma unui triunghi, flancat de două stânci noduroase.

— Ăsta trebuie să fie, mormăi Georgios, drumul către

povârnişul stâncos.

Era la nici trei sute de metri distanţă şi, pe când se apropiau, Anne desluşi o căbănuţă în partea dreaptă a celor două stânci, cu nişte ferestre pătrate dând spre vale.

— Dumnezeule! gemu Anne şi îl prinse pe grec de braţ.

— Probabil că e o cabină de pază înaintea intrării în povârniş, fu de părere Spiliados.

— Şi acum ce facem?

Anne se uită nedumerită în acea direcţie.

Grecul habar n-avea ce răspuns să dea şi merse tăcut mai departe. Voia să termine odată cu asta. Una peste alta, nu era plătit prost.

— Împotriva unui paznic înarmat nu avem, totuşi, nicio şansă, bombăni el îndărătnic.

Casa paznicului era cufundată în întuneric. Înainte să ajungă la ea, Anne şi Spiliados găsiră ascunziş îndărătul unui hăţiş, la câţiva paşi de drum. După aceea, Spiliados ridică o piatră şi o aruncă spre casa de lemn. Piatra lovi zgomotos peretle şi se rostogoli în drum. Linişte.

— Stăpânii par să fie plecaţi, şopti Georgios.

Anne dădu din cap în semn de aprobare. Precauţi, se apropiară de cabană. Dădea impresia că nu mai fusese locuită de mult timp. Anne scoase lanterna şi lumină prin fereastră: un cufăr, o masă simplă de lemn şi două scaune alcătuiau tot mobilierul. Pe perete atârna un telefon vechi de campanie, primul indiciu că undeva în pustietatea asta locuiau oameni. Uşa era încuiată.

— Oamenii din Leibethra trebuie că se simt al naibii de în siguranţă, observă Anne, dacă nu îşi mai ocupă posturile de pază.

— Cine ştie, spuse Spiliados, poate că suntem de mult ţinuţi sub observaţie şi tocmai călcăm într-o capcană.

— Vă este frică, domnule Spiliados! fulgeră Anne von Seydlitz foc de mânioasă. Bine, v-aţi făcut datoria. Vă mulţumesc.

Anne întinse mâna spre grec.

— Poftim cei o sută de dolari!

Chiar părea că lui Georgios îi este teamă, dar remarca dispreţuitoare a acestei *kiria* avu drept urmare faptul că acesta spuse încăpăţânat:

— Păstraţi-vă banii! îi vreau doar când vă întoarceţi sănătoasă. Vă voi însoţi atât cât să fiu sigur că aţi ajuns la destinaţie.

Anne nici nu intenţionase altceva cu provocarea ei; asta pentru că bănuia că de abia acum o aştepta partea cea mai periculoasă. Drumeagul desfundat împărţea coasta cu un pârâu învolburat, care, în zonele unde coteau împreună în jurul unei proeminenţe stâncoase, se adâncea, aşa că, dacă nu voiai să treci prin apă, trebuia să sari de pe o piatră pe alta – ceea ce era un act de curaj la lumina slabă a lunii. Gândul lui Spiliados – că de mult puteau fi ţinuţi sub observaţie – în niciun caz nu i se părea atât de absurd lui Anne pe cât dorea să-l facă să creadă pe tovarăşul ei. Aici, în strâmtoarea văii, nu putea scăpa de gândul că, undeva mai sus, poate era un baraj ce putea fi deschis.

La aşa ceva nu aveau nicio şansă de scăpare. Dar la asta doar se gândi şi tăcu.

Frigul pe care îl aducea cu sine pârâul li se furişa pe la picioare şi în sus, spre braţe, şi îi făcea să tremure. Poate că era doar ideea că nu exista nicio ieşire de pe acest drumeag. Respiraţia ei era greoaie, iar aerul rece îi dădea dureri de plămâni ca un cuţit crestat; dar Anne călca în continuare apăsat, urcând mereu. Acolo unde drumul ajungea într-un spaţiu deschis, se lumina; dar, între pereţii înalţi de stâncă, arareori cădea câte o rază de lumină. Georgios mergea înainte.

Dintr-odată – Anne nici nu ştia cât mersese pe muteşte în spatele lui Georgios –, grecul rămase locului. Acum vedea şi Anne: la mai puţin de o sută de metri distanţă, un proiector electric lumina cabina unui paznic, care se afla între pârâu şi drumul care aici se lărgea.

Georgios se întoarse.

— Cum vreţi să ajungeţi acolo? spuse el şi se uită către creasta versantului, care aici era clar mai îngustă

decât în restul traseului; însă tot rămâneau vreo cinci sau zece metri de stâncă de netrecut.

— Mai întâi ne uităm dacă e cineva în cabina paznicului, spuse Anne încet, dar pe când vorbea încă, uşa cabanei se deschise şi ieşi un bărbat. Făcu plictisit câţiva paşi înainte şi înapoi. Se putea vedea că are pe umăr o puşcă. Până la urmă, dispăru în cabana lui de lemn.

Anne şi Georgios se furişară cu grijă, ca să ajungă mai aproape de postul de supraveghere. Semăna întru totul cu acea casă din lemn pe care o inspectaseră în vale. O bună bucată de vreme se uitară către apă, după care Georgios spuse:

— Cred că amândoi ne gândim la aceeaşi soluţie.

— Da, singurul mod de a ajunge acolo neobservaţi este pârâul.

— Şi este teribil de rece.

— Da, spuse Anne. Dar, în timp ce Georgios stătea la îndoială, dacă să-şi asume riscul şi efortul, Anne se hotărâse de mult.

— Mulţumesc, Georgios, zise ea şi îi scutură grecului mâna. Apoi îi dădu banii şi începu să îşi scoată încălţările şi ciorapii. Când îşi sufleca pantalonii, spuse calm:

— Dacă nu auziţi nimic de mine într-o săptămână, anunţaţi poliţia.

— Mă tem doar că nu va folosi la nimic. De când e lumea şi pământul, până aici nu s-a rătăcit niciunul cu uniformă de poliţai.

Anne făcu un gest împăciuitor cu mâna, în sensul că nu mai conta, şi se duse.

6

La câţiva metri de cabană, acolo unde reflectorul proiecta un cerc luminos pe drum, intră în pârâu şi înaintă prin el, punând cu grijă câte un picior înaintea celuilalt, prin apa rece ca gheaţa. Îşi ţinea strâns la piept geanta şi pantofii. Spre norocul ei, apa îi ajungea doar până la genunchi. Aşa că Anne ajunse mai uşor decât se aştepta de cealaltă parte a postului de pază.

La adăpostul întunericului, îşi trase încălţările şi urcă

mai departe. Drumul era tăiat în stâncă pe partea dreaptă, în timp ce, pe partea stângă a muntelui, se prăvălea şi oferea priveliştea unei văi întunecoase, cu pietriş.

Când Anne coti pe după un colţ de stâncă, rămase stană de piatră: în faţa ei se ridica în singurătatea muntelui un orăşel luminat puternic. Case şi străzi înguste păreau crescute ca din pământ. Ca şi când ar fi dorit să şteargă un vis din memorie, Anne îşi trecu palma peste faţă. Atunci îşi întoarse în sus privirea şi în acel moment aproape că i se tăie respiraţia. De stâncile din înălţimile ameţitoare se agăţau în continuare case, dar erau învăluite în întuneric, spre deosebire de oraşul de jos, de parcă ar fi trebuit să ascundă o taină întunecată.

Oraşul de vis era lipsit de lume. Nu se putea auzi nici măcar lătratul unui câine. Asta făcea apariţia şi mai ireală. Mai ales lumina orbitoare în care erau cufundate casele din oraşul de jos părea fantomatică, metafizică, de parcă lumina unui fulger ar fi stins orice urmă de viaţă. Să fi fost asta Leibethra?

Pe când se apropia, Anne observă că acest oraş care strălucea ca în plină zi nu avea niciun lampadar; totuşi, casele luminau într-un mod inexplicabil. Cu toate că localitatea se lipea de coasta muntelui ca şi când ar fi fost de neclintit din acel punct, ca o fortăreaţă, era înconjurată spre vale de un gard înalt de sârmă ghimpată. Drumul pietros dădea către o poartă lată de acces. Era larg deschisă. În spatele ei, strada avea un caldarâm închis la culoare, măturat la fel de bine ca o scenă înaintea premierei, iar acest oraş-fantomă, văduvit de oameni, îi amintea cumva de culisele unui teatru. Spre deosebire de oraşele reale, acestuia îi lipseau praful de pe străzi, hârtiile, care sunt de obicei împrăştiate pe drum şi scheletele de pomi tomnatici, dar, mai ales, lipseau zgomotele pe care le face un oraş chiar şi atunci când doarme.

În timp ce Anne se îmbiba de imaginea Leibethrei ca de o apariţie supranaturală şi se gândea cum trebuia să se poarte acum, se întâmplă ceva cu totul şi cu totul

neaşteptat: percepu o voce monotonă de bărbat, voce care se apropia din fundal, răsunând pe străzi, devenind din ce în ce mai puternică. Prima imagine care îi veni lui Anne în minte fu aceea a unui străjer de noapte medieval, în orice caz aşa suna strigătul puternic, iar în timp ce venea către ea, Anne recunoscu textul latin al unui coral gregorian.

Se strecură în grabă pe poarta de intrare şi se ascunse în gangul casei următoare de unde, ferită de o coloană de piatră, avea vedere către întreaga stradă principală. Nu dură mult până ce dintr-una din uliţele lăturalnice apăru figura unui bărbat. Capul îi era tuns până la piele şi purta un strai deschis la culoare şi lung, un fel de rasă călugărească, care cădea în falduri largi pe lângă trupul lui slab. Îşi cânta coralul cucernic cu ardoarea celui care se roagă în biserică.

Anne se înfricoşă. O descoperise? Bărbatul venea drept către ea, în timp ce declama cu voce hotărâtă. Temătoare, căută apărare în spatele coloanei. Chelul rămase pe loc, desfăcu braţele şi strigă în noapte, de se auzi ecoul din pereţii caselor:

— *Qui amat animam suam, perdet cam; et qui odit animam suam in hoc mundo, în vitam aeternam custodit cam.*

Apoi se întoarse în direcţia opusă şi proclamă:

— *Ego sum via, veritas et vita. Nemo venit ad Patrem, nisi per me.*

Bărbatul îmbrăcat în alb dădea impresia că e nebun. Îşi coborî încet braţele şi se uită către cer. Aşa stătu el neclintit, fără să schiţeze vreun gest, ca o statuie. Anne s-ar fi aşteptat ca cineva să se simtă deranjat de ciudatul vestitor, ca undeva să se deschidă o fereastră sau cineva să iasă pe stradă. Dar nimic din toate acestea nu se întâmplă. Puteai să crezi că chelul este singurul locuitor din Leibethra.

Să i se adreseze? Mai înainte să reuşească să ia vreo decizie, Anne ieşi de după coloană, astfel că celălalt trebuia să o vadă. Dar acesta rămase în postura lui extatică şi începu să tuşească repetat, ceea ce o făcu pe

Anne să creadă că începuse să facă asta ca să nu fie deranjat.

— Ei! strigă Anne şi se mai apropie de chelios cu un pas. Ei!

Acesta îşi înclină capul în direcţia ei şi îşi deschise ochii cu o nesfârşită lentoare. Nu părea câtuşi de puţin surprins, ba aproape că părea să se fi aşteptat la asta, pentru că îi zâmbi amabil şi îi întinse mâna. Cel mai surprinzător era totuşi faptul că începuse să vorbească, zicând:

— Cine sunteţi, străine?

— Vorbiţi limba mea? spuse Anne uluită.

— Eu vorbesc toate limbile, răspunse pleşuvul indignat, de parcă ar fi cel mai firesc lucru de pe lume. Nu aţi răspuns la întrebarea mea.

— Mă numesc Selma Döblin, minţi Anne. Pentru că nu îi venise nimic altceva în minte, folosise numele de fată al mamei ei.

Chelul dădu din cap.

— Eu nu vă pot destăinui numele meu. Nu îmi este permis. V-ar face să vă înfricoşaţi. Eu sunt discordia în persoană. Spuneţi-mi Discordie.

— Ciudat nume pentru un călugăr evlavios, afirmă Anne.

— Atunci spuneţi-mi Arogantul, dacă vă place mai mult, continuă bărbatul, sau Hybris, dar nu spuneţi că sunt evlavios, la naiba!

Anne se strâmbă, pentru că ochii încă blânzi ai cheliosului căpătau cu fiecare clipă o privire din ce în ce mai muşcătoare, care inspira teamă. Discordie, Arogantul, ori Hybris, sau cum s-o mai fi numit omul, acesta o ţintuia pe Anne din priviri, aproape hipnotic. Anne vedea în asta imaginea unui om în care se amestecau stupiditatea nebunului şi viclenia filosofului într-un fel uimitor şi dintr-odată pricepu că acesta făcea parte din acel scut de protecţie uman cu care orficii se înconjurau, pentru a avea siguranţă în faţa intruşilor. Dar îşi dădu seama şi că acest bărbat îi poate fi de ajutor, dacă se purta cum trebuia.

— Aţi încălcat legea, spuse chelul cu o voce de gheaţă. Niciun locuitor din Leibethra nu iese noaptea din casă fără să fie pedepsit. Trebuia să ştiţi asta, chiar dacă sunteţi nouă. Voi anunţa incidentul.

Şi îşi ridică arătătorul către cer, unde se ridica prin întuneric cetatea de sus.

— Veniţi acum!

Călugărul descărnat o prinse cu forţă pe Anne de braţ şi o trase lângă el ca pe o hoaţă de pe drum, la interogatoriu. Ar fi putut să fugă, dar acum se punea întrebarea – încotro? Aşa că se lăsă în voia lui şi merse pe lângă fratele Discordie, parcurgând strada până la o intersecţie. Casa de pe colţul drept avea două etaje, ca toate celelalte case, dar era cu mult mai largă şi avea multe ferestruici. Un culoar gol ducea către o scară cu trepte de piatră şi cu o bară colţuroasă, de fier. Dădea impresia unei cuşti uriaşe, pentru că între etaje era pusă câte o plasă de sârmă. Ca şi străzile, scara era luminată puternic.

Anne încercă să nu se gândească la ce va urma. Tu ai vrut-o, îşi spuse. Fără să-şi slăbească strânsoarea, bărbatul o conduse pe Anne la primul etaj al casei, prin uşa lăsată deschisă, către o încăpere mare. Aici lumina era slabă, iar Anne desluşi cam douăzeci de paturi de campanie, în care dormeau oameni. Dormitorul părea extrem de curat, dar ideea că oricând putea să se trezească unul dintre cei care dormeau avea ceva ameninţător.

Discordie arătă către un pat gol de lângă fereastră şi dispăru fără să scoată un cuvânt. Anne îşi puse geanta sub patul de campanie şi se aşeză. Până dimineaţă, asta ştia foarte bine, trebuia să dispară de aici. Discordie îi va trăda prezenţa şi cine ştie ce se putea întâmpla cu ea.

7

Pe când stătea aşa, cu capul sprijinit în palme, şi chibzuia, avu senzaţia că cineva trece prin spatele ei şi chiar crezu că simte o mână prin păr. Se întoarse cu o smucitură, gata să sară la atacator, când zări chipul îngrozit al unei fete, aproape un copil, cu trăsături fine şi

gingaşe. Fata îşi ţinea palmele în faţa ochilor, în semn de protecţie, de parcă se temea să nu fie lovită. Anne se opri. Când fata observă că străina nu intenţiona să o bată, veni mai aproape, apucă cu grijă părul lui Anne şi îl mângâie ca pe un obiect preţios. Anne înţelese: părul fetei era tăiat scurt. Toate capetele din această cameră aveau o tunsoare scurtă.

— Nu te teme, şopti Anne, dar fata cea timidă se trase înapoi speriată şi se ascunse sub pătura de pe patul ei.

— Nu vă înţelege, se ivi o voce din colţul din spate, este surdo-mută şi, în afară de asta, suferă de infantilism, dacă ştiţi ce-i aia.

Era o femeie în vârstă, cu faţa brăzdată de cute adânci, iar pleoapele plecate peste ochi dădeau impresia de tristeţe. Altfel, părea extrem de inteligentă. În afară de asta, o trăda părul tuns scurt, care îi reducea pe toţi la statutul de pacienţi de spital.

Anne o măsură pe bătrână, care îşi duse mâna la piept şi spuse aproape cu mândrie:

— Schizofrenie hebefrenică, înţelegeţi!

Şi după o vreme, în care savură uluirea lui Anne:

— Şi voi?

Anne nu ştia ce să răspundă. Era evident că bătrâna era interesată de motivul internării ei.

— Puteţi vorbi liber cu mine, spuse ea într-un final, sunt medic. Femeia vorbea destul de tare, iar Anne se temea să nu se trezească ceilalţi din cameră. Pentru că Anne nu răspundea, bătrâna se sculă din patul ei. Purta o cămaşă de noapte lungă, de sub care ieşeau nişte picioare neobişnuit de mari şi de albe. Venea spre ea.

— Nu vă fie teamă, spuse ea, acum cu un ton mai încet, sunt singura normală de aici. Doctor Sargent. Lăsaţi-mă să ghicesc de ce sunteţi aici.

Spunând acestea, ajunse la Anne, îi presă pomeţii cu ambele degete mari şi îi trase în sus pleoapa dreaptă.

— Aş spune că e o catatonie pernicioasă, dacă ştiţi ce înseamnă asta.

— Nu, spuse Anne.

— Păi, catatonia, starea de nebunie tensionată, se determină în baza tulburărilor motorii, a stărilor de nelinişte şi de excitaţie psihică. În unele cazuri se asociază cu o creştere a temperaturii corpului, condiţionată central. Atunci vorbim despre catatonie pernicioasă. Nu e lipsită de risc, copila mea.

Cunoştinţele şi limpezimea cu care vorbea bătrâna o făceau pe Anne să se minuneze. Ce să creadă despre această misterioasă doamnă doctor Sargent? Trebuia să admită că pulsul îi gonea şi că situaţia neaşteptată o neliniştea foarte tare şi poate că gesturile ei păreau necontrolate; cum Dumnezeule văzuse atât de repede asta bătrâna?

— Ce v-a spus? întrebă dr. Sargent fără ocol.

— Cine?

— Ioan!

— Nu a vrut să-mi spună care e numele lui. A, pe mine mă cheamă Selma, Selma Döblin.

Bătrâna dădu din cap.

— Spuneţi-mi pur şi simplu „doctore”. Toţi cei de aici îmi spun „doctore”.

— Bine, atunci, doctore. De ce folosiţi această formulă ciudată de adresare, de ce spuneţi „voi”?

Sargent îşi ridică mâinile.

— Ordin de sus. Tot ce se întâmplă aici, este stabilit de sus. Eu v-aş sfătui să nu vă opuneţi. Au pedepse grele… V-a convertit Ioan la credinţa creştină?

— Recita ceva în limba latină.

— Săracul. Nu e de mult aici. Fost preot, care şi-a pierdut raţiunea şi acum crede că este evanghelistul Ioan; cântă zi şi noapte din evanghelii şi vrea să îi convertească pe toţi. Caz tipic de paranoia. Ar fi interesant de ştiut ce l-a declanşat. Sunt momente în care înjură ca un birjar. În rest e inofensiv.

— A spus că nimeni nu are voie noaptea pe stradă, că ar fi ilegal.

— Aşa şi este, răspunse doctor Sargent. Toţi respectă

asta, mai puţin Ioan. El se bucură de un anume statut special. Nimeni nu ştie de ce.

Îi stătea pe limbă lui Anne să întrebe: Dar dumneavoastră din ce motiv sunteţi aici, de fapt, doctore? Doar daţi impresia că sunteţi un om destul de normal. Şi o tot năpădeau întrebările: De ce vă preocupă de unde vin eu, în toiul nopţii? De ce discutaţi aşa cu mine, de parcă m-aţi fi aşteptat de mult? De ce nu vă preocupă mai mult starea mea sufletească? Dar Anne von Seydlitz nu întrebă nimic din toate acestea. Nu îndrăzni.

— Au să vă dea un diagnostic, începu dr. Sargent din nou, şi e recomandabil să vă înscrieţi în profilul patologic al acestui diagnostic.

Anne se simţea ca şi cum această femeie îi ghicea gândurile.

— Faceţi-vă un bine, spuse ea tare, că nu are să vă meargă rău aici. Altfel…

— Altfel?

— De aici nu a plecat nimeni fără aprobare de sus! Oricum, nu am auzit de niciun astfel de caz.

După aceste vorbe, se lăsă o lungă pauză, timp în care fiecare dintre cele două femei o cântărea pe cealaltă. În cele din urmă, Anne prinse curaj şi întrebă:

— Sunteţi de mult timp aici, doctore?

Sargent îşi coborî privirea şi Anne se temu că atinsese cu întrebarea ei un punct dureros, care putea să schimbe starea prezentă a doamnei doctor Sargent în ceva opus; însă, după ceva vreme, femeia răspunse resemnată, dar laconic:

— Sunt de doisprezece ani în Leibethra. Dar aici – la care bătu cu degetul arătător pe marginea patului – sunt doar de un an. Schizofrenie, aşa zic ei. Auzi, schizofrenie! De fapt, cercetările mele nu se mai potriveau modului lor de-a gândi. Brusc, dr. Sargent îşi duse mâna la gură. Pe culoar se auzeau paşi.

— Controlul, spuse ea, repede, sub pătură! Şi, mai înainte să-şi dea seama, dr. Sargent o împinse pe pat şi îi trase amândouă păturile de lână peste cap.

În acelaşi moment intrară în cameră doi paznici în uniformă şi îşi plimbară privirile peste cei ce dormeau. Purtau caschete de piele şi câte o curea de care erau prinse bastonul şi tocul cu pistol.

Când ieşiră din cameră, dr. Sargent dădu la o parte păturile şi spuse:

— Acum avem linişte până mâine dimineaţă. E de preferat să nu te pui cu tipii ăştia. Sunt nişte oameni brutali, credeţi-mă, nişte câini, adevărate bestii.

Anne se ridică. Scurtul timp petrecut cu dr. Sargent sub învelitoare o făcuse să se simtă teribil de neplăcut. Se duse la patul ei de campanie şi se culcă. Abia acum se cunoştea efortul pe care i-l ceruse drumul până aici, iar braţele ei deveniră greoaie. Stătea ţeapănă şi trăgea cu urechea, pentru că nu putea să creadă că se afla într-un oraş fără zgomote.

Aşa se iviră zorile, când ea era doar pe jumătate legănată de somn, fiindcă o parte din creierul ei nu putea să înceteze din a-şi mai imagina cum va decurge ziua următoare şi nu putea să se oprească din a judeca dacă nu era mai bine să fugă de acolo şi să se ascundă. Dar era prea obosită să facă aşa ceva. Greutatea pe care o simţea în corp o apăsa pe patul tare de cazarmă şi avea ca prin vis sentimentul pe care îl are cineva care vrea să fugă şi nu poate, pentru că picioarele şi mâinile nu îi mai sunt bune de nimic.

Aşa stătu ea două-trei ore între chin şi repaus, când auzi o voce de afară, pe un ton plângăcios; vocea de bărbat repeta unul şi acelaşi lucru. În liniştea glacială, Anne percepea destul de neplăcut strigătul care nu mai voia să înceteze, dar dintr-odată i se păru că îi este strigat numele.

Anne sări în capul oaselor. Ciuli urechile, cu gura deschisă şi acum auzea clar:

— Anne… Anne.

Cu grijă să nu facă niciun zgomot, Anne se ridică în picioare şi se strecură către fereastra de lângă ea.

În mijlocul străzii luminate ca ziua, la nici cincizeci de metri depărtare, se afla un bărbat în negru cu o faţă

teribil de albă. Guido. Anne înghiţi în sec. Făcu ochii mari. Cu mâna dreaptă se prinse strâns de cea stângă până începu să o doară, pentru că voia să fie sigură că nu visează. Voia să strige. Nu putea. De parcă bărbatul în negru ar fi ştiut că ea se află de partea cealaltă a ferestrei, se întoarse cu faţa către Anne: era el.

Anne se duse în vârful picioarelor către dr. Sargent. Numai că ea dormea, iar Anne trebui să o scuture până o trezi şi chiar şi când avea ochii deschişi, tot se lăsă greu convinsă să arunce o privire pe fereastră.

— Nu îl auziţi pe cel care strigă? şopti Anne apăsat.

— Este evanghelistul nostru, Ioan, mormăi dr. Sargent fără chef.

— Nu! spuse Anne. Aruncaţi o privire pe fereastră!

— Atunci e Mauro, balerinul. Uneori trebuie prins noaptea. Spune că a dansat mai demult la Balşoi. Anne o prinse pe dr. Sargent de braţ.

— Veniţi, vă rog. Vreau doar să îmi confirmaţi ceea ce văd.

Dr. Sargent se ridică puţin.

— Să confirm? De ce să confirm?

Anne răspunse sincopat:

— Bărbatul de pe stradă… cred… sunt sigură… bărbatul de pe stradă este soţul meu.

— Este aici?

După ceva vreme veni şi răspunsul:

— A murit acum trei luni într-un accident de circulaţie.

Neaşteptata afirmaţie o trezi de-a binelea pe dr. Sargent. O privi pe Anne în faţă şi se ridică deranjată, de parcă ar fi vrut să zică: dacă trebuie… îşi târşâi picioarele către ferestruică, în ciorapii groşi pe care de obicei nici noaptea nu îi scotea, şi se uită către stradă. Anne încă mai auzea strigătul tânguitor:

— Anne… Anne… Anne.

Enervată, dr. Sargent clătină din cap, se aşeză cumva să audă mai bine, pe vârfurile picioarelor, apoi se întoarse şi bolborosi, în timp ce se întorcea către patul ei:

— Nu văd pe nimeni pe stradă!

— Dar ascultaţi totuşi; sunt nişte strigăte!

— Nu văd şi nu aud nimic, răspunse Sargent brutal. Halucinoză asociată cu acusmie, afectare organică a lobilor temporali din creier.

Apoi îşi trase pătura de lână peste creştet şi îi întoarse lui Anne spatele.

Anne nu înţelegea ce spune, dar încă mai auzea strigătul şi îşi sprijini fruntea de geam: Guido dispăruse. Totuşi, în capul ei răsuna un ecou care o deranja: „Anne… Anne”. Sfredelea cu privirea caldarâmul din care răsuna strigătul, dar strada era pustie în lumina ei. Nu putea să fie asta, nu avea cum să fie asta. Să fi fost pe punctul de a înnebuni? Anne îşi simţea tot trupul încordat până la a se frânge, începu să intre la idei, dacă nu cumva trăia în lumea visurilor, dacă nu visase doar moartea lui Guido şi urmările fatale ale acesteia, dacă nu ajunsese un personaj neajutorat în delirul ei.

Sticla ferestrei îi răcorea fruntea fierbinte, iar Anne se sprijinea cu toată forţa de ea. Nu era în stare să aprecieze că geamul este un material casant, care cedează dintr-o lovitură. Tremura şi se uita fix în strada cea goală, iar în ochi i se adunau lacrimi. Sticla sări cu un pocnet ascuţit. Anne simţi că îi curge o dâră caldă peste faţă, apoi avu impresia că se prăbuşeşte într-un gol fără capăt, simţi răceala unei prăpăstii negre, care era din ce în ce mai aproape, înainte să se lovească violent şi să îşi piardă cunoştinţa.

8

Când se trezi, era încă (sau din nou?) noapte, iar în dormitorul golaş nu se schimbase nimic. Cu mâinile, Anne îşi pipăi capul. Purta un bandaj în jurul frunţii, dar cel mai mult se sperie de faptul că părul îi era tăiat scurt, ca şi al celorlalţi locuitori din Leibethra.

„Nu poţi să rămâi aici”, fu primul ei gând. Dar, mai înainte să apuce să facă vreun plan, îi veni în minte că aşa fusese luată în primire în Leibethra, cu părul tuns scurt. Făcea parte dintre ei şi nicicând nu putea să se ivească o

şansă mai bună de a cerceta secretele acestui loc. În afară de asta, se temea, îi era frică de Guido, care se lăsase purtat într-o asemenea mascaradă sau – dacă nu era el – se temea de aceia care o amestecaseră, cu toată frica ei, în intrigile lor.

— Ei, v-aţi trezit din nou?

Anne se uită în spate. Era Sargent, care, sprijinită în cot, urmărea cu atenţie mişcările lui Anne.

— Ce-aţi făcut cu mine? întrebă ea înfricoşată şi îşi smulse bandajul de la cap, cu înfrigurare.

— Mai bine aţi întreba ce aţi făcut voi! bălmăji Sargent pe post de răspuns. Eraţi în delir şi aţi vrut să treceţi cu capul prin foaia de geam. V-aţi fi tăiat gâtul, dacă nu v-aş fi tras în ultima clipă. Şi când făceaţi asta bolboroseaţi ceva despre un anume Guido.

Tonul condescendent al vocii o înfurie pe Anne.

— Să vă mulţumesc că mi-aţi salvat viaţa? întrebă ea scrutător.

— Eu sunt dr. Sargent, răspunse bătrâna calm, este de datoria mea să salvez vieţi.

— Mulţumesc, spuse Anne.

— Nu face nimic.

Lumina din încăpere era anemică, dar atât de albă, că se putea distinge totul. Anne se uită pe fereastră.

— Doctore Sargent, strigă ea încet, fereastra!

— Ce-i cu fereastra? întrebă Anne plictisită.

— Doar am spart geamul cu capul, nu?

— Şi încă cum!

— Dar fereastra e întreagă. Vreţi să spuneţi că geamul a fost deja înlocuit?

— Da, asta am vrut să spun. Până la urmă, aţi dormit patru zile!

— Poftim?

— Două zile şi două nopţi. Doctorul Normann nu are menajamente când vine vorba să liniştească vreun pacient. Valiumul se foloseşte aici cu canistrele.

Anne suflecă mânecile lungi ale cămăşii albe, care îi fusese pusă pe deasupra. Pe ambele părţi ale braţelor se

aflau deschizături.

— Vă miraţi? întrebă Sargent. Aţi crezut că oamenii de aici sunt paşnici din fire? Uitaţi-vă în jurul dumneavoastră. Uitaţi-vă la fiecare în parte, la fiecare din ei.

Ca împinsă de un arc, Anne se ridică din patul ei de campanie şi se merse cu paşi mici prin sala de dormit. Erau femei cu acromegalie, cu capete roşii şi mari şi cu trăsături supradimensionate, de parcă ar fi fost tăiate în lemn brut; Anne vedea nişte pocitanii cu membrele întoarse şi cu rânjet tâmp şi pe altele de o statură care te făcea să te îndoieşti că ar fi putut să se deplaseze vreun pic. Inima lui Anne bătea nebuneşte, iar sângele îi tresălta în tâmple. Era buimăcită.

Ajunsă la patul doctoriţei Sargent, îngenunche pe podea şi şopti:

— E îngrozitor. De când suportaţi asta?

— Te poţi obişnui cu orice, remarcă expeditiv Sargent.

Prin comparaţie cu celelalte femei din salon, dr. Sargent lăsa o impresie relativ normală. Anne nu se putu abţine şi scăpă o întrebare:

— Spuneţi-mi, doctore, dumneavoastră de ce vă aflaţi aici?

Atunci începură ochii femeii să scânteieze sălbatic, de mânie.

Voia să se lanseze într-o explicaţie, dar se vedea că un gând neplăcut o împiedica să facă asta şi până la urmă răspunse scurt, doar:

— Aici trebuie să îi întrebaţi pe cei de sus.

Nu era simplu să câştigi încrederea acestei femei. De asta era sigură Anne. De aceea, încercă în alt mod, exprimându-şi presupunerea că Sargent nu se afla aici în niciun caz ca pacientă, ci că îi revenea supravegherea acelui salon. Sargent nici nu vru să audă de asta; dădu de înţeles că era mult mai mult – aici fiecare îl supraveghea pe celălalt, acesta era principiul de bază în Leibethra.

Anne nu avea încredere în această explicaţie, iar

bănuiala ei că dr. Sargent ar fi putut să facă parte din casta orficilor şi nu dintre bolnavii mintali fu chiar întărită când Anne o rugă să îi spună mai multe despre acest ciudat frate Ioan, despre trecutul lui şi unde locuieşte acesta. Avea un sentiment imprecis că acest om demn de milă ar fi putut avea o legătură cu situaţia ei.

Totuşi, Sargent o făcu să înţeleagă în mod clar că astfel de cercetări ar fi de nedorit, mai ales din partea ei, fiind pacientă. Sargent nu lăsă nici urmă de îndoială că o considera un caz spitalicesc, după aşa-zisa ei apariţie pe stradă, în care pur şi simplu nu putea să creadă. La secţia unde se afla Ioan oricum nu avea acces şi nu voia să încalce acest lucru.

Lui Anne nu-i scăpă faptul că fata surdo-mută îi observase gura în timpul discuţiei, de parcă ar fi vrut să-i citească de pe buze. După-amiaza, pe care femeile o petreceau în aer liber, în grupuri mici, când Anne putu pentru prima dată să vadă cât de întinsă era cetatea de pe stâncile de deasupra capetelor lor, fata surdo-mută îi strecură un bilet împăturit, fără să fie văzută de cei doi paznici şi de dr. Sargent. Hârtia conţinea un desen, în care Anne putu să distingă la o privire mai atentă o schiţă cu marcaje şi săgeţi mai degrabă ininteligibile, care se putea vedea că începeau cu locul în care se afla ea, iar la sfârşit scria „Ioan”, subliniat de două ori.

Cu toate că în timpul zilei Anne stătuse cu ochii în patru după Ioan, nu îl zărise pe sărmanul evanghelist, aşa că seara, în ciuda interdicţiei, se puse în secret pe căutat. Desenul fetei îi aduse importante servicii, pentru că Leibethra era o adunătură întortocheată de case şi de ulicioare şi semăna cu un labirint precum cel al minotaurului din Creta; şi nimic nu era mai surprinzător decât faptul că Anne nu simţi nicio teamă când o luă pe drum de una singură.

Singura ei grijă era să nu îl întâlnească pe Guido pe una dintre aleile inundate de lumină. În astfel de situaţie, dacă Guido i-ar fi apărut dintr-odată în faţă, nu ar fi ştiut cum să reacţioneze. Să fugă? Sau să se ducă la el şi să îi

tragă o palmă? Ori să facă o remarcă sarcastică în legătură cu actoria de doi bani?

Casele din Leibethra nu aveau numere, ci litere sau cuvinte-cod, iar asta făcea aproape imposibilă orientarea unui neiniţiat. Totuşi, schiţa fetei care nu vorbea se dovedi atât de exactă, încât Anne chiar se abătu de la traseul descris şi se duse după un zgomot ciudat, care aducea cu scâncetul unei pisici sau al unui câine ori amândouă.

La fel ca toate clădirile, nici aceasta nu era încuiată; trebui doar să tragă de o bară de fier de la poarta cu o singură uşă de lemn şi pătrunse în curtea interioară, în care se aflau una peste alta, pe trei etaje, legate între ele prin trepte piezişe de lemn, cuşti cu grilaj de felurite mărimi.

Chiar dacă nici măcar jumătate dintre cuşti nu erau ocupate, în curte era multă zarvă, ceea ce lăsă neobservată intrarea lui Anne.

Scâncetul zgomotos venea dintr-o cuşcă de la parter şi, când se duse către animalele agitate, văzu două făpturi ciudate care o făcură să se îngrozească, copoi cu capete de pisici şi cu nişte cozi fără păr. De la depărtare s-ar fi putut spune că sunt câini, dacă nu ar fi avut mişcări de felină, căţărându-se pe un ciot de copac cu ajutorul ghearelor ascuţite.

Anne se sperie de aceste feline diforme, însă, fără să-şi dea seama, începu să caute în celelalte cuşti alte creaturi ale iresponsabililor crescători de animale. Erau capre cu cozi stufoase de câine şi un porc cu coarne ca de ţap având lungimea corpului dublă faţă de aceea a unui animal normal, ceea ce făcea ca burta să îi atârne de pământ.

Cea mai mare cuşcă era rezervată unui monstru negru-maroniu, care semăna cu un urangutan, dar numai de la buric în jos. Partea de sus a corpului însă – şi asta era cel mai înspăimântător – avea o piele rozalie şi golaşă ca de om. Braţele atârnau nefiresc de lungi, iar mâinile, dar mai ales unghiile lor, erau ca ale unui om. Capul pleşuv şi roşiatic, cu urechi minuscule, aducea cu figura unui

câtcher, iar ochii de sub sprâncenele stufoase se uitau cu atâta limpezime la Anne, că nu s-ar fi mirat dacă namila ar fi început să vorbească şi dacă ar fi întrebat-o printre zăbrele ce caută pe acolo.

Acest spectacol o tulbură pe Anne, care plecă în grabă din oribila crescătorie, reluând traseul pe care îl marcase fata surdo-mută. Ducea în afara rândului îngust de case şi dădea într-o piaţă care avea pe partea opusă trei porţi înalte, deschise, ce ofereau privirii imaginea unei prăpăstii adânci, din care răzbea un bâzâit monoton de generatoare şi agregate. În piaţă era multă forfotă, aşa că Anne de-abia observă, când îi pică privirea pe intrarea de sub boltă, locul de unde multe lifturi duceau către oraşul de sus.

Oamenii care intrau şi ieşeau de aici şi o luau în sus se deosebeau în mod clar de ceilalţi locuitori din Leibethra. Doar câţiva aveau părul tuns scurt şi îmbrăcămintea lor, de cele mai multe ori închisă la culoare, avea un aer de distincţie, clerical. Niciunul nu discuta cu altul şi cei care se întâlneau nu îşi aruncau nici măcar o privire.

Era clar că nu existau paznici care să fi oprit pe cineva să ajungă în oraşul de sus al Leibethrei. Asta o uluia pe Anne, la fel cum era surprinsă şi de neglijenţa măsurilor de securitate din acest loc. Zări nişte gardieni înarmaţi, cu o mină marţială, dar aceştia se arătau doar rareori, şi nici apariţia lor nu stârni vreo teamă. Liniştea şi disciplina care domneau peste tot i se păreau lui Anne oarecum misterioase; dar, la urma urmei, era vorba de un spital închis, de proporţii considerabile.

Ţinând în mână schiţa fetei, Anne căută în continuare calea către Ioan, evanghelistul cel nebun, de la care aştepta informaţii noi.

9

Găsi casa după o cotitură a uliţei desenate, care putea fi recunoscută, din câte reieşea din bilet, după ţeava care ieşea ca la un tun, din peretele casei. Din ea se prelingea o dâră subţire, pe tencuială.

Anne s-ar fi aşteptat la o aripă de spital ca aceea în care fusese ea dusă; spre uimirea ei, totuşi, în casă se ascundea o bibliotecă sau cum s-ar fi putut numi adunătura de cărţi şi foi din camerele întunecoase. După ce intră pe uşa neîncuiată şi traversă un vestibul care ducea la o scară îngustă şi neagră de stejar, Anne fu martora unei discuţii care avea loc în camera învecinată, de unde venea o dungă albă de lumină.

La început, Anne percepu doar sunete neinteligibile, pentru că amândouă vocile vorbeau pe un ton extrem de tumultuos, însă treptat, începu să desluşească sensul discuţiei. Mai presus de toate, era sigură că recunoscuse în una dintre voci pe evanghelistul Ioan, care tuna şi fulgera cu o voce iritată asupra celuilalt. Pe Anne o făcu să se mire atât de mult faptul că Ioan, pe care ea îl cunoscuse drept nebun, era luat foarte în serios de interlocutorul lui.

Tema discuţiei era prima scrisoare a lui Ioan, în care acesta îi avertizează pe destinatarii ei din Asia Mică asupra învăţăturilor greşite care vor apărea în număr mare când va veni sfârşitul lumii. Necunoscutul lua în derâdere aceste vorbe şi făcu trimitere la Matei 24, unde se spune că însuşi Iisus fusese avertizat asupra falşilor profeţi şi a falşilor mesia, lucru nu fără motiv, dar rămas inutil.

Anne putu să urmărească discuţia doar superficial şi se uita curioasă prin antreul întunecos. Camerele în care cărţile constituie o mare parte din ansamblu, emană de obicei calm şi armonie; dar în această încăpere, cărţile fără număr păreau pietrele de temelie dintr-un mare haos. Motivul principal pentru asta era faptul că multe dintre cărţi nu îşi arătau spatele mascat, ci faţa goală şi albă sau partea superioară, cu acelaşi aspect (din pricină că erau aşezate fie pe parte inversă, adică având cotorul la perete ori erau sprijinite în cotor, ori aveau partea de jos întoarsă către perete). La asta se adăuga şi faptul că din aproape fiecare a doua carte răsăreau câte o hârtie sau teancuri întregi de hârtii, iar praful care le învăluia te făcea să bănuieşti că îşi epuizaseră de mult importanţa şi sensul lor de altă dată. Nu exista mobilier, dacă făceai abstracţie de

masa înaltă şi pătrată de lemn şi un scaun, în mijlocul camerei.

Discuţia celor doi bărbaţi se termină abrupt, iar Anne se ascunse în spatele unui capăt de zid, de care se lipi cu spatele. Primul apăru în uşă Ioan; scutură enervat din cap, mormăi câteva cuvinte neclare şi urcă pe scara îngustă, către etajul superior, unde bătu puternic la o uşă.

Puţin mai târziu, celălalt veni în urma lui, cu o legătură de dosare sub braţ. Anne îl recunoscu imediat, dar neaşteptata întâlnire o făcu să amuţească, atunci când se apropie de bărbat, din penumbră. Fireşte că auzise şi altă dată vocea; îşi aminti: *Guthmann.*

El nu o recunoscu imediat, pentru că Anne tot mai purta un văl negru pe frunte, înfăşurat ca un turban, ca să-şi ascundă bandajul.

— Eu sunt Menas, se apropie Guthmann de Anne şi îşi plecă creştetul în semn de salut.

— Menas? Dumneavoastră sunteţi profesorul Werner Guthmann! spuse Anne, care îşi revenise în fire. Şi încă îmi datoraţi un răspuns.

Guthmann se apropie şi murmură încurcat:

— Nu înţeleg…

— Eu sunt Anne von Seydlitz.

— Dumneavoastră?

Guthmann se sperie. Anne putu să vadă cum tresare bărbatul din faţa ei şi cum îşi încleştează degetele pe dosare.

— Dar e imposibil! strigă el.

Anne deveni neaşteptat de sigură pe sine; făcu un pas către Guthmann şi remarcă pe un ton ascuţit:

— Între aceste ziduri totul este posibil. Sau nu sunteţi de aceeaşi părere?

Guthmann dădu din cap că da. Aşa cum îşi strângea el dosarele, neputincios, se putea vedea că întâlnirea era pentru el nu numai jenantă, ci şi extrem de neplăcută. Anne nu s-ar fi mirat dacă omul scos din apele lui ar fi luat-o la goană, dintr-odată.

— Încă îmi datoraţi un răspuns, repetă Anne

insistent. V-am lăsat copia unui pergament cu un text copt, dar în loc să îl traduceţi, aţi dispărut pur şi simplu.

— V-am avertizat, întări Guthmann, fără să fi reacţionat la ce spusese ea. Aţi fost adusă aici?

— Adusă?

Anne afişă un râs afectat.

— Am venit de bunăvoie. Vreau să ştiu ce se întâmplă aici.

Guthmann clipi neîncrezător, aproape neajutorat şi spuse pe un ton plângăreţ:

— Niciun om întreg la minte nu vine de bunăvoie în Leibethra.

— Atunci de ce sunteţi aici? întrebă Anne.

— Mda, se poate spune că am venit de bunăvoie aici, dacă vreţi, recunoscu profesorul. Din pricina tentaţiei; a fost o cursă bine întinsă, iar acum m-au prins în laţ.

— Şi ce faceţi aici?

Guthmann dădu din cap de parcă se aştepta la această întrebare şi răspunse:

— Au nevoie de cunoştinţele mele şi de munca mea…

— … Pentru că Vossius este mort şi pentru că el era singurul care ştia totul despre secretul lui Barabbas!

— Dumnezeule, de unde ştiţi?

— Domnule profesor Guthmann, începu Anne formal, de luni întregi vânez o fantomă care a lăsat urme în cele mai felurite locuri ale lumii. Numele acestei fantome este Barabbas. Şi după câte se pare, s-a strecurat într-o evanghelie, care până acum a fost necunoscută ştiinţei biblice.

— Ştiţi prea multe! strigă Guthmann îngrozit. De ce nu lăsaţi lucrurile aşa cum sunt?

— Încă ştiu prea puţin. Mai înainte de toate, vreau să aflu adevărul despre viaţa dublă pe care a trăit-o soţul meu. Îl cunoaşteţi pe Guido von Seydliz?

— Nu, contestă Guthmann.

— De fapt ar fi trebuit să întreb: Îl cunoşteaţi pe Guido von Seydlitz; pentru că şi-a sfârşit viaţa într-un accident de automobil şi eu am plătit pentru

înmormântarea lui două mii cinci sute de euro. Dar acum trei zile era aici pe stradă, noaptea, şi striga numele meu şi în afară de asta a mai fost şi noaptea acasă, în biblioteca noastră. Nu mai ştiu ce să cred. În orice caz, eu nu renunţ până nu mă lămuresc întru totul.

Câteva momente, Guthmann nu scoase un cuvânt, se uită în pământ, după care o întrebă pe Anne:

— Şi de ce aţi venit aici?

— Foarte simplu, răspunse el. Persoana căreia dumneavoastră îi ziceţi evanghelist a fost prima pe care am întâlnit-o aici. Se spune că e nebun şi uneori chiar face impresia asta; dar când am fost martoră la discuţia voastră, acum câteva momente… am avut senzaţia că ştie ceva. Cine este omul acesta?

— Numele lui este Giovanni Foscolo, dar asta nu are nicio importanţă. Este un iezuit italian şi e un geniu în domeniul lui. E specialist în Noul Testament şi ştie pe dinafară nu numai cele patru Evanghelii şi Faptele Sfinţilor Apostoli, ci poate cita din memorie toate Epistolele Sfântului Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni, Efeseni, Filipeni, Coloseni, Tesaloniceni, către Timotei, Titus şi Filimon, precum şi Apocalipsa Sfântului Ioan. Dar mai ales cunoaşte toate referinţele, adică de la Marcu 16, 13 – 20 până la Marcu 8, 27 – 30 sau Luca 9, 18 – 21. Un adevărat geniu.

— De aceea sunt atât de multe cărţi şi tomuri vechi! remarcă Anne şi se uită prin camera întunecoasă. Dar de ce spun toţi că e nebun, dacă e un geniu?

Guthmann ridică din umeri, dar lui Anne von Seydlitz i se părea că vrea să ascundă ceva.

— Se poate, întrebă Anne pe ocolite, ca iezuitul să fi descoperit vreun lucru care să răstoarne lumea?

Profesorul se uită la ea cu teamă.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— Păi, dacă orficii cheltuiesc atâta energie ca să dea de urma secretului celei de-a cincea evanghelii şi dacă Giovanni Foscolo era un cercetător atât de genial, atunci e uşor să te gândeşti că l-a descoperit pe Barabbas şi că a

înnebunit din pricina asta.

Aceste vorbe îl neliniştiră pe Guthmann, care începu să-şi sorteze dosarele, iar vocea îi suna a nesiguranţă, ca şi la începutul întâlnirii.

— Deja am flecărit prea mult, spuse încurcat. Şi în plus, sunt aşteptat. Vă rog să mă scuzaţi.

— Nu, profesore Guthmann! protestă Anne. Nu puteţi să dispăreţi pur şi simplu! M-aţi lăsat deja baltă o dată.

Guthmann făcu un gest din mână, ca să o liniştească.

— Mai încet. În Leibethra toţi pereţii au urechi. Nu ne-ar folosi nici unuia dintre noi dacă am fi descoperiţi împreună. Eu propun să ne întâlnim mâine aici, la aceeaşi oră.

Mai înainte ca Anne să aibă timp să îşi dea acordul, Guthmann se răsucise pe călcâie şi dispăruse.

10

Anne era din nou singură, în mijlocul ştiinţei mute, peste care, la o privire mai atentă, puteai să vezi că se depusese praful precum zăpada într-un peisaj de iarnă. Şi tot ca într-un peisaj de iarnă, Giovanni Foscolo lăsase urme acolo unde fuseseră scoase cărţi din rând şi unde le pusese la loc. Câteva dintre aceste urme erau proaspete, din ziua aceea sau doar cu o zi în urmă, altele, însă, îşi ascundeau vechimea sub un praf nou şi nu ar fi durat mult până să dispară cu totul.

Titluri de cărţi în toate limbile dansau pe cotoarele groase, în faţa ochilor oaspetelui neştiut: *Mitras – Mistere şi precreştinism, The Damascus-Fragments and, the Origins of the Jewish-Christian Sect, Studii teologice şi critici: Când a fost inserat Matei 16, 17 – 19? Textele apocrife ale Noului Testament, Liber di Veritate Evangeliorum.*

Aşa cum îmbrăcămintea vorbeşte despre om, tot aşa aceste cotoare trădau provenienţa şi vechimea cărţilor; dar se putea observa că unele cărţi păreau să fie marcate cu un pix sau stilou negru, cu câte un o sau un P. Şi cu cât citea Anne mai multe titluri din vrafurile de cărţi, cu atât era mai convinsă că nu sunt cărţi pioase cele păstrate aici,

dimpotrivă, din rafturi îl surprindea pe privitor un anume pericol. Ceea ce o făcea pe Anne chiar să stea la îndoială dacă să scoată una dintre cărţile marcate din rând. Se intitula *Textele apocrife ale Noului Testament* şi avea prima literă – T – îngroşată cu negru, dar nu oferea nicio informaţie senzaţională dacă o răsfoiai puţin, aşa că Anne o aşeză la loc.

Chiar în momentul în care se pregătea să urce scara, ca să discute cu Giovanni Foscolo, auzi nişte paşi care se apropiau de casă şi i se păru că e mai bine să se ascundă în spatele unei biblioteci înalte. Doi bărbaţi în uniformă de paznici, cum văzuse mai înainte, când ajunsese în Leibethra, intrară pe uşă şi căutară zeloşi calea spre etajul de sus. Anne auzi un schimb de replici scurt şi nervos, iar din ascunzătoarea ei sigură, adăpostită de un perete de cărţi, putu să vadă cum este luat iezuitul cel nebun.

Anne îi urmări pe bărbaţi la o distanţă rezonabilă. Înţelesese ceea ce striga Foscolo cu voce tare, în noapte:

— Fericiţi cei care citesc şi ascultă vorba profetului şi care respectă ce este scris acolo. Căci se apropie vremea.

Dar ea nu putu pricepe nimic din asta. Foscolo părea să ştie drumul, pentru că mergea în faţa paznicilor, pe străzile fără lume, spre o clădire mare şi luminată ca ziua, cu ferestre albe şi mate şi cu un portal cu uşi de sticlă, imaginea tipică pentru o clinică.

În această clinică dispărură Foscolo şi paznicii lui şi cu toate că nimeni nu bloca accesul la intrare, Anne se feri să intre în casă. Îşi spuse în gând că Guido ar fi putut, dacă într-adevăr era încă în viaţă, să se afle între aceste ziduri.

Singurii oameni care puteau să o ajute în situaţia asta erau dr. Sargent şi profesorul Guthmann. Anne nu avea încredere în doctoriţă; iar rolul lui Guthmann o punea pe gânduri pe Anne, dar reţinerea lui părea să fie doar o dovadă pentru faptul că el ştia mai multe decât recunoştea.

În ziua următoare, pe la orele serii, Anne apăru să discute cu profesorul. Nu o mira că biblioteca unde în seara dinainte se întâlniseră Guthmann şi Foscolo era

descuiată şi luminată ca ziua, chiar dacă nimeni nu locuia acolo. Asta făcea parte dintre ciudăţeniile din Leibethra. Nimeni nu trebuia să se simtă singur şi neobservat, nimeni. Curiozitatea o mână pe scara care ducea către etajul superior şi cu toate că Anne mergea cu mare grijă pe treptele de lemn, scârţâiturile produse i-ar fi trădat prezenţa dacă ar fi fost cineva prin casă.

Pe palier, Anne rămase locului. Ciuli urechile şi pentru că acolo nu se mişca nimic, făcu trei paşi în direcţia unei uşi închise. Anne renunţă la ideea de a mai bate, aşa cum se cuvenea din partea unui străin – că totul era posibil în acest loc şi deschise uşa. Spre surprinderea ei, încăperea în care păşise era în beznă. Anne atinse comutatorul, se aprinse un bec puternic în tavan, care lumină o cameră de studiu mobilată simplu. Pe o masă lată de lemn, între cele două ferestre dinspre stradă, se ridicau în vrafuri dosare, hărţi şi dosare legate cu şnur. Peretele din dreapta era tapetat cu foi de hârtie, care formau un mozaic neregulat, cu caractere grafice pe care Anne nu le cunoştea şi care semănau, totuşi, cu acelea din pergamentul ei. Pe peretele din dreapta se afla o canapea cu un model geometric roşu-maroniu, cum găseşti peste tot în Grecia.

Când Anne închise uşa în urma ei, se sperie, pentru că într-un cui se legăna una dintre acele rase lungi în care Foscolo obişnuia să îşi facă apariţia. Fără îndoială că era biroul lui Foscolo, iar Anne îşi puse întrebarea dacă aşa arăta camera de lucru a unui nebun. Aparentul haos al hârtiilor care se continuau de pe pereţi peste masă şi până în podea, unde erau stivuite şi alte documente, lăsa să se întrevadă un sistem.

Un volum gros îi atrase atenţia lui Anne. Era aşezat pe un teanc, deschis în partea de început, era scris la maşină şi avea titlul: *Marc Vossius. Mormântul fără nume din Mânia, centrul Egiptului şi semnificaţia lui pentru Noul Testament.* Această descoperire o făcu pe Anne von Seydlitz să tragă două concluzii: Vossius fusese de fapt personajul-cheie în acest caz şi un indiciu, necunoscut

până acum, probabil că ducea în Egipt.

În timp ce răsfoia tulburată cartea butucănoasă, al cărei conţinut era pentru Anne ilizibil şi neinteligibil, în cea mai mare parte, fu lovită de sentimentul că în spatele ei stătea cineva. În acel moment de nemişcare, o mână venită din spatele ei o prinse de gât şi, înainte să se poată apăra, îi fu pusă la nas şi la gură o batistă, iar Anne îşi pierdu cunoştinţa.

11

Se trezi pe jumătate; abia mai târziu îşi aminti de următoarea întâmplare. Dacă visase totul sau dacă aşa se petrecuse într-adevăr, nu mai putea să spună. Nici nu ştia unde se întâmplase, doar că văzuse o femeie care venea spre ea din întuneric şi care îi pusese în faţa ochilor, când ea îşi simţea grele mâinile şi picioarele, un pendul care se clătina încoace şi încolo cu mişcări puternice.

Necunoscuta începuse să vorbească; o convingea pe Anne să facă ceva, pe un ton încet şi pătrunzător şi cu toate că faţa îi rămăsese în umbră, o recunoscuse după voce pe Sargent. Suna voalat şi altfel decât atunci când făcuse cunoştinţă cu ea în timpul primei discuţii, iar respiraţia femeii era greoaie, de parcă ar fi avut de făcut o treabă dificilă.

Intonaţia cu care îi vorbea dr. Sargent îi părea lui Anne atât de respingătoare precum întreaga înfăţişare a femeii şi, cu toate că nu era în stare să se mişte, făcea eforturi să i se împotrivească.

— Îmi auziţi vocea?

— Da, răspunse Anne moale şi observă că îi venea greu să vorbească.

— Vedeţi pendulul din faţa ochilor?

— Da. Îl văd. Anne chiar îl vedea, cu toate că nu ştia dacă are ochii deschişi sau închişi.

— Concentraţi-vă asupra vocii mele şi doar asupra vocii mele. Toate celelalte nu mai au nicio importanţă pentru voi. M-aţi înţeles?

— Da, răspunse Anne aproape mecanic. Nu voia să răspundă, dar nu putea altfel.

— Acum veţi răspunde la întrebările mele, şi când vă treziţi nu vă veţi aminti nimic.

Anne se chinui şi se opuse cu toată puterea voinţei care o caracteriza, dar o putere de neînvins îi smulse răspunsul.

— Voi răspunde şi mai târziu nu îmi voi aminti nimic.

Se enervă pe ea însăşi şi ar fi vrut tare mult să sară şi să fugă de acolo, dar imediat ce duse gândul la bun sfârşit, o copleşi o apăsare ca de plumb şi rămase nemişcată.

— Ce căutaţi în Leibethra? o răscoli vocea respingătoare.

— Adevărul! răspunse Anne spontan. Caut adevărul!

— Adevărul?… Nu aici veţi găsi adevărul!

Anne vru să întrebe: Atunci unde, dacă nu aici? Dar simţea că pierduse puterea de a pune întrebări. Vocea nu o mai asculta. De aceea, aşteptă neliniştită următoarea întrebare de la Sargent.

— Unde aţi ascuns pergamentul? întrebă vocea tare şi pătrunzător.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi, spuse Anne, fără să chibzuiască.

— Vorbesc despre pergamentul cu numele lui Barabbas!

— Nu cunosc.

— La voi e pergamentul!

— Nu.

Vrăjită, Anne aştepta următoarea întrebare; dar Sargent tăcea. Anne nu ştia unde se afla şi oricât se străduia să identifice un oarecare zgomot, care ar fi putut să-i dea un indiciu despre locul în care se afla, nu auzea nimic, ci zăcea acolo, de parcă ar fi fost surdă. Când încercă să deschidă ochii, nu reuşi, la fel cum tot ce încerca să-şi impună prin voinţă se lovea de povara din braţele şi picioarele ei şi atunci înţelese că Sargent se trudea să o subjuge prin hipnoză.

Cuvintele doctoriţei îi răsunau ca un ecou urât în cap: „Unde aţi ascuns pergamentul… pergamentul… pergamentul…”

Anne se gândise la asta de o sută de ori şi de aceea îi rămase în minte şi în această situaţie: dacă vorbeşti despre pergament, viaţa ta nu mai face doi bani. Nu ai să păţeşti nimic atâta vreme cât ei nu pun mâna pe pergament.

Cât stătuse în această stare de prostraţie, nu ştia să spună; doar se stăruia asupra unui gând: să nu sufle o vorbă. Şi dintr-odată, chiar dacă ţinea ochii închişi, observă deasupra ei o umbră, iar vocea lui Sargent răsună din nou:

— Veţi răspunde la toate întrebările mele şi nu îmi veţi ascunde nimic din ce aveţi în memorie.

Anne simţi degetul doctoriţei pe frunte, o atingere neplăcută, dar nu era în stare să îl dea la o parte şi să se apere.

— Cunoaşteţi conţinutul pergamentului? întrebă vocea sfredelitor.

Anne răspunse:

— Nu, nu îl cunosc.

— Dar aveţi o copie!

— Nimeni nu a putut să o descifreze.

— Şi originalul?

— Nici asta nu ştiu.

— Ba ştiţi foarte bine!

Sargent se repezi la Anne. Anne simţi cum femeia îi prinde braţele şi o scutură. Îi auzi ameninţările vocii glaciale, dar mânioase.

— Cu injecţii o să vă facem să vorbiţi.

Mai multe nu îşi mai putea aduce aminte.

12

Când se trezi, Anne zăcea într-o încăpere întunecoasă, într-o linişte nefirească. Se întinse şi încercă să scape astfel de presiunea din membre. Situaţia ar fi trebuit să o sperie de moarte, dar Anne nu simţea nici cea mai mică teamă. Tot ce aducea a temere se epuizase în săptămânile trecute. Dimpotrivă, în astfel de împrejurări îi apărea un curaj de care ea nu fusese conştientă vreodată. Se sculă, pipăi prin întuneric după minuscula sursă de lumină, care desena în fereastră o dâră difuză şi se lovi de

un geam. Simţi o clanţă, deschise şi dădu de nişte jaluzele de lemn, pe care, după ce deschise o încuietoare, le îndepărtă un pic.

Lumina făcea să o doară ochii şi trecu mult timp până ce Anne se obişnui cu ea. Mai întâi văzu doar cerul; dar, când coborî privirile, văzu cu mult mai jos de ea un ţinut muntos şi se lămuri că se afla în oraşul de sus. Fusese descoperită şi trebuia să recunoască faptul că în niciun caz nu se furişase neştiută în Leibethra, ci fusese ţinută sub observaţie de la bun început.

Pentru Anne nu exista niciun motiv să ţină jaluzelele trase, aşa că lăsă lumina vie a zilei să pătrundă în cameră şi descoperi un spaţiu mobilat cu zgârcenie, cu parchetul gol şi un pat de fier vopsit în alb, de o urâţenie remarcabilă. Uşa, ca toate celelalte uşi din Leibethra, nu avea nicio broască, aşa că nu era încuiată, iar când se uită afară, zări un culoar interminabil, cu multe alte uşi.

Nu i se păru indicat să exploreze împrejurimile. Fie şi numai faptul că fusese lăsată aici fără să fie încuiată, spunea mult despre cât de siguri se simţeau orficii. Din câte observa, nu exista nicio şansă să fugă. Iar în situaţia dată, Anne era oricum prea obosită. O durea capul şi se simţea teribil de rău, iar după ce se vârî în pat şi îşi puse capul între palme, se luptă cu somnul. În timp ce se uita prin camera pustie, privirile îi căzură pe un scaun unde erau aşezate haine călcate; abia acum observă că purta o cămaşă de noapte lungă şi ţeapănă, cum se obişnuieşte în spitalele de psihiatrie, şi se sperie de propria imagine.

Dar cu cât zăbovea mai mult cu privirea asupra hainelor – şi făcând asta, Anne se şterse cu mâinile la ochi, crezând că visează – cu atât mai agitată îi devenea respiraţia, îşi simţea inima în gât, sângele îi bubuia în tâmple. Hainele din faţa ei, de pe scaun, erau ale lui Guido.

Anne se ridică şi păşi cu grijă către scaun, de parcă îmbrăcămintea ar fi putut să se trezească dintr-odată la viaţă şi să o apuce de undeva. Pe spătar atârna sacoul, pantalonii erau pe partea unde se găsea şezutul, atârnând spre podea.

Anne avu mai întâi câteva reţineri şi nu îşi dori să se atingă de haine, dar până la urmă prinse curaj şi verifică partea interioară a sacoului, unde ştia că se află eticheta unui croitor din München. Într-adevăr, era costumul lui Guido.

Anne lăsă haina să cadă, de parcă i-ar fi ars degetele. Imaginea lui Guido apăru brusc în faţa ei, ameninţătoare. Anne simţea cum panica pune stăpânire pe ea. Ce fel de joc îngrozitor şi macabru făceau cu ea Guido, orficii sau cine mai era ascuns în spatele tuturor acestora?

Tocmai când voia să iasă din camera cea rece, Anne auzi pe culoar paşii înceţi şi grei ai unui bărbat.

„Guido!”

Tremura din tot corpul; simţea cum i se înmoaie genunchii. Fără scăpare, se prinse de patul de fier şi privi cu ochii larg deschişi către uşă.

Paşii veniră mai aproape şi cu cât cu cât îi auzea mai clar, cu atât mai ameninţător i se părea lui Anne zgomotul pe care îl făceau. În cele din urmă, se opriră în faţa uşii. Ciocăni.

Gâtlejul lui Anne era strangulat de frică. Şi dacă ar fi vrut, tot nu ar fi fost în stare să răspundă. Trăgea adânc aer în piept şi, în timp ce făcea asta, vedea cum este apăsată clanţa, încet, şi se deschide uşa. Anne ar fi vrut să ţipe, dar nu putea, nu putea decât să se uite cum se deschidea uşa.

Preţ de câteva secunde, stătură unul în faţa celuilalt, fără să scoată un cuvânt: Anne şi… Thales. Era roşcovanul, care îşi recăpătă primul glasul:

— Poate că nu mă aşteptaţi? spuse cu un rânjet neruşinat, pe care ea deja îl cunoştea şi care îi făcea faţa lată şi rozalie să devină şi mai roşie.

Anne, încă incapabilă să vorbească, dădu din cap vehement că nu. Credea că era pregătită pentru şocul pe care l-ar fi trăit din cauza întâlnirii cu Guido. Dar acum, că nu se gândise la o asemenea întrevedere, trebui să recunoască faptul că în niciun caz nu putea face faţă acelei situaţii şi îşi dori un singur lucru: ca Guido să fie mort,

mort de-a binelea!

— De la ultima noastră întâlnire la Berlin, începu roşcovanul rânjind, ne-aţi făcut numai greutăţi prin comportamentul dumneavoastră şi nu vreau să vă ascund că v-aţi prins într-un joc periculos, unul chiar foarte periculos.

— Unde… este… Guido? îngăimă Anne, de parcă nici nu ar fi auzit cuvintele lui Thales şi arătă tot atunci către hainele lui Guido de pe scaun. Aversiunea pe care o simţise de la bun început faţă de acest om se transformase acum în ură. Iar ura i-ar fi fost de ajuns ca să-l omoare.

— Unde se află pergamentul? întrebă Thales neclintit, ignorându-i întrebarea, şi adăugă placid: Vreau să zic originalul, fireşte, iar în vreme ce zicea asta pufni teribil de tare pe nas.

Când observă că Anne nici nu intenţiona să răspundă la întrebările lui, se răzgândi şi spuse cu acea detestabilă stăpânire de sine care îl caracteriza:

— Aţi fost căsătorită cu Guido von Seydlitz? Nu spuneaţi că a decedat în urma unui accident de circulaţie?

Răceala ca de gheaţă cu care îi răspundea Thales şi care o făcea ridicolă o împinse pe Anne în braţele disperării.

— Da, răspunse ea, într-un accident de circulaţie.

— Repet întrebarea: Unde este pergamentul? Dacă vreţi, putem negocia asupra oricărei sume. Aşadar?

— Nu ştiu, minţi Anne şi făcu eforturi să dea dovadă de aceeaşi stăpânire de sine ca şi interlocutorul ei. Dar sună teribil de provocator când adăugă, calmă: Şi dacă aş fi ştiut, nu sunt sigură că v-aş fi spus.

— Nici măcar pentru un milion?

Anne ridică din umeri.

— Ce înseamnă un milion faţă de asigurarea de viaţă dată de faptul că ştiu ce s-a întâmplat cu pergamentul? Dumneavoastră chiar credeţi că nu mi-am dat seama că toţi cei care au ştiut de pergament au murit într-un mod regretabil? Şi atunci, pentru faptul că mai sunt în viaţă, rămâne o singură explicaţie.

Thales nu dădea impresia că vorbele lui Anne i-ar fi dat prea mult de gândit. Clătină neîncrezător din cap şi din gesturi se putea vedea că nu era dispus să răspundă la obiecţii. Totuşi, omul era cu mult prea inteligent ca să nu îşi schimbe imediat strategia: Anne von Seydlitz avea dreptate: la ea era asul, oricum, Thales se vedea nevoit să creadă asta, iar cu ameninţări nu rezolva absolut nimic cu această femeie.

Drept urmare, schimbă tonul şi începu să relateze cu o aparentă bunăvoinţă că fusese supravegheată de orfici de la venirea ei în Salonic şi, când observă urma de îndoială de pe chipul ei, Thales remarcă, zâmbind:

— Am impresia că dumneavoastră mă subapreciaţi un pic. Chiar aţi crezut că aţi reuşit să vă strecuraţi pe ascuns în Leibethra?

— Da, răspunse Anne cu o sinceritate provocatoare, până la urmă nu era nimeni care să mă fi descoperit şi să mă fi împiedicat să ajung în Leibethra.

Furios, ca un taur stârnit, Thales pufni pe nas:

— Dacă aţi ajuns în Leibethra, asta a fost pentru că aşa am dorit noi, şuieră el; dar chiar în clipa următoare afişă din nou acel zâmbet dizgraţios: Georgios Spiliados, brutarul din Katerini, care v-a adus până aici, este unul dintre noi. Asta doar aşa, pe lângă altele.

— Dar aşa ceva nu e posibil! strigă Anne von Seydlitz, îngrozită.

— Doar v-am spus că m-aţi subapreciat. Aici, în Leibethra, nimic nu e lăsat la voia întâmplării. Ce se întâmplă, se întâmplă pentru că aşa vrem noi. Aţi crezut că puteţi să pătrundeţi neobservată aici? Ideea asta este la fel de absurdă ca şi aceea că se poate pleca din Leibethra. Încercaţi şi nu veţi reuşi. Doar un nebun ar lua o astfel de hotărâre. Vedeţi numai că în Leibethra nu există uşi încuiate. La ce bun?

Cu gândul că Georgios făcea parte dintre orfici, Anne nu se putea împăca.

— Georgios nu a vorbit numai de bine despre dumneavoastră, spuse el pe gânduri, şi m-am cam străduit

să îl conving să vă aducă până aici. L-am plătit bine.

Thales ridică din umeri, rânjind, şi întoarse palmele în afară.

— Ca să ne atingem scopul, avem dreptul să ne folosim de orice mijloc, înţelegeţi asta?

Anne nu putea decât să fie de acord, dar tăcea. Îi treceau prea multe gânduri prin cap. În cele din urmă, îl întrebă pe Thales:

— Ce aţi făcut cu Guido, cu Vossius şi cu Guthmann? Vreau un răspuns!

Expresia feţei lui Thales se întunecă şi spuse:

— Trebuie să vă obişnuiţi cu un lucru: în Leibethra nu se pun întrebări, ci se ascultă. În această privinţă suntem un ordin creştin întru totul normal. Dar numai în această privinţă.

— Am avut o discuţie cu profesorul Guthmann, începu Anne.

— Cu fratele Menas, o corectă Thales şi adăugă: ştiu.

— Nu părea prea încrezător.

— Şi trebuia să pară?

— Am avut impresia că lui Guthmann îi este teamă.

— Menas este un fricos.

— Dar e un om de ştiinţă important.

— Din câte se ştie.

— Şi aveţi nevoie de experienţa lui.

— Aşa şi este.

— Nu credeţi că este timpul să îmi spuneţi adevărul?

— Deja puneţi din nou întrebări, afirmă Thales. Şi, în afară de asta, dumneavoastră cunoaşteţi adevărul. Ştiţi despre ce este vorba: s-a găsit un pergament copt într-un mormânt, iar pe acest pergament este scrisă a cincea evanghelie. Din păcate, semnificaţia acestei scrieri a fost recunoscută cu mult mai târziu, când fragmente din ea erau împrăştiate deja în toate colţurile lumii.

Thales se duse la fereastră şi îşi încrucişă mâinile la spate. Continuă, privind afară:

— Documentul acesta ar putea să zdruncine puterea Bisericii Catolice. Cu acest pergament vom nimici biserica!

Vocea lui Thales răsuna puternic şi ameninţător, aşa cum nu o mai auzise niciodată până atunci.

— Nici eu nu sunt o susţinătoare a Bisericii, remarcă Anne, dar cuvintele dumneavoastră exprimă o ură adânc înrădăcinată.

— Ură? spuse Thales. Este mai mult decât ură, este dispreţ. Omul este o făptură divină. Dar aceia care îşi asumă rolul de a vorbi în numele lui Dumnezeu, neagă tot ce e dumnezeiesc. Cele două mii de ani de istorie a Bisericii nu sunt altceva decât două mii de ani de umilinţă, exploatare şi luptă împotriva progresului. Clericii au construit veacuri la rând domuri uriaşe în slava lui Dumnezeu, cum spuneau ei; de fapt, ideea de bază era să fie asuprit creştinul, să-l facă să-şi vadă micimea şi neînsemnătatea. Neînsemnătatea te împiedică să mai gândeşti, iar gândirea este otravă pentru Biserică. Biserica este ţinută în viaţă de porunci. Învăţătura ei înseamnă doar poruncă şi ascultare. Şi totul sub deviza: credinţă. Să crezi este mai uşor decât să gândeşti. Cine îşi foloseşte raţiunea în chestiuni de credinţă primeşte răspunsuri necreştineşti. Şi acesta este motivul pentru care s-a opus progresului şi cunoaşterii de când există ea. Cunoaşterea este sfârşitul credinţei. Toate prostiile pe care le răspândeşte Biserica au fost şterse cu buretele unui cuvânt magic: credinţă. Iar împotriva credinţei nu există dovezi, ci doar împotriva necredinţei.

Thales se întoarse către Anne.

— Acest pergament este pentru Biserică materialul exploziv care îi poate distruge puterea de pe o zi pe alta, înţelegeţi?

Anne înţelegea, dar nu pricepea de ce acea unică foaie de pergament care îi aparţinea putea fi de o importanţă atât de mare. Dar nici nu îndrăznea să întrebe, pentru că aşa ar fi recunoscut indirect că pergamentul este în posesia ei. Ce semnificaţie se ascundea în spatele numelui Barabbas, care să fie legătura cu Biserica?

— Vă ofer un milion! auzi cum rosteşte Thales. Gândiţi-vă bine. Mai devreme sau mai târziu, oricum

ajungem în posesia documentului. Dar atunci nu veţi mai primi nimic.

După aceea Thales plecă din cameră, paşii răsunându-i pe culoarul lung.

Dacă era adevărat ce spusese Thales – că pergamentul era un material exploziv, atunci acest document era pentru Biserica Catolică de o valoare mult mai mare decât pentru orfici. Anne se sperie de cum jongla cu ideea aceasta.

13

Acum ştia ce era cu orficii, dar nu aflase nimic despre Guido. Totuşi, hainele lui se aflau acolo, pantalonii şi sacoul lui, şi în timp ce se uita drept înainte, cu teamă, de parcă se aştepta să prindă viaţă, îi veni ideea să le îmbrace pe acestea, în lipsa altora şi să exploreze pe cont propriu partea de sus a oraşului Leibethra.

Ideea era atât de îndrăzneaţă şi îi venise atât de neaşteptat, că Anne se bucură de ea şi chiar surâse puţin când se gândi că Guido nu avea cum să mai apară dacă ea îi purta hainele. Există o teorie care spune că teama poate fi depăşită doar prin obiectul temerilor; teama de şerpi, de exemplu – atingând un şarpe, teama de insecte – printr-un curs despre insecte. În hainele lui Guido dintr-odată nu mai simţea nicio teamă că va apărea Guido şi chiar îşi propusese să dea până la urmă de capătul acestui joc macabru.

Coridorul lung din faţa camerei ei era mărginit la ambele capete de uşi de sticlă mată, dar nici acestea nu erau încuiate. Totul aducea a spital. În mijloc se afla un soi de cabinet al unui medic sau al unei asistente, cu o fereastră glisantă, spre coridor. Încăperea era goală. Curioasă, Anne trase cu urechea pe la uşi, dar nu auzi niciun zgomot. Pustietatea îi crea senzaţia de coşmar; Anne începu să deschidă uşile una după alta. Bănuiala i se confirmă: era un spital fără pacienţi.

Pustietatea care se căsca peste tot în faţa ei ar fi putut să îl aducă în pragul nebuniei pe un om normal şi era sigur că lucrurile erau gândite aşa dinainte. În orice caz,

ea începu mai întâi cu grijă, apoi din ce în ce mai repede, să tragă de fiecare uşă de pe interminabilul coridor, ca să le închidă la loc, după ce constata că nu era nimeni înăuntru.

În ultima cameră, din partea opusă încăperii ei, Anne se opri. Se sperie, pentru că văzuse treizeci sau patruzeci de saloane goale, iar în acesta se afla un pacient. Anne se apropie.

— Adrian!

Pacientul era Adrian Kleiber.

Există situaţii care te lovesc cu atâta forţă, că nu mai eşti în stare de niciun gând limpede, iar raţiunea refuză să proceseze realitatea. Într-o astfel de situaţie se afla şi Anne în acest moment: tot ce putea să spună era:

— Adrian!

Şi încă o dată:

— Adrian!

Kleiber părea apatic, chiar mai confuz decât ea şi zâmbea prietenos. Nu era nicio îndoială, era sedat.

— Mă recunoşti, Adrian? întrebă Anne.

Kleiber făcu semn din cap că da şi spuse după ceva vreme:

— Fireşte.

Dacă te gândeai la îmbrăcămintea ei şi la părul tuns scurt, lucrul acesta în niciun caz nu era de la sine înţeles.

— Ce-au făcut din tine? întrebă Anne furioasă.

Kleiber ridică atunci mâneca stângă a pijamalei şi se uită pe dosul braţului. Era plin de înţepături de ac.

— Vin de două ori pe zi, spuse obosit.

— Cine? strigă Anne revoltată, şi în colţul ochilor îi apăru o cută.

— Pe nume nu mi s-a prezentat niciunul.

Îşi smulse un zâmbet.

Între timp, Anne înţelesese toate consecinţele situaţiei şi acum îl copleşea pe Kleiber cu mii se întrebări. Kleiber răspundea cu greu, dar clar, şi astfel află Anne von Seydlitz că Adrian fusese răpit de un comando al orficilor şi adus cu tevatură din Marsilia, în Salonic.

— Dar asta e nebunie curată! se enervă Anne. Te vor căuta cu Interpolul. Nu poţi dispărea, totuşi, cu una cu două, cel puţin nu tu!

Kleiber dădu a lehamite din mână.

— Oamenii ăştia sunt nişte gangsteri cu inima de piatră. Probabil că m-au ţinut sub observaţie şi m-au urmărit zile la rând. În orice caz, ştiau că am un bilet de avion către Abidjan. Ştiau data plecării şi numărul şi când am ajuns în Le Bourget, m-au tras într-o maşină. Atunci mi-am pierdut cunoştinţa. Când mi-am revenit, mă aflam împreună cu trei bărbaţi, care erau îmbrăcaţi ca nişte preoţi, într-o limuzină, pe drum, către sudul Franţei. Nu are să mă caute nimeni. Oficial, eu am plecat pe Coasta de Fildeş.

— Şi de cât timp eşti aici?

— Nu ştiu. De cinci-şase zile; poate de două săptămâni. Am pierdut noţiunea timpului. Injecţiile astea afurisite.

— Şi interogatoriile? Au încercat să scoată şi de la tine ceva?

Kleiber trase aer în piept; se vedea cât efort face să îşi amintească ceva, cum încerca să nu arate nicio slăbiciune. În cele din urmă scutură din cap.

— Nu, nu a existat niciun interogatoriu sau cel puţin nu îmi pot aminti să fi fost interogat ori să se fi făcut presiuni asupra mea. Ar trebui să-mi amintesc aşa ceva.

Anne observă cu oarecare amărăciune:

— Cei de aici se pricep la droguri şi medicamente şi există mijloace care te lasă fără nicio amintire pentru un timp. Desigur, îţi amorţesc şi memoria, aşa că oamenii ăştia nu se pot folosi de ea. Nu, eu cred că vor să-ţi înfrângă voinţa puţin câte puţin şi cândva vor începe să te preseze.

Adrian o apucă pe Anne de mână. Prietenul care putea face faţă oricărei situaţii şi care niciodată nu era în pană de idei lăsa impresia că este demn de milă şi neajutorat.

— Dar ce vor de la mine? murmură el pe un ton

plângăcios.

În acest moment de dezarmare masculină, Anne simţi dintr-odată o puternică afecţiune pentru Kleiber; da, avea impresia că vede cum ochii jurnalistului care cunoştea lumea, Adrian Kleiber, o imploră pe ea să îl ajute. Şi în timp ce îi lua mâna dreaptă între cele două palme ale ei, Anne spuse încet:

— Îmi pare rău pentru ce s-a întâmplat în San Diego.

Adrian dădu din cap, de parcă ar fi vrut să spună: „Regretele sunt de partea mea”. Se uitau unul la altul şi se înţelegeau, se înţelegeau mai bine decât înainte.

Fusese nevoie de situaţii neobişnuite ca să se regăsească unul pe altul, şi se gândeau la acelaşi lucru acum: la noaptea de la hotelul din München, când – lucru neaşteptat pentru amândoi – se culcaseră împreună, într-un acces de nebunie căruia îi pusese capăt apariţia nocturnă a lui Guido, în camera lui de lucru. Da, chiar se gândeau amândoi la acelaşi lucru, pentru că Adrian pricepu imediat la ce se referă, iar Anne spuse imediat:

— E aici. L-am văzut de două ori.

— Şi crezi că este el? întrebă Kleiber şi se uită la costumul ei bărbătesc.

— Nici eu nu mai ştiu ce să cred şi îmi este indiferent; orice este posibil. Faptul că eşti aici şi că vorbim unul cu altul nu este un lucru mai puţin nebunesc. Când te-am văzut m-am îndoit de judecata mea, la fel cum m-am îndoit atunci când l-am văzut pe Guido.

— Anne, rosti Kleiber şi îi strânse şi mai tare mâna, ce vor oamenii ăştia de la noi?

Tonul vocii lui trăda teamă. Acesta nu era Adrian pe care îl cunoştea ea; era o epavă umană chinuită de mii de spaime. Chiar dacă nu scăpase de frică, Anne von Seydlitz era într-o stare mult mai bună. Sentimentele ei depăşiseră acea limită superioară, după care teama se transformă în mânie, mânie împotriva celui care i-a pricinuit teamă.

— Nu trebuie să te temi, spuse ea. Câtă vreme nu îţi scapă nimic, nu au ce să ne facă. Nu te-au adus aici ca să te omoare, asta ar fi putut să o facă în Paris. Gândeşte-te

numai la Vossius. Nu, te-au adus aici pentru că vor să afle de la tine unde se află pergamentul. Şi atâta vreme cât nu ştiu despre asta şi cred că ai putea să le dai o informaţie esenţială în această chestiune, tu nu trebuie să te temi, ai auzit?

— Dar noi ce putem face? Mai devreme sau mai târziu vor scoate de la noi tot ce ştim. Nu se dau în lături de la nimic. Ce să facem?

Pe chipul lui Kleiber stătea întipărită disperarea.

— Mai presus de toate nu trebuie să cedăm în faţa sorţii! susţinu Anne încurajator. Trebuie să încercăm să ieşim de aici.

— Imposibil, observă Kleiber, sunt aşa de siguri de ei, că nici măcar nu consideră necesar să închidă uşile închisorii.

— Asta este şansa noastră. Singura.

14

Anne se trase mai aproape de Kleiber, iar discuţia următoare se desfăşură doar pe un ton şoptit.

— De câteva zile bune mă uit de pe fereastră la o cabină cu cablu pentru materiale. Circulă neîntrerupt, iar la staţia de pe munte ai acces neîngrădit.

— Vrei să spui că…

Kleiber se uită la Anne.

— Adrian, este singura şansă! Nu este lipsită de pericole, dar am văzut că în coşul de lemn se transportă până şi butoaie de ulei. Un butoi de ulei cântăreşte cât noi doi la un loc. Cred că pericolul să murim aici este mai mare decât riscul de a fugi.

Kleiber făcu semn apatic că da şi după ce se gândi un timp, ceea ce se vedea că îl solicită, spuse cu o voce tristă:

— Aş veni imediat, dar nu merge. Nu pot. Injecţiile astea te lipsesc de orice dorinţă de a face ceva. Încearcă singură. Poate reuşeşti mai târziu să mă scoţi de aici într-un fel sau altul.

Pe culoarul lung se apropiau paşi.

— Doctoriţa cu următoarea mea injecţie, spuse Kleiber descurajat.

Remarca o puse pe jar pe Anne. Sub nicio formă nu trebuia să fie găsită aici; atunci s-ar fi terminat totul.

Ce s-a întâmplat în clipa următoare a fost şi pentru Anne un mister. Nu premeditase asta, iar când se gândea la ce se întâmplase, nu putea decât să se felicite. Pe de altă parte, atitudinea ei nu a făcut decât să confirme ce se spune de mult, că oamenii care ajung în impas sau în situaţii fără ieşire sunt capabili de fapte inimaginabile. Aşa se întâmplă şi cu Anne von Seydlitz: se duse în spatele uşii, fără să se gândească prea mult şi aşteptă până ce se deschise.

Chiar şi din spate, Anne o recunoscu imediat: doctoriţa greoaie din salon. Din câte părea, ei îi revenea sarcina să îi păcălească încrederea. Dr. Sargent avea în mână o seringă. Fără să stea pe gânduri, Anne apucă prosopul care atârna în cuierul din spatele uşii, îl aruncă pe capul femeii mici de statură şi trase de cele două capete. Cealaltă scoase un zgomot înăbuşit, şi seringa îi căzu pe podea, fără să se spargă. Cu toată puterea pe care o putea aduna, Anne o lăsă fără aer. Femeia era atât de şocată, că nu se opuse în niciun fel atacului şi, în scurt timp, se prăbuşi la pământ, ţeapănă ca o scândură.

Adrian urmărise neaşteptata scenă cu ochii mari. Dar numai când o văzu pe podea pe doctoriţă, atunci sări din pat şi veni să o ajute pe Anne. Ea îi refuză sprijinul şi spuse încet:

— Monstrul ăsta nu are să-ţi mai facă nimic!

Abia când Adrian strigă îngrijorat:

— Încetează, ai să o omori.

Anne îşi reveni în fire şi slăbi strânsoarea prosopului din jurul gâtului. Doctoriţa trăgea cu greu aer în piept şi deschidea gura ca un peşte pe uscat. Anne nu dorea să o ucidă, dar furia ei – expresie a instinctului de conservare – încă nu dispăruse. Anne ridică seringa şi înfipse acul în coapsa femeii.

Kleiber se uita admirativ la Anne, de parcă ar fi vrut să spună: „Asta n-aş mai fi crezut”. În cele din urmă, spuse temător:

— Şi acum ce o să se întâmple?

Femeia de pe podea gemea uşor. Anne îngenunche într-o parte, Adrian se ghemui lângă creştetul ei.

— Cum e după o injecţie ca asta? întrebă Anne.

Adrian trase adânc aer în piept. Răspunse cu greu:

— Primele două-trei ore pluteşti ca pe un nor. Le percepi pe toate ca de la distanţă, dar nu eşti în stare să reacţionezi. Voinţa nu te ascultă. De exemplu, vrei să spui ceva, dar nu poţi, vrei să te scoli, dar picioarele nu te asculta. E o stare de apatie totală.

Anne reacţionă glacial:

— Bine, conchise ea laconic, atunci nu avem de ce să ne temem, cel puţin nu în următoarele două ore.

Kleiber făcu semn că da.

— Cum te simţi?

— Foarte bine, minţi Kleiber.

Anne îl prinse de braţe pe Adrian.

— Trebuie să reuşim. Dacă ne prind, ne bat până ne omoară! Nu ne mai rămâne altă variantă, pricepi?

Pulsul lui Adrian se accelera. Îşi dădu seama că e treaz de-a binelea şi că trebuia să îşi mobilizeze ultimele puteri. Nu era timp de gândit. Şi avea încredere în Anne. Împreună, vor reuşi să fugă; era convins de asta.

— Hai, apucă! comandă Anne şi o prinse de picioare pe femeia mică şi rotofeie. Adrian o apucă de partea de sus a braţelor şi în acest fel o puseră în pat pe cea care îşi pierduse cunoştinţa. O acoperiră, în caz că se uita cineva în treacăt de la uşă, să creadă că este Kleiber. El se îmbrăcă repede; batista care căzu pe podea i-o puse Anne la loc; după aceea ieşiră din cameră şi Anne îl luă de mână pe Adrian:

— Vino!

15

În incursiunile ei exploratorii prin labirintul cetăţii de sus, Anne von Seydlitz descoperise chiar din prima zi o săpătură în munte, în care atârna coşul funicularului pentru provizii şi chiar din prima zi luase în consideraţie utilizarea acestui mijloc de transport, ca să fugă. Ca în

cazul tuturor uşilor din Leibethra, nici accesul la punctul terminus de pe munte nu era supravegheat. Butoaie goale, lăzi şi saci se strânseseră până în tavanul spaţiului îngust şi aşteptau să fie transportate în vale. Ce putea fi mai la îndemână decât să-şi tragă un sac pe cap şi să o pornească în jos, camuflaţi astfel?

Agitat, Kleiber inspectă instalaţia electrică, care, în comparaţie cu celelalte dotări tehnice din Leibethra, părea mai degrabă primitivă: o ditamai maneta cu un mâner de modă veche, din porţelan, acţiona motorul electric, două săgeţi marcau sensurile de mers în sus şi în jos şi singura dificultate pe care o constată Adrian era cum să mişte maneta şi să sară în coşul care pleca, prins cu patru lanţuri şi fără capac. Atunci – aşa era de părere Kleiber –, trebuia să dispară în saci şi să stea nemişcaţi, pentru că de sus, din oraş, coşul se vedea. Ea ştia unde este oprirea din vale?

Anne surâse viclean.

— Cel care m-a adus până aici face parte dintre orfici, lucru pe care eu nu îl ştiam. A fost cu ochii pe mine de la bun început. Abia aici am aflat asta. Totuşi, el a greşit undeva: pe drum mi-a arătat staţia din vale. Este în spatele postului de observaţie, ceva mai departe de el, la intrarea în oraşul de jos.

Adrian începu să dea din mâini, enervat.

— E o capcană, asta e o capcană!

— Nu cred, spuse Anne calmă, chiar dacă… pe oamenii ăştia trebuie să îi crezi în stare de orice. Ţi-e teamă?

În loc să răspundă, Kleiber o luă pe Anne în braţe. Intuia că lui Adrian îi este frică şi, la drept vorbind, trebuia să recunoască faptul că şi ea simţea teamă. Ce s-ar întâmpla, dacă se descoperea că au plecat când ei erau la jumătatea drumului? Ei doi, fără sprijin, între cer şi pământ? Anne nu voia să se gândească la asta.

Cum îl ţinea pe Adrian în braţe, o răscoliră din nou acele sentimente ţinute în frâu, pe care în ultimele săptămâni reuşise să şi le suprime. Îl iubea pe acest

bărbat, chiar dacă nu putea prinde curaj să îi mărturisească dragostea. Cel puţin nu în situaţia asta. Afară începu să plouă. Picuri mari pocneau pe acoperişul de tablă şi din vale se profilau venind în sus aburi de ceaţă. Anne ridică din sprânceană şi privi sceptic în vale.

— Drace! spuse încet. Mai e şi asta.

— Păi de ce? se împotrivi Kleiber. Ceva mai bun nici că putea să ni se întâmple.

Scoase o prelată verde de sub saci.

— În felul acesta putem să ne ascundem sub prelată, fără să trezim cuiva vreo bănuială.

— Ai dreptate, spuse Anne, în timp ce Kleiber, care se vedea că devine din ce în ce mai agil, începu să tragă de întrerupătorul electric.

— E o problemă, murmură Adrian pe gânduri.

— Care anume?

Anne veni mai aproape.

— Dacă trag de manetă, coşul porneşte… fără mine.

— Hm.

Anne luă o mină gânditoare.

— Şi atunci?

— Am o idee, spuse Kleiber şi se uită în jurul lui, în spaţiul îngust.

— Şi care ar fi aceea?

— Am nevoie de nişte cablu sau de o frânghie rezistentă.

— Uite! strigă Anne şi arătă către frânghia care folosea la strânsul prelatei.

Kleiber o luă şi începu să-i lege capătul de mânerul manetei. Apoi o trase vertical în jos, prin mânerul unui dulap pentru unelte, direct către coş. Anne era uimită.

— E genial. Da, aşa trebuie să funcţioneze. Pur şi simplu genial!

Kleiber râse.

— O să vedem dacă e. Oricum, eu nu văd altă posibilitate.

Se porni vântul. Şuiera prin crăpăturile staţiei şi Anne aruncă o privire îngrijorată afară. Adrian încărcă

nişte saci goi în coş, întinse prelata peste ei şi se uită scurt la Anne. Urcă!

— Ţi-e teamă? întrebă el cu un zâmbet încurajator.

Fără să răspundă, Anne se urcă în coş şi se vârî sub acoperitoare. Adrian îi puse în mână funia care ducea la comutator, apoi îşi făcu vânt sieşi în vehiculul care se clătina şi încercă să îşi găsească o poziţie cât de cât comodă. Câteva clipe, cei doi tăcură, cu privirile aţintite în vale, unde se strânsese furtuna.

Ca să prindă curaj, Anne spuse:

— În zece minute totul s-a terminat.

Kleiber adăugă ironic:

— Jos cu siguranţă că s-a pregătit comitetul de primire.

După care trase de sfoară.

Cu un zgomot scârţâitor, maneta comutatorului coborî, şi în acelaşi timp, coşul se puse în mişcare, clătinându-se încolo şi încoace. Anne şi Adrian traseră învelitoarea peste cap şi lăsară doar o deschizătură prin care să se poată uita către vale. Ploaia se înteţi; bătea gălăgioasă în prelată. Pale puternice de vânt zdruncinau coşul, iar în teama ei, Anne îl apucă de mână pe Kleiber. Să fi fost efectul de durată al drogurilor sau poate că Adrian îşi recâştigase curajul; în orice caz, abia dacă mai lăsa să se vadă vreo urmă de frică; părea să fie gata să facă orice, pentru că mai rău de atât nu putea ieşi.

Nici măcar nu merseseră cincizeci de metri în vehiculul lor aflat în balans, că Anne începu să tremure puternic.

— Doar să nu ne prăbuşim, spuse ea încet, ţinând ochii închişi.

Cu cât coşul se îndepărta de staţia de pe munte, cu atât mai puternic se clătina în toate direcţiile, dintr-o parte în alta şi în sus şi în jos. O privire în urmă, către cetatea dintre stânci, învăluită în şiroaie de ploaie, îl făcu pe Kleiber să vadă cât de mare era Leibethra cu turnurile şi construcţiile ei bizare, care pe asemenea vreme semănau mai degrabă cu cetatea părăsită a lui Frankenstein decât

cu o mănăstire.

Între timp, coşul ajunsese în acel punct, în care nici staţia de pe munte, nici cea din vale nu se puteau zări, din care pricină Kleiber cu greu putea spune dacă vehiculul se mai mişca vreun pic în jos. Iar balansul impetuos nu ajuta deloc.

— Stăm pe loc! strigă Anne, după ce deschisese ochii preţ de o clipă. Au oprit!

Kleiber îi puse lui Anne mâna la gură.

— Aşa se pare! Stai liniştită, în câteva minute se termină totul.

Apoi îşi puse braţul în jurul umerilor ei. Anne respira greu, îi era rău. Incapabilă să gândească ceva cum trebuie, îşi spunea un singur lucru: „Să sperăm că această călătorie de groază va avea în curând şi un sfârşit”. Chiar dacă au descoperit că a fugit şi o duc înapoi – lucrul cel mai important era că putea simţi pământul sub picioare!

Cât despre Adrian, el era obişnuit cu situaţiile neobişnuite, din pricina profesiei, iar curajul de a-şi asuma riscuri făcea parte din calităţile lui excepţionale. Dar mai presus de toate, în acest context putea să facă dovada virtuţilor proprii, pentru Anne. Observase de ceva timp că roţile de pe cablul pe care era aşezat coşul mergeau în continuare în direcţia văii. Dar siguranţa cu care se amăgea Kleiber dispăru dintr-odată.

În faţa lor apăru din ceaţă un stâlp de susţinere şi, înainte să apuce să treacă de el, coşul de lemn se lovi de o bară de fier. Peretele lateral dinspre stâlp, unde stătea Kleiber, se despică, lovindu-l pe Adrian în coapsa dreaptă, ceea ce îl făcu să urle. Instinctiv, o trăsese către el pe Anne, când văzuse că se apropie nenorocirea, ca nu cumva Anne să fie aruncată din coşul deschis. Poate că asta îi salvase viaţa, pentru că astfel se răsucise ceva mai departe de peretele exterior. Coapsa îl durea şi, când îşi ridică mâna, văzu că e roşie de sânge.

— Te-ai rănit! strigă Anne isteric.

— Un fleac, spuse Kleiber, mimând calmul. Nu ştia cum arată rana lui din coapsă; simţea doar o durere

înţepătoare. Când se uită la Anne, îşi dădu seama că ea plânge cu ochii închişi. Kleiber socoti că nu e bine să spună ceva în situaţia asta. Îşi dorea doar să ajungă la staţia din vale.

Ireală ca o apariţie miraculoasă, în faţa lor răsări brusc un adăpost de lemn, o construcţie primitivă din scânduri, cu o deschizătură mare şi întunecoasă. Nici Anne, nici Adrian nu aveau nici cea mai vagă idee cum să facă vehiculul să stea locului.

— Sărim, strigă Adrian, trebuie să sărim, şi trase prelata la o parte; dar Anne, cu gura larg deschisă, se ţinea de peretele din faţă, incapabilă să se ridice. Distanţa până la pământ era de numai doi sau trei metri, aşa că era într-adevăr posibil să sară de la această înălţime, dar Anne nu era în stare. Şi în timp ce Adrian o apucă de umeri şi încercă să o arunce peste marginea coşului, în timp ce el striga într-una: „Vino, că reuşeşti, sigur reuşeşti!”, vehiculul în balans se zdruncină puternic. Se simţi un tremur de la cablu, apoi totul se opri. Doar ploaia mai ciocănea pe tabla acoperişului.

Treptat, spasmele lui Anne dispărură, iar Adrian se uită prin jurul barăcii unde ajunseseră. Încăperea semăna cu staţia de pe munte; şi aici erau lăzi, saci stivuiţi şi cutii cu provizii. Părea că fuga lor chiar nu fusese observată; oricum, nu era nimeni care să-i aştepte.

Anne şi Adrian se uitară unul în ochii celuilalt. Râseră, un râs eliberator şi fericit, după momentele de tensiune maximă.

— Dar tot nu am reuşit, remarcă Anne, în timp ce se uita afară printr-o ferestruică dintr-o parte. La nici cincizeci de metri se află postul de pază şi pârâul, care abia dacă se văd în ploaia asta deasă.

— Unde suntem? întrebă Kleiber nesigur.

— Stai liniştit, mă descurc eu. Dacă reuşim să trecem neobservaţi pe lângă postul de pază, am trecut de ce e mai greu. Crede-mă!

Anne se străduia să îl încurajeze pe Kleiber; nici ei nu-i prea venea să creadă că putea fi chiar atât de simplu

să scape din Leibethra. Mai ales dacă se gândea cum ajunsese aici, atunci începea să se îndoiască. În orice caz, nu s-ar fi mirat dacă din casa paznicului ar fi ieşit cineva şi ar fi spus cu arma la ochi: „Vă aşteptam. Veniţi”.

Dar nu se întâmplă nimic.

16

Ploaia nu prea părea să-i invite să plece din cabana care îi proteja, dar amândoi au căzut de acord că nu mai puteau zăbovi nici măcar un minut acolo. Kleiber îi puse lui Anne un sac gol pe umeri, care abia dacă o proteja de ploaie şi frig; prelata o strânse într-o legăturică, apoi deschise puţin uşa, de unde pornea un drum drept către casa paznicului şi spuse în şoaptă:

— Pentru Dumnezeu, de ce nu dispărem noi în direcţia opusă? De ce trebuie să trecem musai pe lângă casă?

Anne deschise ceva mai mult uşa, pentru ca Adrian să vadă ce era în apropiere.

— Din pricina asta, spuse ea calmă, iar Kleiber văzu că în spatele staţiei din vale, spre pârâu, cobora o stâncă abruptă. Anne adăugă, arătând cu degetul: Crede-mă, este singurul drum care ne duce spre vale.

Atunci puse mâna Kleiber pe legăturica lui, cu cealaltă o prinse pe Anne de mână şi plecară amândoi în fugă spre cabană.

Ploaia rece le biciuia chipurile, pământul se înmuiase şi devenise noroi. Privirea le era aţintită asupra cabanei de supraveghere şi se grăbeau în direcţia ei. Când ajunseră acolo, se strecurară ghemuiţi, după care alergară spre vale pe drumul cu pietre, până când Anne, chinuită de o înţepătură într-o parte, se opri să-şi tragă sufletul.

Prin copacii din jurul ei vuia ploaia. Urmele de anvelope de pe drumul carosabil trădau faptul că, nu cu mult timp în urmă, trecuse prin acel loc o maşină; dar în afară de ploaie nu se mai auzea niciun zgomot. Adrian desfăşură prelata, o trase deasupra capului şi o chemă pe Anne să se adăpostească sub materialul impermeabil.

Aşa se chinuiră să meargă către vale, ţinându-se

strâns unul de altul. Nu aveau timp de pierdut, nu numai pentru că plecarea lor urma să fie observată curând, ci şi din cauză că apusul se apropia rapid, iar pe întuneric nici nu se putea înainta. Abia dacă scoteau vreo vorbă, în timp ce se tot împiedicau la vale, vlăguiţi; din când în când, se mai opreau şi ciuleau urechile după zgomotele suspecte, apoi o luau din nou la pas.

Anne se străduia să recunoască drumul. Ploaia schimbă peisajul. Totuşi, ştia că există o singură cale în jos. O dureau picioarele, pentru că tot aluneca şi îşi pierdea echilibrul. La asta se adăuga şi frigul care o muşca din ce în ce mai tare şi care îi arăta că e la capătul puterilor.

Parcurseseră exact o zecime din traseu până la punctul în care drumul de ţară ajungea la strada principală. Restul drumului, anunţă ea, sigur le lua încă două ore, iar atunci va fi întuneric.

Din acest motiv, părăsiră carosabilul şi urcară o porţiune de pantă de la poalele unui grup de stânci, care străpungeau cerul negru cu vârfurile ca degetele ridicate în semn de jurământ. Vântul şi vremea spărseseră bolovănişul şi ce era dedesubtul lui se deplasase, aşa că unde stânca ajungea în pământ, apăruseră nişte cavităţi naturale, care erau numai bune de adăpost pentru noapte.

— Nu e confortabil, observă Kleiber, dar e uscat şi peştera ne fereşte şi de frig.

Anne dădu din cap, în semn de aprobare. Nici măcar în copilărie nu înnoptase sub cerul liber, dar acum îi era indiferent. Era moartă de oboseală şi dorea să doarmă un pic. Kleiber la fel. Încercase să dea impresia că era stăpân pe situaţie, dar adevărul era că se simţea stors de toate puterile şi era cât pe ce să se prăbuşească.

Sprijiniţi de peretele din spate al peşterii dintre stânci, amândoi încercară să se aşeze cât mai comod. Adrian trase prelata peste ei, ca să-i ferească de frig. Moţăiră aşa, în speranţa că vor putea să adoarmă.

— La ce te gândeşti? întrebă Anne după două-trei ore petrecute în beznă.

Ploaia se mai potolise, dar din copaci încă mai

cădeau picuri pe pământ.

Kleiber răspunse:

— Mă gândesc care e cea mai bună variantă să scăpăm de aici.

Prin hainele reci, Adrian simţea căldura pe care o emana corpul lui Anne.

— Atunci ne gândim la acelaşi lucru, remarcă ea cu o anume ironie în voce. Şi… ai ajuns la vreun rezultat?

Kleiber ridică din umeri. Noaptea era atât de neagră, că puteau doar să-şi ghicească unul altuia conturul feţelor.

— Au să ne vâneze, cum i-au vânat pe Vossius, şi pe Guthmann, şi pe toţi ceilalţi, mormăi el ca pentru sine. Şi totul pentru un petic vechi şi îngălbenit de hârtie. Este absurd.

— Ştii doar că nu este un petic oarecare de hârtie, aminti Anne enervată. Chiar dacă nu ştim ce conţine, este de o importanţă epocală, altfel nu ar cheltui orficii atâta efort pentru asta.

— Ei bine, există o a cincea evanghelie. Se prea poate ca Noul Testament să primească nişte completări din pricina asta sau poate că se schimbă în anumite detalii. Dar asta nu justifică agitaţia pe care a stârnit-o; şi mai ales nu justifică faptul că sunt omorâţi oameni, doar pentru că ştiu ceva în legătură cu asta.

— Nu, bineînţeles că nu, strigă Anne, ceea ce îl făcu pe Adrian să-i pună mâna la gură şi să îi ceară să fie prudentă, înainte să apuce să continue pe un ton voalat: Cheia misterului se află în numele Barabbas. Câtă vreme nu ştim ce este cu numele ăsta, o să tot bâjbâim în beznă.

— Asta nu o să aflăm niciodată, spuse Kleiber şi continuă după o lungă pauză: Nici eu nu ştiu dacă e inteligent să ne batem capetele cu asta. Vezi în ce stare ne-a adus curiozitatea. Nu mai lipsea mult…

— Tu îi spui curiozitate, întrerupse Anne, eu cred că autoapărare ar fi un termen mai potrivit. În ceea ce mă priveşte, am ajuns până aici şi nu-mi voi găsi pacea până când nu se lămuresc dedesubturile, înţelege, te rog.

Atunci Kleiber o strânse pe Anne şi mai tare lângă el,

de parcă ar fi vrut să se scuze pentru reproş. Vorbiră strâns îmbrăţişaţi toată noaptea; şi când înceta unul, de epuizare, începea la loc celălalt. Vorbiră despre tot ce îi apăsa.

— Trebuie să îţi fac o mărturisire, spuse Adrian.

— Şi eu vreau să-ţi spun ceva, îl întrerupse Anne. Te iubesc.

Declaraţia aceasta îl luase pe Kleiber cu totul prin surprindere. Tăcu.

Aşa începu o noapte ciudată de iubire, sub stâncile care serveau drept adăpost numai animalelor.

Spre dimineaţă, când prima geană de lumină străluci printre crengile copacilor, picurând de ploaie, se treziră speriaţi. Dinspre munte se apropia un uruit de motoare.

— Şi-au dat seama că am fugit! şopti Anne. Vor pune câinii pe noi, creaturile acelea oribile pe care le cresc acolo sus.

Kleiber încercă să o liniştească.

— Fii fără teamă, draga mea, ploaia este de partea noastră; ne-a şters toate urmele.

Vehiculul veni mai aproape. Nu cu mult sub ei văzură farurile unei maşini de teren, care îşi croia drum prin vale, cu motorul vuind. Cei dinăuntru nu se puteau distinge. La fel de repede pe cât se ivise, dispăru ca o arătare, în crepusculul dimineţii; puteau doar să mai audă zgomotul de motor, şi acesta de la kilometri depărtare. Anne răsuflă uşurată.

Noaptea concepuseră un plan: plecau de la premisa că orficii supravegheau aeroportul din Salonic; de aceea voiau să îşi facă drum până în sudul ţării. Doreau mai ales să evite Katerini, localitatea în care, din câte se părea, se infiltraseră orficii. De la Elasson plănuiau să se ducă în Larissa; acolo urma să se despartă.

Kleiber propuse ca Anne să se îmbarce spre casă în Corfu. El intenţiona să se ducă la Patras. În ambele oraşe existau consulate care puteau să îi ajute. Ideea lui Kleiber se baza pe faptul că orficii ar fi pus toate pârghiile în mişcare ca să pună mâna pe ei. Drumurile separate le

dublau şansa. Şi, mai ales, o călătorie incognito pe feribot era mai sigură decât un zbor cu avionul. Ca loc de întâlnire, Adrian conveni cu ea hotelul Castello, din Bari.

Trei zile mai târziu, Anne von Seydlitz ajunse în Bari; dar hotelul Castello, pe care îl stabilise Kleiber ca punct de întâlnire, nu exista. Nu era niciun hotel care să aibă un nume asemănător, iar de Adrian, nici urmă.

Capitolul opt

ATENTATUL

Cei din umbră

1

De fiecare dată când se întâlneau, iar asta se întâmpla obligatoriu de mai multe ori pe zi, Kessler închidea ochii, se ruşina. Se ruşina cu ruşinea unui creştin penitent, pentru că pe acest Stepan Losiński, căruia îi răspundea cu atâta respect în zona academică, îl urmărea cu suspiciune de săptămâni întregi, ca pe un nelegiuit, cu toate că pe amândoi îi unea acelaşi ordin şi sarcina secretă de la Universitatea Gregoriana. Dar tocmai această sarcină secretă semăna din ce în ce mai multă discordie printre iezuiţi şi făcea o farsă din deviza *Omnia ad majorem Dei gloriam,* din partea de sus a sălii în care, la adăpost de lumea de afară, căutau să descifreze acel pergament. O farsă care echivala cu a te pregăti de Crăciun la Rusalii.

Discordia în sine nu este ceva rău, în orice caz nu condamnabilă, pentru că părerile opuse într-o problemă aduc mai mult folos decât o armonie stupidă; în chestiuni legate de credinţă, în Biserica Romană nu este valabil acest principiu, deoarece chiar evanghelistul Matei i-a atribuit Domnului şi Stăpânului său următoarele cuvinte: Se vor scula Hristoşi mincinoşi şi proroci mincinoşi; vor face semne mari şi minuni, până acolo încât să înşele, dacă va fi cu putinţă, chiar şi pe cei aleşi.

Aceasta era ora profeţită sau cel puţin asta credeau acei iezuiţi care ţineau partea profesorului Manzoni, pentru că în ziua în care se făcuseră cunoscute noile fragmente din pergament, crescu bănuiala că totul ar

putea fi întru totul diferit în privinţa Domnului nostru Iisus. În sală se formaseră două tabere: una în concordanţă cu Manzoni, care respingea cu vorbe pioase noile informaţii, precum Iosif femeii lui Potifar, iar cealaltă a discordiei, care vedea în Losiński propria căpetenie. De aici făcea parte şi Kessler.

Kessler avea o contribuţie nu tocmai mică la traducerea pergamentului copt; ştia foarte bine textul cunoscut până în acel punct şi nu avea nicio îndoială că este o evanghelie primordială, iar pentru el şi Losiński era doar o chestiune de săptămâni până când curia va declara secretă munca lor, iar toţi iezuiţii care se ocupau cu asta urmau să fie separaţi de lumea exterioară, precum colegiul cardinalilor în conclav.

Losiński, abilul polonez, se ducea de două ori pe săptămână, seara, în direcţia Campo dei Fiori, unde o cotea pe strada întunecoasă şi dispărea după o sută de metri în blocul cu şase etaje. De cel puţin şapte ori îl urmărise Kessler, neobservat şi în speranţa că va vedea vreo grozăvie sau măcar că va surprinde ceva care să îi arate motivul rătăcirilor nocturne. Dar nu reuşise decât să-şi umfle picioarele de la atâta mers şi să trezească atenţia a doua patrule de poliţie, care, întâmplător sau nu, îi ieşiră în cale pe drumul pe care Kessler avusese impresia că păstrează distanţa.

Evlavia şi fărădelegea nu merg nicăieri atât de strâns mână în mână ca la Roma, iar clericii care sunt amestecaţi în intrigi urâte nu sunt o raritate. Şi diavolul poate să poarte talar. În orice caz, Kessler îl credea pe Losiński amestecat în afaceri dubioase, poate chiar şi în necuviinţe sexuale de cea mai joasă speţă, cărora se deda de două ori pe săptămână. Aşa credea el.

Dar nimic nu este mai absurd decât realitatea, iar realitatea i se revelă lui Kessler în mod neaşteptat în ziua de după Epifanie, mai exact în seara acelei zile, o seară rece şi morocănoasă, ca majoritatea zilelor acelui anotimp. Îl urmărise din nou pe Losiński, până la acel bloc misterios, de data aceasta cu intenţia clară de a-şi înceta

cercetările în cazul în care rămânea şi acum fără niciun rezultat. Din acest motiv, Kessler îşi asumă un risc mai mare decât înainte, ţinându-se chiar pe urmele polonezului şi urmărindu-l până şi în scara întunecoasă, unde Losiński dispăru în spatele unei uşi vopsite în alb.

Pe plăcuţa cu numele locatarului stătea scris „Rafshani”, un nume arab sau, mai degrabă, persan, care nu îi spunea nimic, dar care îi dădea avânt fanteziei, la fel ca descoperirea pantofilor de damă din chilia confratelui.

Şi în timp ce Kessler trăgea cu urechea lipită de uşa apartamentului, cu cealaltă fiind atent la ce se întâmpla pe scară, se petrecu neprevăzutul: uşa fu deschisă dinăuntru şi brusc, Losiński ajunse în faţa lui, mic şi ca un vultur, cu nasul lui coroiat şi cu ochii adânciţi în orbite.

Cei doi se uitară unul la altul, fără să scoată o vorbă, dar amândouă privirile spuneau acelaşi lucru: „Ha, te-am prins”. Losiński, care îşi veni în fire mai rapid decât celălalt, se apropie mult de Kessler, îşi schimonosi faţa într-un rânjet şi – semn clar că voia să atace – îşi înclină capul ca un uliu şi şuieră încet:

— Mă spionaţi, frate întru Hristos? De la dumneavoastră m-aş fi aşteptat cel mai puţin. *Veritatem dies apetit…*

De fapt, Kessler se simţea surprins ca un paracliser prins în toiul unei fapte ruşinoase şi de aceea nu găsea niciun răspuns, chiar dacă vocea interioară îi spunea că, de fapt, Losiński trebuia să fie cel care să se simtă prins în flagrant. Dar acesta închise uşa, îl prinse pe frate de braţ şi îl împinse pe scară.

— Cred că trebuie să discutăm. Nu sunteţi de aceeaşi părere?

Kessler nu prididea să aprobe din cap. Pe moment, tensiunea dintre cei doi părea că dispăruse. Cel puţin aşa simţea Kessler şi, după ce ieşiră pe tăcute din blocul întunecos, Losiński îşi reluă discursul. Nu părea deloc îngrijorat şi îl întrebă amabil pe Kessler ce detalii aflase despre el. Kessler spuse că mai nimic şi recunoscu faptul că, în primă fază, observase doar absenţa lui regulată din

mănăstirea San Ignazio; dar devenise bănuitor şi, în cele din urmă, curios doar în legătură cu atacul lui puternic la adresa lui Manzoni. Losiński dădu din cap, zâmbitor.

2

Căutară o trattoria pe Campo dei Fiori şi polonezul comandă Lambrusco. De ce preferă clericii să bea Lambrusco nu este nevoie să se explice aici, dar, pentru a înţelege ce se întâmplă mai departe, trebuie spus doar că Lambrusco dezleagă limbile mai repede decât alte vinuri dulci şi se poate presupune că Losiński intenţiona ceva în acest sens.

O bună bucată de timp, Kessler nu avusese habar ce voia confratele şi chiar se mira de ce Losiński nu îl mustră, dar nu se întâmplă nimic de acest gen. Dimpotrivă, polonezul îi lăudă lui Kessler inteligenţa şi intuiţia, care erau superioare celor de care dădea dovadă majoritatea confraţilor şi spuse că de aceea era mult mai potrivit pentru a face faţă unor îndatoriri mai mari decât traducerea unui pergament copt, conform preceptelor curiei romane şi adăugă:

— Dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

O clipă, Kessler stătu pe gânduri, dar fără rezultat, apoi spuse scuturând din cap:

— Nu am nimic de spus, frate Losiński, îmi pare rău.

Losiński se lovi cu palma întinsă peste creştetul perfect ras, un gest obişnuit pentru a arăta că face eforturi să se gândească, după care umplu pentru amândoi încă un pahar de Lambrusco şi începu ceremonios:

— Munca noastră este, la drept vorbind, o farsă, pentru că Manzoni falsifică traducerile noastre de pe pergament.

— Le falsifică?

— Da, le falsifică. Şi asta pentru că aşa cere curia. Congregaţia pentru Probleme de Credinţă se confruntă cu dificultăţi teribil de mari în a finaliza textul celei de-a cincea evanghelii, care, după cum ştim amândoi, este de fapt prima. Domnii care poartă haine purpurii se tem să nu-şi piardă sinecurile şi, drept urmare, ordinul venit de la

Sfântul Oficiu este ca a cincea evanghelie să fie adaptată în formă şi conţinut cu cele cunoscute, ca să se evite o discuţie despre credibilitatea celorlalte. Au existat deja destui eretici care au pus pe jar congregaţiile religioase.

— Dar asta e imposibil, frate întru Hristos! bătu Kessler cu palma în masă.

— Ba este posibil! întări Losiński şi îşi coborî creştetul văduvit de păr. Sfântul Oficiu chiar va face toate eforturile să împiedice publicarea pergamentului.

— Cu toate că, fără îndoială, este autentic…

— Cu toate că, fără îndoială, este autentic. Doar ştiţi care este prima dintre virtuţile creştine!

— Umilinţa!

— A, nu, frate întru Hristos: tăcerea. Gândiţi-vă la Causa Galilei. Nici până în ziua de azi nu s-a găsit vreun papă care să spună o vorbă bună pentru sărmanul Galileo Galilei, chiar dacă orice copil află la şcoală că papa Urban al VIII-lea l-a condamnat pe Galilei pe nedrept. Biserica nu comemorează această greşeală cu umilinţă, ci în tăcere.

Kessler se uită în pahar şi încuviinţă.

— De ce, continuă Losinki agitat, de ce suntem noi, iezuiţii, cei mai puţin bine văzuţi de către papă? De ce a fost interzis ordinul nostru de mai multe ori? Pentru că nu putem tăcea. Slavă Domnului că nu putem tăcea.

— Slavă Domnului că nu putem tăcea, repetă Kessler, cu privirea ţintă către paharul lui de Lambrusco, cu o voce ştearsă. Vinul cel vivace nu rămăsese fără efect. Slavă Domnului că nu putem tăcea, repetă el. Dar ce legătură are asta cu faptul că dumneavoastră, frate Losiński, frecventaţi de două ori pe săptămână o casă dubioasă şi vă petreceţi nopţile acolo?

Kessler se sperie, numai ce rosti această frază. Dar, dacă mersese atât de departe cu îndrăzneala, nemaiavând nimic de pierdut, şi pentru că bănuia ce se petrecea în acea casă, se încumetă se remarce:

— Celibatul ne termină pe toţi!

Losiński nu pricepea. Se uita interogativ la Kessler, de parcă tocmai afirmase că Soarele se învârte în jurul

Pământului, însă treptat se dumiri şi începu să râdă tare, iar râsul lui acoperi zgomotul obişnuit de trattoria.

— Acum înţeleg, frate întru Hristos, strigă el şi dădu ochii peste cap, precum Sfântul Anton de Padova în extaz. Numai că nu aţi nimerit cum trebuie. Asta e o casă foarte respectabilă, cel puţin în ce priveşte cea de-a şasea poruncă. Dacă doriţi, pot să vă dau o adresă discretă pe unde umblă doar cei de-o potrivă cu noi.

— O, nu, nu asta am vrut să zic! refuză Kessler şi simţi cum i se înroşeşte capul. Vă rog să mă iertaţi pentru gândurile necurate.

— Ei, nu-i nimic, mormăi Losiński, făcând un gest larg cu mâna, care părea să spună: „Nu face nimic” şi se trase mai aproape de confrate: Vă consider pe cât de inteligent, pe atât de critic.

— Acesta este principiul ordinului nostru. Altfel nu aş face parte din Societatis Jesu.

— Bine.

Losiński făcu o pauză. Îşi trecu mâna peste creştet şi se vedea pe el cât de încordat era, căutându-şi cuvintele potrivite. În cele din urmă, puse întrebarea:

— Cum staţi cu credinţa, frate – ca să mă înţelegeţi cum trebuie, nu este vorba despre credinţa în Preasfântul –, vreau să zic, ce credeţi despre autoritatea Sfintei Biserici, despre dogmele *de fi de divina et catholica,* despre *Privilegium Paulinum* sau despre celibat?

Întrebarea îl surprinse pe Kessler şi nu ştia bine cum ar fi trebuit să răspundă. Losiński era un tip viclean, puteai să-l crezi în stare de orice răutate. Aşa că răspunse precaut şi aproape dogmatic:

— Învăţăturile Sfintei Biserici se supun unor grade diferite de certitudine dogmatică. *De fi de divina* este adevărul revelat de Dumnezeu şi este deasupra oricărei îndoieli, gradul de certitudine pentru *de fi de divina et catholica* prevede că adevărul este cert datorită caracterului revelatoriu şi că acest adevăr se propovăduieşte necondiţionat; spre deosebire de aceasta, *de fi de definita* reprezintă cel mai slab grad de certitudine

promulgat de papă *ex cathedra.* Dacă se discută în aceşti termeni, atunci dogma infailibilităţii papale se bazează pe aspectul dogmatic care spune că acel Conciliul Vatican I a fost legitim. În ce priveşte *Privilegium Paulinum,* tocmai m-aţi ajutat cu răspunsul. Mă refer la prima epistolă a Sfântului Apostol Pavel către Corinteni. De aici a dedus Biserica prevederea legală că o căsătorie încheiată în mod valabil între două persoane nebotezate se poate desface cu divorţ, dacă unul dintre soţi se botează în ritul catolic şi se căsătoreşte din nou cu o persoană catolică. În aceeaşi Epistolă către Corinteni, celibatul îşi găseşte motivaţia biblică. Sfântul Apostol Pavel spune că cei necăsătoriţi să se îngrijească de Dumnezeu, iar cei căsătoriţi sunt împărţiţi.

De parcă răspunsul îi dădea crampe, Losiński îşi strâmbă chipul într-o grimasă. O vreme nu spuse nimic, ceea ce îl făcu pe Kessler să se gândească dacă nu spusese ceva greşit; dar după aceea polonezului îi scăpă o vorbă de ocară, că nu îi trebuie pregătire în ceea ce priveşte interpretarea învăţăturilor bisericeşti. Le învăţase deja foarte bine, într-o vreme când el, Kessler, încă făcea în scutece, pe Sfânta Treime, chiar aşa se exprimase.

În ciuda mâniei pe care nu o putea ascunde, Losiński achită nota de plată pentru amândoi, dar în seara aceea nu mai rosti niciun cuvânt amabil către Kessler. Pe tăcute, cei doi o luară pe drumul către San Ignazio.

„Acum ce mai greşise?” Şi, oricât se gândea Kessler, tot nu găsea nicio explicaţie pentru comportamentul lui Losiński.

3

Ziua următoare, după ce îşi terminase treaba la institut, tânărul îl abordă pe cel în vârstă: voia să ştie dacă îl jignise şi cu ce anume şi se scuza dinainte.

Dacă îl jignise? Losiński era de părere că nu acesta reprezenta cel mai potrivit termen. Era mai degrabă dezamăgit. Pentru că până la urmă, nu îl întrebase despre învăţăturile bisericeşti, ci despre părerea lui personală. Dacă nu erau una şi aceeaşi, atunci orice discuţie între ei

nu era decât timp pierdut şi cu siguranţă că Manzoni i-ar fi fost un partener de discuţii ceva mai recunoscător.

Aşadar, acesta era motivul pentru tăcerea de neînţeles a lui Losiński. Bine, dacă *el* era sincer, atunci Kessler nu mai trebuia să se ascundă şi răspunse că nici nu se punea problema din care tabără face parte; el îl respecta pe Manzoni pentru titlul lui, dar el, Losiński, era superior celuilalt în critici şi raţiune şi, prin urmare, ar fi trebuit să fie un ideal pentru orice confrate din ordin, inclusiv în atitudinea lui negativă faţă de partea formală a bisericii.

Vorbele lui Kessler îl făcură pe Losiński să scapere din ochi. Se înşelase foarte uşor în ce-l privea pe acest Losiński. Kessler prefera – şi prin asta se deosebea în mod fundamental de confratele său – să îşi ţină părerile pentru el, o trăsătură care îi caracterizează pe cei cu adevărat inteligenţi. Dacă exista vreun confrate care să fi fost de folos pentru mişcarea lui, atunci acesta era Kessler.

Ca să-l convingi pe un om precum Kessler că toată viaţa lui de până atunci fusese condiţionată de o eroare, nu trebuiau cuvinte mari, ci doar lucruri de necontestat şi de aceea, Losiński se hotărî să îl conducă spre cunoaştere pe confratele german pe aceeaşi cale pe care o parcursese şi el, Stepan Losiński, şi să facă dintr-un Saul, un Pavel.

Mai întâi se duse cu Kessler la Forumul Roman, dar nu părea dornic să spună nimic despre legătura dintre acest loc şi cea de-a cincea evanghelie. Soarele era la apus şi mai îmblânzea din răcoarea după-amiezii. În punctul cel mai de sus se afla Via Sacra, acolo unde arcul de triumf vorbea despre faptele de glorie ale împăratului Titus, Losiński se opri şi spuse:

— Nu ştiu cum staţi cu cunoştinţele despre istoria romană, dar trebuie să vă prezint nişte lucruri pe care, dacă le ştiţi deja, vă rog să mă întrerupeţi.

Kessler dădu din cap.

— Acest arc, continuă Losiński, a fost ridicat în anul 81 d.Hr., de împăratul Domiţian, în memoria fratelui său, Titus. Conform celor ştiute de marea majoritate a

oamenilor, această construcţie glorifică victoria împăratului Titus asupra iudeilor, în anul 70. Dar este numai jumătate din adevăr.

— Jumătate din adevăr?

— Basoreliefurile de pe boltă îl arată pe împărat cu o cvadrigă şi cu o zeiţă a victoriei, care îi ţine o coroană deasupra capului. Pe partea opusă se află legionari romani, care iau prăzi din Templul din Ierusalim, menore cu şapte braţe şi trompete de argint. Basoreliefurile nu numai că arată victoria romanilor asupra iudeilor, ci şi preamăresc victoria romană împotriva religiei evreieşti. Cred că nu vă povestesc nimic nou.

— Nu, răspunse Kessler. Dar aş vrea numai să ştiu unde intenţionaţi să ajungeţi.

Losiński rânji. Savura curiozitatea impacientată a confratelui şi în cele din urmă îl apucă de braţ şi îi oferi un tur al Arcului de Triumf. Pe partea dinspre Colosseum, arătă către un alt basorelief.

— Tot scene din marşul triumfal al lui Titus. Dar acum, fiţi atent, frate întru Hristos.

Losiński îl împinse pe Kessler în partea opusă.

— Ce vedeţi?

— Nimic. Piatră bătută de vreme. Poţi să te şi întrebi dacă nu cumva pietrele au fost adăugate abia mai târziu în acest loc.

— Bună observaţie, strigă Losiński şi bătu cu palma peste zid. Aşa a şi fost.

— Foarte bine şi frumos, afirmă Kessler, doar că nu înţeleg ce legătură are cu problema noastră.

Losiński îl luă de-o parte pe Kessler şi îi spuse să ia loc, la nici măcar o aruncătură de băţ, pe treptele templului Jupiter Stator, apoi scoase o fotografie din buzunar şi brusc, Kessler îşi aminti că atunci când pătrunsese ca intrus în camera polonezului, zărise multe vederi cu Arcul lui Titus. Fotografia reprezenta un basorelief, nu foarte diferit de cel de pe bolta Arcului de Triumf. Reprezenta legionari romani care aduceau în Roma tot soiul de prăzi.

— Nu înţeleg, spuse Kessler şi vru să îi dea înapoi fotografia lui Losiński.

Dar acesta o refuză, la rândul lui, şi începu să explice:

— La începutul muncii mele la pergament am căutat materiale asemănătoare în textele apocrife, iar Manzoni mi-a făcut rost de un permis ca să mă uit prin Arhiva Secretă a Vaticanului şi să copiez texte de pe pergament, din aceeaşi perioadă. Efortul nu a fost de prea mare folos. De altfel, mai presus de toate, cerea mult timp, pentru că nici măcar scriitorii, paznicii acestor secrete, nu prea ştiau despre secretele lor. Mi-am petrecut zile şi nopţi în arhivă şi m-am uitat peste lucruri la care creştinul cuvios nici măcar nu îndrăzneşte să se gândească. Viaţa unui singur om este prea scurtă ca să le vadă pe toate, nici nu mai pomenesc că nu se poate citi tot ce se păstrează acolo şi m-am gândit dacă o biserică având atât de multe de ascuns poate fi adevărata Biserică, aşa cum se intitulează mereu.

— Înfricoşătoare idee! consimţi Kessler.

— Una peste alta, m-am uitat prin Arhiva Vaticanului mult mai mult decât ar fi fost necesar pentru munca mea efectivă şi am dat peste acest document. Losiński bătu cu arătătorul peste fotografia din mâna lui Kessler.

— Basorelieful acesta?

— Pe Sfânta Treime, da. Fireşte că mi-am pus aceeaşi întrebare pe care v-o puneţi dumneavoastră acum, frate întru Hristos, şi, fie spus spre consolarea dumneavoastră, nici eu nu am găsit vreun răspuns. Pe atunci nici măcar nu ştiam că acest basorelief provine din Arcul de Triumf al împăratului Titus. Doar că mi s-a părut extrem de ciudat că această reprezentare a fost clasificată de Biserică drept „strict secretă” şi că se păstra în dosul unor uşi de fier solide, care puteau fi deschise numai de câţiva aleşi. Oficial, nici n-aş fi putut vedea acest basorelief, pentru că ar fi trebuit să anunţ cu ce mă ocup înainte să încep cercetările prin secţia secretă şi să-mi văd doar de propriile îndatoriri. Însă, într-un moment în care nu eram supravegheat, lucru care s-a întâmplat exact de două ori în

cele două săptămâni de lucru, am fotografiat piatra.

Kessler legănă imaginea.

— Iar asta este poza?

Când Losiński spuse că da, Kessler apropie fotografia chiar în faţa ochilor, de parcă ar fi putut să descifreze misterul ei în acest mod. Apoi întrebă:

— Dar cum, pentru Dumnezeu, a ajuns acest basorelief în Arhiva Secretă a Vaticanului? Dar mai ales… de ce?

Losiński mustăci cu zâmbetul celui care ştie:

— Răspunsul la prima dumneavoastră întrebare: lumea uită că Forumul era îngropat în Evul Mediu sub straturi de praf înalte de câţiva metri şi că deasupra lui păşteau vacile. Celelalte ruine serveau drept temelii sau ziduri de întărire. Aşa s-a întâmplat şi cu Arcul lui Titus. A fost inclus în fortăreaţa familiei Frangipani, iar basoreliefurile de la exterior nu le-a putut vedea nimeni secole la rând. Fortăreaţa a fost dărâmată, şi, când papa Pius al VII-lea şi-a exprimat în 1822 dorinţa de a restaura Arcul lui Titus, restauratorul Valadier a descoperit pe partea exterioară această reprezentare a legionarilor romani. Papa Pius al VII-lea, care, după cum ştim, avea o părere bună despre ordinul nostru, s-a arătat extrem de bucuros pentru descoperirea din secolul I, dar într-o dimineaţă a venit însoţit de secretarul lui de stat, cardinalul Bartolomeo Pacea, şi i-a cerut restauratorului ca basorelieful să fie scos imediat de la locul lui şi să fie adus la Vatican. Valadier s-a opus Sfinţiei Sale şi a spus că aşa ceva nu se poate fără a lua în calcul riscul ca Arcul lui Titus să se prăbuşească. Atunci papa a poruncit ca Arcul lui Titus să fie luat bucată cu bucată şi să fie construit la loc în acelaşi punct. În locul basoreliefului cu legionari, papa Pius a pus sa de zidească plăci de travertin, ca să se dea astfel impresia că basorelieful a căzut pradă ghearelor timpului. Originalul însă se păstrează din acel moment în Arhiva Secretă a Vaticanului. Acum răspunsul la cea de-a doua întrebare, frate Kessler.

Fără să-şi ia ochii de la fotografie Kessler spuse:

— Asta sună fantastic. Dar trebuie să existe totuşi un motiv pentru care creştinilor credincioşi li s-a interzis să vadă această reprezentare. Nici eu nu văd altceva decât soldaţi cu prăzi, cu unelte şi animale pe care le aduc acasă; nu văd nicio persoană de sex feminin, care să fie dezbrăcată şi nu e nicio vorbă de ocară împotriva Sfintei Biserici Catolice. Dar ceva l-a tulburat pe Sfinţia Sa! Am să explodez, dacă nu îmi spuneţi imediat care este taina.

— Adevărul nu are să vă facă mai fericit, obiectă Losinki, trebuie să vă avertizez!

— Se prea poate, spuse Kessler, dar neştiinţa mă îmbolnăveşte. Aşa că spuneţi!

4

Cei doi bărbaţi se ridicară. Dacă mergea, lui Losiński îi venea mai uşor să vorbească. Mai presus de toate probabil că se temea de ascultători nepoftiţi, de aceea merseră în direcţia curiei, pe pietrele netede ale caldarâmului de pe strada sfântă, iar Losiński începu pe ocolite, adresându-i o întrebare lui Kessler:

— Frate, vă amintiţi de un incident care a apărut prin ziare acum două luni: un profesor nebun a aruncat cu acid peste pictura lui Leonardo, din Luvru, care o înfăţişa pe Fecioară?

— Da, îmi amintesc vag, răspunse Kessler, oricum era un lunatic. L-au dus la spitalul de nebuni, unde a murit. Vai de el.

— Aşa credeţi dumneavoastră.

Losiński se opri şi se uită cercetător la Kessler.

Acesta râse ironic şi remarcă:

— În mod sigur nu a făcut-o din dragoste pentru artă.

— Nu, răspunse Losiński, ci poate din dragoste pentru adevăr.

Fără să-şi tragă suflarea, adăugă:

— Trebuie să nu suflaţi o vorbă. Niciun cuvânt despre ce am să vă spun acum! Este în interesul dumneavoastră.

— Pe cuvântul meu, pe Dumnezeu şi toţi sfinţii!

Locul încărcat de istorie, cu coloanele şi figurile vechi de două mii de ani, îi păru lui Kessler cadrul potrivit

pentru o dezvăluire importantă.

Losiński se aştepta la această reacţie, dar nu se lăsă tulburat şi continuă:

— De aproape două mii de ani există un secret despre care doar câţiva ştiu. Se transmite din generaţie în generaţie, cu condiţia să nu se consemneze niciodată în scris. Pentru că primul care a păzit acest secret a spus aşa: toate scrierile sunt de la diavol. Ca să nu se piardă totuşi lucrul acela despre care nu se vorbeşte, cei care cunosc secretul pot încifra cunoaşterea lor teribilă după cum le este bine.

— Înţeleg, îl întrerupse Kessler, cu vocea tulburată. Leonardo da Vinci a fost unul dintre acei cunoscători ai secretului, iar acest profesor cred că găsise un indiciu referitor la ce ştia el.

— Da, aşa trebuie să fi fost. Pentru că profesorul a aruncat acidul exact pe acel loc din tablou unde s-a dezvăluit ceva la care nu se aştepta nimeni: Madona lui Leonardo purta un colier cu opt pietre preţioase diferite. Când am auzit de asta, mi-am dat seama imediat cu ce aveam de-a face aici. Era aceeaşi descoperire pe care o făcuse cardinalul secretar de stat al papei Pius al VII-a, pe basorelieful Arcului lui Titus.

Kessler rămase locului, speriat. Se legăna neliniştit de pe un picior pe celălalt.

— Dacă n-aş şti că sunteţi un om cinstit, frate Losiński, aş crede că faceţi glume cu mine.

Losiński se uită serios la el, dădu din cap şi continuă:

— Înţeleg ce gândiţi, Kessler. Toate acestea sunt într-adevăr greu de conceput, mai ales dacă le afli fără o pregătire. Eu însumi am lucrat ani la rând la asta şi am aflat adevărul pe bucăţele; era ca şi cum puneam cap la cap un mozaic din pietricele separate, aşa că doar treptat s-a putut forma o imagine de ansamblu. Frate, vă confruntaţi brusc cu întregul concept.

— Să ne întoarcem la Leonardo! ceru Kessler febril.

— Profesorul german, care preda în America literatură comparată, probabil că prin studiile literare a

dat peste o informaţie care i-a întărit credinţa că Leonardo da Vinci era iniţiat în această taină şi că a încifrat-o într-una din lucrările lui. În cazul dat, printr-un colier, la care a calculat precis fiecare piatră preţioasă, ca aceste pietre să poată fi recunoscute de oricine se pricepe la ele.

— Şi când a terminat colierul din tabloul lui, a mai pictat un strat peste el?

— Întru totul corect. Se presupune că a lăsat în urma lui un indiciu referitor la acest secret, un indiciu de care profesorul s-a lovit în cercetările lui, dar pe care, aparent, niciun istoric de artă nu l-a luat în serios. Se pare că nu a avut altă cale, decât să-şi demonstreze astfel teoria lui.

Pe cât de mult îl fascina explicaţia, pe atât de sceptic era încă Kessler, faţă de Losiński:

— Bine, să presupunem că aveţi dreptate şi că Leonardo a fost de fapt unul dintre cei care ştiau despre un secret universal, dar atunci desigur că apare întrebarea cine i-a spus şi cui a transmis secretul lui mai departe?

Losiński se uita drept înainte, în pământ. Tăcea şi părea că e jignit de întrebare. Acest Kessler părea că tot nu urmăreşte cu seriozitatea cuvenită ceea ce zicea el. În cele din urmă, răspunse:

— Asta nu ştiu, *eu* nu ştiu. Poate ştiu alţii. Există multe spirite mari, în ale căror opere există indicii ascunse, pe care nimeni nu ştie să le interpreteze. Înaintea lui Leonardo a fost Dante, după el au fost Shakespeare şi Voltaire, mai ales Voltaire, al cărui nume, pe care el însuşi şi l-a dat – de fapt îl chema Arouet –, este o anagramă, aşa cum şi colierul lui Leonardo şi reprezentarea de pe Arcul lui Titus sunt anagrame voalate. Cele două reprezentări şi numele lui Voltaire au în comun faptul că se compun fiecare din opt litere. Sunt foarte sigur că în spatele numelui Voltaire se ascunde dovada complicităţii lui. I-am separat numele pe litere şi am încercat să formez cuvinte franţuzeşti cu ele, cuvinte care, puse unul după altul, să aibă un sens, mi-am petrecut nopţi întregi cu asta, însă fără rezultat.

— Poate că vă înşelaţi cu această teorie. Poate că în

spatele numelui Voltaire se ascunde un simplu joc de cuvinte.

— Da, ştiu, nişte prostănaci au văzut în numele Voltaire o anagramă pentru AROVET L (e) J (eune), adică Arouet cel Tânăr. Dar această interpretare şchioapă nu îl onorează pe Voltaire. Un om care se numără printre cele mai mari spirite ale istoriei universale nu se ascunde după un astfel de joc nevinovat de cuvinte. Voltaire credea în Dumnezeu ca origine a ordinii morale, dar îi lipsea orice înclinaţie către misterele creştine şi mai ales către Sfânta Biserică Catolică. Omul, afirma el, nu are nevoie de izbăvire divină, iar din textele biblice a făcut praf şi pulbere. Toate acestea sunt extrem de neobişnuite pentru un om al timpurilor lui, dar este de înţeles dacă porneşti de la premisa că ştia despre secretul universal. Kessler, eu sunt sigur că el ştia atunci când şi-a luat acest nume ciudat, Voltaire!

— Permiteţi-mi, obiectă Kessler, dacă vă înţeleg bine, Voltaire are o legătură cu acest basorelief de pe Arcul lui Titus?

Losiński îi luă confratelui din mână poza şi i-o puse în faţa ochilor, provocator.

— Ce vedeţi în această fotografie, Kessler?

— Legionari romani cu prăzile lor.

— Şi ce fel de prăzi sunt acestea?

— Disting o copaie de îmbăiat – poate din aur –, un miel, o ramură de copac, un elan, un steag de război, un car de luptă, o raţă şi un spic. Ce e neobişnuit aici?

— Dacă vorbim de pradă, nimic, aproape nimic. Dar există un indiciu care ar trebui să trezească neîncrederea celui care priveşte atent.

— Elanul!

— Corect. În ţara pe care au prădat-o Titus şi legionarii lui există cele mai curioase animale de deşert, dar nu şi elani. Acest paradox a fost ales în mod conştient de creatorul basoreliefului, ca să ofere un indiciu că în spatele reprezentării se ascunde un mesaj secret.

— Dar împăratul Titus poate că a examinat schiţa şi

le-o fi spus sculptorilor lui: „Nu îmi amintesc să fi văzut vreun elan printre prăzile noastre de război!”

— Fără îndoială că aşa ar fi făcut, dar Titus nu şi-a văzut niciodată Arcul de Triumf care îi poartă numele. A fost construit abia după moartea lui, de către fratele şi succesorul lui, Domiţian, iar acest tânăr avea atâtea probleme, că detaliile de pe monument cu siguranţă că îi erau la fel de indiferente ca şi vorbele filosofilor romani. Iar romanii erau un popor prost. Îşi cunoşteau doar capitala şi tot ce se afla în afara graniţelor acesteia era considerat de ei exotic. Nu le-ar fi bătut la ochi nici dacă ar fi fost aduşi pinguini odată cu aceste prăzi.

5

Losiński şi Kessler se îndreptaseră între timp către celălalt capăt al Forumului, o luaseră pe lângă curie şi pe lângă Arcul lui Septimius Severus, în spatele căruia Via Consolazione face o curbă în jurul Capitoliului. Kessler avea să-şi facă mai târziu reproşuri amarnice că aleseseră tocmai acest drum ca să discute, dar fusese ideea lui Losiński.

Dinspre stradă se auzea zgomot de maşini, care perturba explicaţiile lui Losiński, dar care excludea eventualitatea de a avea ascultători nedoriţi. Aşa că polonezul îşi reluă discursul şi spuse:

— În suita împăratului Titus probabil că se aflau oameni care se confruntaseră în Est cu noua mişcare, a cărei membri îşi spuneau creştini. Pentru romani, aceşti *christiani* nu erau nimic altceva decât adepţii uneia dintre numeroasele secte care proveneau din Orient, dar despre omul care făcuse populară această sectă apăruseră atâtea poveşti şi legende, că la această sectă se îngrămădeau oamenii cu miile. Omul afirma cu toată seriozitatea că este fiul unui zeu necunoscut şi dădea dovezi, făcând lucruri cu care nici măcar magicienii nu puteau îndrăzni să se laude: a făcut o vrajă ca din cinci pâini şi doi peşti să hrănească cinci mii de oameni – fără a mai pune la socoteală femeile şi copii –, a făcut din apă vin şi i-a trezit pe morţi la viaţă. Când romanii l-au condamnat pentru blasfemie, el a fost

omorât de evrei, după care s-a petrecut ceva ce a uluit complet lumea din acea vreme. Adepţii acestui om afirmau că au văzut cu ochii lor cum conducătorul lor se trezise din morţi.

— Opriţi-vă, frate, interveni Kessler. Vorbiţi ca un eretic. Nu e bine ce faceţi.

Reproşul îl enervă pe Losiński. Îşi încreţi fruntea şi spuse:

— Poate că ar trebui să mă ascultaţi până la capăt, mai întâi, şi după aceea sunteţi liber să vă exprimaţi orice opinie.

Acum stăteau faţă în faţă, la mică distanţă, aproape ca nişte adversari care sunt gata să îşi măsoare puterile – Losiński întors către Forum, Kessler cu privirile către Capitoliu. Losiński avea o privire rece şi sigură de victorie, Kessler, una critică, dar nesigură din pricina atitudinii lipsite de menajamente a coajutorului. Cu această atitudine începu din nou Losiński:

— Mai presus de toate, datorită zelului de misionar al unui făuritor de corturi din Tarsos, pe nume Pavel, care nu l-a întâlnit niciodată pe maestrul lui, mişcarea a cunoscut un avânt puternic, astfel că a devenit treptat o ameninţare serioasă la adresa zeilor de stat ai Romei. În întreg imperiul se formau comunităţi ale adepţilor acestei secte; nu numai în Palestina, în Asia Mică şi în Grecia, ci şi în Roma, unde zeii se aflau acasă, şi acolo îşi găseau creştinii adepţi. Da, aceşti oameni dispuneau de un zel misionar de care nu mai făcuse dovadă nicio religie. Şi pentru că se separau de orice nu era propriu credinţei lor, pentru că practicau rituri ciudate când se întâlneau în secret, s-a ajuns să se vorbească despre ei în întregul Imperiu Roman. Oamenii aceştia mergeau până într-acolo cu fanatismul lor, că îşi apărau ideea lor preconcepută chiar în faţa oamenilor care îl văzuseră la faţă pe bărbatul din Nazaret care făcea minuni. Şi când a venit cineva şi a afirmat că fusese cu totul altfel cu Iisus, că ştie mai bine decât oricine, atunci l-au ameninţat cu lapidarea şi respectivul a scăpat de moarte doar prin fugă. A fugit în Egipt şi a notat

tot ce a trăit.

— Dumnezeule, murmură Kessler şi se uită la fotografie. Tot mai multe lucruri căpătau brusc sens. Nu era atât de naiv să creadă că Losiński ar fi născocit toate astea din nimic. Dacă întâlnise vreodată un om serios, atunci acesta era ajutorul lui din Polonia. Acest om verifica orice lucru de două ori înainte să îl declare valabil. Kessler bănuia că în clipa următoare are să scoată asul din mânecă, ceva ce îl va reduce la tăcere pe el, Kessler. Tăcea, dar simţea cum îi crapă capul.

Cu un rânjet în colţul gurii, cu o figură de sadic, Losiński savura momentul, înainte de a continua, într-un final:

— Ce ştia să istorisească acest om, ceilalţi erau uimiţi să audă; dar oricât încercau să anunţe asta în mod public, erau reduşi la tăcere de creştini, erau alungaţi sau omorâţi sau intimidaţi cu ameninţări. De aceea, ei au format o mişcare împotriva creştinilor, din care au făcut parte oameni importanţi. Ei şi-au dat seama că nimic nu poate opri afluxul spre o sectă care era în plin avânt datorită conjuncturii istorice iniţiale, nici minciunile şi nici adevărul. De aceea au codat ceea ce ştiau, în moduri diferite, pentru posteritate. Artistul care a făcut basoreliefurile pentru Arcul lui Titus ori era el însuşi membru al acestei mişcări, ori a fost mituit să aleagă tocmai această reprezentare, fără a-i cunoaşte semnificaţia. Când papa Pius al VII-lea a descoperit succesiunea de cuvinte din basorelief, cred că a fost teribil de încurcat; pentru că în Arhiva Secretă a Vaticanului se află o casetă cu şapte sigilii ale papei, despre care se spune că se deschide o singură dată şi se închide şi se sigilează la loc de către fiecare succesor la scaunul lui Petru. Papii care au deschis această casetă poate că au leşinat ori s-au prăbuşit ca loviţi de trăsnet sau li s-a schimbat în mod straniu caracterul, din acel moment…

Interzis, Kessler se uita la buzele lui Losiński. Văzu cum dintr-odată nu se mai mişcă, cum gura i se strâmbă într-o grimasă şi scoate pe limbă un şuvoi de sânge, văzu

cum lui Losiński îi ţâşneşte sângele pe sub bărbie şi îi înroşeşte cămaşa, văzu cum întoarce încet ochii către cer şi, fără să scoată un zgomot, îngenunchează ca într-o scenă de film redată cu încetinitorul. În acelaşi timp, Kessler simţi o durere străpungătoare în braţul drept.

Abia acum ajunse la urechea lui zgomotul de armă automată. Venea dinspre Via Consolazione, de sus, unde, în timp ce cădea, zări o motocicletă cu doi bărbaţi şi exploziile luminoase de gloanţe. Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

6

Când Kessler îşi reveni în simţiri, sprijinit de un zid, brancardierii se chinuiau să îi înfăşoare un bandaj la mână. Unul dintre ei, un tânăr cu scăfârlia tunsă scurt, spuse că poate zice că a avut noroc să supravieţuiască, pentru că pe celălalt l-au terminat, şi arătă către Losiński, care stătea nemişcat în faţa lui, la pământ. Împuşcat în ceafă.

Abia la câteva ore după aceea înţelese Kessler ce se întâmplase de fapt la Forum Romanum, şi că Losiński fusese victima unui atentat, şi îşi repeta la nesfârşit aceeaşi întrebare: Aşa se dorise, ori era un accident că supravieţuise?

Ca întotdeauna când poliţia italiană nu are nicio urmă, se găsi repede un vinovat. Se spuse că întâmplarea avea legătură cu mafia, iar Kessler trebui să se supună unor interogatorii interminabile, situaţie în care statutul lui de cleric nu îi venea în niciun fel în ajutor, pentru că, după cum se ştie, sutana nu rareori serveşte drept camuflaj crimei organizate. Când, până la urmă, Kessler îi lămurise cum este cu identitatea lui de cleric şi după ce dr. Stepan Losiński fusese înmormântat în cimitirul iezuiţilor, o luară de la capăt cu interogatoriile, pentru că un ofiţer care ştia să vorbească şi să scrie constatase o asemănare suspectă între numele lui Kessler şi cel al unuia dintre *Capo di tutti Capi,* adică al unui şef al şefilor pe care îl chema Bobby Cesslero, care era căutat de trei ani cu anunţuri pe stradă, fără ca poliţia să fi avut vreo fotografie de-a lui. Cesslero – zis şi „il Nasso”, „Nasul” – lăsase o urmă de parfum din Italia până în Franţa şi, după aceea,

până în America, pentru că falsifica cele mai scumpe parfumuri din lume şi le vindea cu vagoanele; dar cum arăta Cesslero, nimeni nu ştia.

Din această cauză, dură mai bine de două săptămâni până să poată fi eliminată această bănuială, iar Kessler să se vadă în stare să îşi reia munca. Dar Kessler devenise alt om. Atentatul, din care nu mai rămăsese decât o cusătură lungă de patru centimetri, pe partea de sus a braţului, îl schimbase pe el şi modul lui de a gândi. Îşi dădu seama nu o dată că se gândeşte la felul cum i-au putut veni ideile lui Losiński, cum corelase faptele între ele, cum putuse să facă asta; şi observă spre disperarea lui că rânjeşte precum Losiński, când se discută fragmente din pergament.

Kessler desigur că îşi făcea probleme (o formulare blândă pentru nesfârşitele lui nopţi de nesomn), cine putea să aibă interes să îl înlăture pe Losiński sau pe amândoi şi îşi dădu seama că face parte din cercul cunoscătorilor, ca unul despre care nişte oameni anume credeau că ştie prea mult, chiar dacă ştia numai jumătate din adevăr. Într-una dintre aceste nopţi de insomnie din camera lui mănăstirească, îşi scoase sacoul şi se uită din nou la zdrenţele înnegrite de la mâneca dreaptă, pe care glonţul o sfâşiase, şi din nou îi veni în minte că numai sorţii îi datora faptul că supravieţuise. În niciun caz pentru că aşa doriseră atentatorii – asta credea el –, şi de aici Kessler trase concluzia că trebuie să se păzească; o a doua încercare nu îl va rata.

Kessler se văzu nevoit să creadă că aceia care doreau să-i ia viaţa plecau de la premisa că Losiński îi dezvăluise secretul. Poate că dacă ar fi aflat tot adevărul nu ar mai fi avut o clipă de linişte? îl chinuiau întrebările despre ce putea să se fi întâmplat la întâlnirea secretă de la Campo dei Fiori. Acum credea cu toată puterea că Losiński în niciun caz nu comisese vreun păcat împotriva celei de-a şasea porunci, în blocul vechi, aşa cum suspectase la început, ci, mai degrabă, incursiunile lui nocturne în cartierul pentru obrazurile mai puţin subţiri trebuie să fi

avut legătură cu această poveste.

Şi în timp ce medita astfel şi netezea mâneca ferfeniţită a sacoului, pipăi cu mâna ceva în buzunarul interior al hainei: fotografia lui Losiński, îndoită şi împăturită. Unul dintre brancardieri probabil că i-o vârâse în buzunar la Forum, crezând că îi aparţine. Imaginea era boţită ca o pungă de la cumpărături, dar se puteau distinge detaliile, totuşi, iar Kessler începu instinctiv să scrie denumirile prăzilor de război, una sub alta, pe un bilet, mai întâi în limba maternă şi apoi în latină, alături.

Rezultatul arăta cam aşa:

copaie – ***balnea*** miel – ***agnus*** ramură – ***ramus*** elan – ***alces*** steag de război – ***bellicum*** car de luptă – ***bigae*** raţă – ***anas*** spic – ***spica***

Apoi citi iniţialele termenilor latineşti: **BARABBAS**

— Dumnezeule mare! îi scăpă lui Kessler.

Dar de acest nume se lovise într-un fragment de text al celei de-a cincea evanghelii: Barabbas! Pe Sfânta Treime, ce mister se ascundea în spatele acestui nume?

7

Ziua următoare, Kessler fu atent doar pe jumătate la ceea ce făcea. De la atentat, dădea impresia că e distrat; chiar dacă nu voia să recunoască, îi era frică. Manzoni părea schimbat de la moartea lui Losiński. Sigur, nu se omorâse niciodată după polonez, dar morala creştină impunea să vorbească despre el cu compasiune; totuşi, Manzoni vedea în uciderea lui Losiński mai degrabă o problemă organizatorică în legătură cu munca la pergamentul copt.

Kessler avea impresia că Manzoni îi dăduse intenţionat un fragment care, din pricina stării precare în care se afla, abia dacă lăsa vreo şansă celui care îl analiza. Fără să fie mai mare decât palma lui, acesta era plin de găuri, ca o bucată de stofă mâncată de molii. Niciun cuvânt nu se potrivea cu altul – muncă în zadar.

Privirile celor doi bărbaţi se încrucişau de mai multe ori pe zi, fără ca vreunul să găsească ceva de zis. Părea că îşi acceptau tacit antagonismul. Şi, cât timp Kessler se

deda contemplării mâinilor proprii, se întreba cum putea să o scoată la capăt cu Manzoni. Manzoni, care considera că obligaţia lui principală este să se plimbe printre rândurile de traducători ca un pedagog şi să discute ici şi colo asupra vreunui pasaj, avea în priviri o anume maliţiozitate de fiecare dată când trecea pe lângă Kessler, care nu îi scăpa celuilalt şi care îl irita până în măduva oaselor.

Şi dintr-odată – nu dorise să se întâmple aşa, dar era clar expresia mâniei – Kessler îi strigă lui Manzoni, peste două sau trei rânduri de mese:

— Spuneţi, profesore, cine este de fapt Barabbas?

În sală se lăsă o linişte mormântală. Toate privirile se îndreptară către Manzoni, care, de parcă ar fi vru să se arunce asupra celui care strigase cu impertinenţă, se grăbi către Kessler, cu capul roşu-vineţiu înainte, se aplecă şi se uită perplex, fix la bucata de pergament găurită. Întrebarea plana prin încăpere ca o frază blasfematoare de-a lui Karl Marx, deşi Kessler pusese doar o simplă întrebare.

Întâi şi întâi, Manzoni scrută pergamentul, apoi verifică expresia feţei lui Kessler şi în cele din urmă ţipă la el:

— Arătaţi-mi pasajul! Unde aţi dat de Barabbas?

Kessler rânji, pentru că observa că are succes cu provocarea lui, şi din această cauză nu se grăbi cu răspunsul. Îşi dădu acum seama că Manzoni sigur ştia textul pe care îl avea în faţă, măcar cât să fie surprins că e pomenit acest nume. Furia lui Kessler luă amploare; atunci la ce bun se mai chinuia încă la acest fragment?

— V-am întrebat ceva, frate întru Hristos, şuieră încet Manzoni. Mai ales faptul că ceilalţi confraţi auzeau şi ei era extrem de deranjant pentru el. Din această cauză se apropie foarte mult de Kessler, ca să îi vorbească cât mai încet cu putinţă. Dar Kessler nu se lăsă intimidat şi răspunse mai tare decât era necesar:

— Monseniore, eu am fost primul care v-a întrebat pe dumneavoastră. De ce nu răspundeţi?

La atâta obrăznicie din gura tânărului iezuit, prelatul în mod clar nu se aşteptase. Tuşi jenat şi se uită nervos împrejur, apoi scoase o batistă albă şi se şterse în jurul gâtului (un gest care mai mult îi folosea ca să câştige timp decât să şteargă sudoarea).

— Barabbas? spuse el în sfârşit cu un pretins calm. Nu vă înţeleg întrebarea, Barabbas este autorul acestei scrieri. Dar asta cunoaşteţi, totuşi!

Kessler nu cedă.

— Nu asta am întrebat, Monseniore. Ce doresc să ştiu este cine se ascunde în spatele acestui nume?

— O întrebare complet lipsită de sens, răspunse cu neruşinare profesorul Manzoni, tot aşa aţi putea să întrebaţi cine se ascunde în spatele numelui Pavel!

— Proastă comparaţie! strigă Kessler. Nu e nevoie să pun această întrebare pentru că s-a dat răspuns la ea în nenumărate tratate teologice.

Atunci găsi şi Manzoni în sfârşit o replică prin care să îl facă pe Kessler să tacă şi spuse:

— Va fi de datoria noastră să cercetăm asta; de ce nu vă asumaţi dumneavoastră acest rol, frate întru Hristos?

Manzoni râse şi, împreună cu el, acei iezuiţi pe care îi ştia de partea lui.

— Acum să revenim la întrebarea mea, spuse Manzoni, care era stăpân pe sine acum. Unde aţi găsit numele Barabbas?

— În niciun caz pe foaia aceasta mâncată de şoareci, spuse Kessler, doar că am o intuiţie…

— O intuiţie? Cum adică aveţi o intuiţie?

Kessler ridică din umeri şi din sprâncene, dar nu răspunse, se uita doar la Manzoni şi zâmbea sardonic. Da, era în mod expres indiferent şi dezinteresat şi asta sigur îi stârnea teamă adversarului său. Privirea lui Manzoni rătăcea nervos prin sală, de parcă ar fi căutat ajutor la altcineva, dar toţi se dedicaseră cu un deosebit zel studierii propriilor texte.

8

De atunci, între Kessler şi Manzoni se căscă o

prăpastie de neîncredere fără margini. Şi Kessler ar fi trebuit să se aştepte, de fapt, ca prelatul să îl trimită acasă şi să înceteze colaborarea dintr-un motiv oarecare; dar nici nu bănuia cât de mult se temea Manzoni de el. Manzoni era ferm convins că Kessler, datorită lui Losiński, ştia mai multe decât arăta. Atunci ar fi fost o prostie să îl excludă pe tânărul neamţ; dimpotrivă, planul lui Manzoni era să îi încredinţeze lui Kessler sarcini speciale, care să-l împiedice să vorbească despre ceea ce ştie. Orice ordin are numeroase astfel de sarcini speciale, numai bune să îl facă pe un cleric să dispară mulţi ani, dacă nu pentru totdeauna.

Kessler probabil că bănuise asta – dacă îşi aprecia situaţia mai obiectiv, un astfel de plan era evident – şi deveni foarte precaut, lansându-se în activităţi neobişnuite. Prima încercare de a se apropia de alte informaţii, cu ajutorul celor rămase de pe urma lui Losiński, dădu greş. Abatele mănăstirii San Ignazio, un roman mic şi cu părul alb pe nume Pio, îi acordă permisiunea de a se uita sub supravegherea lui prin camera lui Losiński (până la urmă fuseseră prieteni), dar chilia mănăstirească fusese răscolită dintr-un capăt în altul – ceea ce abatele respinse cu indignare – şi oricum lipseau toate documentele şi, mai ales, mapa, care oferea informaţii asupra cercetărilor lui. Nici măcar sacul cu încălţăminte, cu care Losiński se delectase peste măsură, nu mai era.

Pentru Kessler, mai rămăsese doar una dintre urmele pe care le lăsase Losiński cu care să aibă sorţi de izbândă: casa de lângă Campo dei Fiori. Desigur că trebuia să se aştepte să fie urmărit pas cu pas. De aceea, concepu un plan cum să se descotorosească de eventualii urmăritori. Planul era pe cât de simplu, pe atât de genial: exploră mergând pe jos un drum ocolitor de la San Ignazio, către Campo dei Fiori, fără să se apropie de obiectivul lui real şi în ziua următoare urcă spre seară pe o bicicletă pe care o împrumutase de la portar. Cu ea se deplasă mai repede decât cu orice alt mijloc de locomoţie prin traficul intens

din Roma.

Kessler dispăru cu bicicleta în scara de bloc sumbră şi rece. Şi în timp ce urca treptele late şi tocite, către apartamentul pe care Losiński îl vizitase atât de des, îşi făcea probleme ce îl aştepta acolo. Nu ştia, se ghida numai după o intuiţie care îi spunea că vizitele dese din această casă aveau o legătură anume cu descoperirea lui. Nu ştia nici măcar cum să facă să intre decât zicând că era un prieten de-al lui Losiński şi că supravieţuise în mod miraculos atentatului.

În acelaşi moment îi veni în minte o discuţie pe care o avusese cu Manzoni, cu mult timp în urmă. Era vorba de Losiński şi cuvintele prelatului încă îi mai răsunau în ureche: să se păzească de Losiński, pentru că Losiński era într-adevăr un om de ştiinţă excepţional, dar, în adâncul inimii lui, Losiński era un eretic şi Manzoni îşi putea imagina că Losiński ar putea să-l trădeze pe Domnul nostru Iisus pentru treizeci de arginţi, ca Iuda Iscarioteanul.

După tot ce aflase Kessler de la Losiński, aceste cuvinte căpătau altă nuanţă. Părea că Manzoni şi Losiński se deosebeau nu atât prin ceea ce ştiau, cât prin dorinţa de a răspândi aceste cunoştinţe. Tăcerea în sine nu este un păcat şi în orice caz niciuna din cele zece porunci nu spune nimic împotriva tăcerii; dar Biserica a reuşit să păcătuiască mai mult prin tăcere, decât alţii, cu vorbe rele.

Fără să se oprească, Kessler apăsă pe butonul soneriei de lângă uşa albă de la etajul al treilea. Dinăuntru se apropiau paşi, uşa se deschise o crăpătură îngustă şi o faţă lată de bărbat apăru prin deschizătură.

— Ce doriţi? Cine sunteţi?

— Numele meu este Kessler. Sunt prieten cu Losiński, spuse Kessler stins. În acest moment uitase de toate celelalte.

— Losiński nu a avut prieteni, spuse bărbatul prin uşă şi se pregăti să închidă.

Atunci Kessler îşi băgă mâna între uşă şi toc şi strigă tare:

— Sunt cel care trebuia să fi fost împuşcat împreună cu el!

Un moment lung nu se întâmplă nimic. Apoi uşa fu deschisă încet şi apăru făptura unui bărbat dolofan cu creştetul neted. Bărbatul îl invită cu un gest şi Kessler intră. Rămase locului în mijlocul vestibulului mare, cu şase uşi în toate direcţiile. Bărbatul rotofei se apropie de el şi, înainte să îşi dea seama, îl prinse pe Kessler în braţe. În acelaşi moment se deschise o uşă şi Kessler văzu o femeie într-un scaun cu rotile.

Capitolul nouă

TEMNIŢELE INOCENŢEI

Redescoperite

1

Conferinţa de presă săptămânală din sala d'Angeli din Vatican se apropia plicticos de final, ca în majoritatea zilelor de joi. Nici măcar cincizeci de jurnalişti nu dăduseră curs invitaţiei lui padre Mikos Vilosević, un cleric iugoslav, care conducea biroul de presă al Vaticanului. Ceilalţi reprezentanţi de presă acreditaţi la Roma ştiau că Vilosević nu avea nimic de spus, pentru că tot ce se petrece în spatele zidurilor leonine este oricum foarte bine păstrat în secret.

Nu ar fi fost memorabilă în vreun fel nici această conferinţă de presă, la care tema principală era posibila beatificare a unei călugăriţe sud-americane, care îşi plătise cu viaţa munca socială din ghetourile din Rio, în urmă cu şapte ani, dacă Desmond Brady, şef al biroului din Roma al postului american NBC, care de obicei era bine informat despre toate chestiunile interne ale Vaticanului, nu ar fi formulat la sfârşit întrebarea:

— Padre, ce e cu zvonul conform căruia Sanctitatea Sa lucrează la o nouă enciclică?

Răspunsul lui Vilosević veni scurt şi rece:

— Nu cunosc nimic în legătură cu aceasta. Îmi pare rău.

— Urmează să aibă titlul *Fides Evanghelii.*

Brady nu ceda.

Informaţia produse rumoare printre jurnaliştii prezenţi. Din nou părea să fie adevărat că americanul din Atlanta dispunea de cele mai bune contacte în Vatican, care, aşa se zvonea, ajungeau până în anticamera papei.

Vilosević sperase să termine cu acest lucru printr-un răspuns laconic, dar acum era încolţit şi de ceilalţi jurnalişti şi nu făcu tocmai cea mai bună impresie în rolul de apărător al pretinsei sale ignoranţe.

— Domnii mei, spuse Vilosević, cu toţii cunoaşteţi poziţia Bisericii, conform căreia toate aspectele care privesc doctrina catolică sunt problema Bisericii, şi nu problema opiniei publice.

Asta îl făcu pe Cesare Bonato, de la agenţia italiană de ştiri ANSA, să îl întrerupă cu un strigăt:

— *Chiacchierone!* ceea ce înseamnă aproximativ „moară stricată”, iar dacă Vilosević ar fi înţeles remarca, asta i-ar fi adus o mustrare serioasă.

Dar, pentru că asta nu se întâmplă, adăugă la vorba de ocară şi întrebarea dacă el, Vilosević, ar vrea să spună că problema este un secret papal, ceea ce în jargonul curiei reprezintă gradul cel mai înalt de tăcere.

Indignat şi cu o uşoară mină de om ofensat, oficialul Vaticanului spuse:

— Nu există nicio enciclică şi, drept urmare, ea nu are cum să fie secret papal. Vă mulţumesc pentru atenţia acordată.

Cu asta chiar se terminase ritualul conferinţei de presă din Vatican, nelipsit în fiecare săptămână, iar Vilosević, împreună cu cei doi asistenţi ai săi, doi capelani tineri, unul din Roma şi celălalt un veronez, dădură semn că vor să plece de pe podiumul acoperit în alb (în Biserica Catolică nu merge nimic fără podium), când Bonato strigă atât de tare, încât vocea nu îi putu fi ignorată nici măcar în starea generală de agitaţie înaintea plecării:

— Padre Vilosević, cum dumneavoastră contestaţi o enciclică a Sanctităţii Sale, nu cumva să nu însemne că aceasta nu există?

Exprimarea întortocheată al lui Bonato provocă zâmbete, dar corespundea exact retoricii de care funcţionarii papali preferau să se folosească. Vilosević îl cunoştea pe Bonato şi ştia că se pricepe la chestiuni bisericeşti pe care le poate cunoaşte doar cine nu mai avea mult să devină preot, înainte să se apropie de el ispita, sub formă de femeie. De aceea, Vilosević grăbi pasul spre Bonato, în speranţa că va putea purta între patru ochi discuţia următoare; dar numai ce ajunseră faţă în faţă, că fură înconjuraţi de restul jurnaliştilor ca Iisus şi Filip, când pâinea s-a înmulţit în mod miraculos.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? întrebă Vilosević nervos.

— Păi, răspunse Bonato cu acea prietenie care arată că suprafaţa ascunde exact contrariul, cu toţii cunoaştem politica păstrării secretelor pe care o duce Vaticanul, ca pe o formă specială de existenţă, iar asta nouă nu ne prea uşurează munca.

— De la mine aţi auzit tot ceea ce cunosc! întări Vilosević, dar în privirile lui nesigure se vedea că nici el nu era convins de ceea ce spune.

— … Mai degrabă ce vi se permite să spuneţi! îl corectă pe padre Desmond Brady. Şi asta nu înseamnă mult în spatele unui zid de tăcere.

În câteva momente, atmosfera se schimbă cu totul. Tensiunea luă amploare, iar padre căuta ajutor din priviri la asistenţii lui; dar aceştia nu păreau nici ei mai pricepuţi în a aborda situaţia. Mai ales Brady îi făcuse să se teamă; era un jurnalist extrem de critic, care deja înfierase într-o relatare politica Vaticanului de trecere sub tăcere şi afirmase că nici naziştii şi nici comuniştii nu reuşiseră să se înconjoare cu văluri atât de groase de mister precum curia din Roma. Dar secretele nu sunt făcute ca să fie spuse, ci trecute sub tăcere, şi, prin urmare, afirmaţia lui Brady nu găsi niciun ecou înăuntrul zidurilor leonine, nici măcar vreo vorbă acuzatoare; toate se duseră în vânt, ca tămâia la *Te Deum.*

Vilosević se uită sfredelitor la Brady.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta?

— M-am exprimat clar, spre deosebire de dumneavoastră, padre Vilosević. Însă – şi adăugă pe un ton accentuat amical – imputaţia mea nu se adresează dumneavoastră personal, ştiţi asta, dar Secretariatul de Stat şi Sfântul Oficiu poate ar face bine să îşi amintească în ce vremuri trăim.

Cesare Bonato voia să aibă el ultimul cuvânt şi aruncă o remarcă prin care îi făcu pe papistaşi să roşească de ruşine:

— Nu ar fi enciclica cea dintâi care, cu toate că este concepută pentru credincioşi, nu ajunge vreodată la aceştia. Mă refer la papa Pius al XI-lea.

Remarca îl lovi în plin pe padre Vilosević, ca lovitura unui boxer. Vilosević căuta din ochi o ieşire, dar jurnaliştii făcuseră cerc în jurul lui; nici urmă de scăpare. Padre, Brady şi majoritatea celorlalţi ştiau la ce făcea aluzie Bonato: papa Pius al XI-lea pregătise în 1938 o enciclică, *Humani Generis Unitas,* care nu a fost niciodată publicată. Motivele pentru care nu a apărut vreodată au rămas neclare, dar sigur este că decretul papal pe tema rasismului şi antisemitismului a fost de mare importanţă pentru acea epocă.

Strâns cu uşa în acest fel, Vilosević trecu la atac în direcţia lui Bonato:

— Poate că dumneavoastră aveţi contacte mai bune la curie decât mine. Ce ştiţi despre noua enciclică? Chiar m-ar interesa.

Observaţia intenţionat ironică a lui Vilosević era menită să trezească împotrivirea celorlalţi jurnalişti şi se ajunse la haos, în cursul căruia se descoperi că de mult timp se lansaseră nişte zvonuri nebuneşti, despre un pergament din vremea lui Iisus din Nazaret, recent descoperit, a cărui traducere era ţinută sub cheie de Sfântul Oficiu, precum profeţiile lui Maleahi, şi pe care niciun om de rând nu a ajuns să-l vadă.

— Numai zvonuri! strigă Vilosević înfuriat şi de mânie îi apăru pe frunte o venă verticală, închisă la

culoare, care conferea un aer demonic înfăţişării lui. Spuneţi-mi sursa informaţiilor şi atunci am să mă ocup de dumneavoastră cu plăcere şi am să obţin o luare oficială de poziţie!

Brady râse maliţios. Niciun jurnalist din lume nu îşi divulgă informatorul, dacă obţine date confidenţiale, pentru că asta înseamnă dispariţia acelei surse. Şi Bonato afişase pentru omul de presă al Vaticanului un zâmbet condescendent. Dar discuţia la care se ajunsese făcea clar faptul că fiecare dintre jurnaliştii prezenţi auzise despre neliniştea stranie care de ceva vreme se răspândea în Vatican. Desigur că fiecare ştia câte un alt motiv pentru ce se zvonea. Un corespondent de radio spaniol vorbea despre o boală grea şi nevindecabilă a Sanctităţii Sale; editorialistul de la *Messagero* ştia chiar că cel de-al treilea secret al profeţiilor de la Fatima se îndeplinise, în mod fatal (fireşte, fără să ştie care este baza respectivei fatalităţi); corespondentul la Roma de la *Spiegel* avea impresia că ştie că celibatul urma să dispară în acel an; iar Larry Stone de la *Newsweek* dorea să ştie tocmai despre retragerea în masă din Biserică a episcopilor sud-americani – o speculaţie care, în ciuda seriozităţii lui Stone, fu copleşită de râsete sănătoase.

Vilosević se folosi de veselia nesperată ca să ajungă la Sala d’Angeli, îşi trase în sus sutana, o imagine care nu îl onorează deloc pe un padre, dar era un gest extrem de potrivit ca să poată face paşii mai mari şi astfel să sporească viteza. Aşa se grăbi Vilosević să străbată coridorul lung de piatră, către treptele de marmură care duc la etajul trei al Palatului Apostolic, unde, în spatele uşilor albe, absolut toate închise, locuia cardinalul secretar de stat.

2

Cu Felici, cardinalul secretar de stat, un bărbat în vârstă, amabil, cu părul scurt şi alb şi cu mâini tremurânde – îşi păstrase mandatul sub trei papi –, Vilosević avea o relaţie de încredere şi se poate spune chiar că Vilosević era acolitul lui; dar această părtinire îl făcea în acelaşi

timp duşman al cardinalului Berlinger, şeful Sfântului Oficiu, care conducea celălalt grup de interese din interiorul Vaticanului. Berlinger şi Felice erau ca pământul cu focul: Berlinger, conservatorul, care nu suferea nicio înnoire sau reformare şi Felici, un cardinal liberal şi progresiv, care fusese deja considerat drept *papabile* de către ultimul conclav, dar pentru care, după câte spunea şi el însuşi, scaunul papal părea cam mare.

După ce Vilosević trecu prin două vestibuluri unul după altul, cu tapiserii atârnate pe perete şi cu un mobilier modest şi închis la culoare – în loc de recepţioniste, în Vatican găseai exclusiv padres îmbrăcaţi în negru –, intră cu o plecăciune în camera supraîncălzită, unde Felici îşi arătă creştetul capului din spatele unui birou foarte lat, cu vrafuri de dosare şi hârtii.

— Domnule cardinal! strigă Vilosević de departe (Felici nu accepta alt mod de adresare în afara acestuia). Domnule cardinal, trebuie să faceţi ceva. Jurnaliştilor li s-a dat cumva apă la moară. Nu mai ştiu cum să-i potolesc. Unii dintre ei ştiu chiar mai multe decât mine; cel puţin aşa am impresia.

Cu un gest prietenos, cardinalul îi arătă şefului biroului de presă un scaun tapiţat în roşu, cu spătar înalt, care stătea singuratic, la o distanţă apreciabilă de biroul lui, pe un covor imens.

— Să le luăm pe rând, ceru Felici, după care folosi o expresie de care se râdea în Vatican, pentru că bătrânul nu o rata în nicio discuţie: „Şi de la distanţă!”

— E uşor de spus „de la distanţă”, se ambală Vilosević, pe mine au năvălit cincizeci de jurnalişti şi m-au confruntat cu cele mai incredibile zvonuri, începând cu enciclica, care, din câte spuneau ei, e în pregătire, şi care cică e de mare importanţă.

Felici afişă calmul.

— Orice enciclică este de importanţă fundamentală pentru Sfânta Biserică Catolică. De ce nu şi aceasta?

— Aşadar, să ne aşteptăm acum la o enciclică? întrebarea numărul unu: Când? Întrebarea numărul doi:

Conţinând ce?

— Eu nu am spus că se pregăteşte o enciclică, padre Vilosević. Doar am vrut să spun că, dacă s-ar pregăti o enciclică, atunci aceasta ar avea aceeaşi importanţă fundamentală pe care o au toate care s-au publicat până acum.

— Domnule cardinal!

Vilosević se fâţâia agitat în scaunul lui.

— Aşa nu ajungem nicăieri. Pe Dumnezeu şi toţi sfinţii, doar eu conduc acest birou de presă, eu sunt purtătorul de cuvânt al locţiitorului, jurnaliştii aşteaptă de la mine, pe drept, o explicaţie. Peste tot se vorbeşte că, de luni întregi, se tot alimentează agitaţia, dar nimeni nu ştie de ce şi nimeni nu vorbeşte despre asta. Nu e de mirare că se vehiculează zvonuri nebuneşti! Chiar şi mie au ajuns să-mi spună că episcopii sud-americani au plănuit să se retragă în masă din biserică.

— Şi sper că aţi negat imediat, Vilosević!

— Nu am făcut nimic. Nu am spus nimic împotriva acestor afirmaţii absurde şi am să tac până când am să primesc o explicaţie de la instanţele superioare. Cine ştie, poate e un sâmbure de adevăr în această afirmaţie!

— Ridicol! izbucni Felici şi se ridică de la masa lui de scris. Îşi încrucişă mâinile la spate, se duse la una dintre ferestrele înalte şi se uită către Piaţa San Pietro, care, în acest anotimp, era pustie; până şi statuile de marmură de pe colonadele lui Bernini, care de obicei străluceau în soare ca făcliile noaptea, exprimau melancolie.

— Slavă Domnului! începu Felici fără să-şi ia privirile de la fereastră, slavă Domnului că nu îmi revine mie această problemă, ci şefului Sfântului Oficiu, cardinalul Berlinger.

Dintr-o parte, Vilosević putu să vadă cum chipul lui Felici afişează un moment de maliţiozitate, atunci când îi pronunţă numele. În sfârşit, cardinalul se apropie de Vilosević. Acesta se ridică şi, când ajunseră la mică distanţă unul faţă de celălalt, Felici spuse chibzuind:

— Aş dori, pentru că sunteţi prietenul meu, să vă

spun care este adevărul care a cauzat neliniştile din curie. Dar, frate întru Hristos, daţi-mi cuvântul că veţi păstra tăcerea despre asta, până primim indicaţii de mai sus. Acest adevăr este unul amar pentru Biserica noastră şi unii dintre cei care îl cunosc sunt de părere că ea nu va supravieţui acestui adevăr, de aici şi agitaţia.

— Pe Dumnezeu şi pe toţi sfinţii, despre ce este vorba?

— Din câte se pare, trebuie să ne împăcăm cu gândul că Matei, Marcu, Luca şi Ioan nu sunt singurii evanghelişti. Din câte se pare, există o a cincea evanghelie, *Evanghelia după Barabbas.* A fost descoperită într-un mormânt copt, iar iezuiţii de la Gregoriana tocmai asta fac acum: îl traduc.

— Nu pricep! obiectă Vilosević. O a cincea evanghelie nu ar însemna decât o întărire a doctrinei Sfintei Biserici.

— Da, sigur, dar numai dacă susţine textele celorlalte patru.

Vilosević îşi pierdu din glas.

— Şi nu asta face?

Tăcerea lui Felici anticipa răspunsul.

— Dimpotrivă, răspunse cardinalul, scoate la iveală punctele slabe ale celor patru evanghelii, a căror cauză principală o reprezintă faptul că Matei, Marcu, Luca şi Ioan cunoşteau lucrurile despre care au scris numai din auzite. Barabbas, autorul celei de-a cincea evanghelii, spre deosebire de ei, a fost martor ocular. El scrie ca şi cum l-ar fi cunoscut pe Domnul nostru Iisus şi la el mare parte din informaţiile din Noul Testament sunt cu totul altfel.

— Doamne Iisuse!

Vilosević îşi trase respiraţia.

— Doamne Iisuse! repetă el şi continuă: Cine este acest Barabbas?

— Asta e întrebarea. Manzoni, de la Universitatea Papală, lucrează din plin la asta. I-a adunat pe cei mai buni din ordinul lui, dar – aşa afirmă el – pasajele determinante în ce priveşte autorul evangheliei fie sunt distruse, fie lipsesc. Pergamentul a fost vândut pe bucăţi, înainte să se

ştie despre semnificaţia lui, şi este greu să localizezi fiecare fragment şi să le pui cap la cap.

— Totuşi, obiectă Vilosević disperat, există o serie întreagă de evanghelii apocrife, care au fost toate demascate ca fiind falsuri. Cine spune că, dintre toate, această evanghelie este autentică?

— Atât cei care se ocupă de ştiinţele naturii, cât şi specialiştii în Biblie şi coptologii au ajuns la acelaşi rezultat: textul este original.

— Şi ce conţine?

Cardinalul se duse înapoi la fereastră şi se uită afară, dar nu vedea nici Piaţa San Pietro şi nici colonadele, se uită în gol şi răspunse:

— Nu ştiu, cunosc doar că fraza: „Tu eşti Petru şi pe această piatră voi zidi Biserica Mea”, care nu apare deloc în cea de-a cincea evanghelie. Ştiţi ce înseamnă asta, Vilosević, vă daţi seama?

Felici ridică tonul, şi ochii i se umeziră.

— Asta înseamnă că tot ce se află aici, în jurul nostru, este fără sens. Dumneavoastră, şi eu, şi Sanctitatea Sa, şi trei sferturi de miliard de oameni şi-au pierdut credinţa!

— Domnule cardinal!

Vilosevici se duse la Felici.

— Domnule cardinal, domoliţi-vă, vă rog, pe toţi sfinţii!

— Toţi sfinţii! spuse Felici mâhnit. Puteţi să-i uitaţi şi pe aceia.

Padre se prăbuşi pe scaunul lui şi îşi îngropă chipul în mâini. Pur şi simplu nu putea să conceapă ceea ce tocmai îi relatase cardinalul.

— Poate că acum înţelegeţi, padre, ce e cu neliniştea de care e zguduită curia, remarcă Felici.

Şi Vilosević răspunse drept scuză:

— Nu am ştiut nimic din toate acestea, eminenţă, chiar nu am avut idee.

Cardinalul nici nu-l băgă în seamă de mânie:

— Puteţi să mă scutiţi cu „eminenţele” dumneavoastră! auzi! Tocmai acum…

Padre dădu din cap, capitulând. După o pauză care părea că nu se mai sfârşeşte, în care Felici se uită neclintit pe fereastră, Vilosević începu cu precauţie:

— Dacă permiteţi întrebarea, domnule cardinal, câţi oameni ştiu de această descoperire?

— Nu se pune aşa problema, răspunse cardinalul. Descoperirea este cunoscută peste tot, cel puţin în cercurile ştiinţifice. Coptologii şi filologii ştiu de mult timp despre descoperirea pergamentului în apropiere de Mânia. Dar pentru că jefuitorii de morminte în mâinile cărora a căzut pergamentul şi-au vândut comoara pe bucăţi, ca să obţină profit mai mare, niciun institut academic nu a putut să supună pergamentul unei analize de critică pe text. Aşa că textul a rămas în mare măsură necunoscut. Totuşi, la începutul anilor 1950, probabil că vreun om de ştiinţă a trezit suspiciuni; pentru că la vremea aceea, dintr-odată, diverse persoane s-au arătat interesate de pergament şi au început să cumpere fragmente.

— Curia ştia de asta?

— Unul dintre cumpărători era cardinalul Berlinger, care se află în fruntea Sfântului Oficiu. Şi-a trimis emisari cu sarcina de a obţine orice fragment, la orice preţ, pentru muzeele Vaticanului. Oamenii nici nu ştiau ce este cu pergamentul; aveau doar obligaţia de a cumpăra la nimereală tot ce se găsea prin lume.

— Şi a reuşit acest plan?

— Într-o anumită măsură, padre.

— Dar asta înseamnă…

— … Că Manzoni dispune de o parte considerabilă din cea de-a cincea evanghelie.

Iar după o pauză, cardinalul remarcă:

— Ştiu ce gândiţi acum, padre. Vă citesc în ochi, vă gândiţi că, dacă pergamentul se află parţial în posesia bisericii, atunci biserica ar putea să facă să dispară pe ascuns acest pergament sau cel puţin acele pasaje care constituie un pericol pentru ea. La asta vă gândiţi, padre!

Vilosević dădu din cap că da. I se făcu ruşine şi murmură:

— Să mă ierte Dumnezeu!

— Nu trebuie să vă ruşinaţi, spuse Felici, şi eu am gândit la fel şi nu sunt singurul membru al curiei căruia să-i fi trecut asta prin minte după ce a aflat. Doar că ar fi o problemă, padre.

— O problemă?

Felici scutură din cap cu putere.

— Părţile cele mai importante ale pergamentului nu se află în posesia lui Manzoni. Berlinger nu a reuşit să obţină acele fragmente în care Barabbas povesteşte despre relaţia lui cu Domnul nostru Iisus sau în care Iisus vorbeşte despre viitorul discipolilor săi.

— Ciudat, spuse Viosević gânditor. Dar nu poate fi o întâmplare!

— Fireşte că nu, răspunse Felici, cu siguranţă că nu e o întâmplare.

Vilosević sări în picioare.

— Aşadar, mai există şi alţii interesaţi de a cincea evanghelie.

— Bănuiala dumneavoastră este corectă, padre.

— Se poate ca biserica să fie şantajată?

Vilosević se duse lângă Felici, la fereastră. Luă aceeaşi postură ca şi cardinalul.

— Este posibil, dar până acum nu au existat solicitări. Şi nici nu cred că cineva doreşte să facă bani din aşa ceva, mai degrabă cred că se doreşte umilirea Sfintei Biserici.

— Dumnezeule! strigă Vilosević uluit şi în nedumerirea lui îşi făcu în grabă o cruce.

— Cine să fie interesat să se pună cu Sfânta Biserică?

Cardinalul ridică din umeri.

— Oamenii lui Berlinger au depistat două grupuri. Ambele se luptă împotriva celuilalt până la moarte, iar în bătălia lor contra Bisericii ambele sunt fanatice, chiar dacă din motive cu totul diferite, şi amândouă par să dispună nu numai de copiile acelor patru cincimi, asupra cărora lucrează Manzoni cu iezuiţii; există semne că au chiar şi fragmentele lipsă, fiind astfel în posesia întregului adevăr.

— Ce fel de oameni sunt aceştia?

— Unul din grupuri este un ordin periculos al elitelor, departe de orice sens al credinţei şi sub comanda unui hermafrodit nebun, care se crede reîncarnarea cântăreţului Orfeu. De cealaltă parte, fundamentaliştii islamici şi-au fixat ca scop să se infiltreze în Sfânta Biserică şi să o facă să îngenuncheze. Fiecare clică este la fel de periculoasă ca şi cealaltă, pentru că amândouă fac ceea ce-şi propun cu un fanatism inimaginabil; orficii – aşa îşi spune ordinul –, din vanitatea statutului lor intelectual, iar fundamentaliştii, prin conştiinţa misiunii lor. Ambele părţi au câte o reţea de adepţi şi grupuri de comando împrăştiate prin toată lumea, despre care nimeni nu ştie prea bine unde se află de fapt. Se pare că orficii au în stăpânire o mănăstire din nordul Greciei, pe când fundamentaliştii islamici sunt controlaţi din regiunea persană Ghum. Banii nu au nicio importanţă pentru ei; de aceea, nu numai că au achiziţionat toate fragmentele disponibile din pergament – de multe ori pe sume nebuneşti –, ci i-au cumpărat şi pe cei mai importanţi oameni de ştiinţă, şi, dacă aceştia nu doreau de bunăvoie să colaboreze cu ei, foloseau forţa, îi răpeau ori îi intimidau prin ameninţări cu moartea.

— Şi oamenii aceştia sunt în stare să interpreteze cea de-a cincea evanghelie, încât să poată fi folosită împotriva Bisericii?

— Padre, nu e bună întrebarea. Câţiva dintre cei mai renumiţi experţi din domeniul coptologiei şi ştiinţei biblice, din câţi există pe lumea, asta au dispărut în anii trecuţi de la o zi la alta. Şi-au părăsit familia şi cariera. Nu din întâmplare. Orficii, la fel ca şi fundamentaliştii islamici, visează să stăpânească lumea, iar Islamul ne-a arătat că o carte cu 114 sure este în stare să schimbe lumea. O carte, al cărui conţinut corespunde destul de bine cu acela al Noului Testament şi care a fost reconstruită cu diverse mijloace. Pentru că nu este sigur dacă Coranul a fost scris chiar în timpul vieţii profetului Mohamed. Tradiţia spune că însemnările împrăştiate prin toată lumea au fost adunate abia la câţiva ani după moartea lui Mohamed.

Frânturi de text s-au găsit pe bucăţi de piele, plăcuţe de piatră, coji de palmier, scândurele de lemn, pe rezemătoarele de pe cămile şi pe pergament şi s-au unit într-un tot. Pentru aceşti oameni nu e deloc o bătaie de cap să reconstruiască cea de-a cincea evanghelie şi să o folosească în scopurile lor.

Vilosević se întoarse la scaunul lui şi tot clătina din cap. Apoi întrebă:

— Şi dumneavoastră cunoaşteţi textul acestei evanghelii a lui Barabbas?

— Nu, răspunse cardinalul, nimeni nu ştie textul în totalitate; pe de o parte pentru că există doar fragmentar şi, pe de altă parte, pentru că profesorul Manzoni însuşi ţine sub cheie aceste fragmente, pentru ca niciunul dintre traducători să nu ajungă să vadă tot. Istoria ne-a învăţat că pe iezuiţi e bine să îi priveşti întotdeauna cu neîncredere.

Padre se arătă iritat de vorbele cardinalului şi, în altă situaţie, cu greu s-ar fi abţinut să îl contrazică, dar acum discuţia despre câtă încredere avea Biserica în ordinul iezuiţilor era mai puţin importantă.

— Atunci, de unde teama de a cincea evanghelie, întrebă el nesigur, dacă nimeni nu a citit încă textul?

— L-a citit Manzoni, afirmă Felici, cunoaşte mare parte din el; Berlinger ştie numai frânturi, eu la fel.

Cardinalul, care până atunci vorbise uitându-se pe fereastră, începu să se plimbe prin camera mare, încoace şi încolo. Era extrem de nervos, când continuă:

— Creştinului credincios, cei patru evangheliști îi spun despre opt lucruri care stau la baza credinţei lui: Iisus a fost conceput de la Sfântul Duh, a fost născut de Fecioara Maria, a pătimit sub Pilat din Pont, a fost crucificat, a murit, a coborât în împărăţia morţilor, a înviat a treia zi şi a urcat la cer.

— Domnule cardinal! La ce foloseşte această enumerare?

Felici se duse la Vilosevici, care stătea pe scaun. Îl apucă de partea de sus a braţelor, îl scutură ca pe unul adormit, care trebuie până la urmă să se trezească şi

strigă cu o voce enervată:

— Pentru că acest Barabbas contestă toate aceste lucruri! Ştiţi ce înseamnă asta, padre? Ştiţi?

Vilosević făcu semn că da.

3

Din antreu se auzea zumzet de voci, iar la puţin timp apăru în uşă secretarul şi anunţă sosirea Eminenţei Sale, şeful Sfântului Oficiu, cardinalul Berlinger. Nici nu termină de anunţat, că Berlinger, îmbrăcat în roşu, urmat de trei monseniori în sutane văluroase, năvăli în cameră şi, înainte să i se adreseze lui Felici, îi aruncă o privire înjositoare lui Vilosević, care era şi el prezent, de parcă ar fi vrut să spună: „Dispăreţi, dar repede”. Vilosević se pregătea la rândul său să se îndepărteze, dar cardinalul secretar de stat se duse la el şi spuse:

— Puteţi să rămâneţi liniştit, padre, şi se întoarse către Berlinger: Ştie totul. Eminenţă, nu e nevoie să vă ascundeţi după degete.

Berlinger ridică din sprâncene, ca să arate că în niciun caz nu este de acord cu această decizie, dar nu era timp de discuţii. Dacă Berlinger bătuse lungul drum de la Piazza del şanţ Uffizio, din exteriorul colonadelor, unde trona într-o clădire care semăna mai mult cu un Minister al Apărării decât cu oficiul bisericesc pentru chestiuni de credinţă, atunci trebuie să fi avut motiv serios. Mai presus de toate, faptul că era însoţit de trei monseniori din instituţia lui, pe care Berlinger însuşi obişnuia să o numească exclusiv „congregaţia”, forma scurtă pentru *Congregaţio Romanae et Universalis Inquisitionis*, aşa cum a fost aceasta alcătuită sub papa Paul al III-lea, cu patru sute de ani în urmă, pentru combaterea protestantismului, asta dădea o şi mai mare importanţă apariţiei lui.

Monseniorii luară loc pe un rând de scaune de la peretele din partea opusă ferestrei, netezindu-şi cu grijă sutanele precum trei doamne la modă. La fel şi Vilosević. Apoi, Berlinger luă cuvântul cu vocea lui deranjant de ascuţită:

— Pleava nici măcar nu se opreşte în faţa zidurilor

leonine, strigă el plin de furie.

Ca întotdeauna, modul lui de exprimare trebuia interpretat; pentru că Berlinger îşi făcuse un obicei din a folosi cuvinte şi comparaţii biblice, ceea ce îl determinase pe preşedintele Tribunalului Suprem al Scaunului Apostolic, cardinalul Agostini, să remarce ironic că Noul Testament are, desigur, calităţile lui, dar Berlinger le zicea mai bine.

Când spusese „pleavă”, Berlinger se referea la toţi oamenii care nu aderaseră la dreapta credinţă şi nici nu se punea problema ce se înţelege prin dreaptă credinţă. Berlinger povestea că garda elveţiană prinsese un impostor care, deghizat în preot, se furişase în Arhiva Secretă a Vaticanului şi încercase să intre în Riserva, secţiunea încuiată în care pot avea acces numai papii. Se strecurase noaptea şi încercase să spargă lacătul care închide uşa sacră către secretele creştinismului. Închizătoarea de fier din vremurile papei Pius al VII-lea l-a sfidat pe intrus până când gardienii, speriaţi de zgomotul produs, l-au prins pe falsul preot; dar acum se punea întrebarea cine era acest om şi ce motiv l-a împins către fapta sa. Dar omul tăcea. Părea să fie neamţ.

— Mă tem… începu Felici.

— Eu cred, îl întrerupse Berlinger, că ne temem amândoi de acelaşi lucru. Pare să existe o legătură între spargere şi – *horribile dictu* – cea de-a cincea evanghelie.

Felici clătină capul, în semn de încuviinţare.

— Aşa mă gândeam. Cine este acest om şi unde se găseşte acum?

Berlinger se uită într-o parte, de parcă ceva l-ar fi stânjenit să-şi continue vorba.

— Vreau să vă vorbesc între patru ochi, spuse el încet.

Felici şi Berlinger se ridicară, se duseră la fereastra din faţă şi îşi apropiară capetele. Berlinger murmură:

— Ştiţi închisoarea papei Inocenţiu al X-lea, sub Cortile Ottagono?

— Am auzit de ea. Se spune că Inocenţiu a construit-

o la insistenţele cumnatei lui, Olimpia Maidalchini, ca să reducă de-a binelea la tăcere familia predecesorului său, Moffeo Barberini.

— Iscusit povestit, eminenţă, cu adevărat iscusit.

Berlinger chicoti ca pentru el.

— Din câte ştiu, temniţa papei Inocenţiu este închisă cu ziduri de trei sute de ani!

— Desigur, răspunse Berlinger încurcat, dar asta nu înseamnă că această temniţă nu poate fi deschisă dacă apare o necesitate.

Felici se trase un pas înapoi, îşi făcu în grabă o cruce şi strigă de auziră cu toţii:

— Berlinger, doar nu vreţi să spuneţi că dumneavoastră aţi pus să se deschidă temniţa, ca să…

Atunci, Berlinger se duse la confrate şi îi puse palma peste gură.

— Psst! spuse el. *In nomine Domini,* tăceţi, eminenţă.

— Sunteţi nebun! şuieră Felici încet, acum. Vreţi să îl zidiţi de viu pe intrus?

— S-a întâmplat deja, spuse Berlinger încet. Sau vreţi să-l predaţi poliţiei din Roma, ca să fie audiat şi să poată dezvălui de ce a pătruns în Arhiva Secretă a Vaticanului? Doriţi să vă asumaţi dumneavoastră răspunderea?

Felici îşi încrucişă braţele şi se uită în pământ, de parcă ar fi vrut să se roage, dar şocul era prea mare şi se repezi la Berlinger.

— Cine ştie de povestea asta?

— Trei din camera asta, în afară de noi.

Aruncă spre monseniori o privire la care aceştia nu răspunseră, totuşi. Se uitau fix în podea, absenţi în mod expres.

— Şi Gianni, care a ridicat zidul, adăugă cardinalul.

— Cine este Gianni?

— Omul nostru bun la toate, o persoană cuvioasă şi blândă, care face orice treabă pe care i-o dai.

— Dar mai devreme sau mai târziu va scoate totul la iveală şi va povesti ce lucru îngrozitor i s-a cerut!

Berlinger dădu din cap, negativ.

— Asta poate Dumnezeu să împiedice.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule cardinal?

— Gianni este surd şi mut.

— Se va face înţeles în alt fel!

— Nu îl va crede nimeni. Toţi ştiu că omul e nebun.

Felici se clătină către biroul lui. Se prăbuşi pe scaun şi îşi scoase din mânecă o batistă mare şi albă, apoi îşi şterse faţa lui roşie. Ceilalţi vedeau cum clatină nedumerit din cap, de parcă nu putea, nu voia să priceapă lucrul pe care tocmai îl auzise. În cele din urmă, sări în picioare, se duse la Berlinger, care tot mai stătea la fereastră şi urlă, aşa cum nu îl mai auzise nimeni până atunci:

— Berlinger, chemaţi-l pe acest Gianni. Să îşi aducă uneltele cu el. Ne întâlnim în cinci minute în faţa temniţei papei Inocenţiu!

La Berlinger nu ţipase nimeni, niciodată, în aşa hal, nici măcar la seminarul de preoţi din Regensburg. Se sperie de moarte de forţa vocii lui Felici, care răsunase neaşteptat de tare; vru să mai spună ceva, dar cardinalul secretar de stat se duse la el şi strigă:

— Şi rugaţi-vă la Dumnezeu ca delincventul să mai fie în viaţă!

Spuse în treacăt, trăgându-l pe Berlinger înspre el, de parcă ar fi fost un inculpat:

— Credeam că Inchiziţia şi-a încetat activitatea în secolul trecut.

4

Chipul de bărbat care se zărea prin gaura din zid nu arăta nicio mişcare. Cu ochii făcuţi mici, străinul se holba la fasciculul orbitor al lanternei cu care Felici făcea lumină surdo-mutului Gianni. Deja se împăcase cu ideea morţii şi nesperata acţiune de salvare probabil că i se părea un vis.

Vilosević îi dădea o mână de ajutor surdo-mutului. Berlinger şi cei trei monseniori de la Sfântul Oficiu stăteau de-o parte. Niciunul nu scotea vreun cuvânt. Când gaura din zid devenise destul de mare, cât să se poată trece prin ea, cardinalul Felici se duse înainte şi îi întinse mâna prizonierului. Abia acum vedea că bărbatul avea mâinile

încătuşate. Felici îi aruncă o privire lui Berlinger, dar acesta se uita într-o parte.

Captivului părea că îi ia ceva vreme până să priceapă că demnitarul catolic venise să îl elibereze. Pe faţa lui flutura un zâmbet neîncrezător, aproape perplex şi, în vreme ce se chinuia să iasă prin spărtura din zid, murmură:

— Vreau… vreau să explic totul.

— Acum, dintr-odată, vrea să explice totul! strigă Berlinger înciudat, din fundal.

Felici făcu un gest de lehamite cu mâna şi spuse:

— Mai bine aţi tăcea, domnule cardinal, pentru purtarea dumneavoastră nu există scuză.

— Cer un interogatoriu *ex officio!* spumegă Berlinger. Trebuie să spună cine sunt cei din umbră, vreau nume şi cer o lămurire completă!

Captivul îşi repetă afirmaţia:

— Vreau să explic totul!

Atunci, Felici îi scoase omului cătuşele şi cei trei monseniori îl conduseră pe treptele şi coridoarele pe care puteau fi siguri că nimeni nu îi va întâlni, către Sfântul Oficiu.

Interogatoriul de la etajul al doilea al clădirii din Piazza del şanţ Uffizio se transformă în investigaţie, la fel ca orice întrunire secretă între mai mult de doi purtători ai purpurei din Vatican. Berlinger convocase vreo şase demnitari care se ocupau de cea de-a cincea evanghelie sub titlul de secret papal (cum se întâmplă mai mereu în situaţiile controversate, cum a fost şi în cazul unei călugăriţe care levita, din imediata apropiere a Sanctităţii Sale şi care, într-un extaz religios, şi-a aruncat haina şi a început pur şi simplu să plutească deasupra podelei, ceva specific exorciştilor, pentru că după cum spun biologii, acest lucru este contra naturii şi drept urmare este cauzat de către demoni).

În spatele unei mese lungi şi înguste stăteau, unul lângă altul, cei trei monseniori, cardinalul secretar de stat Felici, preşedintele Tribunalului Suprem al Scaunului

Apostolic, cardinalul Agostini, directorul Arhivei Secrete papale, monseniorul della Croce, directorul Sfântului Oficiu, cardinalul Berlinger, monseniorul Pasquale, secretarul personal al Sanctităţii Sale, profesorul Manzoni de la Universitatea Papală, Vilosević, şeful Biroului de Presă al Vaticanului şi un prelat care întocmea procesul-verbal. Pe masă ardeau două lumânări înalte şi subţiri. În faţa lor luase loc inculpatul. Ca în toate spaţiile oficiale din Vatican, din motive inexplicabile, mirosea a ceară de parchet.

După invocarea Sfântului Duh, care precede orice activitate a Sfântului Oficiu, Berlinger începu cu voce ascuţită şi tăioasă:

— Spuneţi-vă numele!

Chestionatul avea o postură chircită şi nu era foarte vizibil, iar acum se îndreptă şi răspunse tare, dar cu voce tremurătoare:

— Numele meu este profesor doctor Werner Guthmann.

— German?

— Da. Sunt profesor de coptologie.

Rumoare printre purtătorii de purpură.

— Nu am făcut de bunăvoie acest lucru! se apără Guthmann.

Berlinger îl ameninţă pe pârât cu degetul arătător.

— Vorbiţi numai dacă sunteţi întrebat!… Ce aţi căutat în Arhiva Secretă papală?

— O dovadă!

— O dovadă pentru ce?

— O dovadă pentru faptul că Biserica ştie despre Evanghelia lui Barabbas de secole întregi.

Cardinalii, moseniorii şi padres manifestară o clară nelinişte; se foiră pe scaune ca martirii pe fierul încins. Berlinger îi aruncă lui Felici o privire pe furiş, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Nu asta era bănuiala mea? Nu suntem singurii care au cunoştinţă despre cea de-a cincea evanghelie”. Atunci îl întrebă pe Guthmann:

— Aşadar, aveţi impresia că ştiţi că e păstrată în

Arhiva Secretă a Vaticanului o a cincea evanghelie, pe care biserica o ţine sub cheie.

Guthmann ridică din umeri.

— Aşa se presupune; cert este doar că se păstrează o dovadă în Arhiva Secretă.

Curios, monseniorul della Croce, directorul Arhivei Secrete, se aplecă peste masă şi spuse interogativ:

— S-a găsit un aparat foto asupra dumneavoastră, dar nu avea film.

— Da, afirmă Guthmann, cei care m-au trimis aici erau mulţumiţi să obţină o fotografie cu dovada.

— Şi în ce constă dovada?

— Este un basorelief de pe Arcul lui Titus, care, atunci când lumea şi-a dat seama de semnificaţia lui, a fost scos de papa Pius al VII-lea.

Manzoni se aplecă înspre Berlinger şi îi şopti ceva de neînţeles pentru ceilalţi. Apoi continuă:

— Numiţi-i pe cei care v-au pus să faceţi asta. Şi să nu îndrăzniţi să minţiţi!

— Nu am făcut toate acestea de bunăvoie, repetă Guthmann. M-au convins cu droguri. O femeie – Helena – eram unealta ei, fără să vreau. M-au avertizat că mă omoară dacă scap măcar o vorbă despre cei care mi-au ordonat să fac asta.

Guthmann sări în picioare.

— Vreau să vă spun tot adevărul, dar vă rog să mă protejaţi. Vaticanul este singurul loc de pe lume în care poţi să te simţi sigur şi care a scăpat vigilenţei orficilor.

— Orfici aţi spus? întrebă Felici.

Guthmann dădu din cap cu seriozitate.

— Orficii sunt un ordin secret, care şi-a propus să stăpânească lumea, şi primul lor obiectiv este eliminarea Bisericii…

— Mulţumesc, mulţumesc, profesore, îl opri Felici pe inculpat, ştim foarte bine.

Guthmann se uită întrebător la cardinal, dar Berlinger i-o luase înainte cu răspunsul:

— Credeaţi că la Vatican aveţi de-a face cu sărmani

cu duhul?

Ceilalţi zâmbiră pe sub mustaţă, ştiutori şi mândri. Doar Manzoni rămânea serios; era alb ca varul.

— Bănuiam de mult timp, remarcă el în tăcerea prelungă; aveam un ciripitor: pe Losiński.

Şi întorcându-se către Guthmann:

— L-aţi cunoscut pe padre Losiński, iezuitul polonez?

— Losiński?

Guthmann se mai gândi o dată.

— Nu cunosc niciun Losiński şi niciun iezuit; dar asta nu e relevant. Sunt de puţin timp printre orfici.

— Aceasta, spuse Berlinger, micşorând ochii, cât să rămână numai o dungă din ei, aceasta este o constatare uimitoare, dacă te gândeşti ce misiune plină de răspundere vi s-a încredinţat.

— Ştiu. Eu eram doar de rezervă, dacă se poate spune aşa, pentru că persoana căreia i s-a dat iniţial această sarcină a întors spatele ordinului, iar asta se pedepseşte cu moartea, în concepţia orficilor. Am auzit că a murit de atac de cord într-un spital de nebuni din Paris. Dar eu nu pot să cred aşa ceva. Eu ştiu că aceşti oameni cu nume mitologice calcă peste cadavre şi cu siguranţă că şi eu mă aflu pe lista lor de condamnaţi.

Felici se băgă în vorbă:

— Cum se numea persoana?

— Vossius. Era profesor de literatură comparată şi a dat de secretul lui Barabbas pe o cale ocolită, prin jurnalele lui Michelangelo.

— Şi mai există şi alţi membri ai acestui ordin, care se ocupă cu a cincea evanghelie?

— Cum să ştiu asta?! întrebă Guthmann. Printre orfici se obişnuieşte ca niciunul să nu ştie despre munca celuilalt. Asta te stimulează, cred ei. Fiecare trebuie să se simtă controlat de ceilalţi – un sistem demonic creat de oameni demonici.

— Un lucru nu înţeleg, obiectă Felici. Dacă orficii urmăresc scopul de a distruge Sfânta noastră Biserică şi dacă ei cunosc mai bine decât noi cea de-a cincea

evanghelie, de ce nu s-au folosit de ea până acum?

— Asta aş vrea să vă spun, domnule cardinal. Există un motiv bine întemeiat pentru asta.

Berlinger deveni agitat.

— Spuneţi, atunci, în numele lui Dumnezeu!

— În pergamentul ale cărui fragmente au fost împrăştiate în toată lumea există un singur pasaj prin care evanghelistul Barabbas îşi dezvăluie identitatea. Şi tocmai acest fragment *nu* se găseşte în posesia orficilor.

— *Deo gratias!* spuse monseniorul della Croce încet, ca pentru sine, o remarcă nepotrivită – din câte i se păru lui Berlinger –, care arăta că directorul Arhivei Secrete papale ştia câte ceva despre situaţie. Berlinger ridică din sprâncenele subţiri, îi aruncă o căutătură dispreţuitoare monseniorului şi sâsâi:

— *Şi tacuisses!* o expresie nu tocmai rară prin curie, în ciuda originii păgâne.

Apoi spuse, întors către Guthmann:

— Dar orficii fireşte că ştiu unde se află acest document şi nu s-au dat în lături de la nimic, pentru a pune mâna pe el.

— Aşa este, domnule cardinal, răspunse Guthmann.

— Şi au reuşit?

Guthmann se uită în jos. Simţea aţintiţi asupra lui şi ochii cardinalilor, şi pe cei ai monseniorilor. În încăperea mare şi goală plana o linişte în care nu sufla nimeni, când răspunse:

— Îmi pare rău, dar nu pot să spun. Originalul se afla în posesia unei nemţoaice, care a încercat să scoată cât mai mulţi bani din asta. Nici nu ştia ce conţine pergamentul; dar cu cât arătau interes mai mulţi, cu atât devenea mai încăpăţânată. Ultima oară am întâlnit-o în cetatea ordinului orficilor, unde pretindea că ştie totul: despre cea de-a cincea evanghelie, despre Barabbas, tot.

— Credeţi că este posibil? întrebă Berlinger neliniştit.

— Nu pot să-mi imaginez aşa ceva. De unde să fi avut informaţiile?

— Numele ei?

— Anne von Seydlitz.

5

Guthmann fu adus într-o încăpere îndepărtată, un soi de arhivă, în care mii de dosare despre lucruri împotriva dogmei bisericeşti erau puse în teancuri: procese din cauza încălcării şi ignorării legilor bisericeşti, învăţături greşite, blasfemii şi încercări nepermise de reformare, pentru care sentinţa a fost exilul sau excomunicarea, precum mişcările catarilor şi valdenzilor. Guthmann era supravegheat de două gărzi; aşa că profesorul nu putea nici măcar să viseze la fugă.

Între timp, congregaţia Sfântului Oficiu stabilea ce trebuia să se întâmple, dată fiind noua stare de fapt. În acest context, domnii cardinali şi monseniori îşi exprimau cele mai diverse opinii, care, la fel ca întreaga audiere, erau notate *ex officio,* iar fiecare vorbea în felul său.

Pentru Felici, care era în vârstă, venise sfârşitul bisericii şi nu mai exista speranţă. Compara Roma cu târfa Babilonului şi cita din Apocalipsa Sfântului Ioan, unde îngerul strigă cu voce puternică: „A căzut, a căzut Babilonul cel mare! A ajuns un locaş al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate şi urâte”. Nu mai întrezărea nicio şansă pentru Sfânta Biserică.

Cardinalul Agostini, judecătorul suprem al curiei, în niciun caz nu voia să se alăture acestuia. Biserica, argumenta el înţelept, supravieţuise unor crize şi mai mari. Răspunsese la Reforma doctorului Luther cu o Contrareformă şi supravieţuise unor vremuri în care doi papi se luptau pentru supremaţie, din locuri diferite, şi în care fiecare dintre ei arunca celuilalt că este un diavol. Atunci de ce să nu supravieţuiască şi acestei crize?

Cardinalul Berlinger fu de acord cu hotărârea ca lucrurile să nu fie lăsate de capul lor, de către curie, iar aceasta să aştepte fie ce-o fi. Dimpotrivă, trebuia să ia iniţiativa şi să se lupte pentru continuitate, ceea ce însemna că trebuia să încerce cu toate resursele să ajungă

în posesia fragmentului din pergamentul eretic.

Directorul Arhivei Secrete, monseniorul della Croce, îi puse pe gânduri, referindu-se la părerea dinainte, dacă nu cumva textul celei de-a cincea evanghelii, care deja se vehicula, nu era destul de nimicitor pentru doctrina Sfintei Biserici, pentru ca toate eforturile din interior să fie sortite eşecului.

Numai unul îşi păstra pentru el părerea şi tăcea îndârjit: profesorul Manzoni de la Gregoriana. Îşi ţinea privirea aţintită asupra mesei şlefuite simplu şi dădea impresia că gândurile lui o luaseră cu mult înainte.

La întrebarea lui Berlinger, dacă Sanctitatea Sa este complet informat şi ce poziţie a adoptat asupra problemei, monseniorul Pasquale dădu de înţeles că Sanctitatea Sa a primit informaţiile din gura domnului cardinal secretar de stat, cu mare stupoare şi cu o umilinţă la fel de mare, ceea ce, la starea sa precară de sănătate, este extrem de periculos. Sanctitatea Sa refuza de ceva vreme să se hrănească, iar medicul personal îl trecuse pe alimentare artificială cu perfuzii. Vorbea rar şi, când vorbea, o făcea foarte încet, după cum şi domnii de faţă se putuseră convinge în ultimele zile. Starea lui fizică nu putea fi descrisă decât ca depresivă. În această stare depresivă, Sanctitatea Sa luase hotărârea de a convoca un conciliu…

Vilosević tuşi nervos.

Berlinger sări în picioare. Îl fixă pe Pasquale, de parcă ar fi făcut o dezvăluire îngrozitoare, apoi se întoarse către cardinalul secretar de stat şi întrebă încet:

— Ştiaţi, Eminenţă?

Felici dădu din cap, mut, şi se uită încurcat într-o parte.

Atunci izbucni Berlinger şi vocea lui neplăcută răsună cu scrâşnet prin încăpere:

— Poate că ştiu cu toţii, şi paznicii de la muzeele Vaticanului, şi paracliserii din San Pietro şi voluntarii de la *Osservatore Romano,* numai directorul Sfântului Oficiu nu ştie nimic despre asta.

— Încă nu e oficial, încercă Felici să îl împace pe

cardinal, şi eu am aflat numai dintr-o discuţie confidenţială purtată cu Sanctitatea Sa.

6

Berlinger se aşeză mai bine în scaunul lui, îşi sprijini cotul drept de masă şi îşi puse pumnul strâns la frunte. În mintea lui se amestecau toate, dar sentimentul dominant era furia. S-ar fi aşteptat ca, într-o situaţie ca aceasta, care se afla direct în aria lui de influenţă, să fie primul informat despre intenţiile papei; el, şi nu cardinalul secretar de stat.

Timp de câteva minute, gândurile îi licăriră în jurul acestei probleme şi nici ceilalţi dintre cei prezenţi nu îndrăzneau să-i tulbure lui Berlinger mânia dureroasă. În cele din urmă, întrerupse tăcerea paralizantă, după ce îşi trecu buricele mâinii drepte peste ochi:

— Şi care este scopul acestui conciliu?

Se uită scrutător la Felici, de parcă ar fi vrut să spună: „Sigur ştii răspunsul, cu tine sigur a vorbit despre asta Sanctitatea Sa”.

Felici se uită nesigur către cei de la masă, să vadă dacă nu vrea nimeni să răspundă în locul lui, dar dintre ceilalţi nimeni nu schiţa nicio reacţie, aşadar cardinalul răspunse:

— Despre asta nu s-a vorbit; dar dacă Sanctitatea Sa convoacă un conciliu în această privinţă, atunci…

Aici se poticni.

— Atunci? insistă Berlinger.

Toţi ochii se îndreptară către Felici.

— Atunci poate fi vorba numai de un conciliu care are ca scop desfiinţarea Sfintei Biserici.

— *Miserere nobis.*

— *Luzifer!*

— *Penitenţiam agite!*

— *Fuge,* netotule!

— Ereticule!

— Dumnezeu să aibă milă de sufletele noastre!

Ca într-o cuşcă plină de nebuni, cardinalii şi monseniorii urlau într-un haos şi, în faţa sfârşitului care ameninţa să se apropie, nu se mai cunoştea care este

prieten şi care duşman; ţipau şi se ocărau unii pe alţii în cele mai murdare moduri, fără să ştie care este motivul.

Motivul era bine ascuns în sufletele şi în judecata lor, care pur şi simplu nu puteau face faţă acestei dezvăluiri şi urmărilor iminente. Lumea lor, în care ei ocupau poziţii importante, ameninţa să se prăbuşească. Nici măcar sfinţii nu ar fi făcut faţă acestei situaţii, ce să mai vorbim de monseniori.

Treptat se domoliră şi ţipetele care ar fi cadrat mai degrabă cu o cârciumă din Trastevere, decât cu Sfântul Oficiu, şi îşi reveniră în simţiri unul după altul. Acum se jenau şi niciunul nu îndrăznea să înceapă din nou să vorbească, cu toate că ar mai fi rămas multe de spus, văzând că ar fi putut fi înfrânţi. Dar chiar dacă vremurile erau proaste pentru biserică, în Vatican tot rămâneau mai mulţi duşmani decât servitori ai lui Dumnezeu.

— Poate, începu unul dintre monseniorii din suita lui Berlinger, poate că Dumnezeu ne-a supus la această încercare, poate că a vrut să se întâmple aşa, la fel cum a vrut să fie trădat în Grădina Ghetsimani. Poate că vrea să ne pedepsească pentru mândria noastră.

Cardinalul îl întrerupse:

— Ce să spun, mândrie! Vorbe proaste! Nu ştiu despre nicio mândrie, şi nici Felici, şi nici Agostini.

Monseniorul dădu din cap a dezaprobare.

— Nu mă refer la mândria fiecăruia, ci la mândria instituţiei. Sfânta noastră Biserică dialoghează de la începutul ei cu o omnipotenţă care îi insuflă teamă creştinului pios. Nu ne-a învăţat pe noi Domnul despre umilinţă? Cuvântul „putere” nu a răsărit niciodată pe buzele Lui.

Pentru ceilalţi, cuvintele monseniorului dădură de gândit. Doar Berlinger, care până acum atârnase resemnat peste masa neagră, ca un beţiv, se îndreptă şi adoptă o atitudine ameninţătoare:

— Ştiţi, frate întru Hristos, spuse cu o voce ţipătoare, pe un ton dispreţuitor, o remarcă precum aceasta poate să vă aducă drept caz în faţa congregaţiei.

Monseniorul ridică atunci vocea şi torentul de vorbe nervoase pe care le pronunţă în replica sa lăsa de bănuit că nu vorbise niciodată în viaţa lui cu un cardinal pe asemenea ton.

— Domnule cardinal, spuse el, se pare că dumneavoastră încă nu aţi înţeles că a trecut vremea în care cei care gândeau altfel erau arşi pe rug. Pe viitor va trebui să vă împăcaţi cu ideea de a veni în contact şi cu alte idei decât cele care vă aparţin.

Ceilalţi doi monseniori îşi ascunseră extrem de repede mâinile în mânecile largi ale straielor lor de deasupra, un gest care, în mod curios, seamănă cu imaginea puilor dispărând sub penele cloştii, şi poate că prin acest gest căutau protecţie, pentru că se temeau de tribunalul cardinalului; însă, spre uimirea lor, nu se întâmplă nimic. Berlinger părea să fie şocat de ideea că un monsenior putea îndrăzni să răspundă directorului Sfântului Oficiu în acest mod provocator. Agostini, care, prin natura funcţiei sale, se ocupa cu aplanarea disputelor intelectuale, încercă să calmeze spiritele, aruncându-se în dezbatere:

— Domnii mei, nu serveşte nimănui să ne luptăm unii cu alţii. Vom avea nevoie de fiecare suflet în bătălia contra duşmanului nostru – dacă mai există încă vreo şansă.

— Şansă?

Cardinalul secretar de stat râse amar; suna ciudat din gura unui octogenar.

Agostini se întoarse către Felici.

— Eminenţă, nu mai credeţi în şansa noastră?

Cel întrebat dădu ochii pese cap, ca şi cum s-ar fi amuzat de această întrebare.

— Dacă sună deja trâmbiţele care vestesc Judecata de Apoi, atunci nici dumneavoastră nu veţi mai reuşi să amânaţi pe altă dată, frate întru Hristos!

În timpul discuţiei, cineva se vedea că rămăsese mut, profesorul iezuit Manzoni. Nu-i stătea în fire; dar reţinerile lui îşi aveau mai puţin originea în emoţie sau consternare, cât în faptul că el cunoştea situaţia mai bine decât toţi

ceilalţi şi că el luase deja o decizie diavolească. Totuşi, urmărea discuţia cu o anume indiferenţă, care îi caracterizează de obicei pe filosofi. Dacă nu ar fi fost atât de aprinşi cardinalii şi monseniorii sub impresia că a venit sfârşitul lumii, atunci ar fi trebuit să le bată la ochi că Manzoni râdea în sinea lui de ţipetele confraţilor săi.

Manzoni zâmbi şi când cardinalul Berlinger întrebă cu naivitate mişcătoare dacă, având în vedere seriozitatea situaţiei, nu ar trebui să îl cheme tocmai de la Apulia pe capucinul făcător de minuni, padre Pio, un om cu puteri taumaturgice şi cu darul bilocaţiei. Padre Pio purta de mai bine de patruzeci de ani semnele rănilor Domnului, aşa că nu era cu nimic mai prejos decât Sfântul Francisc din Assisi; dimpotrivă, dacă Francisc stătea printre animale şi înţelegea ce spun, Pio se lupta noaptea cu cel mai mare monstru animalic, cu diavolul, şi era găsit dimineaţa în chilia lui întotdeauna ţipând şi plin de sânge, ca un războinic după o bătălie îngrozitoare.

În spatele lui Barabbas, autorul acelei a cincea evanghelii, putea să se ascundă numai unul, Lucifer. Poate că i se hărăzise acestui padre de la Apulia să îl înfrângă pe acest Lucifer şi pe blestemata lui evanghelie a cincea, aşa rosti cardinalul.

— Dumnezeule! comentă Felici cum o luase înainte cu ideile, de nebun, confratele lui. Nu spuse nimic mai mult.

La aşa ceva, Berlinger spuse furios:

— Domnule cardinal, dacă dumneavoastră aveţi o atitudine sceptică faţă de realitatea supranaturalului, atunci negaţi şi existenţa diavolului, iar dacă îl negaţi pe Lucifer, atunci – permiteţi-mi remarca – vă aflaţi în afara acestei Sfinte Biserici, care ne aparţine.

Atunci sări şi Felici, voia să se năpustească la Berlinger, peste cardinalul Agostini, dar mai înainte să se ajungă la acesta, se ridică Agostini, o namilă de om, şi îi dădu la o parte pe cei doi cocoşi gata de bătaie. În timp ce Felici îşi făcea cruce şi împreună mâinile, lui Berlinger îi luă un timp nesfârşit de lung ca să încheie la sutană doi

nasturi desfăcuţi în agitaţie.

Manzoni se ridică ceremonios şi spuse:

— Aşa, dragi confraţi, nu ajungem nicăieri. Dar daţi-mi timp, patru sau cinci zile. Poate că problema se rezolvă pe de-a-ntregul de la sine.

Capitolul zece

VIA BAULLARI, NUMĂRUL 33

Adumbrită

1

Odată cu primele raze mai calde ale soarelui de februarie, mesele şi scaunele se scot în stradă la cafeneaua George al V-lea de pe Champs-Élysées, iar oamenii stau la mese în paltoane şi invocă tumultul colorat al Parisului. Deşi începuse luna februarie, nu erau chiar atât de mulţi clienţi, ca de obicei; bărbaţi care încercau să arate a ceva ce nu erau şi fete care încercau să disimuleze ceea ce erau. Fumau ţigări, sorbeau din cafea şi, din când în când, vreuna mai fura o ocheadă unuia ori vreunul se îneca de atâta râs convulsiv.

În ziua precedentă, Anne von Seydlitz sosise în Paris ca să îl caute pe Kleiber. La telefon nu răspundea; cu toate că încercase în repetate rânduri, îi răspunsese doar un bărbat, într-o limbă necunoscută, pe care ea nu o înţelegea. Acum stătea la cafeneaua George al V-lea şi se uita la chelnerul în şorţ lung şi alb, care curăţa cu mare dedicaţie foaia de geam care trebuia să separe zgomotul străzii de clienţi.

După venire, se dusese ţintă la apartamentul lui Kleiber, din Avenue de Verdun, dintre Canal Saint Martin şi Gare de l’Est, dar dăduse acolo peste trei bărbaţi, cu tenul mai măsliniu, care vorbeau numai arabă sau persana, şi care o poftiseră cu multe gesturi să intre, o invitaţie căreia, după ce pomenise numele Kleiber şi i se răspunsese doar cu ridicări de umeri, drept semn de neînţelegere, preferase să nu îi dea curs.

Gândurile îi zburau în toate direcţiile şi, chiar dacă se lămurise treptat că este ceva necurat în această situaţie,

era într-adevăr consternată, dar nu şi descurajată. Trecuse prin prea multe în ultimul timp. Suspiciunea lui Anne apăruse în Bari, unde nu exista hotelul Castello, stabilit de Kleiber. Ultima dată se văzuseră în Elasson, unde drumurile lor se separaseră. Dumnezeule, nu se putea să i se fi întâmplat ceva! Doar îl iubea pe acest Kleiber!

Din buzunar, Anne scoase două monede, le puse pe suprafaţa de sticlă a măsuţei şi plecă. Văzuse o cabină telefonică şi căuta mărunţiş prin buzunarul paltonului. Cartea de telefon din cabină era ferfeniţă, ca peste tot, dar găsi repede numărul pe care îl căuta: redacţia *Paris Match,* Rue Pierre-Charon, 51. Înainte să se facă legătura, Anne se opri. Plecă din cabina telefonică şi făcu semn unui taxi.

— Rue Pierre-Charon! spuse şoferului prin geamul întredeschis şi se aşeză în spate.

Portarul prietenos de la redacţie, un francez cu mustaţă şi ochişori veseli, îi spuse când auzi rugămintea de a vorbi cu monsieur Adrian că monsieur nu mai era la *Paris Match* de trei ani, poate chiar patru. Anne nu se lăsă descurajată. Lunile din urmă o învăţaseră multe şi, mai presus de toate, îi dăduseră o anume dârzenie. Aşa că îl rugase pe portar să fie atât de drăguţ să îi anunţe venirea redactorului-şef al revistei. Care era numele exact? Déruchette. Era prietenă cu Kleiber din Germania.

După o discuţie ceva mai lungă la telefon, timp în care ea îl scruta pe portar, acesta îi arătă drumul spre lift şi îi spuse de camera numărul 504. Recepţionista o primi pe Anne cu aceeaşi mină de om care te cântăreşte, ca şi portarul. Politicoasă, dar destul de rece, o invitase pe vizitatoare în camera redactorului-şef.

* * *

Déruchette se distingea de ceilalţi mai ales prin faptul că ţinea câte o ţigară în colţul gurii, pe care o scotea numai în cazuri extreme. Un astfel de caz de urgenţă păru să fie şi întâmpinarea misterioasei doamne din Germania, aşa că scoase din gură chiştocul din jumătate de ţigară, îl

ţinu între degetul cel mare şi arătătorul mâinii stângi, îi întinse lui Anne mâna dreaptă şi o invită să ia loc pe canapeaua neagră, de piele.

— E din cauza lui Kleiber, spuse Anne von Seydlitz; noi suntem prieteni, prieteni din tinereţe, înţelegeţi… şi ultima oară ne-am văzut acum şapte zile. Veţi fi uimit dacă vă spun că asta se întâmpla în Grecia, pentru că dumneavoastră sigur credeţi că Adrian Kleiber se află altundeva. Dar Kleiber a fost răpit şi am reuşit să scăpăm. Urma să ne întâlnim în Bari, dar Kleiber nu a ajuns. Acum îmi fac griji. În apartamentul lui locuiesc oameni care îmi sunt total străini. Aţi primit vreun semn de viaţă de la Kleiber? Ştiţi unde se află?

Redactorul-şef, care urmărise cu mare atenţie ce spunea Anne, începu să tragă nervos din chiştocul lui, scoţând fumul pe nas.

— Ştiu, începu Anne din nou, totul sună destul de confuz şi sunt gata să vă povestesc toate detaliile odiseei noastre, numai să-mi spuneţi unde este Kleiber.

Déruchette tot nu răspundea. Începu să-şi aprindă, încet, o nouă ţigară de la restul care încă ardea şi când termină de făcut asta, îşi ridică privirile şi răspunse cu o întrebare:

— Când spuneţi dumneavoastră, doamnă, că l-aţi văzut ultima dată pe Kleiber?

— Acum o săptămână, într-un orăşel din nordul Greciei, pe nume Elasson. De atunci, nici urmă de el. Mă tem că aceia care l-au răpit au făcut-o şi a doua oară.

— Sunteţi sigură?

Anne tare ar fi vrut să-l pocnească pe tipul acesta antipatic. Avea impresia că nu credea o iotă din ce spune şi că întârzia cu informaţiile sadic de mult. Ar fi urlat de furie, dar făcu un efort şi continuă prietenoasă:

— Sunt absolut sigură. De ce întrebaţi?

Deruchette îşi scoase ţigara din colţul gurii, iar Anne văzu în asta un semn inconfundabil că va urma un răspuns semnificativ. În cele din urmă, spuse:

— Pentru că Adrian Kleiber a murit acum cinci ani.

Există momente când judecata refuză să perceapă realitatea şi reacţionează neconform cu situaţia. În mintea lui Anne era un haos. Crâmpeie de amintiri şi gânduri se suprapuneau, se confundau incredibil de repede, ca să formeze teorii absurde, ajungeau neinteligibile şi se spărgeau ca baloanele de săpun, lăsând în urma lor o drojdie de adâncă nedumerire. Aşa începu Anne von Seydlitz să râdă răsunător; un spasm de râs îi scutura trupul; sări în picioare, ţipă şi chicoti, urmărindu-l din ochi pe Déruchette, care se îndreptase către o etajeră în care erau adunate ediţii vechi din *Paris Match.*

Déruchette scoase o revistă, o scutură şi i-o puse în faţă lui Anne, care încă nu se liniştise.

— Despre acest Adrian Kleiber este vorba? întrebă el, pus la îndoială de reacţia oaspetelui.

Anne se uita la portretul lui Adrian, în format mare. Dedesubt, un cadavru cu răni oribile, întins pe jumătate de pagină, cu mâna stângă strângând o cameră făcută bucăţi, iar între cele două fotografii stătea comentariul imaginilor: „Reporterul de la *Paris Match,* Adrian Kleiber, ucis în războiul din Algeria”.

Cu un ţipăt, Anne se prăbuşi pe canapea, îşi puse pumnii strânşi la gură şi îşi fixă privirile în podea. Déruchette, care nu prea luase în serios întrevederea, până acum, se implică, îşi scoase ţigara, luă loc lângă Anne von Seydlitz şi spuse:

— Chiar nu aţi ştiut, madame?

Anne scutură din cap.

— Până acum un minut aş fi putut să jur că ne-am văzut acum o săptămână. Am fost împreună în America, l-am scos din închisoarea celor care l-au răpit, din Grecia. Atunci, pentru Dumnezeu, cine era acest om?

— Un impostor, madame. Nu există altă explicaţie.

Atunci, dar asta nu mai spuse, doar îi trecu prin minte, atunci m-am culcat cu un impostor. Cine era acest om?

Déruchette arăta un sincer interes. Poate că şi el mirosea că e ceva neverosimil; se oferi să o ajute pe Anne

să lămurească situaţia şi spuse:

— Eu presupun, madame, că starea dumneavoastră este una neplăcută. Poate că soarta v-a lovit din greu şi v-a fugit pământul de sub picioare. Genul acesta de situaţii sunt folosite cu precădere de şarlatani; pentru că omul îşi piede capacitatea critică în situaţiile-limită. Vreau să zic că este foarte probabil ca dumneavoastră, într-o astfel de situaţie excepţională, să fi crezut că omul care a venit la dumneavoastră şi a susţinut că este Kleiber, chiar este el.

— Nu ne-am văzut vreme de şaptesprezece ani, spuse Anne ca scuză. Dar arăta exact precum Kleiber. Chiar era Kleiber!

— Nu se poate să fi fost, madame! afirmă Déruchette cu vehemenţă şi îşi puse mâna pe coperta revistei. Trebuie să vă împăcaţi cu gândul!

Anne se uita în ochii redactorului-şef. Omul căruia i-ar fi tras o palmă nu cu multe clipe în urmă îi devenea din ce în ce mai simpatic.

— Sigur aţi crezut că a venit o nebună şi probabil că încă mai sunteţi de această părere, monsieur!

— Dar în niciun caz! afirmă Déruchette. Viaţa e alcătuită din nebunii. Din asta trăieşte revista noastră. Am învăţat să fac faţă şi am învăţat că aceste nebunii, dacă le întorci pe toate părţile, de multe ori nu sunt atât de nebuneşti cum par la prima vedere şi că mai degrabă sunt rezultatul unei succesiuni logice.

Vorbele redactorului-şef o puneau pe gânduri pe Anne von Seydlitz. Ar fi vrut să îi spună toată povestea ei; dar atunci îi veni în minte că nu îl cunoaşte absolut deloc pe Déruchette şi că, în credulitatea ei, era în stare să repete aceleaşi greşeli pe care le comisese cu Kleiber. De aceea, îl lăsă pe domn să creadă că e vorba despre o afacere amoroasă, nimic altceva, iar întrebarea care urmă îi confirmă că Déruchette nici nu se gândea la altceva:

— Acum trebuie să vă lămuriţi, madame, pe cine aţi iubit, pe Kleiber sau pe acel necunoscut. Problema dacă poţi iubi pe cineva în persoana altuia a fost abordată de mulţi poeţi şi răspunsul a fost negativ; dar asta nu trebuie

în niciun caz să vă influenţeze decizia.

În acest moment, Anne von Seydlitz nu era în stare să spună în ce direcţie se îndrepta afecţiunea ei. Îl iubea pe Kleiber sau îl iubea pe bărbatul pe care îl credea Kleiber? Dar această întrebare i se părea şi mai puţin importantă decât situaţia neaşteptată care se ivise din moment ce Kleiber nu era Kleiber.

Pentru cine lucra falsul Kleiber? îşi înscenase doar răpirea şi de fapt era în serviciul orficilor? Dispariţia lui fără urme dădea un indiciu în acest sens. Ceea ce era sigur, era că acest fals Kleiber scosese de la ea pergamentul şi toate copiile. Anne nici măcar nu ştia în ce seif pusese documentele. Doar avusese încredere în el.

Sigur că uneori se mirase, atunci când „Kleiber” răspunsese ciudat la întrebările ei, dar atunci îşi spusese că şaptesprezece ani reprezintă o perioadă lungă şi în acest răstimp se uitaseră multe.

— Şi nu aveţi idee unde ar putea să se afle falsul Kleiber, madame?

— Avea un apartament pe Avenue de Verdun. Dar acolo stau acum nişte arabi.

— Kleiber în Avenue de Verdun!

Déruchette râse.

— Sub nicio formă n-ar fi stat Kleiber la Canal Saint Martin! Kleiber era un om care purta cămăşi de comandă de la Yves St. Laurent şi care folosea geamantane de la Louis Vuitton; locuia într-un apartament dichisit de pe Boulevard Haussmann, unul dintre cele mai bune locuri din Paris… Ce vreţi să faceţi acum?

Anne von Seydlitz căută în poşetă şi scoase o cutioară de chibrituri. O deschise şi i-o întinse lui Deruchette. Pe partea interioară se afla mâzgălit de mână, cu un scris repezit: „Via Baullari 33 (Campo dei Fiori)”.

— Nu ştiu dacă are vreo importanţă, remarcă Anne, dar într-o astfel de situaţie fără ieşire, te agăţi şi de nimicuri. „Kleiber” nu ştie că această cutie de chibrituri este la mine. I-a căzut dintr-un buzunar, împreună cu batista. Dumneavoastră vă spune ceva adresa aceasta? Din

câte se pare e în italiană. Dar Italia este mare.

Déruchette se uită la scris şi îi dădu înapoi cutia lui Anne.

— Ştiu doar un Campo dei Fiori şi acela e la Roma. Kleiber, vreau să zic falsul Kleiber, cunoştea persoane în Italia?

— Nu ştiu nimic despre asta, spuse Anne, dar, din anumite motive, mi se pare foarte probabil.

Când dădu acest răspuns, Anne realiză că îi arătase mult prea multă încredere lui Déruchette şi că, dacă nu voia să ajungă în pericolul de a spune prea multe, era timpul să se despartă.

— Monsieur, spuse ea politicoasă, sper că nu v-am răpit prea mult din timpul dumneavoastră preţios. Vă mulţumesc pentru ajutor.

— Dar vă rog, madame!

Déruchette era de o politeţe sinceră.

— Dacă mai pot să vă ajut în vreun fel, sunaţi-mă. Şi, în plus, este o curiozitate de-a mea personală şi vreau să aflu cum se va termina povestea dumneavoastră.

Primul lucru pe care îl făcu Anne von Seydlitz în faţa redacţiei din Rue Pierre-Charon, 51, fu să tragă adânc aer în piept. Să renunţe? Nu, se gândea ea, asta n-ar face decât să înrăutăţească lucrurile. În neştiinţă, nu va mai putea să-şi găsească liniştea. Mai presus de toate, credea ea, viaţa ei nu mai valora doi bani, acum că falsul Kleiber dispăruse cu tot cu pergament. O vor ademeni într-o capcană şi o vor elimina într-un mod perfid, ca pe Vossius şi pe toţi ceilalţi care ştiuseră de toată povestea.

2

Nu îi luă mult până să ia o decizie. Ziua următoare, Anne se duse la Roma, unde descinse într-un mic hotel din Via Cavour, în apropiere de Stazione Termini. Acolo i se confirmă că la Campo dei Fiori exista o Via Baullari, dar, aşa o avertiză portarul, cu degetul arătător ridicat, nu se cădea pentru o adevărată doamnă să fie văzută acolo la ore târzii, şi când spuse asta, dădu ochii peste cap, indiferent ce-o fi vrut să spună. Ziua, spunea el, este totuşi o zonă ca

toate celelalte.

Anne von Seydlitz văzu în această dezvăluire ocazia de a dormi şi ea mai mult, pentru prima dată.

În zilele acelea, în Roma, era multă zarvă. Începuse de pe 25 decembrie, când cardinalul Felici citise în pronaosul bazilicii din Vatican bula *Humanae salutis,* prin care papa convoca un conciliu. În cursul zilei, documentul fusese reluat de către prelaţi în trei bazilici principale ale Romei. În ceea ce privea data şi, mai ales, motivul conciliului, curia se învăluise în tăcere şi astfel dăduse mână liberă speculaţiilor nebuneşti.

Cât de important era considerat acest conciliu de către curie reieşea din articolele din ziare, conform cărora 859 de persoane erau însărcinate cu pregătirile şi se aflau în Roma cel puţin temporar; dintre acestea, 60 erau cardinali, 5 patriarhi orientali, 120 de arhiepiscopi, 219 membri ai clerului secular, 281 de clerici, dintre care 18 preşedinţi supremi.

În urmă cu puţine zile, mai exact vineri, 2 februarie, papa anunţase data începerii conciliului pe 11 octombrie. Dăduse impresia atunci că este bolnav şi absent, fără zâmbetul care îl caracteriza mai demult. Şi când, cu o săptămână mai târziu, fusese publicată scrisoarea papală *Sacrae laudis,* prin care se cerea clerului ca la serviciul divin să se facă rugăciuni pentru iertarea păcatelor conciliului, atunci se deplasaseră şi jurnaliştii din alte părţi ca să afle de la prima mână ce era de aşteptat din partea conciliului care urma să aibă loc. Totuşi, curia tăcea precum pietrele din zidurile leonine.

Peste câteva zile, într-o joi, Anne îi dădu portarului adresa „Via Baullari” şi îl rugă, dacă se putea, să anunţe poliţia dacă nu venea înapoi până seara târziu. Se duse cu un taxi pe Via Nazinale, către Piazza Venezia, unde circulaţia se blocase, într-un concert de claxoane asurzitor, şi mai departe, pe Corso Vittorio Emanuele, căruia romanii îi spuneau simplu Corso, până la înălţimile de la Palazzo Braschi. Acolo, aşa îi arătă şoferul, Via Baullari se intersecta cu Corso.

După ce Anne traversă Corso – să traversezi orice arteră principală din Roma este aproape o aventură –, coti pe Via Baullari şi descoperi imediat blocul vechi, cu şase etaje, de la numărul 33. Pe cine sau ce spera să găsească aici, Anne von Seydlitz nu ştia prea bine; dar nici nu se gândea să renunţe. Poate că nutrea speranţa de a-l întâlni aici pe Kleiber, pe falsul Kleiber, pentru că încă nu îi era clar ce sentiment era mai puternic în ea, mânia împotriva lui sau afecţiunea pentru acel om. În orice caz, pentru ea nu conta să fure înapoi pergamentul; Anne nu dorea decât să se lămurească.

Niciodată nu crezuse că lucrurile se vor precipita atât de brusc, atunci când va apăsa pe butonul soneriei de la uşa de pe etajul trei al casei din Via Baullari 33, că, dintr-odată, toate experienţele confuze şi dubioase din ultimele luni se vor pune cap la cap într-o succesiune logică. Şi, mai ales, nu ar fi crezut niciodată că lucrurile puteau fi rezolvate atât de clar şi simplu.

Bărbatul care deschise, atunci când sună, era Donat.

— Dumneavoastră? spuse cu o intonaţie tărăgănată, fără să fie şocat totuşi de apariţia lui Anne.

Anne von Seydlitz, spre deosebire de el, nu scoase la început niciun sunet. Gândurile ei erau atât de tare fixate asupra lui Kleiber, asupra falsului Kleiber, că îi luă ceva vreme înainte de a-şi recăpăta vocea:

— Trebuie să recunosc, spuse ea mai târziu, că nu m-aş fi aşteptat să vă întâlnesc pe *dumneavoastră* aici.

Donat făcu un gest din mână, în semn de scuză, şi răspunse:

— Am prezis dintotdeauna că veţi apărea într-o bună zi aici, cu tenacitatea dumneavoastră. Am ştiut eu!

Anne se uită întrebător la Donat.

— Ştiţi, începu Donat să explice, v-am urmărit în permanenţă, ca să ne atingem scopul.

— Cine? Cine sunteţi dumneavoastră?

— În niciun caz nu suntem cei pe care îi bănuiţi în spatele întregii afaceri. Dar nu doriţi să intraţi?

Anne von Seydlitz intră şi fu condusă într-o încăpere înaltă şi pustie, cu o masă lungă de conferinţă în mijloc şi cu mai bine de zece scaune de modă veche, împrejurul ei. Două ferestre înalte dădeau înspre curtea din spate, aşa că oricum nu putea pătrunde multă lumină; dar mai erau lăsate şi jaluzelele. Parchetul străvechi scârţâia îngrozitor şi în afară de masă şi scaune nu exista niciun alt mobilier, aşa că orice zgomot din camera pe jumătate goală era însoţit de un slab ecou.

— Ca să vă anunţ de pe acum, începu Donat, după ce ea se aşezase, pergamentul se află în posesia noastră. Dar nu vă fie teamă, vă vom despăgubi aşa cum trebuie, cel puţin la fel de bine cât ar fi făcut-o orficii.

Toate acestea sunau prozaic, aproape negustoreşte, iar Donat vorbea cu o prietenie care nu mai avea nimic în comun cu haosul întunecos de mai înainte. De parcă i-ar fi ghicit gândurile, Donat spuse pe neaşteptate:

— A fost o presiune imensă asupra noastră, iar pergamentul este de o importanţă fundamentală pentru prietenii mei. Va schimba lumea, suntem siguri de asta, şi de aceea a fost necesar să ne folosim de metode neobişnuite ca să ajungem în posesia lui. Şi ceilalţi au făcut acelaşi lucru.

— Mă scuzaţi, interveni Anne, care urmărea neliniştită ceea ce spunea Donat, nu înţeleg nicio iotă din ce spuneţi. Cine se ascunde în spatele pergamentului, de fapt?

Donat afişă un zâmbet suveran şi răspunse:

— Ei, odată sunt orficii, cu care aţi făcut cunoştinţă într-un mod neplăcut. Despre ei probabil că nu mai trebuie să spun niciun cuvânt. Apoi există un al doilea grup, care nu a precupeţit niciun efort ca să smulgă pergamentul. Aceştia sunt iezuiţii şi agenţii Vaticanului. Şi apoi există un al treilea grup. Ei luptă în numele lui Allah, al Atotputernicului, împotriva necredincioşilor şi „oamenilor Cărţii”, cum se spune în Coran, pentru că va veni ziua în care toţi necredincioşii îşi vor dori să fi fost musulmani.

În timp ce Donat vorbea, privirile lui Anne căzură pe

o placă rotundă purtând caractere arabe, pe peretele din faţa ei. Se uită critic la Donat, pentru că în creierul ei se trezise o bănuială. Cu toate că vibra totul în ea, se străduia să adopte o mină inexpresivă.

— Cumva, spuse ea reţinut, toate acestea mi se par, totuşi, destul de groteşti. Fiecare parte pretinde că acţionează în numele Celui Atotputernic şi din această cauză nu se dau înapoi nici de la crime şi nici de la asasinate.

— Permiteţi-mi, se opuse Donat, este o mare diferenţă. Dumnezeul orficilor este reprezentat de cunoaşterea atotputernică. Dumnezeul creştinilor este un lacheu al curiei, adică adevăraţii dumnezei ai bisericii sunt domnii prelaţi, monseniori şi cardinali din curie. Există un singur Dumnezeu şi acesta este Allah, iar Mohamed este profetul lui.

— Dar şi Islamul interzice crima!

— În Coran se spune ad litteram: „Să nu omorâţi oameni, pentru că Dumnezeu a interzis asta, *doar dacă este în numele cauzei drepte*”. Căutarea pergamentului a fost o cauză dreaptă, poate cea mai dreaptă dintre toate. Până la urmă, profetul spune aşa: „Luptaţi împotriva necredincioşilor. Pe ei puteţi să-i învingeţi doar cu propriile arme. Cea mai de temut armă este Cartea, iar această Carte trebuie să le dea acum lovitura de moarte”.

Ura şi fanatismul cu care vorbea Donat o făcu pe Anne von Seydlitz să întrebe:

— Sunteţi…?

— Da, o întrerupse Donat, sunt musulman. Asta aţi vrut să întrebaţi?

— Asta am vrut să întreb, repetă Anne şi adăugă: Dar mai este ceva ce mă interesează în această privinţă: de unde provine ura dumneavoastră profundă împotriva instituţiei Bisericii?

Donat purta un sacou lejer, foarte curat. Din buzunarul interior scoase un portmoneu. Îl deschise cu o anume reverenţă, aşa cum ai deschide o carte preţioasă, şi scoase din el o fotografie. O puse în faţa lui Anne, pe masă.

Imaginea reprezenta un călugăr în rasa benedictinilor sau a franciscanilor: Donat. Donat tăcea.

Aşadar, acesta era motivul. De la bun început, de când îl întâlnise pentru prima dată pe acest om, observase că are ceva de cleric. Rasa nu schimbă numai deprinderile, ci şi chipul. Dar ce îl făcuse pe Donat să pună rasa în cui?

— Motivul a fost o femeie, începu Donat să povestească, fără să fi fost întrebat nimic. Motivul a fost Hanna Luise, care mi-a devenit mai târziu soţie.

Dintr-odată, toate se aflau în faţa ei, una după alta, ca un şir de imagini vii; accidentul lui Guido, femeia misterioasă din maşina lui. Dar cum Dumnezeu avea Guido de-a face cu asta?

— Atunci nu am putut să vă spun tot adevărul, continuă Donat. Oricum nu m-aţi fi crezut, iar un adevăr pe jumătate spus v-ar fi trezit suspiciunile. Pentru mine, însă, a existat numai un scop, pergamentul, înţelegeţi?

Anne nu pricepea nimic şi, chiar dacă avea impresia că Donat făcea eforturi sincere să îi explice totul, tot îi rămâneau ascunse dedesubturile.

— Cine era femeia din maşina cu care a făcut soţul meu accidentul? întrebă ea insistent şi adăugă nesigură: Guido mai trăieşte?

— Soţul dumneavoastră este mort, doamnă von Seydlitz. Ce s-a întâmplat pe post de farsă cu decedatul dumneavoastră soţ intră în contul orficilor. Intenţionau să vă termine psihic, sperau să ajungă astfel mai repede la pergament. Şi în ce o priveşte pe femeia din maşina soţului dumneavoastră, într-adevăr, ea avea actele de identitate ale soţiei mele, dar femeia din maşină nu a fost nevasta mea.

— Atunci cine?

— Nu ştiu. Ştiu doar că trebuie să fi fost o agentă de-a orficilor; pentru că orficii se aflau în posesia documentelor personale ale soţiei mele.

În capul lui Anne era un haos total.

— Permiteţi-mi o întrebare, spuse ea scuzându-se, soţia dumneavoastră este imobilizată în scaunul cu rotile?

Dar pentru Dumnezeu, ce are de-a face soţia dumneavoastră cu orficii?

Donat chibzui un pic, apoi se ridică şi spuse:

— Cel mai bine vă povesteşte Hanna singură. Veniţi!

4

Pe culoarul cu multe uşi pe ambele părţi, Donat îşi conduse oaspetele către o altă scară, mai îngustă, continuată cu un culoar care ducea cu un etaj mai jos, către un corp din spate al casei, cu multe ferestre şi cu tot atâtea camere. Aici domnea o atmosferă protocolară, stranie. Anne auzi ţăcănitul unei maşini de scris şi un telegraf.

— Oficial, remarcă Donat, acesta este un centru de cultură islamică, de fapt, însă, aici ne ocupăm de trei ani cu nimic altceva decât cu cea de-a cincea evanghelie.

La capătul culoarului, Donat deschise o uşă şi o invită cu un gest al mâinii.

Încăperea era slab luminată. În faţa unei mese, care trecea pe lângă toţi cei patru pereţi, la mică distanţă, stătea Hanna Luise Donat, în scaunul ei cu rotile. Şi doamna păru mai puţin surprinsă decât se presupunea că ar fi trebuit să fie, atunci când Anne apăru pe neaşteptate. Se arătă extraordinar de prietenoasă, iar Anne remarcă faptul că, în faţa ei, pe masă, erau lipite copii ale întregului pergament, cincizeci sau şaizeci de fragmente la rând. Arătă cu bărbia către un crâmpei zdrenţuit.

— Iar acest fragment, ultimul din şir, poate că vă pare cunoscut. Nu, nu este originalul, ci numai o copie de lucru. Originalul este într-un seif şi îl vom duce într-un loc unde este cu adevărat în siguranţă.

Anne von Seydlitz fireşte că îşi recunoscu fragmentul. Era cât pe ce să spună: „Din pricina asta toată tevatura?” Dar se abţinu.

Donat îi explică soţiei că tocmai o informase pe musafiră şi că ştia despre ce era vorba, dar doamna von Seydlitz era interesată în principal cine era femeia care se aflase în timpul accidentului în maşina soţului ei şi cum ajunsese aceasta în posesia actelor ei personale.

Femeia din scaunul cu rotile îşi întoarse privirea şi se uită la Anne.

— Trebuie să ştiţi că sunt de profesie filolog clasic şi arheolog şi că am lucrat pentru Comite International de Papyrologie, din Bruxelles. Prima dată ne-am întâlnit la un congres din Bruxelles, eu şi cu Donat. Şi, cumva, s-a întâmplat: ne-am îndrăgostit unul de altul. Prezenţele noastre pe la congrese s-au înmulţit, pentru că era pentru noi singura posibilitate de a ne întâlni. La început, amândoi am sperat că va trece amorul, dar s-a întâmplat exact contrariul, totul s-a transformat în iubire. Situaţia ne-a cauzat amândurora mari conflicte interioare. Donat a cerut dispensă de la curie. La început, curia nu a răspuns deloc şi după un an a venit decizia, care spunea că poate să păcătuiască, dacă nu putea să facă altfel, dar de la celibat nu i se putea acorda nicio dispensă. În altă ordine de idei, Biserica accepta ca un călugăr să aibă o relaţie secretă, dar el nu avea voie să recunoască public acest lucru şi nici să se căsătorească cu o femeie. Pe atunci am văzut o singură scăpare: trebuia să dispar imediat din viaţa lui Donat. S-a potrivit bine, pentru că la un congres din München m-a abordat un domn pus la patru ace. Îşi spunea Thales.

— Thales?

Anne tresări. Bănuia cum se leagă lucrurile între ele.

— Thales mi-a declarat că este director al unui institut din Grecia şi că era în căutarea unui expert în domeniul pergamentelor şi a papirusurilor şi oferea un salariu indecent de mare. Am întrevăzut atunci posibilitatea să mă pierd fără urmă şi să îl uit pe Donat. Fireşte că nici nu bănuiam că m-am vândut printr-o semnătură Ordinului secret al orficilor, iar când mi-am dat seama care erau dedesubturile, era prea târziu. La orfici, toată viaţa…

Vocea femeii din scaunul cu rotile deveni nesigură, începu să tremure, iar colţurile gurii îi zvâcneau când continuă să vorbească:

— Am vrut să mă opresc, doream să mă întorc la

vechea mea profesie, dar m-au împiedicat. Am refuzat să lucrez, mai târziu, şi să mănânc, iar atunci Orfeu, care este şi primul judecător, a decis să aplice ordalia. Ei îi aruncă pe orficii care nu le respectă legile de pe stâncile Frigiei. Cine supravieţuieşte prăbuşirii, pe acela îl lasă să plece. Niciunul nu a vrut să îmi spună dacă a supravieţuit cineva căderii. Eu am supravieţuit, dar nu mai pot să-mi mişc picioarele. Doi nebuni din oraşul de jos m-au transportat până la strada către Katerini şi m-au aruncat într-un şanţ. Puţin mai târziu m-a descoperit un camionagiu. Ulterior s-a spus că a fost un accident de maşină, la care autorul a fugit de la locul faptei.

Se vedea cât de transportată era Hanna Donat de povestire. Respira scurt şi se uita în gol. Donat îi apucă mâna şi o strânse.

Întors către Anne, zise:

— Când am aflat, mi-am scos rasa şi am plecat. Atunci am blestemat cerurile şi mi-am urlat durerea. În ziua aceea s-a conturat în mine hotărârea să mă răzbun pe biserică, pentru că nu este o biserică a milostivirii, ci o instituţie de funcţionari fără milă. „Oricât s-ar înfăşură de bine în straiele lor, aşa spune Mohamed, profetul, Allah ştie la fel de bine ce ascund, ca şi lucrul pe care îl arată tuturor; pentru că el ştie şi cel mai ascuns colţ al inimii omului”.

Atunci îşi reluă vorba femeia din scaunul cu rotile şi spuse:

— Mi s-a luat şi posibilitatea de a mă deplasa, dar puterea gândurilor mele a fost nefrântă. Acum ştiam ce este cu orficii şi ştiam de la orfici că au concurenţi care făceau toate eforturile în legătură cu cea de-a cincea evanghelie: fundamentaliştii islamici. De una singură nu aş fi adunat niciodată atâta curaj, cât să lupt contra a doua partide, împotriva orficilor şi a mafiei curiei. Îmi lipsea încrederea că Donat încă mă mai putea iubi pe mine, o infirmă care nu se putea mişca.

— Să nu vorbeşti aşa. Iubirea nu depinde de capacitatea de a mişca nişte membre. Când te-am văzut

pentru prima dată, te-am iubit pe tine, nu mersul tău.

Anne von Seydlitz era uluită de sensibilitatea vorbelor bărbatului. Acest Donat era un om cu două suflete, unul delicat şi sensibil faţă de soţia lui şi unul necruţător de radical vizavi de Biserică. În cele din urmă, îi repetă lui Donat întrebarea:

— Cum a ajuns femeia din maşina soţului meu să se dea drept soţia dumneavoastră?

— Ştirea că un negustor neamţ de artă ajunsese în posesia ultimului fragment care lipsea din a cincea evanghelie – ceea ce îl făcea cel mai valoros –, probabil fără ca el să-i fi ştiut semnificaţia, s-a răspândit ca focul printre toţi cei care aveau legătură cu asta. Termenul vânzării pe care Thales îl convenise cu soţul dumneavoastră, în Berlin, li s-a părut dintr-odată orficilor prea îndepărtat, aşa că au trimis o agentă, necunoscută nouă, dotată cu actele personale pe care soţia mea a trebuit să le lase în urma ei în Grecia. Circumstanţele exacte în care s-a întâlnit soţul dumneavoastră cu această femeie sunt greu de reconstituit.

— Din câte îmi este cunoscut, Guido se afla pe drumul spre Berlin. În acel moment, probabil că vânduse deja pergamentul profesorului Vossius, pentru că nu îl avea la el, iar mai târziu a apărut la Vossius, la Paris. În această privinţă fireşte că apare întrebarea: Ce scop urmărea femeia din maşina lui Guido?

— Eu cred că este posibil, întrerupse Donat, ca orficii, care pare-se credeau că soţul dumneavoastră încă mai are pergamentul, să-i fi întins o momeală, o femeie care să-i facă ochi dulci soţului dumneavoastră, şi care să ajungă astfel în posesia pergamentului şi, cine ştie…

Donat îşi întrerupse discursul.

— Puteţi să spuneţi liniştit ceea ce credeţi, începu Anne din nou să vorbească, cine ştie, poate că omul a căutat doar o aventură. Poate. Dar atunci s-a întâmplat nefericitul accident.

Donat dădu din cap că da.

— Şi Vossius? se interesă Anne, căreia brusc îi

treceau mii de gânduri prin cap. Cine îl are pe conştiinţă pe profesorul Vossius?

— Vossius nu lupta de unul singur. Era unul dintre orfici. Dacă nu a murit de moarte bună, atunci este de prisos să mai întrebăm cine i-au fost asasinii.

— Înţeleg, spuse Anne gânditoare, un singur lucru nu pricep. Islamiştii, orficii şi curia se ocupă de ani buni cu traducerea celei de-a cincea evanghelii. De ce este tocmai acest fragment de o importanţă atât de mare, încât, ca să se ajungă în posesia lui, sunt ucişi oameni şi se folosesc mijloace oribile, de ce?

5

Hanna Donat îi făcu semn soţului ei şi el îi trase scaunul cu rotile până la locul în care, în faţa ei, era lipită fotocopia micului pergament. Aproape cu devoţiune, ea se uită pe caracterele indescifrabile şi spuse:

— Cred că aveţi dreptul să aflaţi despre ce este vorba. Până la urmă, dumneavoastră sunteţi posesoarea de drept, chiar dacă nu mai dispuneţi de document.

Şi apoi o luă pe ocolite şi îi povesti despre cele patru evanghelii, care fuseseră scrise după o perioadă de cincizeci până la nouăzeci de ani de la întâmplările reale, de oameni care nu îl cunoscuseră niciodată pe eroul întâmplărilor şi care copiaseră unul de la altul ca nişte şcolari obraznici. Pe lângă acestea, exista o serie întreagă de texte apocrife, evanghelii a căror importanţă istorică era şi mai mică decât cea a evangheliilor reale. În altă ordine de idei, tradiţia creştină a Noului Testament stătea pe nişte picioare de lut. Spre deosebire de acestea, cea de-a cincea evanghelie era confirmată ca autentică tocmai de către specialiştii ştiinţelor naturii. Metoda termoluminescenţei făcuse dovada că acest pergament fusese scris exact în perioada pe care o descrie autorul ei, aşadar, oricum înainte de celelalte patru evanghelii, iar această evanghelie punea în cu totul altă lumină viaţa lui Iisus din Nazaret.

Anne interveni zicând că Biserica sigur va reuşi să interpreteze şi în acest caz lucrurile spre folosul ei.

Atunci femeia din scaunul cu rotile dădu din capăt neîncrezătoare.

— Asta poate fi valabil pentru un pasaj sau altul, dar nu pentru acesta. Vă redau textual: „El, cel care scrie aceasta… poartă numele Barabbas… şi să ştiţi că Barabbas este fiul lui Iisus din Nazaret… pe mama lui o cheamă Maria Magdalena… Iisus, tatăl meu, a fost un profet… dar pentru că a transformat apa în vin şi i-a făcut pe ologi să meargă, precum magii egipteni… unii au zis că el este Dumnezeu… dar asta s-a întâmplat împotriva voinţei lui…”

6

Dură ceva vreme, până când Anne von Seydlitz înţelese toate implicaţiile acestor cuvinte. Rămase mult pe gânduri; nu era o persoană prea credincioasă şi în niciun caz nu era pioasă, dar ce auzise o nelinişti, totuşi, pentru că un singur gând le domina pe toate: cunoaşterea acestui text perfid urma să atragă nişte consecinţe îngrozitoare, dacă va fi făcut public. Din viaţa cuvioasă a miliarde de oameni, de două mii de ani, din instituţia Bisericii, Vaticanul, nu mai rămânea decât praf şi pulbere.

— Înţelegeţi acum, se întoarse Donat către musafiră, de ce orficii şi Vaticanul au făcut toate eforturile ca să ajungă în posesia acestei bucăţi de pergament?

Anne dădea din cap, mută.

— În afară de asta, am fost împuternicit să vă ofer ca despăgubire suma de un milion de dolari. Sunteţi de acord?

Anne von Seyditz dădu din cap şi atât. Pricepuse foarte bine că islamiştii aveau în mâinile lor, prin acest pergament, puterea de a schimba lumea; şi chiar urmau să facă asta, de asta nu se îndoia nicio clipă.

Anne înţelegea acum mult din ce se întâmplase în ultimele săptămâni şi luni şi i se părea aproape amuzant cum îi rezervase întâmplarea rolul cheie într-un fragment de istorie a lumii. Privirile îi tot rătăceau pe caracterele scrise pe care nu le putea citi şi care erau de o importanţă atât de mare şi dintr-odată i se făcu teamă, teamă de acest secret, şi formulă întrebarea:

— Originalul… Unde se găseşte acum pergamentul?

Femeia din scaunul cu rotile se uită la Donat, iar el îşi întoarse ochii către Anne şi spuse:

— Desigur că nu vă aşteptaţi să vă ofer informaţii despre asta; pergamentul se găseşte într-un loc unde este departe de accesul celorlalţi.

— Şi aveţi singurele copii din câte există?

— De fapt eu ar trebui să vă întreb pe dumneavoastră! Dacă singurele copii care s-au făcut vreodată sunt cele de pe filmul din posesia dumneavoastră, atunci pot să răspund afirmativ la întrebarea dumneavoastră. În treacăt fie spus, copiile nu au nicio valoare ca dovezi în acest caz. Curia le-ar falsifica, la fel cum a mai falsificat şi alte texte găsite. Ca să scăpăm de biserică, trebuie dovezi incontestabile.

— Rauschenbach şi Guthmann! strigă Anne dintr-odată. Amândurora le-am lăsat copii ale pergamentului.

Donat răspunse calm:

— Ne este cunoscut. Ambele copii se află în posesia orficilor. Pe sărmanul Rauschenbach l-au omorât pentru că ei credeau că i-aţi dat originalul. Iar Guthmann este şi acum în serviciul lor. Îşi face veacul prin Roma, împreună cu un comando de criminali. Aveau un spion în Vatican, un iezuit viclean pe nume Losiński. Nici până azi nu au aflat că a făcut joc dublu. Şi a mai existat un neamţ, Kessler, tot iezuit. Amândoi lucrau la acelaşi proiect.

Şi când spuse asta, Donat făcu un gest din mână şi arătă către pergamentul întins pe masă.

— Când cei doi au ajuns prieteni, orficii au luat foc, pentru că ei îl credeau pe Kessler – pe nedrept – drept unul de-ai noştri. În atentat ar fi trebuit să moară amândoi. Losiński şi-a găsit sfârşitul, iar Kessler a supravieţuit.

— Dumnezeule! şopti Anne încet.

— Kessler este acum de partea noastră, adăugă Donat. Şi mai este cineva care a ajuns până la urmă sub protecţia noastră. Dar mai bine vă lăsăm singuri.

7

Donat apucă scaunul cu rotile al soţiei lui şi o scoase

din cameră, fără să mai zică niciun alt cuvânt. Anne rămase cu totul buimăcită, singură într-o casă străină. Nedumerită, se duse la masa cu multe fragmente neinteligibile din cea de-a cincea evanghelie, la acel puzzle uriaş la care se adăugase acum şi fragmentul ei, ca ultimă piesă, cea decisivă şi care descifra tot misterul, o piesă care putea să pună în mişcare o avalanşă uriaşă, care să şteargă în drumul ei biserica, pe papă şi credinţa. Se cutremură când îşi dădu brusc seama că acest text de mult uitat, care se afla acum în faţa ei – sau cel puţin originalul acestuia, cel păstrat în loc sigur –, avea puterea de a schimba întreaga lume. Şi că nu va mai rămâne nimic din ceea ce era.

Auzi cum se deschide uşa în urma ei şi se întoarse. În faţa ei stătea Kleiber – falsul Kleiber – cu un buchet de flori ale păsării-paradisului, oranj-albastre, în mână.

Anne se duse un pas către el, fără să ştie ce îl va face să spună cu acest gest. Era total nesigură. Se aflau aşa, faţă în faţă, şi fiecare aştepta încurcat să spună celălalt ceva.

— Nu ştiu, începu într-un final „Kleiber”, făcând pauze, să îmi cer iertare? Ce să fac?

— La ce te referi? întrebă Anne pe un ton muşcător.

— Nici eu nu ştiu, de fapt, spuse Kleiber evaziv. Ştiu, desigur, că te-am înşelat într-un mod urât.

— A, da. În fine…

— Dar te-am înşelat numai în privinţa identităţii mele, nu şi a sentimentelor. Ele au fost adevărate. De la bun început.

— Şi crezi că acum se poate face distincţie?

— Cred că da.

— Trebuie să mă lămureşti în privinţa asta.

— Am să încerc. Aşadar, nu mă numesc nici Adrian, nici Kleiber; numele meu este Stephan Oldenhoff. Dar, la fel ca şi Kleiber, sunt jurnalist, într-adevăr, nu la fel de plin de succes, ci unul care îşi vinde articolele când ici, când colo, şi este bucuros dacă poate să-şi plătească chiria. Aşa ajungi să accepţi orice comandă care îţi aduce bani. Într-o

bună zi, m-a abordat un domn, zicând că semăn uluitor de bine cu un alt jurnalist şi m-a întrebat dacă aş fi dispus să joc rolul acestuia pentru o sumă mare de bani. Nu mi-a luat mult timp să mă gândesc şi am spus că, dacă nu e nimic ilegal, aş face asta, onorariul era cu adevărat considerabil. Cel care m-a trimis să fac asta se numeşte Donat şi comanda era să ajung în posesia pergamentului.

Şi atunci Stephan Oldenhoff a trebuit să se transforme în Adrian Kleiber. În ce priveşte exteriorul, asta nu a fost prea greu, mai ales că ştiam că ultima ta întâlnire cu Kleiber fusese cu şaptesprezece ani în urmă. Donat a făcut investigaţii serioase, iar soţia lui i-a spus cele mai importante lucruri. Despre deprinderile şi trăsăturile lui Kleiber nu ştia nimeni mai bine decât Hanna Luise Donat, văduva lui, pentru că el se căsătorise cu ea. De atunci nu ţi-a mai trimis flori de ziua ta de naştere.

Ştiam foarte bine despre situaţia ta şi am primit sprijin serios, înţelegeam totuşi că plana asupra mea un pericol serios din partea orficilor, mai ales din momentul când am ajuns în posesia pergamentului, sau, mai bine spus, din momentul în care orficii au avut impresia că am ajuns în posesia pergamentului. De aceea, mi-a venit ideea de a merge în America, lucru foarte nimerit. Acolo mă simţeam în siguranţă.

Anne dădu din cap. Îi venea greu să creadă vorbele lui Oldenhoff.

— Atunci, spuse ea după ce chibzui o vreme, răpirea ta din Leibethra nu a fost decât o farsă!

— Cum poţi să crezi aşa ceva?! strigă Oldenhoff indignat. A fost crudul adevăr. Când orficii şi-au dat seama că pergamentul nu se mai afla la tine, pentru că eu îl ţineam ascuns, m-au răpit în stilul mafioţilor sicilieni. Eu chiar nu ştiu cum m-au adus în Leibethra şi ce mi-au făcut ca să afle de la mine unde era ascuns pergamentul. Cert este că eu îţi datorez viaţa; pentru că dacă ar fi aflat că pergamentul e de mult în mâinile fundamentaliştilor, probabil că m-ar fi omorât în bătaie.

Anne von Seydlitz se uită în ochii falsului Kleiber. Îl

ura pe acest om; dar nu aşa cum îţi urăşti un duşman sau un adversar. Anne îl ura pe Oldenhoff numai şi numai pentru că era Oldenhoff şi nu Kleiber. Dar ăsta era genul acela de ură care se schimbă uşor în iubire, iar momentul acela era mai aproape decât credea ea.

8

De la acea întrevedere din casa din spate, de pe Via Baullari, trecuse exact o săptămână. Anne von Seydlitz se retrăsese într-un concediu de odihnă la Capri, ca să judece lucrurile. Ocupa un apartament într-un hotel indecent de scump, Quisana; putea să-şi permită. Donat îi dăduse un cec de mai bine de un milion de dolari; dar, cu toate că avea mulţi bani, Anne nu era fericită. Avea impresia că în lunile dinainte trăise viaţa unei persoane străine şi dură mult până îndoiala se transformă în uimire, iar uimirea, în final, în convingerea că nu a visat, că a trăit totul cu adevărat.

În nopţile lungi de trezie, un ecou urât îi pulsa în minte: „Barabbas, Barabbas, Barabbas”. O supăra ca o durere de cap şi simţea că nu mai are mult până la disperare. Bănuia ce urma să vină, era una dintre puţinii care chiar puteau avea idee, dar nu putea sub niciun chip să-şi imagineze cum se va întâmpla această catastrofă, pentru că altfel nu se putea numi acel lucru iminent. Odată, se surprinse închinând rugăciuni fierbinţi cerului să se întâmple ceva cu totul şi cu totul neaşteptat, ceva care să şteargă tot ce se întâmplase până atunci, ca ploaia care spală desenele pe asfalt.

Desigur că nu avea sens, pentru că nu poţi să influenţezi viitorul şi nici trecutul. Aşa că Anne von Seydlitz croia planuri cum să scape într-un loc îndepărtat de catastrofa care ameninţa să se întâmple. Dar se întâmplă cu totul altfel.

Luni, 5 martie 1962

Zborul Alitalia 932, Roma, Amman. La bord: 76 de pasageri şi opt membri ai echipajului. Pe rândul 8, locurile A şi B, un bărbat dolofan cu o scăfârlie fără păr. Lângă el, soţia lui invalidă. Înregistrarea din lista pasagerilor: Donat,

domnul, şi Donat, doamnă. Cei doi fuseseră aduşi la bord înaintea celorlalţi pasageri, printr-o uşă separată. Doamna Donat în scaunul cu rotile. Stewardul nu putu să nu remarce geanta mare cu acte pe care femeia invalidă o legase cu lanţ de încheietura mâinii.

Pe rândul 6, locul D, un domn îmbrăcat în negru, cu părul scurt şi grizonant. Reverul costumului era împodobit cu o cruce de aur cât unghia. Înregistrarea din lista pasagerilor: Manzoni. Domnul Manzoni urcase la bord în ultimul moment. Avea o geantă neagră de călătorie.

La intervale scurte, în timpul zborului, Manzoni se răsucea şi se uita la Donat şi la soţia lui invalidă. Cei doi îl priveau în ochi provocator. Manzoni rânjea neruşinat. Părea că fiecare se simţea învingător asupra celuilalt, familia Donat asupra lui Manzoni şi Manzoni asupra celor doi Donat.

După 80 de minute de zbor, Manzoni puse mâna pe geanta neagră. Scotoci după ceva. Donat apucă să vadă cum scoate mâna din geantă şi îşi face cruce repede, râzând. Apoi îl lovi un fulger orbitor. O explozie. Avionul se sfărâmă în mii de bucăţi, la 7.000 de metri deasupra nivelului mării.

9

Fireşte că nu există martori pentru această ultimă scenă. Dar probabil că s-a întâmplat aşa, ori cam aşa.

Agenţia italiană de presă ANSA anunţa pe 5 martie 1962: „*Roma*: – În timpul zborului de la Roma la Amman, astăzi, luni, un avion de pasageri al companiei de zbor Alitalia a explodat şi s-a prăbuşit în ocean. La bord se aflau 76 de pasageri şi opt membri ai echipajului. Locul în care s-au prăbuşit se află la 60 de mile marine la sud de Cipru, la 90 de mile marine la vest de Beirut, într-unul din locurile cu cea mai mare adâncime din Marea Mediterană. Membrii echipajului unui distrugător din cele şase ale flotei americane au putut observa cum avionul explodează în aer. Fragmentele s-au prăbuşit arzând în mare. Este sigur că niciunul dintre cei 84 de ocupanţi nu a supravieţuit catastrofei. Despre cauza accidentului nu

există actualmente decât speculaţii. Un purtător de cuvânt al Alitalia a declarat la Roma că nu este exclus ca explozia avionului să fi fost pricinuită de o bombă”.

Postfaţă I

Joi, pe 11 octombrie 1962, papa Ioan al XXIII-lea a declarat deschis la Roma Conciliul Vatican II. Din cei 3 044 de părinţi ai conciliului, au fost prezenţi 2 540, dintre care 115 membri ai curiei. Dintre cei 115 doar aproximativ 30 cunoşteau adevărata cauză a acestei întruniri bisericeşti globale, pusă la cale după aproape o sută de ani.

Conciliile, iar lucrul acesta ni-l arată trecutul, au avut întotdeauna un motiv important şi rezultate semnificative. Conciliile au scos în evidenţă *homousia,* consubstanţialitatea Fiului cu Tatăl (la Niceea), au pus capăt schismei (la Constantinopol) sau le-au adus creştinilor dogma păcatului originar (la Trent), sau a infailibilităţii papei. Rezultatele Conciliului Vatican II au părut modeste spre deosebire de acestea.

Totuşi, Conciliul Vatican II este însemnat în istorie drept un conciliu reformator şi, fireşte că cele ce au fost consemnate în carte nu s-au întâmplat niciodată.

Postfaţă II

Anne von Seydlitz şi Stephan Oldendhoff s-au căsătorit în mai 1964, la Paris. Şapte ani mai târziu, Anne şi-a găsit moartea într-un accident misterios. A căzut în faţa unui metrou care intra în staţie, la Pont-neuf. Anne a fost înmormântată în cimitirul parizian Cimetière de Père-Lachaise, la o aruncătură de băţ de dr. Guillotin, inventatorul ghilotinei.

Piatra ei inscripţionată într-un mod excepţional abia dacă se observă într-o mare de pietre unice de mormânt. Inscripţia este următoarea:

ANNE
1920 – 1971

Dedesubt se află câteva cuvinte latineşti, pe care nimeni nu le înţelege:

BARBARIA ATQUE RETICENŢIA ADUNCTUM BĂRBAŢI BASIS ATRII SACRI

Până acum câteva luni, când această carte a fost pusă pe hârtie, puteai să vezi aproape zilnic cum intră în cimitirul Père-Lachaise un bărbat în vârstă, cu o floare a pasării-paradis oranj-albăstruie.

Întrebat despre semnificaţia misterioasei inscripţii, el a susţinut că nu cunoaşte traducerea. Importante erau iniţialele de la fiecare cuvânt.

Marginalia

Prin aceasta mă scuz în toate formele faţă de Stephan Oldenhoff. El a fost cel pe care l-am întâlnit în Cimitirul Père-Lachaise şi care a netezit calea spre această carte. Ştiu, am abuzat de încrederea lui şi am publicat această poveste împotriva dorinţei lui. Motivul pentru care am făcut acest pas nu îi va uimi nici pe cititorii mei şi nici pe el. Am convingerea că subiectul este prea plin de semnificaţii ca să nu merite să fie pus pe hârtie.

Philipp Vandenberg